

דברי הכנסת

הישיבה הארבע-מאות-ותשע של הכנסת השלוש-עשרה

יום שלישי, כ"ד בטבת התשנ"ו (16 בינואר 1996)

ירושלים, הכנסת, שעה 10:01

הצעת חוק יישום הסכם הביניים בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה (סמכויות שיפוט

והוראות אחרות) (תיקוני חקיקה), התשנ"ו-1996

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אני פותח את ישיבת הכנסת ביום שלישי, כ"ד בטבת התשנ"ו, 16 בינואר 1996.

אנחנו ממשיכים בדיון שלנו, שהתחלנו בו אתמול, ובטוח שנסיים אותו הערב.

אני רוצה להודיע על כך שהשרים מיכה חריש ואמנון רובינשטיין הם שרים תורנים. אודה לסגנית מזכיר הכנסת אם דרך מזכיר הממשלה, או בכל דרך, תגרום לכך שיהיה פה שר אחד מהשניים או שר אחר, זה רצוי לטובת הדיון.

עכשיו אני מזמין את חבר הכנסת רון נחמן לשאת את דברו במשך רבע שעה. אחריו – חבר הכנסת אבנר חי שאקי, וכו' וכו'. כבודו.

רון נחמן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, בהצעת החוק המובאת בפנינו, בעניין שחרור האסירים, ישראל מחויבת לשחרר את האסירים הפלשתינים. בהסתייגויות שהגשתי לכנסת – הגשתי 80 הסתייגויות, ומהן הוגשו למליאה 70 – כתבתי, בהסתייגות לסעיף 3: "שחרור והעברה לפי סעיף זה לא יבוצעו עד אשר יוחלט במועצה הלאומית הפלשתינית על ביטול כל הסעיפים באמנה הפלשתינית שבהם מובעת המשאלה לחסל את מדינת ישראל".

אדוני היושב-ראש, ישראל מבצעת שחרור אסירים ובמקביל איננה תובעת דבר לגבי אותן חובות שהרשות הפלשתינית חייבת למלא, ובראש ובראשונה התחייבותה לביטול הסעיפים באמנה הפלשתינית הקוראים להשמדת ישראל. על כן הכנסתי לסעיף 3 את ההסתייגות הבאה, אשר תסייג את האפשרות של ערפאת לקבל עצירים אלא אם כן ייקבע כאן בחוק, שכאשר הוא יבטל את סעיפי האמנה הקוראים לחיסולה של מדינת ישראל, זה יהיה הבסיס הבלעדי לשחרור של אותם עצירים. לחלופין לאותו סעיף הצעתי: "שחרור והעברה לפי סעיף זה לא יבוצעו אלא אם כן אישר היועץ המשפטי לממשלה בכתב כי כל בקשות ההסגרה שהוגשו על-ידי ישראל לרשות הפלשתינית נענו בחיוב ובוצעו לאלתר".

אדוני היושב-ראש, במסגרת הזמן שעמד אתמול לרשותי קראתי את שמותיהם של הרוצחים של מגידו ואחרים, הרוצחים הערבים שישראל הגישה כלפיהם בקשות הסגרה כדי לקבל אותם. פריח אבו-מדין, שר המשפטים של הרשות הפלשתינית, נפגש כאן עם שר המשפטים שלנו. שר המשפטים של ישראל, דוד ליבאי, נעלב על שהוא השווה אותנו לגרמניה, ואתה כעסת, בצדק, אדוני היושב-ראש, ושר המשפטים היה מזועזע. אותו שר המשפטים המזועזע אירח את שר המשפטים של הרשות הפלשתינית, והוא אומר שכל העבירות של הרצח שבוצעו לפני כניסתו לתוקף של הסכם אוסלו הן פאסה, כל מעשי הרצח אינם ולא קיימים, ולכן אין להסגיר את הרוצחים. הבאתי דוגמאות משנת 1994, לאחר ההסכם, אחרי מאי 1994, וגם אותם רוצחים שהיו צריכים להיות מוסגרים לישראל לא הוסגרו. לכן אני דורש, שבהצעת החוק שלנו, של מדינת ישראל, ייכנס המינימום שמחייב את הרשות הפלשתינית לפעול כנדרש.

אם ההסתייגות הזאת לא תתקבל, אני מבקש הסתייגות נוספת: "הכריז יושב-ראש המועצה" – כלומר, יאסר ערפאת, אתמול אמרתי שבמסגרת שינוי שמות הוא שינה את השם שלו, קוראים לו עכשיו יוסי עופר – "הכרזה שממנה משתמעת תמיכה בג'יהאד או בשיבת פלשתינים לארץ-ישראל – ייפסקו השחרור או ההעברה לפי סעיף זה, והוראותיו יושעו לחמש שנים". הרי לא ייתכן שערפאת ידבר על שיבת ציון של הפלשתינים ועל ג'יהאד, ויקרא לזה ג'יהאד תרבותי, ואנחנו נגיד: נכון, הכול בסדר. יורקים עלינו ואנחנו אומרים שזה גשם. הדברים צריכים להיות רשומים ברחל בתך הקטנה.

לחלופין אני אומר, שאם הפירה המועצה את התחייבותה לחדול מהתנכלות למי שסייע לישראל – יחדלו לאלתר פעולות השחרור של העצירים. אנחנו חייבים לתפוס את ערפאת ואת הרשות הפלשתינית בדבר כלשהו, כדי שלא יעשו כל הזמן אותם תרגילים שהם עושים.

אמרתי עוד דבר חשוב: לא לבצע שחרור או העברה של העצירים לגבי מי שהורשעו בעבירות שבהן נגרם נזק גוף או מוות לתושב ישראל. זו דרישה אלמנטרית, שמי שרצח או גרם נכות לישראלי אין לשחרר אותו כלל, צריך למצות אתו את הדין.

אלה דברים שצריכים להיות בתוך החוק. הממשלה לא הציגה אותם. מדוע הם אינם? זו לא הסתייגות כמו לחוק התקציב – עוד שקל פה, עוד שקל שם, אני מדבר על הסתייגויות מהותיות שנוגעות לשורשו של ההסכם. לא ייתכן שישראל היא שתצטרך לבצע את ההסכם באופן חד-צדדי, כשלצד השני אין שום מחויבויות.

הגשתי הסתייגות: "לא יבוצעו שחרור או העברה לפי סעיף זה אלא אם כן תעביר המועצה מידע מדויק ואמין לגבי מקום קבורתם של חיילי צה"ל שנפלו בפעולות הטרור, או מקום הימצאם של נעדרי צה"ל". אנחנו מדברים על הנעדרים שלנו. ידוע שלארגוני הטרור יש מידע היכן הם נמצאים. שמעתי היום ברדיו את האבא של זכריה באומל. איך אנחנו, מדינת ישראל הנורמלית, לא מבקשים כאלף-בית

של ההסכם עם ערפאת דרישה כזאת? איך? למי אנחנו פונים – לאל גור? אתמול הוא אכל כאן ארוחת ערב נהדרת, מה הוא עשה עם זה? הוא יביא את הנעדרים? היה צריך להגיד למי שאתה עושה אתו הסכם: אדוני היקר, אתה תביא את האינפורמציה. צריך להטיל עליו חובות. איזה מין הסכם הוא זה שמטיל חובות רק עלינו ולא על הערבים?

אדוני היושב-ראש, יש לי כאן סעיפים נוספים של הסתייגויות רציניות שהגשתי. לדוגמה, ההוראות של היתר כניסה לישראל. אתה יודע, היום נתנו תעודות לג'בריל רג'וב, למרצחים האלה שנכנסים לישראל וידיהם לא מגואלות אלא שטופות בדם יהודים, ועוד משמר של צה"ל מלווה אותם בכבוד. שאלתי: מדוע לא תיאסר הכניסה לישראל לגבי אותם אנשים – כך כתבתי – שהיו מעורבים במישרין או בעקיפין ברצח הספורטאים במינכן ב-1972? אומרים לי, שפריח אבו-מדין, שר המשפטים של הרשות, אומר, כי אלה עבירות שבוצעו לפני כניסתו של החוק הזה לתוקף. אנחנו עושים צחוק מעצמנו? יושבים פה עכשיו אנשים בכנסת ורואים את המליאה, אנשים שומעים רדיו – הרי היתה טראומה נוראה ב-1972, עם רצח הספורטאים במינכן; אנחנו במו ידינו נותנים להם היתר כניסה? כל הפשעים הללו והרצח הזה הלבין והדם האדום נהיה לבן כסדין? איפה השכל הפשוט, הציבורי האזרחי שלנו? למה לתת להם להיכנס עם היתר כניסה לישראל?

ביקשתי שהיתרי הכניסה לישראל יהיו רק אחרי שהמועצה הפלשתינית תקבל ברוב את ביטול סעיפי האמנה הפלשתינית. למה לתת להם עבודה בישראל – בלי עבודה בישראל הם ייפלו על הפנים – ולחזק אותם כלכלית, כשאנחנו, ישראל, לא מקבלים את התמורה המינימלית של ביטול האמנה הפלשתינית, הקוראת להחרבת מדינת ישראל?

התייחסתי כאן לנושא של חובות לישראלים. אתה יודע שיש תופעה שהפלשתינים חייבים מיליונים לישראלים, מיליונים, והמיליונים האלה לא משולמים על-ידי הפלשתינים, אף שיש פסק-דין של בית-משפט ישראלי, משום שעדיין לא הוקמו המוסדות שמאפשרים גביית החובות האלה, ואנשים הגיעו לפת לחם וקרוסו; לא שאני בא עם איזו קפריזה. אני אומר: שלטון החוק בישראל. אני משפטן, אתה משפטן, יש לנו ועדת חוקה בכנסת. אדוני היושב-ראש, פסק-דין של בית-משפט בישראל אוכפים על ישראלים? כן. אוכפים אותו באמנות בין-לאומיות? פרופסור אבנר שאקי, אתה היית מורה שלי בפקולטה למשפטים – – –

הי"ר ש' וייס:

אגב, של שנינו, בזמנים שונים.

רון נחמן (הליכוד):

כן, גם שלך.

פרופסור אבנר שאקי, אתה כמורה שלי, ופרופסור יורם דינשטיין, פרופסור למשפט בין-לאומי, לימדתם אותנו, שאם יש הסכם בין-לאומי, צריך כל צד לכבד אותו. נכון? המינימום בהסכמים כלכליים, שיש מנגנון שמאפשר את הפתרון של בעיות כאלה. מה בסך הכול אני מבקש בהסתייגות? ותראה מה הממשלה רוצה להסיר. הרי כל ההסתייגויות האלה שאני נותן הן לא לשם קבלת חמש

דקות להסתייגות, אלה הסתייגויות אמיתיות של מי שגר בשטחי יהודה ושומרון – היחיד, לפחות בסיעת הליכוד – שחי את החיים האלה ביום-יום, רואה את הבעיות האלה, ואנשים לא מודעים להן.

למה הממשלה לא תצביע בעד ההסתייגות שאני ביקשתי: "סירבה המועצה להוציא לפועל צו החלטי שהוציא בית-משפט בישראל כלפי יחיד או תאגיד שמקום מושבם בשטח המועצה, ימומש הסכום המופיע בצו ויקוזז מסך התשלומים שמעבירה ישראל לידי המועצה בחודש הבא שלאחר חלוף 30 יום מיום שהובא לידיעת המועצה"? כלומר, תהיה קרן שמורה בצד לכיסוי נזקים לישראלים. הקרן הזאת תתמלא ב-10, 20, 30 מיליון שקל. לא יכבדו צווי בית-משפט ישראלי, הכסף יחולק על-פי צו בית-המשפט לאותם תובעים בבית-המשפט שזכו, והרשות הפלשתינית תדאג להביא את הכסף מאלה שנמצאים אצלה. למה לא? למה ממשלת ישראל לא תסכים לאישור סעיף כזה בחוק?

אבל אין אף אחד שישמע כאן, אפילו מהממשלה. הם אפילו לא יודעים על מה אני מדבר. הם חתמו הסכם בראשי תיבות, הראש בעננים, הרגליים על האדמה, באמצע אין שום קשר. אלה דברים יסודיים, אדוני היושב-ראש, לחיים הנורמליים של שיתוף ביחד. צר לי שאין כאן שום נציג ממשלה; לפחות שיתייחס, מעבר לנאומים הגדולים, הפוליטיים. דיברתי עכשיו בשונה ממה שעשיתי אתמול בדברי במישור הכללי, הפוליטי, אבל אין פה שר של ממשלת ישראל, שר אחד שישמע את הדברים האלה. איפה אתם, אנשי ממשלת ישראל? אדוני היושב-ראש, נהוג שכאשר אין אף אחד מפסיקים את הדיון.

הי"ר ש' וייס:

לא נהוג שמפסיקים. קודם כול, אני מאוד לא מרוצה מכך שאין כאן שר, אני כל הזמן מבקש דרך סגנית המזכיר לגרום לכך שיהיה כאן שר, ואנחנו נעשה את זה. עם זאת, באופן עקרוני אני לא מפסיק דיונים, כי אנחנו, בכל הכבוד, מעל הממשלה. הרי יכול להיווצר מצב, שעצם אי-בואו של שר יגרום לכך שנפסיק את הדיונים, ואולי בתקופות שהממשלה רוצה שנפסיק אותם. לכן אני לא מפסיק, אבל הערתך היא במקום, ואנחנו מפעילים את הלחץ הדרוש כדי לגרום לכך שיהיה כאן נציג הממשלה.

רון נחמן (הליכוד):

בכתבה מ-1 בספטמבר 1993 אמר סגן הרמטכ"ל דאז, היום הרמטכ"ל אמנון שחק: פרט לברק לא ראה איש במטכ"ל את מסמכי ההסכם עם הפלשתינים, והוא הביע חשש שההסכם יגביר את הפרות הסדר והפיגועים בשטחים. דוגמה, אתמול בבית-לחם: אדם היה בחנות, חטף כדורים, הלכה לו הלסת, בנס לא נפגע בצוואר, כי אחרת היום כבר היינו צריכים להשתתף בהלוויה. דבר פעוט, קטן – ענייני ביטחון.

בעיתון אתמול: במשך כמה שעות עברו אנשים מהרשות הפלשתינית, שצילמו בתים שבהם גרו ערבים לפני 1948. איפה הם היו? הם עברו מבית לבית במקורה ובמושב כרם-מהר"ל. הציבור הישראלי לא יודע. אלה אנשי הרשות הפלשתינית שעברו מבית לבית. כתוב כאן: "הרשות הפלשתינית מתעדת בתים וכפרים בהם התגוררו ערבים לפני מלחמת השחרור ובהם גרים כיום יהודים". לא באריאל, לא במעלה-אדומים, לא בגבעת-זאב, לא באפרת, במקום אחר לגמרי: במושב כרם-מהר"ל ובמקורה, שהיא דרומית לחיפה. לשם הם באים לצלם. זה ההסכם, אדוני היושב-ראש,

, והם עכשיו מצלמים את הרכוש שהיה להם כדי VIP שמאפשר להם ניידות חופשית, סיורים של שיהיה להם מה לתת לאותם מיליון ו-200,000 פליטים שהממשלה הזאת הולכת להחזיר היום לשטחי יהודה ושומרון, בשלב ראשון, ואחר כך למושבים כמו כרם-מהר"ל ואחרים.

אדוני היושב-ראש, כתבתי לראש הממשלה המנוח, ליצחק רבין, שאלות ושאלתי על הפלשתינים שחוצים את "הקו הירוק" מעזה לישראל. שאלתי אותו: האם גם בחדירות של אנשים מגבול הלבנון חוקרים חקירת מצ"ח? מה הן ההנחיות של מצ"ח? מה הן הוראות הפתיחה באש של חיילי צה"ל בקו בין הרשות הפלשתינית לישראל? כמה אנשים עברו את הקו הנ"ל מאז יישום הסכם אוסלו? במרס 1995 קיבלתי תשובה: על-פי רוב לא מתקיימת חקירת מצ"ח במקרים של חדירות אנשים מגבול הלבנון, אבל בעזה כן עושים חקירת מצ"ח. למה? אם יתברר לכאורה כי החיילים פעלו בניגוד לפקודות המחייבות. החיילים לא יודעים איזה פקודות יש להם, לא יודעים מה לבצע. היו סקר ובדיקה של הצבא, והחיילים מבולבלים. בלבנון לפחות ההוראות בדוקות וידועות.

שאלתי: מתי מצ"ח צריכה לפתוח בחקירה? אומר שר הביטחון: הירי לשם ביצוע מעצר של חשוד בביצוע פשע מסוכן. אדוני היושב-ראש, אתה זוכר שהיו חיילים מסתערבים שפגעו בשישה אנשי אש"ף בעזה? הם קיבלו צל"שים מהרמטכ"ל, משר הביטחון, שיבחו אותם בכל התקשורת. לאחר מכן מה קרה? העמידו אותם עכשיו לדין, לחקירה.

אומר ראש הממשלה יצחק רבין, אדוני היושב-ראש: במהלך ששת החודשים מאז יישום הסכם אוסלו הסתננו 356 פעמים.

בעניין הפרות ההסכם כתבתי לראש הממשלה וביקשתי בשאלתא לדעת מה קורה עם הפרות ההסכם. כתב לי ראש הממשלה יצחק רבין: חלק מן הפרות נושא אופי טכני. הוא אומר: "אינני מוצא טעם להציג את מספר הפרות של ההסכם על-ידי הפלשתינים, שכן יש בו כדי להטעות. חלק מהפרות נושא אופי טכני, חלק אחר שייך לשלבים הראשונים של מימוש ההסכמים. בין אלה יש לציין את הנוגעות להפעלת מוסדות הרשות הפלשתינית בירושלים, לאי-העברת חשודים ברצח לידי ישראל ולהימנעות מביטולם של סעיפים באמנה הפלשתינית. יודגש כי עניין המוסדות בירושלים מטופל על-ידי פרקליטות המדינה והמשטרה. סוגיית העברתם של חשודים לידי ישראל מצויה על סדר-היום במגעים בינינו לבין הרשות הפלשתינית, ואילו בנושא האמנה הפלשתינית קיבלנו התחייבות של ערפאת להביא לביטולה תוך חודשיים מכינונה של המועצה הפלשתינית הנבחרת".

המכתב הזה, אדוני היושב-ראש, הוא מ-29 באוגוסט. המכתב הזה הוא מסמך, הוא מכתבו של ראש הממשלה המנוח יצחק רבין, הוא מהווה מסמך ברור שהממשלה הזאת תצטרך לקיים אותו, ואם היא לא מקיימת אותו, המסמך הזה יוצג באופן פומבי גם לציבור על מנת שידע מה עושה הממשלה היום עם המלים שלה וההבטחות ומה קורה בשטח. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

אני מאוד מודה לחבר הכנסת רון נחמן. חבר הכנסת אבנר שאקי. אחריו – חבר הכנסת יגאל ביבי, ואם הוא לא יהיה – חבר הכנסת אברהם ורדיגר. חבר הכנסת שאקי, רבע שעה לרשותך.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, ההסתיוגויות שלנו, של תנועת, מההסכמים, הסכמי אוסלו, הן לעצם ההסכמים בראש ובראשונה. אנחנו שוללים את תוכנם, שוללים את סעיפיהם אחד לאחד, מפני שהם משמשים פרזדור למדינה פלשתינית, וכל הימין, כל המפלגות הציוניות בישראל, ראש הממשלה המנוח, ראש הממשלה הנוכחי, ייבדל לחיים, וכל שר ושר בממשלות ישראל חזרו והודיעו בכל הזדמנות: לא תקום מדינה פלשתינית, ירושלים לא תחולק עוד לעולם, ירושלים תישאר מאוחדת.

והנה, כאשר אני מעיין בסעיפי החוק שלפנינו, קודם כול, כפי שכבר הערתי פעם, השם גדה מערבית איננו שם – – –

אברהם ורדיגר (יהדות התורה):

חבר הכנסת שאקי, לא היתה הבטחה, אין משא-ומתן – – –

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

נכון, ההפרות נמשכות – – –

אברהם ורדיגר (יהדות התורה):

מכלול ההבטחות.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

אמת, חבר הכנסת ורדיגר – – –

יוסף בא-גד (מולדת):

– – – שירושלים בקונסנסוס לאומי?

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

אני מבקש לאפשר לי; אני אגע בכל מה שאפשר לומר בעניין הזה.

היו"ר ש' וייס:

זה נראה כמו קור רוס', ואני מאורגן היטב. הקואליציה איננה, לא נוכחת, ואתם יכולים לעשות פה מה שאתם רוצים.

יוסף בא-גד (מולדת):

אווירה משפחתית נעימה.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

אם יאפשרו לי, אני מקווה לגעת בכל נקודה חשובה אפשרית.

ובכן, קודם כול לגבי המושג: גדה מערבית, כבר שללתי אותו משפטית; אין בנמצא מושג כזה, אנחנו יצרנו אותו בחוק הזה, אבל כבר בסעיף 1 ובסעיף 4 מדובר על יהודה ושומרון, ונשאלת השאלה, איך ייתכן באותו חוק להשתמש במושגים שונים לחלוטין לגבי אותם שטחים? מצד אחד ברור כשמש, שממשלות ישראל יודעות שמדובר ביהודה, בשומרון ובחבל עזה, חבלים יהודיים היסטוריים, שמילאו תפקידים היסטוריים בעבר ובהווה, ואחר כך: גדה מערבית, כדי להתאים זאת לדרישותיו של ערפאת, לדרישותיה של הרשות הפלסטינית.

הדבר השני שאני רוצה לומר, לפני שאכנס לפרטים, אני רוצה לשלוח איחולי החלמה לראם אזולאי, שנפצע אתמול ליד קבר רחל בבית-לחם, זמן קצר מאוד אחרי שבית-לחם הפכה להיות חלק מהרשות הפלסטינית, וזה רק מלמד אותנו למה אין לסמוך על הרשות הפלסטינית ועל ראשה ערפאת – לקיים חוק, לקיים חוזה, לקיים סדר ציבורי.

יוסף בא-גד (מולדת):

הגשנו הצעת – – –

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

אני מבקש ממך לא להפריע לי, באמת – – –

יוסף בא-גד (מולדת):

— — — אני מקווה שהיושב-ראש יאשר אותה

היו"ר ש' וייס:

בבקשה?

יוסף בא-גד (מולדת):

— — — הגשנו הצעה דחופה

היו"ר ש' וייס:

אין השבוע הצעות דחופות כיוון שממילא הדיון הוא על הנושא. הנה, אתה רואה שחבר הכנסת שאקי מעלה אותו.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

אני מבקש ממך לא להיכנס לדברי. אני מודה לך מאוד.

ובכן, כאשר אנחנו מסתכלים בנעשה איננו יכולים אלא לומר, לא רק שלא היה לנו אמון בערפאת ובאנשיו, לא רק שלא היה לנו אמון בהסכמי אוסלו, אלא שהיום יש לנו סיבות גדולות יותר, חשובות יותר ומשכנעות יותר שלא לתת כל אמון שהוא באיש הזה ובאנשיו, קודם כול מן הסיבה האלמנטרית, שבכל ההסכמים הללו יש צדדיות וחד-סטריות. יש מי שנותן ויש מי שמקבל, והמקבל מקבל ללא מתן תמורה. ישראל היא הנותנת את חלקי ארץ-ישראל, נתחים חיים מארץ-ישראל, היא הנותנת סמכויות, היא הנותנת סיוע כספי, היא הנותנת סיוע מדיני, היא זו שצריכה היתה לקבל בתמורה דבר אחד ויחיד – הפסקת הטרור, מלחמה בטרור, גינוי הטרור, ואפילו הדבר המועט, המינימלי, המזערי הזה, לא זכינו לו אפילו יום אחד, מפני שכידוע מאז הסכם אוסלו הראשון, מאז חתימת ההסכם בווינגטון ועד היום הזה, 28 חודשים, לא עברו 24 שעות בארץ הזאת בלי שהיה ניסיון לטרור או למעשה טרור. מה שקרה אתמול ליד בית-לחם, המצער הזה מצער אותנו ביותר.

מדובר על אוטונומיה, כך נאמר: רשות פלשתינית, אוטונומיה, לא מדינה פלשתינית, ועיון מדוקדק בהסכמים ובחוק שלפנינו מלמד בצורה חד-משמעית, שאיננה ניתנת לסתירה, שכל מה שניתן לתיתו כדי לכוון מדינה פלשתינית ניתן, לצערנו, לערפאת ולאנשיו, לכן אי-אפשר שלא להעלות זאת כהסתייגות ראשונה במעלה.

כל סעיף וכל מונח בחוק שלפנינו שיש בו כדי לחשק, לבצר ולחזק את האוטונומיה הזאת כדי הפיכתה למדינה פלשתינית, אנחנו צריכים לשלול אותו, ואנחנו שוללים אותו.

אני רוצה לדבר עכשיו על ירושלים. למרבה הצער, מכל מה שהובטח בעבר, מכל ההודעות החגיגיות שלא תקום מדינה פלשתינית, שלא יימסרו שטחים בעלי משמעות היסטורית יהודית וכו', הנה למעשה נמסרו שמונה ערים, נמסרו מאות כפרים לשלטון של ערפאת, אבל מדובר עכשיו על ירושלים המזרחית, זאת ירושלים שלגביה יש חוק-יסוד: ירושלים, שקובע בסעיפו הראשון: ירושלים היא בירת ישראל השלמה והמאוחדת, ואנו שואלים מה נותר מן השלמות ומה נותר מן האחדות של ירושלים?

הנה, בעצם היום הזה אנחנו שומעים, שראש ממשלת הולנד ושר החוץ של הולנד עומדים לבקר מחר ב"אוריינט האוס" בניגוד ותוך הפרה ברורה של בקשות ישראל ודרישות ישראל, מפני שישאל מבקשת בקול ענות חלושה. אין ההולנדים, אין האנגלים, אין הצרפתים ואין הטורקים, שגם הם ביקרו כאן, אין הם מרגישים שאכן ממשלת ישראל עומדת על רגליה האחוריות ואומרת: ירושלים כולה שלי, כולה שלנו, מזרחה ומערבה ללא הבדל. אם זאת היתה ההשקפה, ה"אוריינט האוס" לא היה בנמצא היום, הוא היה נסגר מכבר. ה"אוריינט האוס" משמש משרד חוץ לפלשתינים, שם הם מקבלים ראשי ממשלות, שרי חוץ, שרים, סגני ראשי ממשלה, בלי שממשלת ישראל פוצה פה, ואני שואל היום את ראש הממשלה ואת שר החוץ – וצר לי ששום שר ממשלת ישראל אינו יושב אתנו כאן כדי להשיב לנו, כדי לשמוע אותנו. אני שואל, מדוע כבודה של ישראל נרמס בראש חוצות באין מגיב? מדוע ישראל צריכה להסכים לכך, שלמרות מחאותיה שר החוץ של הולנד, ומה שעוד יותר גרוע – ראש ממשלת הולנד – עומד לבקר שם?

עכשיו לעניין הטרור. הטרור הפלשתיני נמשך, ואם יש צורך בהוכחה ואם יש תמים כלשהו בארץ הזאת, במדינת ישראל, אם יש אדם אחד בעולם היהודי שעוד האמין לערפאת שכוונותיו כנות – בא ערפאת ועל-ידי הגינוי שהוא גינה את רצח אבו-עיאש, רב-מרצחים מתועב, ששפך דמי נקיים, של 48 יהודים ישראלים, במקום לבוא ולשמוח בנפול רשע מרושע, רב-מרצחים שכזה, באים ומגנים את ישראל כאילו ישראל היתה צריכה לחכות שהוא יהרוג עוד כמה יהודים, עוד כמה אזרחים חפים מפשע.

ערפאת לא מסתפק בזה. ערפאת, שהתחייב ללחום בטרור עד חורמה, מה הוא עושה? הולך ומנחם בבית הנרצח, בבית הנהרג את הוריו ואומר להם: בנכם מצטרף לשורת הגיבורים, לשורת הקדושים, לשורת השהידים. אוי לאוזניים שכך שומעות. ערפאת מכנה רב-רוצחים, שרצח כ-50 יהודים ופצע כ-300 איש בצורה האכזרית, הברברית, הברוטלית, הנתעבת ביותר – גיבור וקדוש. האין זו הסתה? האין זו קריאה להמשכת הרצח?

האין זו קריאה לערפאת: המשך בדרכך זו עד שתיכון המדינה שאתה חולם עליה? האם אין בכך משום עידוד לערפאת הקורא למזרח-ירושלים בירת פלשתינ, שבשבת זו עומדים לקיים בה בחירות אם כי בצורה מסורסת, לא בקלפיות אלא במשרדי דואר, בתאי דואר, לא מלמעלה למטה אלא מן הצד? מי היה יכול להאמין שתכסיסים והתחכמויות כאלה יהיו האמצעי שדרכו ממשלת ישראל תמסור מסר לערפאת: גם מזרח-ירושלים באה בחשבון כבירה עתידה שלך.

העם בישראל, רובו המכריע, לא ייתן יד למימוש הדברים האלה. ירושלים היתה בירת ישראל, ירושלים תהיה לעולמי עולמים בירת ישראל השלמה והמאוחדת. העם היהודי כולו רואה בירושלים

את בירתו, העם היהודי כולו לא ייתן את ידו לכך שנוסף לעבר הירדן, שם מצוי רוב הפלשתינים, תיכון מדינה פלשתינית נוספת, שתי מדינות פלשתינאיות צורך בהן, אין הצדקה בקיומן, אין כל היגיון בכך.

אני רוצה לומר, שאילו לפחות הגיבה הממשלה, אילו אמרה: אני עושה מה שאני עושה אבל בצער, בכאב, עם קבלת מקסימום תמורה של ביטחון, מקסימום של עזרה לישראל בעתיד מכל מדינות ערב הסובבות – אבל ערפאת לא השמיע מלת חרטה אחת. הוא השמיע ביוהנסבורג איום שירושלים תהיה בירתו, הוא השמיע ביוהנסבורג את מה שהוא מאמין בו.

צר לי לומר לכנסת הנכבדה כולה, שערפאת בנושא הזה דובר אמת – בכל מה שנוגע לישראלים הוא דובר שקר וכזב, ובכל מה שנוגע לפלשתינים הוא אומר את האמת לאמיתה. הוא רוצה מדינה פלשתינית, הוא רוצה את ירושלים כבירתה, הוא מצפצף על הטרור נגד ישראל, הוא משתף פעולה עם ה"חמאס", הוא משתף פעולה עם "הג'האד", הוא איננו כולא אותם, הוא איננו משחרר מרצחים, הוא איננו מסגיר את מי שאנו תובעים ממנו להסגיר, הוא מצפצף על חוקי ישראל. הוא בז להסכמים שעליהם הוא חתם, הוא מתעלם מההסכמים שעליהם הוא חתום, כל הבטחותיו שווא, שקר וכזב, ואולי הגיעה העת שממשלת ישראל תתפכח ותבין, שאין לנו פרטנר, שאין לנו בן-שיח ראוי לשמו. לא בשלום אמת מעוניין ערפאת ולא בשלום בכלל. עניינו אחד, יחיד ומיוחד: מדינה פלשתינית נוספת על זו שכבר קיימת.

הוא רואה את פלשתינא, כפי שאנחנו שומעים, הוא שולח את אנשיו לצלם בתים בכרם-מהר"ל, הוא שלח לפני כמה חודשים לצלם בתים בצפת, מפני שהם חולמים לחזור, חלילה, לצפת, לטבריה, לרמלה וללוד, בוודאי ובוודאי לירושלים. כי הם רואים את כל מדינת ישראל כחלק מפלשתינא, למרבה הצער. כששאל אותו כתב "איל טמפו", העיתון האיטלקי, מדוע זה אתם תובעים את כל המדינה בעוד הישראלים מוכנים להתפשר, אמר אותו רוצח הבקיא בתנ"ך: מי הוא זה במשפט שלמה שאמר "גזורו?" מי שאמרה "גזורו" היתה האם הלא-אמיתית. האם האמיתית מתנגדת לגזור. אנו – כך הוא אמר – הפלשתינים הם האם האמיתית, הבעלים האמיתיים של הארץ, ואילו היהודים מרגישים שאין זו ארצם. אוי לנו שכך אנו קוראים וכך אנו שומעים.

ולכן, אדוני היושב-ראש, ההסתייגויות שלנו לחוק הזה נובעות מאי-אמוננו שזה יוביל לשלום אמת. הקריאה היא לראש ממשלת ישראל מר פרס: עשה ככל יכולתך, חזור בך, יש עוד אפשרות לתקן. המושג בלתי-הפיך הוא הפיך. אפשר לתקן, אפשר לשנות, צריך לחזור כדי שירושלים תישאר שלמה לעולם ויהודה ושומרון וחלקים בעזה השייכים לנו יישארו לעולמי עולמים חלק מארץ-ישראל השלמה, המאוחדת והנצחית. אמן.

הי"ר ש' וייס:

תודה רבה לחבר הכנסת אבנר חי שאקי. חבר הכנסת יגאל ביבי, אחריו – חבר הכנסת אברהם ורדיגר, ואחריו – חבר הכנסת עוזי לנדאו.

יגאל ביבי (מפד"ל):

כבוד היושב-ראש, כנסת נכבדה, אתה חוזר בבוקר מבית-הכנסת לאחר שהתפללת תפילת שחרית, אתה מתפלל בכוונה יתירה: לירושלים עירך ברחמים תשוב ותשכון בתוכה כאשר דיברת, ובנה אותה בקרוב בימינו בניין עולם. ואתה ממשיך בתפילה נוספת: ותחזינה עינינו בשוברך לציון ברחמים, המחזיר שכינתו לציון. ואתה מברך את ברכת המזון ואתה מזכיר את ירושלים. ואתה יודע, שלא רק אתה התפללת הבוקר, אלא בכל העולם בבוקר קמו יהודים, כיוונו את פניהם לכיוון ירושלים והתפללו: בונה ירושלים, ולירושלים עירך תשוב.

אתה חוזר לאחר התפילה ופותח את החדשות, ואתה שומע כיצד בשבת זו, שבת קודש, אלפי יהודים יחללו את השבת כדי לאבטח את הבחירות הפלשתיניות. אתה שומע שיש עוד ייכוחים בין הרשות הפלשתינית לבין ממשלת ישראל. הדברים עדיין לא סגורים כמה ימים לפני הבחירות. אתה פותח את העיתון ורואה, שהשוטרים הפלשתינים יבואו לאבטח את הבחירות. לא רק שהבחירות מסמלות ריבונות על חלק מירושלים, אלא גם השוטרים, רשות מבצעת שלהם תהיה שם. ואתה לא יודע, אתה משתאה.

כבוד היושב-ראש, היתה לי הזכות לחתום על הסכם ערים תאומות טבריה ומונפלייה בצרפת. בסוף הסתבר שהיתה זו יד ההשגחה העליונה, כי לפני אלף שנה היה קשר בין חכמי מונפלייה ובין הרמב"ם, שקבור בטבריה. זה סיפור ארוך. למה חתמתי על הסכם עם מונפלייה? באה משלחת של ראשי ערים וחברי פרלמנט מצרפת. שם בדרך כלל אנשי השלטון המקומי הם חברי פרלמנט.

הי"ר ש' וייס:

כן. רוב חברי האספה הלאומית הם ראשי רשויות מקומיות.

יגאל ביבי (מפד"ל):

אני משקף את המודל הצרפתי, ראש עיר שבא לפרלמנט. אני יושב שם במלון "פלאזה" ושומע את ז'ורז' פרש, ראש העיר, שהתחיל את הנאום שלו. הוא אמר לאפיפיור – והוא גוי: אדוני האפיפיור, הוטיקן של הנוצרים, מכה של הערבים וירושלים של היהודים. שמעתי את הגוי הזה מדבר כל כך בהתלהבות, אמרתי: אני אעשה ברית ערים תאומות עם אדם כזה. ראיתי באיזו התלהבות הוא הקים שם את כיכר-טבריה, באיזו התלהבות הוא מציין כל שנה את יום ירושלים. כל שנה עד עכשיו הוא מזמין אותנו לחגוג במונפלייה את יום ירושלים.

רבתי, אני קורא לממשלה ללמוד מאותו גוי, איך הוא אוהב את ירושלים, איך הוא רואה את ירושלים. אני מקווה, שלא רבין, שלשם הכבוד של האפיפיור שמה כיסוי ראש כשהלכה לפגוש אותו, אני מקווה שהיא לפחות דיברה אתו, וכל נציגי הממשלה שהולכים לאפיפיור ידברו כמו ז'ורז' פרש על ירושלים שלנו; על ירושלים, שאסור היה אפילו להעלות לגביה את ההווא אמינא הזאת.

אני בטוח שהעם הזה חזק, גם בתוך הממשלה הזאת יש כוחות טובים, ייאבקו על ירושלים. אבל אני אומר, איך ההווא אמינא היתה. איך בכלל דיברו על כך שירושלים היא למשא-ומתן. איך עלתה מחשבה כזאת שבכלל אפשר לדבר על ירושלים. עצם הדיבור מחליש אותנו.

יש לי הרבה שאלות. אזרחים ערבים יצביעו לרשות הפלשתינית. תעודות הזהות שלהם ימשיכו להיות תעודות ישראליות, הם ימשיכו לקבל ביטוח לאומי, ימשיכו להצביע פה כאזרחי חוץ לעירייה. אני שומע אותם בטלוויזיה. אתה תיתן להם ביטוח לאומי, אתה תיתן להם זכות להצביע כאן, תיתן להם להשפיע, תיתן להם לוחית צהובה. הם חופשיים בכלכלה, חופשיים במסחר. היום האזרחות הכפולה הזאת שווה הרבה כסף. הם יכולים לנוע באופן חופשי, יכולים לסחור, יכולים ללכת לגדה ולבוא, ליהנות משני העולמות.

היו"ר ש' וייס:

אתה גם לוקח מהם מס הכנסה גבוה. יש גם חובות.

יגאל ביבי (מפד"ל):

הזכרת מס הכנסה, ואני נדהם, כבוד היושב-ראש. זה המקרה היחיד בעולם שמדינה החליטה שמס הכנסה של אזרחים תושבי האוטונומיה יוחזר להם.

היו"ר ש' וייס:

מע"מ, לא מס הכנסה.

יגאל ביבי (מפד"ל):

75% ממס ההכנסה שייגבה מערביי יהודה ושומרון, יוחזר להם. לרומניה לא מחזירים מס עבור הפועלים הרומנים שעובדים כאן, לפיליפינים לא מחזירים מס עבור העובדים הפיליפינים. רק להם. זה תקדים ראשון בעולם. רק זכויות, אדוני היושב-ראש, שום חובות.

אתמול, ברצח המתועב בבית-לחם, ליד קבר רחל, הם אמרו: נחפש את הרוצח. כאילו הם לא מצאו אותו, כאילו יסגירו אותו.

רבותי, אנחנו רוצים כבוד לישראל. רוצים שלום, אבל קצת כבוד. מי שלא יעמוד על כבוד עם ישראל עכשיו, בשבוע הבא יושפל. העיתונים כבר מבשרים לנו שיהיו פיגועים ברחבי העולם. כבר יש כוננות. אחרי שהם יקבלו את הסחורה, מה יעצור בעדם?

אדוני שר הקליטה, הם גילו, שאם הם לוחצים עלינו באינתיפאדה, אם הם מפעילים לחץ – אנחנו נכנעים. הם למדו את הטכניקה של משא-ומתן בצל התותחים. סוריה עושה את זה בלבנון. האם אתם לא מדמיינים לעצמכם, ששבוע לאחר הבחירות שלהם הם יתחילו להפעיל, הם ייזמו, הם יפעילו בעקיפין או במישרין, את הלחץ על ירושלים, את הלחץ לווייתורים על שטחים נוספים, מאבק על

מקורות המים, על נמל תעופה, מאבק על מעברים, מאבק בכל תחום, מאבק על זכות השיבה – יש כל הנושאים האלה, רבות.

אני רוצה לומר, שהיום יש ויכוח לגבי השאלה כן בחירות או לא בחירות. רבות, הגיע הזמן שכולנו נתאחד להציל, להציל. כמי שלא נמנה עם המפלגות הגדולות, לא מהימין ולא מהשמאל, יש לי הרגשה שיש פה לפעמים טשטוש ויש פה ערבוב. לפעמים רואים את הטפל כעיקר ולא חושבים מספיק על מה שיהיה עם עם ישראל.

אני רוצה לומר, שיש איזו אגדה, כאילו מצב ערביי יהודה ושומרון גרוע. הלוואי עלינו מצב כלכלי כמו שיש ביהודה ושומרון לערבים. כאזרח שעובר ביהודה ושומרון, אני רואה את הווילות הענקיות, את המשאיות, את הרכבים ואת רמת החיים הגבוהה.

סאלח סלים (חד"ש):

זה רק 2% מהתושבים. שאר הערבים עומדים במחסומים כדי לקבל יום עבודה של 20 שקל.

יגאל ביבי (מפד"ל):

שטויות. אתה לא חי את הנושא. ושייחנו. להיפך, אני רוצה שיהיה להם טוב. אבל יש הבהלה הזאת של הממשלה. כל שנה אנחנו מקבלים מגרמניה הלוואה של 100 מיליון מארקים. הממשלה הזאת ויתרה על הכסף הזה, והיא עומדת להעביר אותו לפרויקטים משותפים שלנו ושל הפלסטינים.

אני נדהם כשאני רואה איך הממשלה שלנו הולכת לאסוף כסף. את עליית הנוער סוגרים, כי אין כמה עשרות מיליונים כדי להחזיק 15,000 ילדים ממשפחות הרוסות. לזה אין כסף. את עליית הנוער סוגרים, לא צריך. אומרים: לא צריך לתת לילדים המסכנים האלה את השירות הנהדר של עליית הנוער. את זה החליטו לסגור.

היו"ר ש' וייס:

לא, לא סוגרים. אתה יודע שאני מעורב מאוד בעניין הזה.

יגאל ביבי (מפד"ל):

מעבירים למשרד החינוך. אבל הסוכנות סוגרת את זה. יש הצעה להעביר זאת למשרד החינוך והתרבות.

היו"ר ש' וייס:

אנחנו עדיין מתאמצים שזה יישאר כך. אבל לא יסגרו את עליית הנוער.

יגאל ביבי (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, עליית הנוער מטפלת בילדים של עם ישראל שעולים לארץ. רוצים את הדבר הייחודי והמיוחד הזה.

אברהם ורדיגר (יהדות התורה):

יושב-ראש הכנסת חתם – – –

יגאל ביבי (מפד"ל):

יפה, אבל בינתיים, נכון להיום, הסוכנות החליטה לסגור.

היו"ר ש' וייס:

לא, לא סוגרים. אני אפילו יזמתי יחד עם חברים אחרים את הפעולה.

יגאל ביבי (מפד"ל):

יפה, שמעתי על כך אתמול. אבל החלטת הסוכנות היא לסגור ולהעביר את העניין לממשלה.

היו"ר ש' וייס:

בסדר, לא יסגרו.

יגאל ביבי (מפד"ל):

נחיה ונראה. אני מכיר מה זה שירותים שעוברים. כל הנושא הוא חלם. אבל מה? שר החוץ שלנו וערפאת הולכים לאסוף בחוץ מיליארד ו-200 מיליון דולר. פה מדובר על כמה עשרות מיליוני דולרים, ואלה כבר אין.

שמעתי כאן על הדוכן את הדברים והעליתי הצעת חוק שלי בעניין ביטוח אזרחי יהודה ושומרון. היום אזרח במדינת ישראל שייסע לבית-לחם ויפגע בתאונה, אין לו ביטוח. הוא צריך ללכת לערפאת, לבית-משפט שלהם, כדי לבקש את הביטוח, את החיים שלו, את העתיד של הילדים שלו. הגשתי כאן הצעת חוק – הרי הוא משלם כאן במדינה ביטוח – שהוא ימשיך לשלם, יקבל ביטוח מהקרנות שלנו, והמדינה תתחשבן עם ערפאת. לא. הממשלה אומרת: אנחנו נגיש הצעת חוק.

היום מוגשת הצעת חוק ליישום ההסכם עם הפלשתינים. למה לא לדאוג גם לזכויות של היהודים? תדאגו לפלשתינים, אבל תדאגו גם ליהודים. ריבוננו של עולם, אתם ממשלה של עם ישראל. אדוני השר, אתם קודם כול ממשלה של עם ישראל. הלוא אתה עושה חוק ליישום הסכם הביניים למען הפלשתינים. למה לא תיתן גם לעם ישראל? למה היום לא יאושר, שאזרח ישראלי, שאתה מתיר לו לעבור ביריחו ומתיר לו לעבור בבית-לחם, יהיה מבוטח? למה הוא לא יהיה מבוטח? למה לא תהיינה לו זכויות? ריבוננו של עולם, אנחנו גם גרים במדינה הזאת. תדאגו גם לנו. תדאגו לפלשתינים, אבל גם לנו, גם לעם. ריבוננו של עולם, איזה טמטום? איזה טשטוש? אני כבר מדבר על דברים מינימליים של אחריות של ממשלה לאזרחיה.

היום הזדעזעתי. אני בטוח, שכל שר שפותח את העיתון היום מזדעזע כשהוא רואה, שמהרשות הפלשתינית עברו צלמים לצלם בתים בכרם-מהר"ל. הם מתחילים לתעד. זה כבר בכיס. הערים בכיס. לגבי ירושלים, כבר נקבע תקדים בשבת. הם בטוחים שמה שמסביב לערים אצלם. מה נשאר עכשיו? המאבק של השלב השני לשחרור האדמות האחרות שהם חושבים שהן שלהם. אני רוצה שהנושא הזה ייבדק. אם באמת הצלמים הם מהרשות הפלשתינית, אני רוצה לראות את התגובה שלכם. מה זה פה?

אם אתם באמת אוהבים את ירושלים – הגשתי כאן בכנסת הצעת חוק לגבי ירושלים רבתי, שלפיה מעלה-אדומים, גוש-עציון וביתר יסופחו לירושלים. אנא, קבלו את החוק הזה.

לסיום, אני רוצה לומר משהו. אדוני השר הוא אחד השרים הבודדים, לצערנו, שהוא קצת רווי ביהדות, ואני נהנה תמיד לשמוע אותו. הלוואי שגם שרים אחרים – – –

היו"ר ש' וייס:

אני חושב שגם הרב יהודה עמיטל מבין. יש עוד איזה עשרה.

יגאל ביבי (מפד"ל):

כן, אני אומר, בודדים. יש כמה.

אבל אתה יודע לקלוט מסרים. ריבונו של עולם מבקש מירמיהו לקנות שדה מבן-דודו, לרשום אותו בשטר ולהטמין אותו בכד לימים רבים.

עוזי לנדאו (הליכוד):

חנמאל.

יגאל ביבי (מפד"ל):

חנמאל דודו. ירמיהו מבצע את הפקודה, אדוני השר, אף שהוא יודע שהעיר עומדת או-טו-טו ליפול בפני הכשדים. והוא מתפלא איך השם אומר לו לקנות עכשיו שדות. הכול הולך לאיבוד, הכול עובר לרשות הפלשתינית, ואתה אומר לי להתיישב ולהקים? אבל הוא מבצע את מה שהקב"ה אומר. והקב"ה אומר לו: הנה אני, השם אלוקי כל בשר, הממני ייפלא כל דבר? איך אתה בכלל מודד ציווי אלוקי על-פני קנה מידה אנושי, התלוי בפוליטיקה של כשדים או של פלשתינים? והוא מסיים ואומר: עוד יקנו בתים, שדות וכרמים בארץ הזאת.

תעשו מה שאתם רוצים, תעשו פוליטיקה עם ערפאת ועם מי שאתם רוצים. אנחנו נקנה בתים, אנחנו ניישב את ירושלים, ניישב את ארץ-ישראל, וריבונו של עולם יעשה את מה שצריך.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה מאוד לחבר הכנסת ביבי. חבר הכנסת אברהם ורדיגר. אחריו – חבר הכנסת עוזי לנדאו. תראו איך הממשלה בוטחת בעמדותיה. היום יש לנו יום שלם עם כ-50 נאומים של אנשי האופוזיציה, ואף לא נאום אחד של הקואליציה. זה בסדר.

אברהם ורדיגר (יהדות התורה):

אדוני היושב-ראש, אדוני השר, כנסת נכבדה, חברי הכנסת ביבי ושחקי הזכירו כאן, שפלשתינים באו לבדוק את כרם-מהר"ל ולרשום. רק לפני ימים מספר הגיעו פקידי מס הכנסה של הממשל הפלשתיני לעיר עמנואל, הלכו ממפעל למפעל באזור התעשייה ודרשו מסמכים כדי לרשום את המפעלים כמפעלים החייבים בתשלומי מס הכנסה ומסים אחרים לרשות הפלשתינית. כך שהמדינה בדרך, ואנחנו לא צריכים להתפעל כל כך.

אדוני היושב-ראש, אני רוצה לעבור לנושא הנדון, חוק יישום הסכם הביניים בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה. אגב, כבר לפני שבוע, כשדיברתי על החוק הזה, שאלתי מדוע נישלנו את השם יהודה ושומרון ועזה. מה קרה? האם כבר אין יהודה ושומרון ועזה, אלא הגדה המערבית? וזו הכותרת של החוק שכולנו דשים בו כאן יום ועוד יום ועוד יום ועוד שבוע? קשה להבין.

אבל בטרם אגש לנושא, אני רוצה להביע את מחאתי החריפה, בשם מאות אלפי שומרי שבת, שומרי מסורת בישראל, על חילול השבת המחפיר, חילול השבת המתמשך זה חודשים רבים, עקב ההחלטה האומללה של הממשלה להשתחרר מחבלי ארץ-ישראל שלנו, לנטוש ערים בשטחי יהודה ושומרון ולמסור אותן לאויבינו, תוך הפקרת חייהם של מתנחלי יהודה, שומרון ועזה, תוך סיכון חייהם של תושבי יישובי ישראל ועריה בקו התפר. והכול כמובן מלווה בחילולי שבת בכל הפעולות שנעשות מסביב לקיום הסכמי אוסלו, אוסלו א' ואוסלו ב'.

גם מסביב להתרפסות המבוזה בפני הרודן הסורי השבת מחוללת, ללא צורך, ללא סיבה רצינית, ללא חשש של פיקוח נפש. השבת מחוללת ומבוזה, דבר שלא ידענו בימים כתיקונם.

בשבת זו, פרשת שמות, פרשה אשר מספרת לנו על לידת מנהיגה של ישראל, משה רבנו, עליו השלום, פרשייה של שעבוד מצרים וגזירות פרעה "אשר לא ידע את יוסף", השקפתי ממרפסת דירתי, מעל פסגת שכונת הר-נוף בירושלים, המשקיפה על כביש ירושלים-תל-אביב. והנה, ב-15:10, בעיצומו של יום השבת, השבת אשר עם ישראל מצטיין בה, בקדושתה, בשלוותה, בנשמה היתירה אשר מקרינה על עם ישראל, השבת אשר מבדילה אותנו מאומות העולם, שבת מלכתא – דוהרת על הכביש שיירה ארוכה של אופנועים של שוטרי ישראל, ואחריה שורה ארוכה של מכוניות משטרה וכוחות הביטחון, עם סירנות מרעישות, ואחריהם שורה של מכוניות פאר מקושטות בדגלי ארצות-הברית וישראל. ונשמעים קולות ברמקולים המופעלים על-ידי המשטרה, המכריזים: פנו דרך, תזוזו הצדה. מובן שהשבת הוזזה הצדה, אדוני היושב-ראש, לכבודו של וורן כריסטופר, מזכיר המדינה, שר החוץ של ארצות-הברית. כפי שנמסר בכלי התקשורת, התנצל כריסטופר על שנאלץ לגרום לחילול שבת. וזה בעוד ממשלתנו וראשיה לא ראו לנכון אפילו להתנצל בפני העם וגרמו לחילול השבת וחילול הקודש.

ממשלת ישראל זו, המתערטלת מנכסיה, מאדמותיה ומחבלי ארצנו, תוך נטישת המקומות המקודשים לנו, פוגעת תוך כך בנפשה של האומה, בלבה של האומה, בשבת הקדושה לנו. אלה מעשים בל-ייעשו, ובעבר נמנעו ממשלות ישראל לעשות כן. שרשרת של חילולי שבת הכרוכים כולם באותו הסכסוך אוסלו האומלל. וכל הפעולות הכרוכות בכך נעשו תוך חילול השבת ומועדי ישראל, תוך רמיסת השבת ברגל גאה, גם על-ידי ממשלת ישראל, גם על-ידי כוחות הביטחון וגם על-ידי העסקת עובדים יהודים בעיצומה של השבת.

כך זה היה בעת נטישת ערי יהודה, שומרון ועזה; כך זה היה בעת סלילת הכבישים העוקפים, כדי לעמוד בלוח הזמנים כלפי הפלשתינים וראשם ערפאת. והכול כדי לא לחלל חלילה את ההבטחה ואת התאריכים ה"מקודשים" להשלמת הפינוי בזמן. וכך זה כמובן בחילול השבת המצופה, עם קביעת יום הבחירות לרשות הפלשתינית בעיצומו של יום השבת, דבר הכרוך בחילול שבת המוני על-ידי כוחות הביטחון הישראליים. וכפי שנמסר על-ידי משטרת ישראל, רק בירושלים, שבה יבחרו כ-4,500 פלשתינים לרשות הפלשתינית, יועסקו אלפי שוטרים וכוחות ביטחון שלנו כדי לשמור על הסדר. בפני מי? בפני היהודים. וזאת תוך חילול שבת, בעת ההצבעה של הפלשתינים בסניפי הדואר במזרח-ירושלים.

כל עמי העולם הנאורים, שמהם מנהיגינו והציבור החילוני שואבים את השראתם, יודעים לכבד את ימי מנוחתם ואת החגים הדתיים שלהם: הנוצרים – את ימי ראשון; המוסלמים – את ימי שישי. וכך הם גם מכבדים את חגיהם על-פי אמונתם. נשאלת השאלה, האם באמת הפכנו לגרועים בין העמים, בלי לדעת לכבד את עצמנו ואת כבודנו. עם ישראל, אשר בצו אלוהי במעמד הר סיני שמע את "זכור את יום השבת לקדשו", עם ישראל שנתן לעמי העולם את המושג של יום המנוחה – כך יזלזל ביום המנוחה שלו?

רק לפני ימים ספורים הגיעו אלינו מהודו הרחוקה הידיעות המחרידות על 10,000 בני נוער ישראלים המטיילים מסוממים ברחבי הודו וההימלאיה, משתתפים במסיבות האפלות של עבודת אלילים, תוך הרס עצמי. האם אין זו תוצאה של החינוך החילוני, ללא ערכים מקוריים יהודיים?

רק לפני שבועות מספר הותקפנו, כל שומרי תורה, חובשי כיפות מכל הסוגים, ונקראנו לערוך "חשבון נפש נוקב", כי הרוצח של ראש הממשלה רבין, זיכרוננו לברכה, חובש כיפה. קראו לנו לפשפש במעשינו. גל של שנאה אחז חוגים חילוניים מסוימים, עד כדי פגיעות פיזיות גם בילדים חובשי כיפות עם ציציות בחוץ. ושר החינוך הורה לערוך רוויזיה בתוכניות הלימודים של החינוך הדתי. לא שמעתי ביקורת על אליל הנוער החילוני, הזמר האהוב עליהם, כאשר שר על "ראש הממשלה השיכור" ועל "נשיא המדבר שטויות". והנוער צהל מהתלהבות. איך היו מתייחסים כלי התקשורת אילו זמר דתי היה מזמר ושר שירים כה מעליבים, כמו אותו זמר מהולל ומקובל אצל הנוער החילוני?

ולבלרים בעיתונות הכללית לועגים על החינוך לבורות בחינוך התורני. איפה שר החינוך המטיף? איפה הליברלים למיניהם שקראו לחשבון נפש של היהדות הנאמנה? למה קולם לא נשמע על כך שבני הנוער, "מלח הארץ", אשר יצאו מבית-מדרשו של החינוך החילוני, נודדים מסוממים בארצות מרוחקות, שבורים בגופם ובנפשם? וכפי שנכתב בעיתונות – מגואה לגהה. "על החינוך הדתי", אמר השר רובינשטיין, "לערוך חשבון נפש". איפה זעקות השבר של שר החינוך על תוצאות החינוך החילוני?

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, וינסטון צ'רצ'יל, גדול המדינאים בדורנו והחכם מבין מדינאי אירופה, אמר: אבוי לאומה שמנהיגיה מוותרים ליד שולחן המשא-ומתן על מה שזכו חייליה במאה שדות קרב עקובים מדם. לצערנו, לא למדו מנהיגי ישראל ממדינאי העולם להיות נחושים וחזקים במשא-ומתן עם שונאים אשר נוצחו בכל המלחמות, והם מתפתים בהבטחות שווא ובחלומות על מזרח תיכון חדש, פתוח, על המרחב הגדול במזרח התיכון אשר נפתח לפנינו. ואנו, העם הנבון, המתקדם והחכם, נהיה מהמובילים באזור זה, השורץ מיליונים של שונאי נפשנו, אשר אחרי 50 שנות עצמאותנו ו-100 שנים של האחזות באדמתנו בארץ-ישראל עדיין לא מכירים בישות היהודית ובקיומה באזור זה.

חברי הכנסת, בשבת הקרובה, למרות האזהרות והבקשות מכל חלקי הציבור, בעיקר הדתי, שלא לערוך את הבחירות בשבת, יתקיימו הבחירות לרשות הפלשתינית. ראש השב"כ היוצא – ששמו וכתובתו פורסמו בצורה מופקרת בכלי התקשורת המתקדמים שלנו – אמר בסקירתו בישיבת הממשלה השבוע, כי הפלשתינים יעלו מייד אחרי הבחירות את נושא ירושלים. כלומר, וזאת אני מוסיף, כך אני מפרש, מייד עם כינון הממשל העצמי ובחירת ראשו, ובלי שיבוטלו הסעיפים באמנה הפלשתינית הקוראים לחיסולה של המדינה היהודית, יעלו את תביעתם לכונן את בירת פלשתיין בירושלים.

ראש השב"כ היוצא הביע את דעתו ואמר, כי הוא סבור שערפאת, אף אם ירצה בכך, לא יצליח לכנס את המועצה הפלשתינית ולהעביר החלטה על ביטול הסעיפים האמורים, כי הוא פשוט במיעוט, וייתכן – אמר ראש השב"כ לשעבר – כי השינוי לא יתבצע כלל.

כמו כן הזהיר, כי קיימת סכנה מהותית שה"חמאס" ו"הג'יהאד האסלאמי" יפעלו בקרוב על מנת לנקום את דמם של שקאקי וה"מהנדס", וזאת על-ידי פיגועים מכאיבים מאוד בקרב האוכלוסייה היהודית ביש"ע ובתוך "הקו הירוק", פעולות התאבדות.

כלומר, למרות קיום מדוקדק עד כדי אבסורד של סעיפי הסכמי אוסלו על-ידי ממשלת ישראל, ערפאת וחבר מרעיו עדיין לא קיימו שום הבטחה שניתנה לישראל. כי אנו נוהגים במשא-ומתן לוותר על המשא ולקיים את המתן, על כל סעיפיו. אבל חכמי אש"ף, רבותי חברי הכנסת, כבר מטכסים עצה איך לצאת ידי חובה. נמסר, כי בכירים ברשות הפלשתינית מגבשים הצעה, שלפיה במקום לבטל את הסעיפים הפרובלמטיים, תאמץ המועצה מסמך חלופי, מעין "הכרזת עצמאות" ללא הסעיפים של השמדת ישראל, והסעיפים על ההשמדה יישארו לעולמים באמנה הפלשתינית, אשר תקפה עד היום.

אם אומנם נכונה הידיעה, תהיה זו התחמקות מחוכמת של הראיס מקיום ההסכם עמנו, וכדאי שממשלתנו וראשה יעמידו את ערפאת על חובתו למלא את ההתחייבות החתומה ללא התחמקות וללא תמרונים. כי אימוץ מסמך כוללני חדש אינו מפקיע את תוכן האמנה הפלשתינית ואת הסעיפים אשר אותם יש לבטל מייד.

צר לי מאוד, אבל מתוך הניסיון שהצטבר במשך שלוש השנים האחרונות של שלטון העבודה-מרצ, המלווה בשרשרת ארוכה של ויתורים, ותמיד מדגישים כי הוויתורים אינם משמעותיים אלא דברים של מה בכך אשר אינם משנים את המהות, ולא כדאי עליהם להתעקש, חוששני שגם במקרה זה ממשלת ישראל תגלה "גמישות", וכדי לא למוטט חלילה את התקווה הגדולה המצויה בהסכם ישראל-ערפאת – ואל נשכח שגם פרס נובל אינו עניין של מה בכך – תסכים ממשלתנו גם לפתרון של המסמך הבלתי-תקף, ובלבד שהתהליך חס ושלום לא ייפסק. כי הלוא בנפשנו הדבר, כי הלוא אין דרך חזרה, והעגלה ממשיכה לדהור. ואלפי מרצחי יהודים משתחררים, כי הלוא עלינו למלא במדויק את סעיפי ההסכם שעליו חתמנו.

חברי הכנסת, גברתי היושבת-ראש, מי שנקלע לחלק המזרחי בירושלים בימים אלה ורואה את הפוסטרים הרועשים מעל קירות הבתים, כשמעל כל קיר אבן זועקות תמונות של עשרות או מאות מועמדים המתנוססות בראש כל חוצות, אינו יכול לעבור בשוויון נפש ובלי להרהר: האם ירושלים המזרחית עדיין ברשותנו, האם אנו עדיין שולטים בה, או חלילה וחלילה אנו כבר עומדים בפני העובדה הטרגית של אובדן ירושלים שלנו, קריית מלך? האם אכן ירושלים המזרחית לא הופכת לבירתה של המדינה הפלשתינית?

נדע כולנו וידע העולם כולו, כי הקרב על ירושלים כבירת ישראל המאוחדת והבלעדית בעיצומו. תזכור גם זאת ממשלת ישראל, אשר גם בנושא זה מדברת בכמה לשונות. וימים ידברו.

בהזדמנות זו ברצוני לשלוח ברכת רפואה ושלמה למר אזולאי, אשר נפצע על-ידי איש בליעל פלשתיני אתמול במבואות בית-לחם, והוא זקוק לרפואה. תודה.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת אברהם ורדיגר. אני מזמינה את חבר הכנסת עוזי לנדאו. אחריו – חבר הכנסת מיכאל איתן. אחריו – חבר הכנסת אריאל ויינשטיין.

עוזי לנדאו (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, אדוני השר, אתמול הבאתי בפני הנוכחים המועטים שהיו כאן מודעה שרעננה את זיכרון כולנו, משום שהתפרסמה – כך כתוב כאן – שבוע לפני מלחמת יום הכיפורים. כרוז בחירות של מפלגת העבודה, אז המערך. ומה כתוב במודעת הבחירות הזאת של מפלגת העבודה? כתוב בה כך: "קו בר-לב. על שפת הסואץ שורר שקט, גם במדבר סיני, ברצועת-עזה, בגדה המערבית. ביהודה ושומרון הקווים בטוחים, הגשרים חוצים, ירושלים מאוחדת, קמות ההתנחלויות ומעמדנו המדיני איתן. זאת תוצאה של מדיניות שקולה, נועזת ומרחיקת ראות. הוכחה לקוצר הראות של מנהיגי גח"ל". ועוד אומרת המודעה כשהיא פונה אל הקורא: "הגענו לכך בעזרתך, ואתך נמשיך. אתה היודע", אתה – הקורא, "רק המערך יכול לעשות זאת. הצבע 'אמת'. המערך, מפלגת העבודה הישראלית – מפ"ם".

שבוע לפני מלחמת יום הכיפורים, מה אומרים לנו? הנה הקו של מפלגת העבודה, קו בר-לב. שורר שקט, הקווים בטוחים, ירושלים מאוחדת, מדיניות שקולה ונועזת. רק המערך יכול לעשות זאת.

מודעות אחרות, שיצאו אחר כך, גם הזכירו לציבור מי הם המנהיגים השקולים והנועזים שעומדים בראש מפלגת העבודה, ואז היו מנהיגים לדוגמה: גברת גולדה מאיר, זיכרונה לברכה, ראש הממשלה; מר משה דיין, זיכרונה לברכה, שר הביטחון; והיו עוד אנשים משכמם ומעלה – יגאל אלון, אבא אבן. זו היתה ממשלה של אנשים ידועים.

היו"ר א' סלמוביץ:

סליחה רגע, מה הצלצולים האלה?

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אני מתנצל. אני לא יודע מה קרה. אני סגרתי את זה.

היו"ר א' סלמוביץ:

אני מאוד מבקשת להקפיד שהמכשירים האלה יהיו סגורים. זה לא לכבוד הכנסת.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

אני מתנצל, ממש מתנצל.

עוזי לנדאו (הליכוד):

יש קריאות ביניים מכל מיני סוגים. זה אחד הסוגים שנתקלנו בהם.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

זו לא היתה קריאת ביניים. אני שוב מתנצל.

השר לקליטת העלייה י' צבן:

קריאות ביניים זה בסדר, אבל לא לצפצף – – –

עוזי לנדאו (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, יש שני קווים דומים בין המציאות ההיא ובין המציאות הנוכחית. הקו האחד הוא לגבי המדיניות: מבטיחים לנו שקט, מבטיחים לנו קווים בטוחים, ירושלים מאוחדת. זאת הבטיחו לנו אז, והנה שבוע אחד לאחר מכן, ביום הכיפורים, היה אולי אחד האסונות הגדולים ביותר שקרו לנו: יותר מ-2,000 הרוגים, אלפי פצועים. אסון מדיני. והמנהיגים, איזה מנהיגים. כה גדולים, וכה גדולה הטעות, גדולה מהם.

וגם הרכב הממשלה. בממשלה ההיא היה אדם שעמד מאחורי המודעה הזאת והבטיח לציבור: שורר שקט, קווים בטוחים, מדיניות שקולה, נועזת. מן הממשלה ההיא לא נותר איש זולת שריד אחד, ראש הממשלה. הוא השתל מן הממשלה ההיא אל גוף הממשלה הנוכחית, והוא השתל שהשתלט על הממשלה, הוא הצופן הגנטי של הממשלה.

ראש ממשלת ישראל דהיום, שמעון פרס, הוא מהאנשים העומדים מאחורי המודעה הזאת. ובאותה לשון הוא מבטיח לנו גם היום שקט, סיכוי לשלום, מעולם לא היה השלום כה קרוב כפי שמדיניות הממשלה הנוכחית מובילה אליו, איזו מדיניות שקולה, איזו מדיניות נועזת, איזה קווים בטוחים, איזו ירושלים מאוחדת, מזרח תיכון חדש. אנחנו מכירים את זה מאיזה שהוא מקום, מזרח תיכון חדש?

אותנו שאלו אז: מה האלטרנטיבה שלכם? וגם היום שואלים אותנו, מה האלטרנטיבה. אז אנחנו זוכרים מה היתה האלטרנטיבה האמיתית של מפלגת העבודה, בלי שרצתה בזאת כמובן, בלי שידעה: אלפי הרוגים לעם ישראל. מרדימים את הציבור, מצד אחד, על-ידי הצגת מציאות שאיננה נכונה, ואחר כך הרוגים, מן הצד השני.

גברתי היושבת-ראש, מדיניות ההרדמה של עם ישראל נמשכת בעצם ימים אלה. גם היום מספקת ממשלת ישראל אופיום של אופטימיות להמונים, באמונה שהמוני בית ישראל יורדמו, ובתחושה שבית ישראל ילך שולל אחרי מדיניותה זו של הממשלה. ואנחנו צריכים לפקוח את עיני הציבור ולהזכיר לו, שאותם אנשים, ומר פרס בראשם, שהבטיחו לפני 23 שנים שקט וקווים בטוחים, הם אותם אנשים שמיישמים היום, במקום קו בר-לב, קו אוסלו של מדיניות שיש בכנפיה סכנה גדולה לעם ישראל בתחום הביטחוני, בתחום המדיני, ואני אוסיף – גם בתחום היהודי והציוני. ניגע בסוגיה זו אם ייוותר לנו זמן.

מקו בר-לב לקו אוסלו, להסכם אוסלו – מה הוא בעצם ההבדל בין מפלגת העבודה לבין הליכוד לגבי התהליך המדיני? הרי הוויכוח איננו מי רוצה שלום. כל מי שיש לו במדינת ישראל בן בצבא רוצה שלום. כל מי שיש לו בן בצבא יודע ששלום כרוך בפשרה. על כן, הוויכוח בין מפלגת העבודה לבין הליכוד איננו האם רוצים שלום, אלא מה היא הטקטיקה הנכונה לשלום, מה הוא התהליך שיוביל לשלום. מפלגת העבודה סבורה, שהתהליך שלה יוביל לשלום. אנחנו בטוחים שהתהליך שלה יוביל למלחמה. לכן, כאשר אנחנו יוצאים בחמת זעם נגד הממשלה, אנחנו יוצאים נגדה משום שמדיניותה מביאה למלחמה, ואנחנו סבורים שהסיכוי היחיד לשלום הוא בתהליך שלנו.

יש שתי קונצפציות שמציעות דרך לשלום. יש הקונצפציה של מפלגת העבודה שאומרת: אם יהיה שלום, יהיה ביטחון, וכדי שנשיג שלום שיוביל לביטחון, צריך לוותר על השטחים, כך הם קוראים לזה, הגדה המערבית. מפלגת העבודה סבורה, שיש פרטנרים לשלום שניתן לסמוך עליהם.

הליכוד, דרכו אחרת. אנחנו אומרים, שאם יש לפנינו פרטנר, צריך לבדוק אותו, שאכן חל בו שינוי פנימי, והוא מתכוון באמת לשלום, הוא לא עובד עלינו בעיניים. ועוד אומר הליכוד, שיש לדאוג לביטחון, שמא ההסכם ישתבש, ועל כן צריך לשמור על שולי ביטחון. אבל הקונצפציה אצל הליכוד אומרת בבסיסה, שהביטחון הנובע מעוצמתה של ישראל הוא שיוביל לשלום ולא להיפך. וכדי שיהיה ביטחון, דרושה שליטה ישראלית גמורה ביהודה, שומרון, עזה ורמת-הגולן.

הנה, כדוגמה, איך היו הסכמי השלום שהליכוד חתם או תמך בהם. ניקח לדוגמה את סאדאת. סאדאת עמד כאן במקום הזה בכנסת ודיבר על שלום עם מדינת ישראל, אבל זה לא הספיק לנו. עד שסאדאת לא דיבר בלב הפרלמנט המצרי בקהיר ובלב אוניברסיטת "אל-אזהר" ושם אמר: NO MORE WAR, לא היינו בטוחים שהאיש כן וכוונתו לשלום. MORE WAR,

כך גם עם המלך חוסיין. כל זמן שהוא לא דיבר בפרלמנט הירדני על הצורך בשלום, לא היה אפשר להאמין לו. משום שצריך לדעת, בדיקטטורות הדבר החשוב הוא לא מה הדיקטטור אומר לצורכי חוץ בארצות-הברית, באירופה, באו"ם, מה הוא אומר לנו; חשוב לראות מה הוא אומר לבני עמו שלו. ארצות-הברית לא היתה בטוחה בנסיגת ברית-המועצות, למשל, מאפגניסטן, עד שרואיינו חיילים סובייטים בטלויזיה הרוסית בשפה הרוסית והכתבה על תחילת היציאה מאפגניסטן שודרה לרוסים במוסקבה.

וכשאנחנו מתבוננים על דיקטטור אחר, על יאסר ערפאת, שאומר לנו שהוא רוצה שלום, שאומר לאמריקנים שהוא רוצה שלום – לא זה מה שחשוב, חשוב מה הוא אומר לבני עמו שלו כאשר הוא מדבר אתם בערבית. כשיאסר ערפאת מדבר בערבית לבני עמו שלו, אנחנו יודעים מה הוא אומר להם שומעים ורואים בקלטות. כאשר מחוסל ה"מהנדס", אבו-עיאש, הוא יורה לכבודו 21 מטחי כבוד. זה משום שהוא רוצה שלום, או משום שהוא מכיר כבוד עמוק לזכויותיו אותו "מהנדס" אצל "העם

הפלשתיני? ואיזה זכויות יש ל"מהנדס" הזה בקרב הערבים הפלשתינים? זכויות של רצח יהודים, של טרור.

כאשר ערפאת מדבר לבני עמו בערבית – הרי אנחנו מכירים את הקלטות, הוא מדבר על ג'יהאד לשחרור ירושלים. הוא מדבר על דרך החללים, על דרך השואה. כמעט בעל-פה אני מצטט את ערפאת כאשר נשאל על הנשק החלופי למשא-ומתן, אם הם לא ישיגו מה שהם רוצים: אנחנו מוכנים להקריב את הילד הפלשתיני האחרון ואת הילדה הפלשתינית האחרונה, עד אשר דגל פלשתינ תנוסס מעל חומות ירושלים, מסגדיה וכנסיותיה; אגב, הוא לא אמר בתי-הכנסת.

כשערפאת מדבר בערבית, הוא מדבר על מלחמה. ואם המבחן הוא מה הלשון שבה דיקטטור מדבר אל בני עמו – ערפאת מדבר על מלחמה, ולכן הוא איננו מוכן לפשרה היסטורית אתנו.

יש כמובן גם עניין הביטחון. כאשר הליכוד חתם על הסכם שלום עם הנשיא סאדאת במצרים – אם ישתבש חלילה משהו בינינו לבין המצרים, עדיין יש מדבר סיני בינינו לבינם. ואם מצרים תחליט לתקוף את מדינת ישראל, ישראל יכולה, אף שנשלם אבדות במלחמה כזאת, להגן על עצמה. זה לא סוף העולם. על כן הסיכון עם מצרים הוא סיכון מחושב.

שולי ביטחון קיימים לנו גם כאשר נחתם הסכם השלום עם המלך חוסיין. ירדן איננה כוח צבאי חשוב דיו, אבל היא משמשת כאזור חיץ בינינו לבין צבאות חזית מזרחית שיכולים להתערב ולתקוף אותנו ממזרח. וכאשר אנחנו על הרי יהודה ושומרון, אלה הם בדיוק שולי הביטחון שיש לנו מול הסכם שעליו אנחנו חתומים עם חוסיין.

אבל אין שום שולי ביטחון בהסכם שחתמנו עם ערפאת. אנחנו אישרנו מה שהוא קורא ומה שאצלנו הממשלה קוראת לו משטרה של עשרות אלפי מחבלים חמושים בכלי נשק אוטומטיים, חמושים בשריוניות, במסוקים, והם ממוקמים באזורים שאנחנו אוסרים על עצמנו להיכנס אליהם, קלקיליה, טול-כרם, ג'נין, רמאללה, בית-לחם, עוד מעט גם בחברון, סמוכים למרכזי אוכלוסייה צפופים שלנו. הם יושבים בתוכנו. אם התהליך הזה יימשך, תקום מדינה פלשתינית עצמאית. אפילו שרי הממשלה אינם מסתירים עוד תהליך זה של הקמת מדינה ערבית-פלשתינית עצמאית. התהליך הזה מוביל את כולנו למדינה ששולטת על השפלה, הנמצאת בסמיכות ושולטת על ערי החוף שלנו, הצפופות אוכלוסין. איזה שולי ביטחון יש לנו? והרי העימות עם הערבים הוא שאלה של זמן בלבד.

באה מפלגת העבודה ואומרת לנו: שטחים תמורת שלום. אני יכול להבין שיש היגיון במדיניות של שטחים תמורת שלום. אתה מוותר על נכסים שלך כדי לקבל שלום. הוויכוח הוא אם הוויתורים הגיוניים, אבל זו עמדה לגיטימית, הגיונית. אני שולל אותה, אבל העמדה היא עמדה הגיונית. אבל האם באמת המדיניות הזו של מפלגת העבודה נעשית, האם אנחנו מקבלים שלום תמורת מה שהם קוראים השטחים – אלה הם, כמובן, יהודה, שומרון, עזה ורמת-הגולן – שאנחנו מוסרים בידי אויבינו?

הרי המשא-ומתן יימשך, ומפלגת העבודה מסכימה שלקראת משא-ומתן על הסכם הקבע יעלו כל הסוגיות היורדות לשורש הסכסוך בינינו לבין הערבים: סוגיית ירושלים, סוגיית הפליטים, סוגיית ההתנחלויות, מדינה עצמאית או לא עצמאית, סוגיות ביטחון, סוגיות מים. נניח, ישב מר פרס מול ערפאת, וערפאת יאמר: מזרח-ירושלים היא בירתנו, ופרס יגיד: לא. יאמר ערפאת: אינתיפאדה. נו,

יש שלום? יאמר ערפאת בסוגיה אחרת: אני תובע שיחזרו מיליוני הפליטים, לא סתם ליהודה ושומרון אלא לערי החוף, למקומות שברחו מהם, ליפו, לצפת, לירושלים, לבאר-שבע, לשיח'-מוניס, ופרס יאמר: לא, פליטי 1948 לא יחזרו. יאמר ערפאת: מלחמה, אינתיפאדה. נו, יש לנו שלום? זה הסכם שלום?

באים ומבלבלים לנו את המוח ואומרים: לא, הערבים התפכחו. אצלם הפליטים זה כבר לא דבר חשוב כפי שהיה. איזה מין שטות זו? כדאי אולי שנלמד מה עומק הקשר בין הערבים לבין אדמתם. אני אומר זאת מתוך הכרת כבוד עמוקה להם. אני מציע גם לנו ללמוד מהם בתחום הזה.

הנה, ניקח את המקרה של מובארק; ומי כמצרים מתונה בהשוואה ליתר מדינות ערב. כל עוד לא קיבלה מצרים את טאבה – ואני מדבר על פחות מקילומטר רבוע של חול שנמצא אי-שם הרחק ממצרים גופא; איזה מצרי בכלל שמע מימיו את השם טאבה? מי יודע בקהיר מה זאת טאבה? חול ליד ים כחול. ובכל זאת מצרים לא היתה מוכנה לנורמליזציה עם מדינת ישראל עד שקיבלה, כלשונו של מובארק, את גרגר החול הקדוש האחרון של טאבה. כל כך יקר להם החול הזה, לאלה שיושבים בקהיר.

שערו בנפשכם, כבר עכשיו יש בפועל גבולות פתוחים, והערבים הפלשתינים הולכים אנה ואנה. הם יבקרו, כאשר יעברו מיהודה ושומרון אל ערי החוף שלנו ויראו את מה שהם חוננו לזכור כבתיים ומולדתם, את שכונת שיח'-מוניס, את תל-חנן בחיפה, את כל אותם מקומות שבהם גרו פעם, ועיניהם כלות. מה ישיאו לנו מר פרס, וחיים רמון "חיים חדשים", ואהוד ברק, לשעבר הרמטכ"ל, שהערבים ישכחו מזה? האם ערבי שגורש מיפו ביתו פחות יקר לו מאשר גרגר החול של טאבה לאיש היושב בלב מצרים?

אני חושב שזו שטות אם ננסה לאמץ לעצמנו את האמונה שהערבים אכן יקנו את הדברים האלה. זו פשוט שטות. ממשלה שמנהלת מדיניות האומרת שהנה אנחנו מוותרים על שטחים ונקבל שלום, בשעה שאנחנו יושבים על פצצת זמן של סוגיית הפליטים וסוגיית ירושלים וסוגיות אחרות, שאין שום סיכוי שיובילו לשלום בינינו לבינם בלתי אם ייפתרו על-פי דרכם – צריך לומר לציבור את האמת. זו לא מדיניות של שטחים תמורת שלום, זו מדיניות של שטחים תמורת זמן. אנחנו נותנים שטחים, שטחי מולדת, נכסים אסטרטגיים מן המדרגה הראשונה, וכל מה שאנחנו מרוויחים הוא זמן – עוד שנה, עוד שנתיים, עוד שלוש שנים, אבל ממשכנים את העתיד.

אנחנו מתפשרים על ביטחונם של בנינו. אפילו לא של בנינו, של עצמנו שלנו. זאת מדיניותה של הממשלה.

כדאי לזכור את הדברים שאמר מר רבין, זיכרוננו לברכה, מייד לאחר חתימת הסכם אוסלו בווינגטון, לאחר אותה לחיצת יד נוראה של ראש ממשלת ישראל וערפאת. מר רבין אמר אז, שבפועל עושים שלום עם אויבים.

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, ממשלת ישראל היא ממשלה שלא היתה כמוה סכנה למדינת ישראל מאז הקמתה. מדיניותה מסוכנת היתה עד רצח ראש הממשלה, ותחת מנהיגותו של מר פרס הסכנה המתרגשת על עם ישראל גדולה בהרבה. ממשלה מתבוללת מיהדות, מתרחקת מצינות,

מסכנת אותנו בתחום הביטחוני והמדיני. לא שכוונותיה הן כאלה, כוונותיה הפוכות, אבל מדיניותה היא כזאת. נזכור את המודעה על קו בר-לב. תודה רבה.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת עוזי לנדאו. אני מזמינה את חבר הכנסת מיכאל איתן, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת אריאל ויינשטיין, ואחריו – חבר הכנסת דן תיכון.

מיכאל איתן (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, אנחנו דנים עכשיו בהצעת חוק בעלת השלכות היסטוריות. הצעת החוק הזאת קובעת דברים מרחיקי לכת. היא יוצרת את התשתית ואת הגושפנקה החוקית על-פי חוקי ישראל לעובדה, שמה שראינו לאורך כל ההיסטוריה היהודית כיהודה ושומרון, כארץ שהיא ארצנו, שהיא מקור הזכות שלנו, באה כנסת ישראל וקובעת בספר החוקים שלה, שמהיום והלאה זה לא יהודה ושומרון, זה לא שטח של העם היהודי, זה לא שטח שהעם היהודי תובע עליו זכות. בחוק הזה כתוב: שטח של המועצה הפלשתינית. לכך הביאה אותנו הממשלה. ויש אנשים שחושבים שזה משהו פחות-ערך.

במשך אלפי שנים ראה העם היהודי את יהודה ושומרון כחלק בלתי נפרד מארץ-ישראל. היו בעיות. העם היהודי לא יכול היה לממש את זכותו. העם היהודי לא יכול היה לשבת ביהודה ושומרון, לא כיוון שלא היתה לו זכות. היתה לו זכות, אבל הוא לא יכול היה לממש אותה. לא היה לו הכוח לממש את הזכות. וכאשר אדם שיש לו זכות תובע את זכותו, נאבק עליה ונלחם עליה, אבל אומר: כרגע אינני יכול לממש את זכותי, זו חצי צרה. כי יכול להיווצר מצב אחר, יכולה להיווצר סיטואציה אחרת, נוחה יותר, שבה הוא תובע את מימוש זכותו המלאה, שאותה הוא תבע כל השנים, ומצליח לממשה.

ראו מה קורה היום. היום, כשיש לנו כוח, כשאף אחד לא מאיים עלינו במלחמה ואין לנו שום חשש שחס וחלילה נאבד חלקים גדולים של העם תמורת מימוש הזכות, אנחנו נמצאים בסיטואציה שבה אנחנו עצמנו, מרצוננו, כנסת ישראל הריבונית, לאחר דורות ארוכים שלא היו לעם ישראל כנסת ומדינה וממשלה עצמאית, ה"הישג" הגדול של הכנסת הזאת בהיסטוריה היהודית יהיה, שבפעם הראשונה אחרי אלפי שנים, מרצונם החופשי, הכנסת ועם ישראל קובעים, שאין להם עוד זכות על יהודה ושומרון.

איך עושים דבר כזה? מי נתן מנדט? האם בכלל יש למישהו מאתנו מנדט לעשות דבר כזה? האם יש לכנסת ישראל זכות מוסרית כלפי ההיסטוריה היהודית לומר: אלה אינם עוד שטחי עם ישראל, יהודה ושומרון אינם חלק מארץ-ישראל? יהודה ושומרון הם שטחי המועצה הפלשתינית.

אולי טעינו? אולי טעו דורות של יהודים שהיו מוכנים לשלם בתנאים אישיים, שילמו מחיר כלכלי כבד, שילמו מחיר אישי ביטחוני, הלכו לגלות, נעו ממקום למקום, הלכו לקידוש השם, דור חינוך דור לשנה הבאה בירושלים, לשנה הבאה בחברון, לשנה הבאה ביהודה ושומרון. כל אלה טעו. היום באה כנסת ישראל ואומרת להם: זה בכלל לא שלנו. היום באה כנסת ישראל ואומרת: זה של הפלשתינים. ואין

איש בא הנה מטעם הממשלה להסביר, לתת דין-וחשבון, להצטדק, לקרוע קריעה, לבקש סליחה ומחילה.

גם בציבור כולו עוברים לסדר-היום. איזה דור יש לנו? איזו פרספקטיבה יש לנו להיסטוריה שלנו, לקורבנות שהעם הזה הקריב על מנת לשמור על הזכות על הארץ הזאת?

היום אנחנו לא מאבדים את יהודה ושומרון, אנחנו מאבדים את הזכות הקיומית שלנו כעם. אנחנו מאבדים את החישוקים שלנו כעם. אנחנו מאבדים את המלכד, את המשותף לבני גלויות שונות שהגיעו הנה. אנחנו מאבדים את העבר, ועם ללא עבר הוא עם ללא עתיד.

אין לנו עתיד, אם אנחנו מתכחשים בצורה כל כך צינית וקלת דעת ובקלות בלתי נסבלת חותמים פה היום חוק בעל משמעות היסטורית ואין פוצה פה ומצפצף, אין איש המקים קול זעקה. קונים אותנו בבורסה, בתנאים כלכליים, בחזון של עודף ביטחון אישי, כביכול, וגם לזה לא נגיע.

אני חוזה שחורות לעם שלנו אם בצורה כזאת אנחנו כותבים היום את כתב הוויתור והכניעה על זכויותינו על הארץ הזאת. מי שמוותר כך בקלות על הזכות בת אלפי השנים על יהודה ושומרון, הוא זה שיוותר אחר כך על הגליל; הוא זה שאחר כך יאמר: אפשר לוותר עוד ועוד; הוא זה שיאמר בסופו של דבר: אין שטחים, אין גבול לויתורים, אין חשיבות לשטח; הוא זה שיצטרך לעמוד מול הנוער והדורות הבאים שישאלו אותו: אם מוותרים בקלות כזאת על ארץ-ישראל, מה ההצדקה לקיומו הייחודי של עם ישראל? מה ההצדקה לקיומו פה במקום הזה? איזו תשובה אנחנו יכולים לתת היום כאשר אנחנו אומרים שאין שום משמעות לערכים ההיסטוריים, ליהודה ושומרון, לשטחים, שלא כדאי להיאבק ולהילחם עליהם? איזו תשובה אנחנו נותנים היום לתושבי קריית-שמונה, מדוע הם צריכים להילחם? מדוע הם צריכים לשבת תחת מטח ה"קטיושות"? מדוע להקריב אם בתל-אביב אומרים אנשים: נוותר בקלות על יהודה ושומרון, לא רוצים להתאמץ; אם בתל-אביב אומרים אנשים: לא רוצים להילחם בגבול הצפון, תוותרו שם בקלות; כי בתל-אביב אומרים אנשים וכותבים: אנחנו נילחם רק כאשר הסכנה תגיע לגשר הירקון.

לא הצלחנו להגשים את חזון שתי גדות לירדן. לצערי הרב, אנחנו עלולים למצוא את עצמנו בשתי גדות לירקון. תודה.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת מיכאל איתן. אני מזמינה את חבר הכנסת אריאל ויינשטיין. אחריו – חבר הכנסת דן תיכון. אחריו – חבר הכנסת עובדיה עלי.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, שמעתי את חבר הכנסת מיכאל איתן, כקודמו חבר הכנסת עוזי לנדאו, ודוברי אופוזיציה בכנסת ומחוצה לה, שאומרים כי יש סכנה קיומית במדיניות הממשלה הזאת. זו המשמעות של הדברים. נכון, חבר הכנסת מיכאל איתן? סכנה קיומית, זה מה שאנחנו אומרים.

מיכאל איתן (הליכוד):

הבעיה היא יותר ערכית-חינוכית.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

כשאתה בשתי גדות לירקון, במדינה מצומצמת, קטנה, שירושלים איננה בירתה והיא מחולקת, זו סכנה קיומית. אנחנו באמת סבורים, שמדיניות הממשלה הזאת מובילה לסכנה קיומית לעם היושב בישראל.

ב-20 בינואר מתקיימות הבחירות לרשות, ובכללן בירושלים. האם חשבתם על כך, שב-20 בינואר לפני למעלה מ-50 שנה התקיימה ועידת-ואנזה, שבה נקבע גורל מיליונים מבני עמנו? האם חשבתם, שרי הממשלה, שאולי יש סמליות בשני התאריכים הללו? ב-20 בינואר בחירות לרשות הפלשתינית, שתושבי ירושלים משתתפים בהן, ב-20 בינואר לפני למעלה מ-50 שנה, בוועידת-ואנזה נקבע גורל מיליונים מבני עמנו.

אני מבקש גם להוכיח בדרך ההיגיון מדוע אני סבור באמת ובתמים שקיימת סכנה קיומית. נמצא כאן מר פרופסור אזורן, ראש עיריית קריית-שמונה. אני שמח שאתה מאזין ואני מודה לך.

כשהיה הסכם אוסלו הראשון, אמרתי שבהסכם הזה נטוע הגרעין למדינה פלשתינית; בהסכם אוסלו הראשון. אמרו לי: מדוע? אמרתי: תראו, רבותי, בהסכם אוסלו הראשון אנחנו נותנים להם להקים רשות נמל עזה ורשות נמל בשטחי האוטונומיה. אמרתי אז: אני לא מאמין ש-500 ישראלים יוכלו להיכנס בכל יום לעזה, או לשטחי האוטונומיה ולנמלים האלה, כדי לפקח שם על סחורות היבוא כמוכסים, כשוטרים, כאנשי נמל; הם לא יוכלו להיכנס לנמלים, הנמלים יהיו בשליטת הרשות הפלשתינית. משמעות הדבר היא, שכל הסחורות שתגענה לנמלים הללו יהיו בהן מכס ומסים עקיפים שהרשות תקבע, לפי שיקוליה היא. לכן, סחורות שתגענה לנמלים האלה עם מסים ומכסים שלהם לא יוכלו לעבור אלינו ישירות, בלי שיהיה גבול ונגבה את המסים שלנו, אחרת, המשק הישראלי יוצף בסחורות זולות שהרשות הפלשתינית – עם האינטרסים הכלכליים שלה – תציף אותנו בהן. לכן, כאשר אין לך שליטה על הנמלים, משמעות הדבר היא שאתה צריך להציב גבול, גבול של מכס, וגבול של מכס זה מדינה.

ניגשתי אז לשר החוץ לשעבר, היום ראש הממשלה, ואמרתי לו את הדברים. הוא אמר לי: הם צריכים 80 מיליון דולר כדי להקים נמל, ואין להם הסכום הזה. אמרתי לעצמי, שאנחנו לא נמצאים כאן לדור אחד, אנחנו הקמנו מדינה לדורות, אחרי כל מה שעבר על עמנו בגלויות השונות, כאשר כצוענים היינו, ואומר לי שר החוץ, שאין להם 80 מיליון דולר. היום אין להם 80 מיליון דולר, אבל בעוד חמש או עשר שנים יהיו.

שם, בהסכם אוסלו א', נוצר הגרעין למדינה פלשתינית.

תיכף אדבר על האידיאולוגיה שלהם, הם פועלים לפי אידיאולוגיה. האידיאולוגיה שלהם מובילה אותם לכך שצבא ישראל לא יהיה על הירדן. מדוע? האידיאולוגיה של השמאל הקיצוני מונחית ומגובה על-ידי תומכי אש"ף בכנסת. הממשלה הזאת נשענת עליהם, ולפי הערכה היא תישען עליהם עוד במשך שנים אם היא תנצח בבחירות; ולוואי שלא, אני מקווה שלא. מה אומרת האידיאולוגיה הזאת – שגם שר החוץ וגם ראש הממשלה אומרים אותה: אנחנו לא יכולים לשלוט על עם אחר. זו האידיאולוגיה. אם אתה לא יכול לשלוט על עם אחר, ואתה נותן לו בחירות גם בירושלים, ואתה מוותר על הביטחון שלך בפנים, יבוא יום והעם האחר, הפלשתיני, יגיד: אנחנו לא רוצים שהצבא שלכם יקיף אותנו, אנחנו ישות עצמאית.

מה נגיד לו אז? נאמר לפלשתינים: אין לכם סכנה מישראל. הם יגידו: לא, אנחנו רוצים לממש את זכותנו, אנחנו לא חוששים מכם, אבל בגבולות שלנו נמצאות גם סוריה, גם עירק, גם ירדן, ומהן אנחנו חוששים. האם לא היו מלחמות בין עירק לאירן? לא היתה מתיחות במפרץ בין עירק לבין ירדן? הפלשתינים יאמרו: אנחנו רוצים לממש את זכותנו כעם, ואנחנו לא רוצים את הצבא שלכם – בעוד חמש שנים, בעוד שבע שנים. מה יגידו האידיאולוגים מן השמאל, שאומרים היום לא לשלוט על עם אחר? הם יגידו: הם צודקים, לא לשלוט על עם אחר זה לתת לו לממש את כל זכויותיו, ואם צה"ל יישאר על הירדן, הרי משמעות הדבר שלא נותנים לו לממש זכויות וכן שולטים על עם אחר.

אחת משתיים: אם הם יסכימו שהצבא ייסוג מהירדן, לפי האידיאולוגיה הזאת, זו סכנה לקיומנו; אם הם יגידו שהם משאירים את הצבא וצה"ל ימשיך להישאר, אזי כשם שמוותרים להם היום בירושלים ובמקומות אחרים, יתפתח ויכוח והאידיאולוגיה האומרת כי לא צריך לשלוט על עם אחר תנצח ויגידו: הנה יש שלום. שלום מדומה.

ומה יעשו הפלשתינים? – מה שהם עושים היום. הם יגידו: כדי שהעבודה והשמאל ימשיכו לשלוט, אנחנו צריכים להמשיך בשקט המדומה הזה, לעשות משהו עם ה"חיזבאללה". כדי למסור את הגולן צריך להשקיט את ה"חיזבאללה". כדי לנצח בבחירות צריך לשלם לערפאת 250 מיליון דולר.

האידיאולוגיה הזאת, שהובילה אותם להפרדה בין העמים, לא לשלוט על עם אחר, מובילה אותם לשגיאות האלה ותובלנה אותם לשגיאות נוספות של הפקרת קיומנו, כי זו אידיאולוגיה – לא לשלוט על עם אחר.

אם הם יגידו, נניח, בהמשך הוויכוח, שצה"ל נשאר על הירדן – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

לעם הזה יש מדינה, חשוב להדגיש. לפלשתינים – – –

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

חבר הכנסת איתן, אני מבקש, כי אני בונה כאן משהו.

אם האידיאולוגיה הזאת משמאל תאמר: צה"ל נשאר על הירדן, אנחנו מגבילים את מה שקרוי העם הפלשתיני, לא נותנים לו להיות ככל עם אחר, במה הם שונים מהליכוד? הרי גם הליכוד אומר: אנחנו נותנים להם אוטונומיה, אבל יש לנו גבול. אם יש פיגועים בעזה, אנחנו נכנסים וחוזרים בבוקר; אם יש רוצחים שהולכים ליריחו, אנחנו נכנסים לשם וחוזרים בבוקר. הצבא יכול לעשות את המלאכה. זאת אומרת, הליכוד אומר: אנחנו לא יכולים לתת להם שלטון טבעי כפי שיש לעמים אחרים. גם המערך אומר את זה אם הוא מקבל את הגישה שהצבא צריך להישאר על הירדן.

אלא מה ההבדל בין הליכוד לבין האידיאולוגיה הזאת? ההבדל הוא פשוט. אנחנו לא נתפסים לאידיאולוגיה השגויה של לא לשלוט על עם אחר. אנחנו נתפסים לאידיאולוגיה שלנו, שאומרת: קיום וביטחון לעם ישראל. לכן אנחנו נותנים להם שלטון עצמי מבחינה מוניציפלית, מבחינת הבריאות, מבחינת גביית מסים, כל מה שקרוי חיים עצמאיים. על דבר אחד אנחנו לא מוותרים מלכתחילה, על הזכות שלנו לביטחון ולקיום כל אחד מאזרחי מדינת ישראל. לכן, במציאות שצה"ל נשאר על הירדן אין הבדל בין הליכוד לבין המערך ופרס. גם הוא אומר: אני ממשיך לשלוט על עם אחר, וגם אנחנו אומרים זאת, כי זו סכנה קיומית.

ואל יספרו לנו מעשיות, שנותנים להם בחירות בירושלים ונסוגים מכל מקום כי הם לא רוצים לשלוט על עם אחר. הם שולטים על עם אחר. מבלבלים את הציבור, מונחים על-ידי האידיאולוגיה של השמאל, שאומרת אחוות עמים, שאומרת לממש את זכויותיהם – כל הפטופוטים האלה. אבל מאחר שאני רואה שהשמאל כבר הצליח באידיאולוגיה שלו למשוך את ממשלת המערך, את ממשלת פרס, אני חושש שהוא ימשיך גם להבא.

זו הבעיה שלנו, אזרחי מדינת ישראל וחברי הכנסת. הבעיה שלנו היא בעיה מהותית קיומית. היום השאלה איננה האם עוזבים את עזה מחר או אתמול או האם נותנים את שכם אתמול או מחר והאם יהיו מכלים בירושלים או לא יהיו. יש לנו כאן כיוון ברור של הליכה למדינה פלשתינית, שבבוא היום תרצה ותצליח, כי היא מקבלת את כל העוצמות לממש את זכותה לצבא משלה, ליחסים דיפלומטיים משלה, לדגל משלה, ליחסי חוץ משלה, לכל דבר.

מה שקורה הוא, ששר בממשלה אומר: אני מציע לתת 250 מיליון דולר לערפאת, לא משום שזה מחיר אי-פיגועים במדינת ישראל, אלא משום שאני בטוח שערפאת הולך אתי לכך שאני אצליח בבחירות, כי זה טוב לערפאת. זה מה שאומר בן-אליעזר. מה הוא אמר? ייקח ערפאת 250 מיליון דולר, ישאיר את הפלשתינים בסגר עצמי, שלא יבואו לעבוד בישראל כדי להבטיח שלא יהיו פיגועים. לא כדי שלא יהיה רצח של ישראלים הוא נותן את 250 מיליון הדולרים – הוא מציע אותם כדי לנצח בבחירות. ולמה הוא מאמין שיוכל לנצח בבחירות? כי הוא גם זה שמבטיח – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

כמה זמן לכל נואם?

היו"ר א' סלמוביץ:

רבע שעה. לחבר הכנסת ויינשטיין יש עוד שלוש דקות.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

מדוע אתה על סיכות?

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת איתן, אני לא הפסקתי אותך, יכולת לדבר רבע שעה.

מיכאל איתן (הליכוד):

היום יש לוח זמנים מדוד. דיוני הכנסת נמשכים לפי מכסת זמן של כל נואם ונואם. תמיד אנחנו מגלגלים את זה, נכנסים שרים והזמנים לא מדודים לפי לוח זמנים. היום קבענו זכות דיבור לפי לוח זמנים. אנשים הוזמנו לשעה מסוימת.

היו"ר א' סלמוביץ:

הבנתי, חבר הכנסת איתן. כשאני עליתי לנהל את הישיבה, הדברים נכנסו – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

אני ויתרתי על זמני על מנת לחזור ללוח הזמנים, ואני מבקש שלא – – –

היו"ר א' סלמוביץ:

בסדר גמור.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

מדוע השר בן-אליעזר סבור שיש מקום להעלות את ההצעה הזאת? משום שהוא בטוח שערפאת ייענה לה בסתר לבו. המדיניות של הממשלה הזאת משמשת את ערפאת, חוברת אתה להקמת מדינה פלשתינית שבירתה ירושלים, ובסוף נגיע לאותם אירועים חמורים.

לכן אסור לנו לשקוט, וטוב שאנחנו עומדים כאן שעות, חברינו, ומסבירים לציבור. אני מודה ליוזמים. זה לא פיליבסטר – כל פיליבסטר הוא חשוב – זו הזדמנות שלנו להציג את עמדתנו, לומר לציבור שאנחנו נאבקים לא על מנת לנצח בבחירות בעזרת ערפאת, אלא אנחנו נאבקים למען כל אזרח ואזרח מדינת ישראל, כי אנחנו מאמינים שהממשלה הזאת מובילה לאבדון, לסכנה קיומית. לכן נעשה הכול כדי שלא יעלה בידה להמשיך בדרכה.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת אריאל ויינשטיין. אני מזמינה את חבר הכנסת דן תיכון; אחריו – חבר הכנסת עובדיה עלי, ואחריו – חבר הכנסת משה פלד.

דן תיכון (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, אני לא מרכיב משקפיים, אבל נדמה לי שביצע יושב-ראש עיריית קריית-שמונה.

היו"ר א' סלמוביץ:

אני רוצה לברך אותך בשם הכנסת, מר פרוספר אזרן.

דן תיכון (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, סיימתי אתמול את הדיון המרתוני בשעה 24:00, ואמרתי שאמשיך אותו הבוקר ואבחן את ההיבטים הכלכליים של הסכמי השלום, ובעיקר מה יוצא לנו מההסכם שנקרא אוסלו ב', שזו בעצם הצעת החוק שמונחת לפנינו לקראת קריאה שנייה ושלישית.

כשסיכמתי את תהליך השלום עם מצרים, אמרתי שחלפו 17 שנה, או 16 שנה ועוד קצת, ובעצם אנחנו יכולים לבחון את ההיבטים הכלכליים של הסכם השלום. מבחינת ההיבט הכלכלי של הסכם השלום עם מצרים, אני חושב שבתחום הזה כמעט שלא התקדמנו, או שהתקדמנו מעט. השאלה היא, מדוע לא התקדמנו בתחום הכלכלי, שהרי ראש הממשלה הנוכחי מחשיב את הנורמליזציה ואת ההתפתחות שנובעת מן ההסכמים בתחום הכלכלי, והוא אומר שהמדיניות עם הכלכלה חברה יחדיו ובכלכלה טמון עתידו של המזרח התיכון החדש.

כשהוא חולם הוא מדבר על שוק משותף במזרח התיכון, על חברות רב-לאומיות ועל ועידת קזבלנקה ועל ועידת עמאן – אגב, אני מעריך אותן מאוד, ועוד אעמוד על כך; אני מעריך את שני האירועים האלה כמפגש חשוב ביותר.

אבל השאלה שאני מציג בפני חברי ועמיתי היא, מדוע בתחום הכלכלי היחסים שלנו עם מצרים לא מתקדמים – בלשון פשוטה יותר: מפגרים? איך יכול להיות שהמרכיב העיקרי ביחסים הכלכליים בין ישראל לבין מצרים מצוי בתחום הדלק? אנחנו קונים מן המצרים 60%–65% מצריכת הבנזין בארץ, ומעבר להיבט הזה המצרים כמעט שלא מקיימים יחסים כלכליים אתנו.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

בתחום החקלאי יש שיתוף פעולה – – –

דן תיכון (הליכוד):

מייד אגיע לזה, חבר הכנסת הנכבד חבר הכנסת דראושה. מעצם העובדה שנזקקת לאזכר את הנושא החקלאי אתה מבין שהרבה לא נעשה. אני אעמוד על ההיבט החקלאי של ההסכם.

אני גם רוצה להזכיר, שמנקודת ראותה של ישראל יש פתיחות, הבנה ורצון. הישראלי הממוצע הוא יזם, הוא ירד למצרים כמה פעמים, ניהל משא-ומתן עם גורמים כלכליים במצרים, אבל בסופו של דבר התשובה היתה שלילית.

נכון שמאות אלפי ישראלים יורדים למצרים כתיירים, והם קונים במצרים, שוהים במצרים, מבזבזים דולרים במצרים, ומנקודת ראותנו הכול שפיר. אני לא כולל במספרים האלה את עשרות אלפי הישראלים שיורדים לסיני לביקורים קצרים יחסית, אבל סיני הוא חלק ממצרים – – –

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

מרבית התיירים יורדים לסיני.

דן תיכון (הליכוד):

לא נכון; זה בפירוש לא נכון. אני לא רוצה לשאול אותך כמה פעמים אתה היית כתייר במצרים, והיית מספר רב של פעמים – – –

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

מעט מאוד.

דן תיכון (הליכוד):

אני שואל את עצמי, חבר הכנסת דראושה, מדוע המצרים לא באים לישראל כתיירים – – –

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

– – – 25,000 באו

דן תיכון (הליכוד):

אל תספר לי שבאים 25,000 תיירים, זה פשוט לא אמת. בשנה ה-17 להסכם, בתחום הכלכלי – – –

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

– – – 25,000

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת דראושה, אי-אפשר להפריע כל הזמן.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

– – – הוא שאל אותי, אז אמרתי – – –

היו"ר א' סלמוביץ:

בסדר, אבל אתה עונה, עונה, ולא מפסיק לענות.

דן תיכון (הליכוד):

בתחום הכלכלי אפשר לומר, שהאליטה הכלכלית והאליטה החברתית במצרים מחרימות את ישראל. ולאחר 17 שנים, הדיבידנד של השלום בתחום הכלכלי צריך היה להיראות הרבה יותר מאשר הוויכוח

אתי אם באים 7,000 תיירים ממצרים לישראל או 25,000 תיירים. אני יודע מה תגיד לי – שהשנה יש פריצת דרך. אני שומע את התשובה הזאת, השנה יש פריצת דרך, שנים רבות, ואני לא בטוח.

אני יכול לקבוע במפורש, כסיכום, שהיחסים הכלכליים בין מדינת ישראל למצרים לא מתפתחים כפי שאני הייתי מצפה – – –

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אחרי אוסלו הם התחילו להתפתח בצורה – – –

דן תיכון (הליכוד):

אני כופר בעניין הזה. אני גם לא רוצה לחזור על נאומי מאתמול, חבר הכנסת דראושה, שבו אמרתי, שאני לא מבין, למשל, למה התזמורת הפילהרמונית הישראלית לא מנגנת במצרים, ולמה תיאטרון מצרי לא מגיע לישראל, ולמה "מכבי חיפה" לא משחקת כדורגל במצרים, ולמה קבוצות "אל-זמאלק" ו"אל-אהלי" לא משחקות בישראל. אני לא מבין למה "מכבי תל-אביב" לא נוסעת לשחק כדורסל במצרים. אז לך יש הסברים, לי יש הסבר אחד: האליטה המצרית איננה מגלה נכונות לקיים יחסים נורמליים לאחר שחלפו 16-17 שנים. אתה יכול לומר שהתהליך אטי, אתה יכול לומר שבמזרח התיכון יש גורמים שאנחנו לא מבינים, ואתה יכול לנמק ולהסביר. אבל אתה מתחיל לתרץ – אני יכול לומר לך, שכשמסבירים ומתרצים, הדבר מעיד על תופעה לא בריאה.

סיכמתי את ההיבט הכלכלי. הבטחתי לומר כמה מלים בתחום החקלאי. בתחום החקלאי ישראל היא מעצמת על. נכון שהחקלאות הישראלית מצויה במצוקה, חקלאים ישראלים מצויים זה שנים רבות במשבר קיומי קשה ביותר, מספר המתפרנסים מן החקלאות הולך וקטן, כולנו מכירים את מה שנקרא ההסכם עם המושבים, ההסדר עם הקיבוצים, הסדרים כאלה קיימים בעשור האחרון במספרים די גדולים, אבל המשבר הוא עובדה. נכון גם שמשבר החקלאות במדינת ישראל לא משפיע על עקרת הבית. רק אתמול ראינו, משפורסמו הנתונים, שבעצם מחירי התוצרת החקלאית במדינת ישראל ירדו.

לישראל יש מה להציע בתחום פיתוח החקלאות. עובדה שהיא משווקת, מייצאת ידע חקלאי לכל מדינות העולם. לפעמים אפילו אני אומר שאני לא מבין את הרצון הזה של ישראל למכור את הידע על חשבון תחרות בשווקים באירופה.

אבל גם כשאני בוחן את הענף המתקדם הזה אני רואה שיש לנו להציע למדינות המזרח התיכון – ובסך הכול אפשר למנות על כף אצבעות יד אחת את שיתוף הפעולה בתחום החקלאי בין ישראל למצרים. אז אתה תספר לי על חווה גדולה שקיימת בבעלות של ישראלים ומצרים, אבל אני אומר, שכשאני מסכם את היחסים הכלכליים, הציון נמוך ביותר; נמוך ביותר.

אני אומר את הדברים האלה על רקע החזון של ראש הממשלה הנוכחי, שמספר לנו סיפורים על מזרח תיכון חדש, על כבישים ואוטוסטרדות ושיתוף פעולה. חבר הכנסת עובדיה עלי, אתה זוכר את החזון של מנכ"ל "כור", גאון, כשהקים חברה, "סלאם אלפיים", "שלום אלפיים", שתרכז את היחסים

המשותפים של יזמים יהודים וערבים? היא הוצגה לראשונה בוועידת קזבלנקה, ואתה היית הנציג שלנו בה. אני שואל את עצמי, לאחר שחלפו כשלוש שנים מאז החתימה על הסכם אוסלו ב', מה קרה בתחומים האלה? אני יכול לסכם ולומר, שלפחות "סלאם אלפיים" נחשבת כישלון אדיר – עם תקוות וציפיות אדירות.

אני לא מזלזל במה שהיה בוועידת קזבלנקה, חבר הכנסת עובדיה עלי. יכול להיות שאנחנו מקלים ראש במפגש של יזמים מכל העולם, ובהם יהודים וערבים, כדי לנסות ולחפש את המשותף בתחום הכלכלי. אבל אני יכול לומר, שוועידת קזבלנקה, אם הייתי רואה בה הר – אז אני יכול לומר שנכון להיום ההר הוליד עכבר. אני יכול לבוא ולומר, שאני גאה על הכינוס שהתקיים לפני כחודש וחצי, כמה ימים לפני האירוע הטרגי, בוועידת עמאן, גם שם – – –

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

תאריכים היסטוריים – – – סבלנות, סובלנות – – –

דן תיכון (הליכוד):

אני שמח מאוד – – –

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

– – – אבל זה יבוא.

דן תיכון (הליכוד):

שים לב, שחבר הכנסת דראושה, שהוא נציג אותנטי של הקו שאני לא תומך בו, בלשון עדינה, אומר לי, שנכון מה שאני אומר – כשמדובר בפיתוח כלכלי צריך להיות סבלניים. אבל הוא אומר זאת 17 שנים לאחר שנחתם ההסכם הראשון בין ישראל לגדולה שבמדינות ערב, והוא אומר לי: תהיה סבלני. סבלנות היא כינוי לנורמליזציה. גם אני רוצה לחלום, חבר הכנסת דראושה. אתה חושב שאנחנו לא מעוניינים בפיתוח הכלכלי בין ישראל למדינות ערב? אתה חושב שאנחנו לא מעריכים את היכולת הכלכלית של מדינות ערב כמו סעודיה או מדינות המפרץ הפרסי? מה אנחנו עושים בשלב הזה, 17 שנים אחרי שנחתם הסכם השלום?

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

זה יבוא. היתה אינתיפאדה בדרך. לא היה פתרון עם סוריה, עם ירדן. עכשיו יש. השלום הזה יתקדם.

דן תיכון (הליכוד):

חבר הכנסת דראושה, אני יכול להסביר זאת טוב ממך. אני יכול להסביר שהיתה מלחמת לבנון, ואני יכול להסביר שהיה הסכסוך בטאבה, ואני יכול להסביר שהיה סכסוך עם הפלשתינים. תירוצים יש בשפע. העובדות מדברות בעד עצמן. האמן לי, אין אדם אופטימי יותר ממני בתחום הכלכלי. למשל כש"עאליה" או "רויאל ג'ורדניאן" יתחילו בעוד כמה ימים לטוס מעמאן לנתב"ג, בשבילי זו תהיה אבן-דרך בחיים הכלכליים. אבל אני יכול לומר לך, שאני לא מפריז בחשיבות הכלכלית של ירדן.

עובדיה עלי (הליכוד):

ירדן היא 7% מהתל"ג שלנו.

דן תיכון (הליכוד):

נכון. זה גם כן הרבה. אבל אני בא ואומר לך, שאני מחשיב את השוק המצרי, ויכולנו לעשות הרבה יותר. אני מחשיב את השוק הצפון-אפריקני, אני מחשיב את סעודיה, ואני מחשיב את מדינות המפרץ הפרסי. אני חושב שיכולנו להיות בשלב מתקדם הרבה יותר, לפחות עם מצרים. ואתה אומר לי, ששלום לוקח זמן, לפחות על-פי המודל המצרי. ואני שואל אותך: כמה זמן? מה תאמר לנו על כך שאיגוד רופאי השיניים בירדן מחרים את התיירים הישראלים שנזקקים לרפואת שיניים באופן מיידי? למה?

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אני לא מסכים עם זה. זה תהליך היסטורי שצריך – – –

דן תיכון (הליכוד):

תסביר לי מה קורה עם האליטה המצרית, שעד 1947 קיימה יחסים תרבותיים ענפים, גם בתחום הכלכלי, עם היישוב היהודי בארץ-ישראל, באמצעות הקהילה היהודית הגדולה והטובה שהיתה במצרים? מה קורה ליחסים הכלכליים בין ישראל למדינות ערב? מדוע אין אנחנו נהנים מן הדיבידנד הזה? אתה אומר שאני קצר רוח.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אל תתעלם מהפן הפוליטי. עדיין לא נפתר הסכסוך הישראלי-הערבי.

דן תיכון (הליכוד):

אני לא מתעלם. אני פשוט באתי הנה ועליתי לכמה דקות. אני עוד אמשיך ב-20:00, כאשר אדבר פעם נוספת. אבל אני אומר לך, שבתחום הכלכלי יש בינינו כמה אנשים חולמים. העניין הזה אורך זמן, הרבה זמן. גם היחסים הכלכליים בינינו לבין הרשות הפלשתינית נמצאים בשלב של נסיגה בזה הרגע. תודה רבה.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת תיכון, תודה רבה. אני מזמינה את חבר הכנסת עובדיה עלי, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת משה פלד. אחריו – חבר הכנסת חיים דיין.

עובדיה עלי (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, רבותי חברי הכנסת, החוק שמונח לפנינו הוא חוק בעייתי מאוד, מפני שהוא בא בעצם למסד את ההסכמים – הסכם אוסלו א' והסכם אוסלו ב'. אבל מה שמטריד בחוק הזה הוא, שבאמצעות חקיקה נקבעים נושאים ונקבעות עובדות שהם בבחינת בכייה לדורות. מכאן הבעיה של החוק הזה. ברגע שקובעים בחקיקה נושאים שונים שאינם נמצאים בתחום ההסכמה הלאומית, ותיכף אצביע על אחדים מהם, הנושא הזה יש לו השלכות מרחיקות לכת לטווחים היותר-ארוכים.

לפני שאפרט את הנקודות שבעיני הן מאוד מאוד קריטיות בהצעת החוק שמונחת לפנינו, אני מבקש להבהיר לחברי הכנסת וגם לציבור כולו, שאנחנו, המחנה הלאומי ואנשי הליכוד, כמו כל אחד בבית הזה, כמו כל תושב ואזרח במדינת ישראל, בעד הסכם שלום. אנחנו בעד שנגיע לכך, שיחסי האיבה ששוררים בינינו לבין השכנים שלנו ימצאו יום אחד את פתרונם ונוכל לשבת במרחב הזה איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו. על המטרה של השלום אין איש חולק. כל מי שמנסה לחלק את הציבור בארץ, או לחלק את המפלגות בארץ בין התומכים בשלום, בין מחנה השלום, מה שקרוי בפיהם, לבין אלה שכאילו, מזה משתמע, אינם שייכים למחנה השלום, מי שאינם בתהליך שלום ואינם רוצים בשלום, מי שאינם פועלים להשגת השלום – זו הטעיה ברורה של הציבור, וכל אדם חייב לדעת זאת. השלום הוא ערך מאוד מאוד חשוב, ואין בר-בי-רב ואין בר-דעת אחד שחושב אחרת בסוגיה הזאת. הוויכוח הוא לא אם צריך שלום. על כך אין ויכוח, כפי שאמרתי. הוויכוח הוא בשאלה מה הוא מחיר השלום.

הצעת החוק שמונחת לפנינו מפרטת בעצם את מחיר השלום כפי שהממשלה הנוכחית הגיעה אליו בעקבות הסכם אוסלו ב'. הבעיות המרכזיות שאני רואה בחוק שמונח לפנינו – קודם כול, הפגיעה החמורה בירושלים. היתה תקופה שבה כל חלקי הבית התאחדו סביב התחושה וסביב ההרגשה שכולנו מאוחדים בעניין ירושלים. נושא ירושלים הוא נושא שיש עליו הסכמה לאומית רחבה – פרט אולי לשוליים קיצוניים בבית הזה. גם האגף של מפלגת העבודה, ואין מה לדבר על האגף של המחנה הלאומי, הסכימו בעניין זה, שירושלים לעולם לא תחולק ותישאר ירושלים מאוחדת, בירתה הבלבדית של מדינת ישראל.

אני זוכר את הוויכוח הקשה שהיה בוועידה של מפלגת העבודה – כשמישהו רק העז להעלות את העניין הזה, היתה שם התנפלות כללית, והיתה הסכמה כללית, שירושלים היא מחוץ לוויכוח הפוליטי. זה היה לפני שלוש שנים, בסך הכול, ומפלגת העבודה רצה עם המצע הזה לבחורים. היא באה ואמרה, שכל מי שמנסה להדביק לה את התווית, שמפלגת העבודה נגד ירושלים, לא רואה בירושלים את בירתה היחידה של מדינת ישראל; מי שחושב, מי שמעז לחשוב או מי שמעז לומר, שירושלים תהיה על שולחן המשא-ומתן – פשוט משמיץ את מפלגת העבודה. בעימותים עם מנהיגים ממפלגת העבודה וחברי כנסת ממפלגת העבודה הם אמרו זאת חזר ואמור בצורה מפורשת.

מה אנחנו רואים היום כתוצאה מההסכם – והדברים כתובים שחור על גבי לבן בחוק שמונח לפנינו, חבר הכנסת שמאי. קודם כול, כתוב שחור על גבי לבן, שבחמישה סניפי דואר בירושלים יהיו קלפיות, ותושבי ירושלים, תושבי מזרח-ירושלים, יש כאלה 170,000 –

יעקב שמאי (הליכוד):

שהם אזרחי ישראל?

עובדיה עלי (הליכוד):

– – שהם אזרחי ישראל, ויש להם תעודות זהות ישראליות, יכולים לבוא ולהצביע בקלפיות האלה. עשו איזה טריק שאין לו כל משמעות, שהם לא מצביעים בקלפיות אלא במכלים. הממשלה הזאת רואה בעניין השינוי הזה – מכלים ולא קלפיות – חזות הכול. אפשר לחשוב, שבאמצעות הבחירה במכלים כל האפקט הפוליטי הולך ומתמסס. אלה כמובן דברי הבל. העובדה שתושבי ירושלים באים ומצביעים לרשות הפלשתינית, שהיא ישות נפרדת, שהיא ישות פוליטית וישות מדינית נפרדת, יש לה משמעות מרחיקת לכת. מי שמסתובב היום ברחובותיה של ירושלים, ויצא לי לאחרונה להסתובב במזרח-ירושלים – אתה רואה שם את התמונות שמתנוססות על כל צעד ועל כל שעל, אתה רואה שם את תעמולת הבחירות שמתקיימת, ואתה שומע את הקולות, ואתה מתקשה להאמין, איך מדינה עצמאית יכולה לאפשר לאזרחיה להצביע לישות אחרת.

מישהו כאן יכול לומר לי, שהעניין הזה הוא לא עניין מהותי? זה רק עניין טכני? איזה ויתור קל ערך? האם זה לא מסמל ולא מסמן איזה נתיב שאליו אנחנו נכנסים? יש ספק שבהסדר הקבע יעלה נושא ירושלים על סדר-היום ועל שולחן הדיונים? מה גם שכל מי שעיניו בראשו וכל מי שאוזנו כרויה לדברי הרהב של יאסר ערפאת, שומע זאת השכם והערב – וכדאי להקשיב היטב למה שיאסר ערפאת אומר, במיוחד כשהוא נואם לפני הציבור המתלהם שלו, ובמיוחד כשהוא מדבר בשפה הערבית. הוא מדבר כאן בשתי שפות – בלשון אחת, כשהוא מדבר עם האמריקנים ואתנו, ובלשון אחרת, כשהוא מדבר עם הציבור שלו. אתה שומע אותו במסגדים, ואתה מתקשה להאמין איך האיש הזה יכול בכלל להיות פרטנר למשא-ומתן. הוא אומר חד-משמעית: ירושלים היא בירתה של המדינה הפלשתינית שבדרך.

לאחרונה שמעתי, שאחדים משרי הממשלה מתבשמים ורואים הישג בכך שהוא לא מדבר על ירושלים כולה, שהוא לא מדבר על ירושלים המאוחדת בירתה של המדינה הפלשתינית. העובדה שהוא מדבר היום על מה שהוא קורא ירושלים הערבית כבירת מדינת פלשתינ' יש בזה, לדעת אחדים היושבים כאן, איזה הישג. דבר אחד ברור: העניין הזה יעמוד על סדר-היום כשאנחנו נגיע להסדר

הקבע, ואני רואה בנושא הזה נושא מרכזי ובעיה מרכזית, וקודם כול, בחוק שמונח לפנינו. להערכתי, כאן נקבעות עובדות מסוכנות לטווח הארוך.

הוסף על כך את העובדה, שבמזרח-ירושלים פועל היום ה"אוריינט האוס", שהוא כמעט משרד חוץ לכל דבר, ולא אחת מגיעים לשם מדינאים בכירים מרחבי העולם ונפגשים שם עם נציגי הרשות הפלשתינית. במזרח-ירושלים, חבר הכנסת שמאי, אתה שומע ורואה את משרדי הממשלה ורשויות השלטון של המדינה שבדרך שלהם. אני מעריך, שאם התהליך הזה יימשך, ומי שינהלו את המשא-ומתן עם הרשות הפלשתינית יהיו נציגי מפלגת העבודה ונציגי הממשלה הזאת, דבר זה יוביל בהכרח לחלוקת ירושלים ולמדינה פלשתינית. זה הנושא הבעייתי השני שעליו אני מבקש להרחיב את הדיבור במשפטים אחדים.

קודם כול, כדאי שהציבור ידע, שנוסף על הפגיעה החמורה בירושלים, ההסכם הזה בעצם גם סולל את הדרך להקמת מדינה פלשתינית בחלק של יהודה ושומרון. אם תשים לב, חבר הכנסת שמאי, הצעת החוק הזו לא מדברת על יהודה ושומרון. היא מדברת על יישום ההסכם בגדה המערבית. זו הפעם הראשונה שמכנים את האזור הזה של יהודה ושומרון בשם גדה מערבית, בכל מה שקשור לחקיקה או לנושאים ליגליים. גם כאן יש שינוי משמעותי, שיש לו משמעות מעבר לטרמינולוגיה, או למושג שבו משתמשים כאן.

מה ההסכם הזה בעצם אומר? עצם העובדה שיש פרלמנט, הם קוראים לו מועצה, שבו 82 ועוד שישה – 88 חברים באותה מועצה. להזכירכם, בפרלמנט הירדני יש בסך הכול 80 חברים. כאן יש 88 חברים. גם לדבר זה יש משמעות. המועצה הזאת יכולה לחוקק חוקים בחקיקה ראשית, להתקין תקנות. כל הסמכויות שניתנות לרשות מחוקקת ניתנות בעצם למועצה הזו. זה לא סממן של מדינה?

בחוק הזה אתם רואים, בעקבות הסכם אוסלו ב', שיש רשות מבצעת. ולראים – ותיכף ניגע במלה הזאת – יש סמכות למנות 20% משרי ממשלתו או מהחברים ברשות המבצעת, גם בלי שנבחרו. נותנים לו סמכות אישית לעשות זאת. יש כאן רשות מבצעת. יש גם, כמובן, רשות שופטת, על כל המשתמע. יש כאן שלוש רשויות. יש סממן מובהק יותר למדינה עצמאית בדרך מאשר שלוש הרשויות האלה? כשאתה מוסיף על כך את הדגל, את הבול, את הסמלים ואת כל מה שקשור לסממנים מסביב, הרי כל מי שעיניו בראשו רואה, שאנחנו הולכים להקים במו ידינו מדינה פלשתינית, על כל המשתמע מכך.

עיינתי בהסכם הזה. בנוסח העברי הם מדברים על ראיס. לא שמעתי את המלה ראיס, דרך אגב, בעברית. אבל למלה ראיס יש משמעות כפולה. בערבית משמעותה יושב-ראש, אבל יש לה גם משמעות של נשיא. מי שמדבר עם מובארק קורא לו הראיס. בתרגום האנגלי הם מדברים במפורש , נשיא. יש לנו כאן נשיא של מדינה, על כל המשתמע מכך. PRESIDENT.

יש להם הרבה יותר נציגויות מאשר למדינת ישראל. יש להם, נדמה לי, 110 נציגויות ברחבי העולם, כשלוש יש בסך הכול 85. אין פינה בעולם, אין בירה בעולם שאין בה נציגות של הפלשתינים, על כל המשתמע מכך.

במאמר מוסגר אני אומר לכם מי מממן את זה, מי משלם את הכספים האלה לכל הנציגויות, לכל הנציגים האלה ברחבי העולם – משלם המסים הישראלי, שהשנה יעביר יותר ממיליארד שקל

לערפאת ולחבר מרעיו. יותר ממיליארד שקל. בין היתר, הוא גם יעביר כ-50 מיליון שקל מדי חודש בחודשו החזר מע"מ לרשות הפלשתינית. לא שמעתי שבשביל העובדים הרומנים שעובדים בארץ או העובדים התאילנדים שעובדים בארץ מעבירים את המע"מ הזה לממשלת רומניה או לממשלת תאילנד. כאן מעבירים את כל הזכויות בביטוח לאומי, במע"מ, בנושאים אחרים, לרשות הפלשתינית. אנחנו צריכים לממן להם את כל התעמולה שהם עושים נגדנו ברחבי העולם.

לקראת סוף דברי אני מבקש להתמקד עוד בשתיים-שלוש נקודות. קודם כול, יאסר ערפאת הזה, הפרטנר של ממשלת העבודה, קורא לאחד הרוצחים המתועבים ביותר, המסוכנים ביותר והמנוולים ביותר שקמו לנו, ה"מהנדס", יחיא עיאש – שהיד, קדוש. ולא רק הולך לנחם את האבלים על הריגתו של המנוול הזה, הרוצח המתועב הזה, שדמי נקיים שפוכים על ידיו – – –

התחלתי, נדמה לי, חמש דקות יותר מאוחר.

היו"ר א' סלמוביץ:

נתתי בדיוק רבע שעה.

עובדיה עלי (הליכוד):

יש לי 20 דקות, עד כמה שאני יודע.

היו"ר א' סלמוביץ:

לא. לכל אחד יש 15 דקות.

עובדיה עלי (הליכוד):

הוא לא רק קורא לו שהיד, הוא לא רק מנחם את האבלים. אני רוצה לומר לכם, שהוא היה אחראי, בין היתר, לרצח של שמונה נערים ונערות ואזרחים חפים מפשע בני עירי, עפולה. אותו שהיד, אותו קדוש, בפי ערפאת, מכבדים אותו בקבורתו ב-21 מטחי כבוד. זה הפרטנר, ולכבוד הפרטנר הזה מחוקקים את החוק הזה.

אני חושב, שלחוק הזה יש השלכות חמורות ביותר בתחום הכלכלי, בתחום הארכיאולוגיה. בשל סד הזמן אני לא רוצה להמשיך ולפרט את הבעייתיות בתחום הארכיאולוגיה, בתחום הכלכלי ובתחומים אחרים.

אבל דבר אחד ברור לי – אם נרצה לחדד את ההבדל ואת השוני בינינו לבין מפלגת העבודה, נוכל לומר חד-משמעית, שאם ממשלת העבודה תמשיך גם אחרי 1996 ותנהל את המדינה, ברור שהיא תוביל קודם כול להקמת מדינה פלשתינית. אנחנו נמנע הקמת מדינה פלשתינית, שהיא בעיה קיומית למדינת ישראל, על כל המשתמע מכך. מי שחושב שהסכם כזה, פיסת נייר, נותן תשובות, כדאי שיזכור מה קרה באירן עם חילופי השאה בחומייניסטים, איך מדינה ידידותית הפכה כהרף עין להיות המדינה הכי בעייתית והאיום האסטרטגי הכי גדול על מדינת ישראל. והכול עקב חילופי שלטון, בתוך ימים אחדים.

הבעיה השנייה היא ירושלים. אין לי ספק שבהסדר הקבע הממשלה הזאת של מפלגת העבודה תשים את ירושלים על שולחן הדיונים. היא לא תהסס לדון על כך. שמעתי קולות מאוד מדאיגים ביומיים האחרונים מפי דוברים בכירים של המפלגה הזאת בעניין ירושלים. הייתי מאוד מודאג, ולמען האמת הופתעתי מדבריהם בעניין ירושלים.

מובן שיש עוד השלכות בתחום הביטחוני, בתחום המדיני ובתחומים אחרים, אבל אם הזמן יאפשר לי אוכל לדבר על כך בהמשך, כאשר רשות הדיבור תינתן לי. תודה רבה.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת עובדיה עלי. אני מזמינה את חבר הכנסת משה פלד, ואחריו – חבר הכנסת חיים דיין. לכל אחד 15 דקות.

משה פלד (צומת):

כבוד היושבת-ראש, חברי הכנסת הנוכחים, שתי הערות לפני שאני פותח את דברי. אני רוצה לפתוח בברכה. ראיתי בעיתוני הבוקר הזמנה לציבור להיות שותף לדיון הזה. אני חושב שזה אחד הדיונים החשובים שהיו בכנסת הזאת בשלוש השנים האחרונות, ואולי אפילו יותר מאשר בשלוש השנים האחרונות, אבל בכנסות הקודמות לא הייתי ולכן אינני רוצה לקבוע.

גורלה של ארץ-ישראל מונח על הכף. הנושא איננו נושא אישי של חברי הכנסת בלבד. זה נושא של תושבי ואזרחי מדינת ישראל כולם, מקטן ועד גדול, דתיים וחילונים, קיבוצניקים ועירוניים, ספרדים ואשכנזים – תושבי ואזרחי מדינת ישראל כולם.

אני חולק אולי על הכותרת: הקרב על ירושלים. נכון שירושלים היא ציפור הנפש של העם היהודי. נכון שירושלים היא הלז של המאבק על ארץ-ישראל. אבל הקרב הוא לא רק על ירושלים. הקרב הוא על ארץ-ישראל כולה, מהצפון, מקריית-שמונה בצפון, רמת-הגולן, ועד באר-שבע, השוכנת למרגלות דרום הר-חברון. לכן הייתי כותב במודעה הזאת לא הקרב על ירושלים אלא הקרב על ארץ-ישראל, אולי הקרב על הציונות בארץ-ישראל, אולי הקרב על המפעל הציוני בארץ-ישראל. אבל זה כבר עניין של סמנטיקה.

הערה שנייה. בדברי אמש עסקתי בנקודה שאני רוצה לחזור עליה ולהדגיש אותה. תבעתי לחדול מלהשתמש במונח פריסה מחדש. צריך לקרוא לילד בשמו. פריסה מחדש באה מתוך כוח, מתוך עוצמה מדינית, מתוך חוסן מדיני וחברתי. לא זה מה שאנחנו רואים מתחולל ברחבי י"ע. לא זה מה שאנחנו רואים במראות המבוישים והמבזים את צה"ל. זו איננה פריסה מחדש. זו נסיגה, זו מנוסה. תסלחו לי על הביטוי, זו מנוסה עם הזנב בין הרגליים.

רבותי, מה שראינו באישון לילה בעזה, מה שראינו בשכם, איך דגלי ישראל נשרפים לעיני המון צוהל וחיילי צה"ל מבוזים תחת מטר של אבנים של המון פלשתיני מוסת ומסית, זו נסיגה לשמה. בואו נקרא לילד בשמו. אמרתי, פריסה מחדש באה מתוך עוצמה, מתוך כוח. המחזות האלה אין בהם כוח, אין בהם עוצמה, ולכן אני אומר שיש לשנות את המונח. מה שנעשה הוא נסיגה.

ועכשיו לעצם העניין. החוק הזה בא לקבוע – – – בוקר טוב, חבר הכנסת יצחק שמיר, מורי ורבי.

החוק הזה בא לקבוע עובדות קשות מאוד. אולי בפעם הראשונה בהיסטוריה של העם היהודי הולך להיקבע על-ידי ממשלת ישראל, ששטחי ארץ-ישראל, שטחי מולדת, לב-לבה של ארץ-ישראל עובר מזכותו של עם ישראל לרשות הרשות הפלשתינית. זו הפעם הראשונה בהיסטוריה. תמיד זה היה מוגדר ותמיד זה היה כתוב. תמיד חלמנו על זה ותמיד קיוונו לזה. אבל פה ממשלה ריבונית הולכת לקבוע בחוק: אין זכות לעם היהודי, אין היסטוריה, אין מורשת. בפעם הראשונה בהיסטוריה ממשלה ריבונית קובעת, שחבלי מולדת, שבהם התהווה העם היהודי, פאר העמים בכל העולם, בפעם הראשונה הולכת ממשלת ישראל, ממשלה ריבונית, וקובעת: חבלי המולדת הללו אינם של העם היהודי, הם של הרשות הפלשתינית. מעולם זה לא היה. לא נשמע כדבר הזה. בחוק קובעת הממשלה, ממשלה ריבונית בישראל.

אני שואל את עצמי על העסקה שעשתה ממשלת ישראל. הביטוי, רבותי חברי הכנסת, העסקה הזאת נכשלה כישלון טוטלי, כישלון קולוסלי. זה התחיל בעזה ויריחו תחילה, הפכנו שתי ערים בארץ-ישראל לערי מקלט לרוצחים, וזה נמשך באוסלו ב', ועל השתיים הראשונות הוספנו שש או שבע נוספות. והתהליך עדיין לא נגמר.

אני קורא לממשלה ולעם כולו לעשות חשבון נפש – חתמנו עסקה, אדם עושה לעצמו באמצע הדרך חשבון נפש – הצלחנו או לא הצלחנו? הפרטנר שאתו עשינו עסקה, האם הוא עומד בהתחייבות, או שמא איננו עומד בהתחייבות? אני קובע מעל דוכן זה, שהפרטנר הזה איננו עומד בהתחייבות, חד וחלק. הפרטנר איננו נלחם בטרור. יתירה מזאת – הפרטנר הזה מגיע להסכמות עם ארגון טרור פונדמנטליסטי, עם ארגוני טרור פונדמנטליסטיים, עם ה"חמאס", עם "הג'יהאד האסלאמי", הסכמים ברורים – אתם אל תפריעו לי ואני לא אפריע לכם. הפרטנר שאתו חתמה ממשלת ישראל את הסכמי אוסלו איננו מביא את הסחורה. לא שאני מקבל את הסחורה, אבל לשיטתה של הממשלה שחתמה על הסחורה, צריך לעצור ולבדוק האם אנחנו מקבלים את הסחורה או איננו מקבלים את הסחורה. מעולם לא חשבת – ולכן התנגדתי להסכמים – שהפרטנר הזה ישלם את הסחורה; מעולם לא חשבת שהפרטנר הזה, אש"ף ורב-המרצחים העומד בראשו, יגן על אזרחי מדינת ישראל. אבל לשיטתה של הממשלה, צריך לעצור ולבדוק.

והנה, לא רק שהוא לא מגן על אזרחי מדינת ישראל, הוא מגיע להסכמים עם הארכי-מרצחים, עם ה"חמאס". איפה נשמע דבר כזה בכל העולם – ממשלה ריבונית שמוסרת את ביטחון אזרחיה לגדול אויביה? זה מחזה תעתועים, אי-אפשר להבין את התופעה הזאת.

אני חושב, אם אנחנו באמת עושים חשבון נפש, שהדבר הראשון שהממשלה הזאת צריכה לעשות הוא להחזיר לצה"ל את כושר הפעולה בכל מה שקשור בביטחון. כי מה שקרה – מאז חתימת ההסכמים ידיו של צה"ל כבולות, ומי שכבלה את ידי צה"ל זו הממשלה שאחראית לו. אם השיקולים היו שיקולים צבאיים מקצועיים נטו, צה"ל היה פועל, כי הוא יודע לפעול. אין בעולם צבא שיודע לפעול נגד טרור יותר מצה"ל, אבל זהו צבא שידיו כבולות מאחורי הגב, קשרו לו את הידיים מאחורי הגב. דבר ראשון, יש להחזיר לצה"ל את כושר הפעולה, את האחריות המלאה לביטחון.

דבר שני, יש לחייב את הפרטנר – לא אני חתמתי אתו על הסכם, אלא הממשלה – לשיטתה של הממשלה יש לחייב את הפרטנר לשלם את הסחורה, להילחם בטרור, לפרק את נשקם של המחבלים. לא רק שהם לא מפרקים את הנשק, אלא היום יש כלי נשק במספר כפול מהמספר שכתוב בהסכמים. מי דואג לקיום ההסכמים? מי דואג שההסכמים לא יופרו?

אבל אני לא מדבר רק על נשק ולא רק על ביטחון, אני מדבר גם על דיבורים, ובעיני לדיבורים יש ערך לא פחות. רק לפני חודשיים, מייד לאחר שנרצח ראש הממשלה יצחק רבין, זיכרונו לברכה, במסגרת ההתלהמות כנגד המחנה הלאומי, דובר על נזקן של מלים ועל הסכנה של מלים מדוברות. והנה אנחנו שומעים כל הזמן – 48 שעות אחרי חתימת ההסכם, כבר נאמרו במסגד ביוהנסבורג המלים הראשונות: "הג'יהאד על ירושלים". אז המלים שלו אינן מזיקות, אינן מסוכנות? למלים יש משמעות, למלים יש כוח.

יש לעצור את ההסכם הזה ולעשות בחינה מחדש, האם הפרטנר הוא פרטנר, האם העסקה היא עסקה, האם הפרטנר משלם את חלקו בעסקה, עומד בהתחייבויותיו. לכן אני אומר – לעצור ולחשוב, לא להמשיך ולחתום. את החוק הזה אסור לקבל. תודה רבה.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת משה פלד. אני מזמינה את חבר הכנסת חיים דיין. אחריו – חבר הכנסת אברהם הירשזון, ואחריו – חברת הכנסת נעמי בלומנטל.

חיים דיין (צומת):

גברתי היושבת-ראש, אני יכול לדבר רק לגברתי היושבת-ראש ולמרים.

היו"ר א' סלמוביץ:

כן, אני שומעת.

חיים דיין (צומת):

אין לי למי לדבר פה. אנחנו הולכים, כפי שאומר ראש הממשלה פרס וכפי שאמר ראש הממשלה יצחק רבין, זיכרוננו לברכה, למזרח תיכון חדש. אני שואל: לאיזה מזרח תיכון, עם אילו כוונות? הרי גם ללכת למזרח תיכון חדש עם מלחמה, זה יכול להיות עובדה חדשה – עובדה של מלחמה ולא רק עובדה של שלום. יושב כאן ראש עיריית קריית-שמונה פרוספר אזרן, ומי כמוהו יכול להרגיש מה זה מזרח תיכון חדש לקראת שנות האלפיים, שהנה אנחנו נמצאים בתקופה הטובה ביותר, בעידן שנקרא עידן שלום, כפי שמצהירים מנהיגי הקואליציה. ומי שרוצה להרגיש מה זה עידן של מזרח תיכון חדש, שילך וישאל את התושבים בקריית-שמונה ויבין את הכאב העמוק שיש לאותם אנשים שצריכים לישון לילה-לילה – בהתרעות קצרות – בחדרי ביטחון.

צריך להבין שמזרח תיכון חדש בעידן של מלחמה לא יכול להתקיים אם אין מעצמה שנייה שיכולה להוביל למלחמה. והיום, בעידן החדש אין ברית-המועצות, יש ארצות-הברית, וחשוב לציין, שאם ארצות-הברית היתה רוצה להוביל למצב של שקט במזרח התיכון, השקט הוא שקט כפי שהיה עד היום בין סוריה לישראל, ללא שום מצב של סכנה שיכול להוביל גם לאובדן חיי אדם או לאובדן קרקעות או שטחים אסטרטגיים שחסרונם מסכן את קיומה של מדינת ישראל.

ראש הממשלה יצחק רבין, זיכרוננו לברכה, שהוביל יחד עם סיעות מרצ והסיעות הערביות להסכם אוסלו – ההסכם שעליו אנחנו אמורים להצביע היום או מחר, ההסכם שמסכן את ביטחוננו, את ילדינו, את עתידנו בתוך מדינת ישראל – לאחר שבאו כל מיני גורמים והצהירו בפניו – ויש לי ציטוטים מהשיבות – מה אמר להם אז ראש הממשלה, לאחר ששר החוץ אמר לו שיש סכנה בחתימת ההסכמים? הוא אמר להם: "כל אלה שמתנגדים להסכמים יעשו נכון אם יתפטרו מהממשלה". ב-13 באוגוסט אמר אהוד ברק: "ההסכם מוביל אותנו לגבולות 1967", והוא יושב בקואליציה והוא מבין עניין, הוא איש ביטחון. האלוף בירן אמר: "אתקשה להגן על המתנחלים". הוא צדק, מתקשים להגן על המתנחלים.

פרס אמר, שאין שום אסון בקיום התנחלויות תחת שלטון פלשתיני. אני לא שמעתי דבר כזה. זה כמו לבוא ולומר, שאני נותן לך, יאסר ערפאת, בני ערובה שתשלוט בהם כדי שתסחוט את מדינת ישראל כפי שאתה רוצה. אני נותן לך בני ערובה כדי שתוכל לרצוח אותם ללא הגנה מצדנו – אנשים שנשלחו תחת שלטון חוקי, חלקם גם ממפלגת העבודה.

ברק אמר: ישראל מוותרת על נכסים אסטרטגיים בטרם הושלם המשא-ומתן הסופי. את מי זה מעניין? למי זה אכפת? נכסים אסטרטגיים. יום יבוא ואנחנו נבכה לדורות. ומה אומר להם פרס בסופו של דבר? – הדרג המדיני יחליט, לא הצבא. אם כך, בשביל מה כל ההתייעצויות עם הצבא? בשביל מה לקחת אלופים? בשביל מה לערב את הצבא בדרגים פוליטיים? האם הצבא טוב רק כדי לחתום ולהמליץ ולא להעיר הערות באשר לדברים שמהווים סכנה לקיומי? ואז בא פרס ואומר, שלא הדרג הצבאי יחליט, אלא הדרג המדיני, וזאת אף שמביאים לו את ההמלצות. אני חושב שיש כאן איזה עיוות. בא ברק ומוסיף: לוח הזמנים לנסיגת צה"ל יוביל את השטח הפלשתיני לכביש בית-חורון. וזה נכון. הרי פינו את רמאללה, פינו יישובים, ואתייחס גם ליישובים האלה.

חוסר ההתייחסות לחלק בעם הוביל לאסון שהשאיר צלקת בעם. זה האסון הקשה ביותר, שאני חושב שנבכה עליו לדורות – רצח ראש הממשלה. אבל אולי זה המקום לבוא ולהעיר כמה דברים שאני מרגיש אותם בפנים, כי אני מחבר כל מיני קצוות לאותם נושאים שהיום יושבת עליהם ועדת החקירה.

הרי השמאל בא ורצה למנוע מאותן קבוצות ימניות להביע את מחאתן, את דעותיהן ואת כאבן. באו ושתלו אנשים על מנת להפר את הדמוקרטיה בעם הזה. אביא לדוגמה את אבישי רביב, שהושתל דרך השב"כ בתנועת אי"ל. ידוע שהוא הושתל בתנועת אי"ל, וידוע שהוא הלך עם התמונה הזאת של ראש הממשלה עם בגדי אס.אס.; הוא צולם. מה אמר רביב? הוא אמר, וקראתי זאת בכמה כתבות, שהוא העביר את הנשק ליגאל עמיר, עם כדורי סרק, אבל האח של יגאל עמיר דאג להחליף לו את הכדורים האלה. מה שמעניין בכל הסיפור הזה הוא, שגם השב"כ ידע שהולך לקרות מקרה כזה. לכן בא אחד מאנשי השב"כ וצעק שאלה כדורי סרק. כל זה בא מחוסר התייחסות, מתוך כאב, מתוך דברים שעלולים להוביל אותנו לאסון בלתי נמנע, כפי שקרה לנו עם ראש הממשלה.

יש תהליך מתוכנן על מנת לבוא ולהכפיש את הימין בדרך לא דרך, שהובילה אותנו לאסון. אני מקווה שוועדת החקירה הממלכתית תוציא את הממצאים האלה, כפי שאני מרגיש שאכן הם קיימים, כפי שכל אחד שומע וידוע לחבר את הקצוות. יש להראות לעם מי גרם לאסון הלאומי הזה ברצח ראש הממשלה וגם בתהליך של אובדן מדינה.

סאלח סלים (חד"ש):

כשהיו צועקים "מוות לערבים", מדוע לא הפסקתם אותם? ונהיתם מזה.

חיים דיין (צומת):

כשהערבים צעקו: "איד'בח אל-יהוד", למה אתם לא עמדתם והפסקתם אותם? למה לא השתקתם אותם? איפה אתם, המפלגות הערביות? אתם הייתם בקשר עם סוריה וביקרתם גם בסוריה. מה עשיתם לגבי ה"חיזבאללה", שיורה טילי "קטיושות" על קריית-שמונה? איפה אתם?

סאלח סלים (חד"ש):

אנחנו נגד זה, אבל אני מדבר – – –

חיים דיין (צומת):

אל תביא עכשיו בחשבון כל מיני קיצונים שהם בעד רצח.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת סאלח סלים, זו לא זכות הדיבור שלך עכשיו.

חיים דיין (צומת):

מי שעד היום מצהיר "איד'בח אל-יהוד" זה אתם, לא אנחנו.

סאלח סלים (חד"ש):

היו"ר א' סלמוביץ:

הערת הערה, מספיק. עכשיו יש פה דובר אחר על הדוכן.

חיים דיין (צומת):

נשיא המדינה עמד לא אחת בפני כל העם וגם בפני ראש הממשלה והקואליציה ואמר: רבותי, תעצרו, אין לכם מה לרוץ, תעצרו את התהליך, יפה שעה אחת קודם לחשיבה, תבחנו את התהליך מחדש. הגעתם להסכם. יש סעיפים שהרשות הפלשתינית חתמה עליהם והיא לא מסוגלת, ולא שהיא לא רוצה, לעמוד בהם. אם היא לא מסוגלת, בואו נעזור להם, בואו נבחן את הסעיפים מחדש. אולי מפני שהיא לא מסוגלת צריך לבטל את הסעיפים האלה? היא אומרת: אני לא מסוגלת. אולי צריך לחשוב על היערכות ביטחונית חדשה לגבי ההתנחלויות? אולי צריך לחשוב לא לצאת מחברון ולשמור על אותם יהודים שגרים שם, ולא להפקיר אותם בידיים של פלשתינים? אולי צריך לחשוב, כפי שהצהיר אז שר המשטרה, משה שחל, לפני שהוא התמנה לשר לביטחון פנים, שמחבלים שנתפסו מאנשי ה"חמאס", שפגעו בביטחונה של מדינת ישראל, לא ישרתו כשוטרים פלשתינים?

בוא תראה מה קורה היום. רוב המשטרה הפלשתינית מורכב מאנשים שהיו עצורים בתוך תחומי מדינת ישראל על הפרות קשות מאוד בנושא הביטחון, על סיכון נתיבי תעבורה, על ידוויי אבנים, על זריקת בקבוקי תבערה, על רצח, על ירי, ועל מה לא? היום אלה צריכים לבוא ולשמור על ההתנחלויות? אלה צריכים לתת ביטחון ליהודים? עד לאן אפשר להגיע? עד לאן? מה כבר אפשר לחשוב על תהליך כזה?

סאלח סלים (חד"ש):

צריך להוציא את ההתנחלויות ולא תהיינה בעיות.

חיים דיין (צומת):

פרס בא ואמר, שמעולם לא היה הסכם טוב מזה. אני רק מנסה למצוא קצת טוב בהסכם הזה. קשה לי למצוא זאת. אני גם אפרט. לא אתפלא אם אחרי הבחירות האלה יעמוד יאסר ערפאת ויכריז על הקמת מדינה פלשתינית; ולא רק שהוא יכריז, אלא עוד תצטרפנה אליו מדינות שיכירו ביאסר ערפאת וברשות הפלשתינית כמדינה פלשתינית. והם יעמידו את ישראל בפני עובדה.

מה עשתה היום ישראל? היא הפקירה קברי צדיקים, נקודות של יהודים מדורי דורות, של אבות ובנים. קבר רחל, קבר יוסף. עוד יפקירו את מערת-המכפלה. רבותי, זה לא יישכח לדורות. אני מקווה שאולי יקדימו את הבחירות, שאולי העם הזה יתעורר, שאולי יסתכלו על העתיד ויבינו שיש כאן סכנה קיומית.

ערפאת התחייב לשינוי האמנה חודשיים לאחר קיום הבחירות. אם ערפאת יצליח להעביר את הסעיף באמנה, שאומר שמדינת ישראל תושמד, כפי שאנחנו יודעים – רבותי, אני קוגלגר; האם אתם מכירים את הפתגם הזה? הוא לא יצליח, הוא לא ימחק את הסעיף הזה באמנה. הקו הברור שלהם, לאחר כינונה של המועצה ולאחר ההצהרה שלו, יהיה ללכת על ירושלים. מי שקצת מבין בתורה היהודית, יכול לראות את הדברים. מלחמת גוג בשטח מתקרבת אלינו. כתוב שם: ויתקבצו גויים אל ירושלים הקדושה, ובה תהיה המלחמה הקשה ביותר.

בהסכם אוסלו בטאבה אמרו ראשי צה"ל לראש הממשלה, שההסכם עלול לפגוע ביכולתה של ישראל להילחם בטרור. הם אמרו בדיוק למה הכוונה שלהם. והנה, היום אנחנו נמצאים במצב, שבו ישראל העבירה את השליטה בערים מסוימות כמו בית-לחם, הכפרים סביב ירושלים, רמאללה, קלקיליה, שכם, טול-כרם וג'נין. אנחנו רואים באמת שיש בעיה קשה מאוד להילחם בטרור, כמו הלילה, כשירו לעבר רכב. שמעתי שירו לעבר רכב. מאיזה כיוון? – אני לא יודע. אבל אתה רואה שיש כאן בעיה קשה מאוד. צה"ל לא יוכל להיכנס לאותם אזורים. הרשות הפלשתינית לא תוכל לתת שום מענה, שום פתרון נגד הטרור, ואף תעודד אותו.

ישראל נתנה לרשות הפלשתינית 420 כפרים לשליטה. תוקמנה 25 תחנות משטרה. במקום 9,000 שוטרים שהובטח לגביהם בהסכם אוסלו, מדובר ב-18,000 שוטרים נכון להיום. עד היכן? משטרת ישראל לא הגיעה לכמות כזאת של שוטרים, כמו מספר השוטרים הפלשתינים. זה פשוט צבא שעומד בפתח. זה פשוט צבא מזוין, שהמטרה שלו היא לא להשכין שקט, אלא להילחם.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת דיין, אתה חייב לסיים. ולא, זה על חשבון זמנו של מישהו אחר.

חיים דיין (צומת):

באמת אסכם את הדברים. הדבר האחרון שאליה אני רוצה להתייחס הוא תביעות הפיצויים של נפגעי האינתיפאדה.

היו"ר א' סלמוביץ:

זה בלתי אפשרי, משום שזה הולך על חשבון מישהו אחר. אנחנו קובעים שכל רבע שעה מישהו אחר ידבר. אי-אפשר.

חיים דיין (צומת):

לסיכום הדברים לקחתי פסוק מהתורה, שאומר שמה שנשאר לעם ישראל זו הישועה מלמעלה: אל תבטחו בנדיבים ובבני אדם שאין להם תשועות. ושם נאמר: קבצנו מן הגויים להודות לשם קודשך הגדול, להשתבח בתהילתך. ברוך ה' אלוהי ישראל מן העולם ועד עולם, ואמר כל העם הללויה.

אני מקווה, שיום יבוא והנפלאות הגדולות של הקב"ה יוכיחו את עליונותו על האדם, שרוצה להפקיר את הארץ שניתנה בזכות אבות, ולא בזכות האדם.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת חיים דיין. אני מזמינה את חבר הכנסת אברהם הירשזון. אחריו – חברת הכנסת נעמי בלומנטל, אחריה – חבר הכנסת דוד מנע, ואחריו – חבר הכנסת דן מרידור.

אברהם הירשזון (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, רבותי חברי הכנסת, שמעתי אתמול את הדברים שאמר חבר הכנסת סאלח סלים מעל הדוכן הזה, והתייחסתי אליהם בתחילת דברי בנאומי בשעות יותר מאוחרות. אני חושב, שחלק מהדברים שאתה אומר הם דברים קשים מאוד, שאין להם אחיזה במציאות, כפי שעכשיו התחלת להשתלח בנואם שלפני.

סאלח סלים (חד"ש):

למשל?

אברהם הירשזון (הליכוד):

ההאשמות שלך הן מאוד כוללניות, וזה דבר שהוא חמור מאוד. אתה אמרת: אתם שמעתם שאומרים לרצוח את הערבים וכו' וכו' – אני לא זוכר בדיוק את המשפט שאמרת – ואתם שמחתם.

סאלח סלים (חד"ש):

סליחה, בהפגנות הימין היו ססמאות "מוות לערבים", ולצד, אתם, הליכוד, או מפלגות הימין, לא הפסקתם זאת.

אברהם הירשזון (הליכוד):

חבר הכנסת סאלח סלים, אני רוצה להפריד פה בין שני דברים. ראשית אני אומר לך, הליכוד הסתייג מכל ססמה כזאת. אני מודיע לך, שלא אתה ולא אחרים כמוך יצליחו לתקוע טריז בין הליכוד לבין התושבים הערבים במדינת ישראל. הם תושבים ערבים במדינת ישראל ויש להם זכויות, ואתה לא תצליח לתקוע את הטריז הזה.

אנחנו בליכוד לא היינו מעולם נגד האזרחים הערבים במדינת ישראל, אנחנו עשינו הכול כדי לסייע וכדי לחיות ביחד. אתמול גם הבאתי פה את הציטטה מזאב ז'בוטינסקי, שמדבר על כך – שם יחיה לו בן נצרת, בן ערב ובני – כאשר הוא ראה בחזונו את החיים המשותפים פה במדינת ישראל ובמזרח התיכון. אנחנו חונכנו על ברכי התורה הזאת והגענו לכנסת אחרי שחונכנו על ברכיה. זאת תורה ליברלית, זאת תורה עם חזון וזאת תורה עם מציאות, משום שאחרת אי-אפשר לחיות במזרח התיכון.

לכן, אל תבוא ותעלה האשמה כוללנית. אני יודע שאני באופן אישי, כל פעם ששמעתי תופעות מסוג זה, גם באופן אישי גינתי אותן.

דבר שני, כאשר אתה מדבר על הימין, הפגנות הימין – אין דבר כזה, לא קיים דבר כזה. יש הפגנות. תאמר: הליכוד, התחיה, מפלגה זו או אחרת, קבוצה זו או אחרת. אל תטיל האשמה כוללת ואל תטיל בוץ.

אני אומר לך את זה במלוא הרצינות, משום שגם אחרי דיונים בכנסת, ויהיו המתלהטים ביותר, אנחנו חייבים להמשיך לחיות ביחד.

אבל אתמול יצאת, נניח, בהאשמה חמורה על חבר הכנסת צחי הנגבי, אם אינני טועה, שדיבר על כך שערבים בצפון אמרו שהם דורשים אוטונומיה.

סאלח סלים (חד"ש):

מאיפה הוא הביא את זה?

אברהם הירשזון (הליכוד):

ואתה אמרת בדברייך – לא אמרת שאף אחד לא אמר את זה, אני הקשבת ליך, אתה אמרת: נכון, יש גורמים בקרב הערבים בצפון שאומרים את הדברים האלה, אבל הם לא קובעים שום דבר. הם גורמים שלא קובעים, והגורמים הקובעים לא חושבים כך.

סאלח סלים (חד"ש):

אולי אמרתי – – –

אברהם הירשזון (הליכוד):

כך אמרת. סליחה, אני מצטט במדויק ואני מבקש ממך שתחזור לנאומך אתמול ותראה אם אני לא מצטט במדויק.

עכשיו אני אומר לך את האמת. אני לא מבין את הנושא הזה, מה זה גורמים קובעים או גורמים לא קובעים. היום אתה גורם קובע, מחר הרחוב הערבי יחליט בבחירות דמוקרטיות מי הוא הגורם הקובע, והוא לא בהכרח יחליט שזה אתה. יכול להיות שהוא יחליט שדווקא מי שהיום הוא במיעוט, הוא יהיה הגורם הקובע. אני לא אומר שכך יהיה, אני מקווה שלא כך יהיה, אבל זה יכול להיות.

זאת אומרת, אפשר להתייחס עניינית לתופעות שקיימות בקרב הציבור הערבי ולהתווכח עניינית, ולא חייבים להשוות כל דבר מייד לאפרטהייד בדרום-אפריקה, כי אתה ואני יודעים שזה לא כך. לא צריך לומר את הדברים האלה.

מעולם לא שמעת אותי מתייחס מעל הבמה הזאת בצורה אגרסיבית לנושא כלשהו שקשור באוכלוסייה הערבית – משום שאני חושב שצריך לחיות אתם, משום שאני חושב שאפשר לבנות אתם דברים ביחד. אני חושב כך לא באופן אישי. אני חושב שגם הליכוד חושב כך.

סאלח סלים (חד"ש):

לא כולם.

אברהם הירשזון (הליכוד):

אני חושב שהליכוד חושב כך, ואני חושב שהליכוד נוהג כך. אני לא מדבר על אנשים כרגע. הליכוד כליכוד, כי זאת דרך חייו. וכך נהגנו כשהיינו בממשלת ישראל במשך 15 שנה ושירתנו את הציבור במדינת ישראל.

לכן, כל מה שיש לי לומר לך זה רק דבר אחד. בבקשה, בין הפופוליזם לבין "רגע חושבים", אני מבקש ממך לעשות "רגע חושבים", ואחר כך תאמר מה שאתה אומר. הרי זאת זכותך המלאה. אבל צריך לחשוב היטב לפני שאומרים.

גברתי היושבת-ראש, היום מדובר על נושא ירושלים. אין הצעת חוק בנושא ירושלים שעברה, ואם עברה, היא עברה במקרה כי הקואליציה לא היתה מוכנה לכך. את זוכרת בוודאי את ההשתוללות הגדולה של הקואליציה – –

היו"ר א' סלמוביץ:

אי-אפשר לשכוח.

אברהם הירשזון (הליכוד):

– – ואת הרדיפה זה אחרי זה כאשר גברתי היתה יושבת-ראש הישיבה ואני הייתי הנואם פה והלכנו להצבעה על הצעת חוק בנושא ירושלים שבאה להבטיח את מעמדה של ירושלים כבירת ישראל. חוק כזה, אם היה עובר בכנסת – וחוקים אחרים – הוא היה מאותת בפירוש, שהבית הזה חושב, כולו, שירושלים המאוחדת היא בירת ישראל לנצח נצחים. אבל החלק הזה של הבית רץ בריצה היסטורית, אחד דחף את השני, העיקר להגיע למקשים ולהפיל את הצעת החוק הזאת. אחר כך עוד באים ואומרים, שכל חוק בנושא ירושלים הוא למעשה מיותר ולא צריך אותו. זאת התחזות, גברתי היושבת-ראש.

אני חושב, שהממשלה הזאת, בניגוד לממשלת הליכוד בראשותו של מנחם בגין, ואחרות, שקיבלה – אבל בנושא ירושלים לא התקיים דיון, זה NEGOTIABLE את ההחלטה שכל דבר הוא מה שנקרא היה ברור. היום יתקיים דיון בנושא ירושלים. וזה העיקרון הראשון של מה שהממשלה הזאת עשתה כדי להחליש את מעמדנו בנושא ירושלים.

שוב, אני מאוד מעריך את אלה מהקואליציה שמדברים על כך ואומרים בפירוש: אנחנו בעד חלוקה זו או אחרת של ירושלים. לפחות אני יודע מה עמדתם האמיתית, הם לא מסתירים אותה. אבל רוב-רובם מסתירים. הם יודעים שהם הולכים לוותר על ירושלים כבירת ישראל המאוחדת, אבל הם לא אומרים את זה, משום שהם משלים את העם. הם משלים את העם כמו שהם השלו אותו בנושא ירושלים בהסכם אוסלו ב', כאשר בהסכם הזה הם אומרים: לא יהיו בחירות בירושלים. לא יהיו בחירות בירושלים, משמע ירושלים ממשיכה להיות ריבונית תחת ריבונות ישראל.

הרי זה לעג לרש. נציג ירושלים ייבחר במסגרת הבחירות לרשות הפלשתינית. מה זאת הרשות הפלשתינית? זאת ממשלת פלשתיין, ממשלת פלשתיין שיאסר ערפאת עומד בראשה. אין ממשלה בלי מדינה, וברגע שיהיו בחירות ותהיה ממשלה, הממשלה הזאת תבקש מדינה, והיא תבקש כי בירתה של המדינה הזאת תהיה ירושלים. הם לא מסתירים את זה גם היום, הם אומרים זאת בגלוי. הם אומרים בגלוי את דעתם, ואנו מסתירים את דעתנו ולא מתאחדים בכנסת הזאת כדי להביע את דעתנו נחרצות, שאנחנו נגד כל הסדר טריטוריאלי כזה או אחר בירושלים.

סאלח סלים (חד"ש):

אפשר לשאול שאלה?

אברהם הירשזון (הליכוד):

בבקשה, ברשות היושבת-ראש.

היו"ר א' סלמוביץ:

אני צריכה לעבוד לפי לוח זמנים מאוד מאוד מדויק. אם אתה מסכים שזה יהיה על חשבונך – – –

אברהם הירשזון (הליכוד):

את צודקת, גברתי היושבת-ראש. אולי אם יישאר זמן בסוף – – –

סאלח סלים (חד"ש):

מה מפריע למדינת ישראל שמדינה פלשתינית תהיה בצדה? מה האיום בזה?

אברהם הירשזון (הליכוד):

השאלה לגיטימית. אלא מה? אתה נגעת עכשיו בנושא כבד מאוד, רציני מאוד, שבעם יש לגביו דעות כאלה ודעות אחרות – כשזה נוגע למדינה פלשתינית לצדה של מדינת ישראל. אתה נגעת גם בנושא עוד יותר כבד – אם תהיה מדינה פלשתינית כזאת, מה תהיה בירתה. על הנושא הזה, עם כל הכבוד, אם היושבת-ראש תיתן לי עוד חצי שעה, אני מוכן לדבר, לנמק ולהסביר לך – – –

היו"ר א' סלמוביץ:

אני לא יכולה בשום אופן.

אברהם הירשזון (הליכוד):

אתה יודע שבמסגרת הזמן הקצוב לי אי-אפשר להסביר זאת. אבל השאלה היא שאלה, וזו שאלה לדיון מעמיק.

לכן, גברתי היושבת-ראש, בחירות יהיו בירושלים, וצריך לומר את זה ללא כחל ושרק. והבחירות האלה יהיו בנוכחות משקיפים זרים במקום שהוא בריבונות ישראלית. הבחירות האלה לא יהיו בקלפיות, כפי שמקובל, ולא תהיה ועדת בחירות כפי שמקובל, אלא הבחירות יהיו במין מעשה רמייה כזה בבתי-דואר, שם יקבלו את המעטפות בצורה כזאת ולא בצורה אחרת, והן ייזרקו לא לקלפיות אלא למכלים, שהצורה שלהם, הגודל שלהם והנפח שלהם ייקבעו בין שני הצדדים. זו אחיזת עיניים. זה לא דבר רציני. כל ילד בר-דעת יודע שאלה בחירות כפי שבחירות מתנהלות, והתוצאות של הבחירות האלה הן תוצאות של בחירות לכל דבר. אז למה לא לבוא – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, אנחנו מבקשים להקפיד על לוח הזמנים. זה לא הוגן וזה לא הגון. בשעה 13:00 מישוהו אחר צריך היה לדבר.

אברהם הירשזון (הליכוד):

אבל למה אתה בא אלי בטענות?

מיכאל איתן (הליכוד):

אני בא אל היושבת-ראש בטענות.

היו"ר ע' מאור:

ראשית, אני לא מקבלת את הטענה, אבל אני מוכנה לברר זאת ברוח טובה. הרגע החלפתי את היושבת-ראש הקודמת. חבר הכנסת הירשזון, האם זמנך תם?

אברהם הירשזון (הליכוד):

לא. אני לא יודע על מה חבר הכנסת איתן מדבר. אני מבקש לנצל את זכות הדיבור שלי של רבע שעה.

מיכאל איתן (הליכוד):

אין רבע שעה. יש 13 דקות.

אברהם הירשזון (הליכוד):

סליחה, 13 דקות.

היו"ר ע' מאור:

רבע שעה עומדת לרשותו, ונותרו לו עוד ארבע דקות. אני לא יכולה לקטוע אותו. האם עכשיו מדובר ב-13 דקות ולא ב-15 דקות?

מיכאל איתן (הליכוד):

כן.

אברהם הירשזון (הליכוד):

ממתי זה 13 דקות, האם מהנואם הנוכחי?

מיכאל איתן (הליכוד):

לא.

אברהם הירשזון (הליכוד):

סליחה, היושבת-ראש הקודמת אמרה בפירוש 15 דקות – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

אתה רוצה לדבר עד הערב, תדבר – –

היו"ר ע' מאור:

לא עד הערב, אבל אני אתן לך את מה שמגיע לך.

מיכאל איתן (הליכוד):

— – אבל תדע שזה על חשבון חברים אחרים. ואתה כעת לא עושה בסדר. אבל תעשה מה שאתה רוצה.

אברהם הירשזון (הליכוד):

תגיד לי, על מה אתה מדבר בכלל, אפשר לדעת?

מיכאל איתן (הליכוד):

תעשה מה שאתה רוצה.

אברהם הירשזון (הליכוד):

לא, אתה עושה מה שאתה רוצה. אתה נכנס לדברי לפני שגמרתי את זמני, השעון לא צלצל, ואתה מתפרץ ואתה מפריע, סתם. על מה?

מיכאל איתן (הליכוד):

אני יודע בדיוק על מה.

אברהם הירשזון (הליכוד):

לא, אתה לא יודע על מה.

מיכאל איתן (הליכוד):

דיברו אתך, ביקשו ממך. אני מקשיב למטה לכל הנאומים. אין זה מתפקידי לעמוד פה ולעשות סדר – –

אברהם הירשזון (הליכוד):

מה דיברו אתי, מה דיברו אתי? סליחה, מה דיברו אתי? אני שומע כל מלה, מה דיברו אתי? מי דיבר אתי? על מה אתה מדבר בכלל?

מיכאל איתן (הליכוד):

אני מדבר על זה שאתה מושך כעת את הזמן – – –

אברהם הירשזון (הליכוד):

אני? אני מושך את הזמן?

מיכאל איתן (הליכוד):

כן.

היו"ר ע' מאור:

ברשותך, חבר הכנסת איתן, נדמה לי שנכנסת באמצע, והתמונה אינה כזאת.

אברהם הירשזון (הליכוד):

אני לא מבין אותך. אני פשוט לא מבין על מה אתה מדבר. אני מבקש שתתנצל בפני – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

חבל שאתה מדבר כעת, חבל על הזמן – – –

אברהם הירשזון (הליכוד):

לא חבל. אני מבקש שתתנצל בפני. חבל שאתה מדבר. איך אתה בכלל מרשה לעצמך? מה הזלזול הזה בחברי כנסת אחרים? אתה מושך את הזמן כל פעם שאתה עולה לדבר פה, זמני שלי לא

הסתיים. על מה אתה מדבר? אני באמת לא מבין את זה. אני נדהם, מיקי. אני אומר לך את זה ברוח הכי חברית, אני נדהם. גברתי היושבת-ראש, האם זמני תם?

היו"ר ע' מאור:

לא.

האם מעתה ואילך אני מורידה מכל אחד שתי דקות? אני צריכה לקבל הנחיה.

מיכאל איתן (הליכוד):

כל אחד 13 דקות.

היו"ר ע' מאור:

זה 15 דקות לפי הלוח המונח לפני.

מיכאל איתן (הליכוד):

אבל הסיעה הודיעה שהיא מבקשת לקצר.

היו"ר ע' מאור:

אם כן, מעכשיו זה 13 דקות. אם כן, לרשותך, חבר הכנסת הירשזון, עוד ארבע דקות.

מיכאל איתן (הליכוד):

ביקשנו זאת עוד קודם, לא אצלו.

אברהם הירשזון (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, למען הסיעה אני אוותר על ארבע הדקות. חבר הכנסת איתן, אני באמת חושב שמה שאתה עושה פה זה דבר לא יפה, דבר שלא ראוי לעשותו בפרלמנט. אתה לא צריך להיכנס

ולתקוף בצורה כזאת. אבל למען הסיעה אני אעשה את מה שאתה אף פעם לא עשית. אני אוותר – –

מיכאל איתן (הליכוד):

זה לא אישי. אני לא פניתי אליך.

אברהם הירשזון (הליכוד):

זה אישי מאוד. אני מוותר על ארבע הדקות. תודה רבה.

היו"ר ע' מאור:

אל לי להתערב, אבל הייתי שמחה לשמוע את סוף דבריך.

חברת הכנסת נעמי בלומנטל, ואחריה – חבר הכנסת דוד מנע.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, אני מצטערת על התקלה שהיתה כאן לפני רגע. נדמה לי שבטרם עלית לנהל את הישיבה היה איחור של כמה דקות, והאי-נחת שנגרמה כאן היתה באמת לשווא. אנחנו מספיק מבוגרים כדי לוותר זה לזה ולשאת את דברינו בתמציתיות גם כשאנחנו מדברים פחות מ-15 דקות, שגם הן זמן קצר מכדי להביע את הדאגה העמוקה שלנו ואת שאט הנפש שלנו מן ההסכם, הסכם השלום כביכול, הסכם שהממשלה הזאת, בראשותו של ראש הממשלה המנוח יצחק רבין, חתמה עליו עם קבוצה מתוך יהודה ושומרון, מתוך רצועת-עזה, מתוך רצון, אולי רצון כן, להגיע לשלום.

התוצאות שעומדות בפתח רחוקות מאוד משלום. אני רוצה לראות אזרח אחד בישראל, אחרי כל הוויתורים שכבר נעשו, שמרגיש עצמו היום בטוח כשהוא מסתובב בעזה, כשהוא מסתובב ביריחו וכשהוא מסתובב בירושלים המזרחית.

אם המגמה היתה לעשות ויתורים על מנת לקבל שלום, ההיפך מזה הושג. הרצון הטוב מהצד השני הוא מהשפה ולחוץ, בעוד מצדנו נעשה צעד אחר צעד של נסיגה וויתורים. ומה אנחנו רואים מול עינינו? לצערי אנחנו רואים מחזות שמעוררים שאט נפש, שמרחיקים כל רצון כן להגיע אומנם לשלום אמת כאשר מה שאנחנו רואים מהצד השני הוא ההיפך בדיוק.

הגעתו לכאן הרגע מסויר שערכה ועדת הפנים, בראשותו של חבר הכנסת מצא, בירושלים המזרחית ובקו התפר. ראינו מול עינינו חוסר אחריות משווע, כאשר אזרחים ישראלים הולכים לבחור שבעה נציגים, לא נציגים ישראלים אלא נציגים שיהיו ממש חברי פרלמנט, חברי רשות מחוקקת במדינה אחרת, משמע במדינה פלשתינית. והכתובת כתובה על הקיר, וכולנו כבר יודעים זאת. אבל נוצרה אווירה של – אז מה אתם רוצים? אז תהיה מדינה פלשתינית, אז נחזור לקווים של 1967. לא נורא, כמו שהיה לפני מלחמת ששת הימים, היה קשה אבל התגברנו על הקושי הזה. האמת היא שכולנו יודעים כי מלחמת ששת הימים היתה נס, וכולנו זוכרים את הימים שלפני מלחמת ששת הימים, עם כל המאורעות והמוראות שהיו, והסכנה האמיתית לעצם קיומנו; אבל לא בטוח שנחזור על אותו נס.

צריך להבין, שמנגד תעמוד מדינה ריבונית עם מוסדות, עם נציגויות בכל מדינות העולם, עם ייצוג באומות המאוחדות, ולא נוכל כך סתם לבוא ולומר: לא נורא, אנחנו חזקים, אז תהיה מדינה פלשתינית. הם לא ינהגו לפי מה שהם התחייבו – נפלוש אליהם, נכבוש אותם. לא כך יהיה עוד פעם המצב. לכן, הממשלה הנוכחית, שהולכת בקו ברור של כאילו קזינו, של הימור גדול שהתוצאות שלו, לצערי הרב – אני לא רוצה לחזות בצורה שאני צופה אותן, הלוואי שאתבדה.

הצלחנו, הצליחו השירותים המתאימים ללכוד את רב-המרצחים שאחראי לרצח עקוב מדם, רצח המוני, רצח ללא רחמים, ללא מחשבה שנייה, מתוך רצון להמשיך באותה דרך רצופת דם. אותו רב-מרצחים חוסל. ומה אנחנו רואים? במקום שאותו עם שנקרא עם שוחר שלום, העם הפלשתיני יבוא ויכה על חטא, יבוא ויאמר: דרכנו השתנתה, אנחנו באמת רוצים שלום, אפילו המנהיג של אותו עם חוגג ואומר: נרצח קדוש, נרצח אדם נעלה, רב-פעלים, נביא בעירו. כך אומר אותו אדם שכאילו דואג שאנחנו נהיה אלה שלא יקופחו עוד חיינו ולא יישפך עוד דם ילדינו. זה מה שאומר אותו אדם שמחייך לנו בפנים, מחייך למנהיגים שלנו. לי קשה להסתכל לו בפנים, כי אני לא מאמינה ולו למלה אחת שלו, משום שאני לא יכולה לראות את ידיו המגואלות בדם ואת פיו המפיק מרגליות, שלא פוסק לרגע אחד מלומר: מלחמת הקודש לשחרור פלשתינ, כל פלשתינ, עד הים, כולל ירושלים, לא תיפסק ולו לרגע. זה אותו אדם שמדבר בשתי לשונות, הרבה מאוד לשונות.

מה אנחנו רואים? שבעה נציגים מירושלים ייבחרו בשבת הקרובה. אותה ממשלה חוזרת, ובעצם משקרת ואומרת לנו: זו תהיה בירת ישראל הנצחית. לא כך הדבר. אם יהיו לה שבעה נציגים ברשות הפלשתינית, הרי היא באה ואומרת: לפנינו מציאות של ירושלים חצויה.

הדברים לא נאמרים בעלמא. הדברים כואבים, הדברים אמיתיים, אני אומרת אותם מתוך כאב עמוק, מתוך דאגה עמוקה. זה לא סתם שאנחנו עומדים כאן, אנשי האופוזיציה, במשך שעות על גבי שעות ומדברים מתוך כאב אמיתי, מתוך מצוקה. על מה אנחנו מדברים?

אם רק נסתכל, מה אנחנו רואים לנגד עינינו? האם אנחנו רואים כאן רוב סוחף שמייצג את העם, שבא ואומר: אני מאמין בהימור הזה, אני מאמין בכאילו-שלום הזה, אני מוכן ללכת לקראתו בעיניים עצומות, בלב פתוח, בדלתות פתוחות? אבל מה קורה פה? בקושי רוב של 61, כשאנחנו יודעים איך נקנו אותם שני קולות שמכריעים היום את הכף לעבר ההימור הכל-כך מסוכן הזה.

דומני שממשלה אחראית, אסור היה לה ללכת בדרך נלוזה שכזאת, בדרך לא-אחראית, בדרך של קזינו פוליטי, ולא בדרך של ממשלה אחראית שצריכה להתוות לעם הזה את דרכו, לשמור על ביטחונו ולשמור על שלמותה של מדינת ישראל כמדינה יהודית לנצח. לא זאת הדרך שהממשלה הנוכחית הולכת בה.

אני לא יודעת מאין יש לממשלה העוז הפנימי, הייתי אומרת מעבר לזאת, מאין יש בה החוצפה להסתכל לעבר מחצית מן העם הזה ולומר לה: אנחנו נמשיך בקו ההימורים שלנו, אנחנו לא נחדול ממנו, אפילו שאותו עם, שהם מכנים העם הפלשתיני, ממשיך ואומר: ירושלים תהיה בירת פלשתיין, זכות השיבה נשמרת לנו.

אנחנו יודעים שמתקיימים היום מגעים סודיים בעניין מי הם העקורים שיוכלו לשוב לתוך גבולות מדינת ישראל, מי אלה שעזבו את המדינה הזאת ותהיה להם, בהתאם להסכם, זכות השיבה לארץ-ישראל. אז אני רוצה לשמוע את אלה שנמצאים היום בשלטון מה הם יאמרו לנו על רוב ערבי בארץ-ישראל. זאת המציאות שתעמוד לנגד עינינו.

אני מצטערת שדברי הם בכיוון של דאגה, של כאב, בכיוון שאני לא יודעת אם תהיה לנו ממנו דרך חזרה. תודה רבה.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה. חבר הכנסת דוד מנע, בבקשה. כאמור, 13 דקות לרשותך.

דוד מנע (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, רבותי חברי הכנסת, הבוקר קיימה ועדת הפנים של הכנסת סיור בקו התפר של ירושלים על מנת לעקוב אחר גבולה העתידי של ירושלים, ובין היתר סיירנו במקומות שבשבת אמורות להיערך בהן הבחירות לרשות הפלשתינית.

היו"ר א' סלמוביץ:

סליחה, אני רק רוצה להודיע, שאחרי חבר הכנסת מנע – חבר הכנסת דן מרידור. אחריו – חבר הכנסת יוסף אחימאיר.

דוד מנע (הליכוד):

אני רוצה לציין, שהממשלה הזו, בניגוד לכל ההבטחות שלה שלא לפגוע במעמדה של ירושלים, עומדת לערוך בחירות בבתי-דואר בירושלים, ובתי-הדואר האלה נפתחים במיוחד בשבת, בדרך כלל הם סגורים בשבת, על מנת לאפשר לאותם פלשתינים שרוצים להצביע לרשות הפלשתינית לבוא לדואר ולהצביע.

גם ב"אורינט האוס" מקיימים פעילות דיפלומטית, פוליטית – ואני מגנה את שר החוץ של הולנד המבקר היום ב"אורינט האוס". כמצליף הסיעה הזמנתי לארוחת ערב לכבודו, ואני מתכוון להחרים את האירוע הזה, משום שאני חושב שיש קווים אדומים שאסור לחצות אותם. ביקור פוליטי, מדיני, ב"אורינט האוס", עם כל הגיונים הדיפלומטיים – אני חושב שהדבר הזה חורג מעבר לדברים הרגילים שהיו בעבר. מי שיבוא לארץ, יסייר ויבקר ב"אורינט האוס" ביקור ממלכתי, פוליטי, דיפלומטי – אני חושב שאנחנו חייבים להגיב בתקיפות על מגמה זו.

בעקבות הסכמי הביניים קו התפר של ירושלים פרוץ, מרחב התפר פרוץ. היום ראיתי את מזרחה של העיר, את גבולה העתידי לפי ההסכמים של הממשלה הריקה הזו, ויש בהם אפשרויות לפיגועים, הברחות וחדירה בלתי חוקית לתחומי ישראל. כל בוקר נכנסים מאות אלפי עובדים בלי רשיון דרך קו התפר אל ירושלים לעבוד בעבודות שונות בירושלים. אחוז כלי הרכב הנגבים בעיר זו גדול אפילו מהממוצע הארצי. העיר הזו, ירושלים, שעליה אני רוצה לייחד את דברי, מופקרת ופתוחה לכל דיכפין. כל אחד יכול להיכנס ולגנוב רכב ולהעביר אותו לצד השני. הממשלה הזו אינה נוקפת אצבע על מנת לסייע, לשמור על ביטחונה, על שגשוגה ועל התפתחותה של ירושלים.

אני חושב, שבסופו של דבר, לאחר הבחירות האלה, תעמוד הממשלה הזו על עברי פי פחת, משום שלא יהיה לה דבר להציע לפלשתינים. אם בהסדרי הביניים הם קיבלו כל כך הרבה, אם בהסדרי הביניים נתנו להם את מירב השטח, מה יהיה בעתיד?

דוד לוי (הליכוד):

כי אתה חושב שהיא תעצור בקווים הקיימים ולא תתקפל?

דוד מנע (הליכוד):

על אחת כמה וכמה. אחרי שאת רוב הדברים היא נתנה היום, היא תמשיך ותתקפל הלאה בעתיד, לרבות מזרחה של ירושלים, כפי שהעיר בצדק שר החוץ לשעבר חבר הכנסת דוד לוי.

הממשלה הזאת מביאה היום בחיפזון הצעת חוק מהירה, חפזה. אפילו לממשלה הזאת לא היה מספיק זמן להביא את ההצעה לכנסת לפני הזמן. מביאים היום, ארבעה ימים לפני הבחירות, בחיפזון, במהירות, בתרגילים פרלמנטריים מכוערים, הצעת חוק ליישום הסכמי הביניים, כאשר הכנסת אמורה להצביע היום, ארבעה ימים לפני הבחירות. מה יהיה אם הכנסת לא תאשר את זה? מה תעשה הממשלה הזאת אחרי שהתחייבה לקיים בחירות בשבת? למה אין לפחות דברים אלמנטריים – למה בשבת? למה לא ביום שישי, למה לא ביום ראשון? אפילו בדברים האלה הממשלה הזאת לא מוכנה לוותר, אלא היא רוצה להעסיק בשבת אלפי שוטרים ממשמר הגבול, שוטרים של המשטרה הכחולה וחיללים, על מנת לאבטח את הבחירות הללו.

גברתי היושבת-ראש, במזרח-ירושלים עדיין יש משרדי ממשל פלשתיניים, הם לא נסגרו. בנוסף יש סניפים שונים של אותם משרדים פלשתיניים. מבחינה משפטית חל איסור למקם את משרדי הרשות הפלשתינית בכל אזור שמחוץ לרצועת-עזה ויריחו, אבל במזרח-ירושלים יש כמה מוסדות שלטוניים שהממשלה הזאת לא נוקפת אצבע על מנת לעצור אותם.

עד מתי ועד להיכן תדרדר הממשלה הזאת את הביטחון של אזרחי ישראל באותן בחירות, או באותה רשות פלשתינית, שאליבא דרוב חברי סיעת מפלגת העבודה הולכת לקראת מדינה פלשתינית? פעם קראו ליושב-ראש הרשות הפלשתינית כשקוראים לו הראיס ערפאת, הנשיא ערפאת, ראש הממשלה שלנו לא אומר מלה ומקבל את הכינוי הזה כמובן מאליו. פעם הקפידו שעל המסמכים יהיה רשום: ראש ממשלת ישראל ויושב-ראש הרשות הפלשתינית. היום רשום על המסמכים: ראיס, ואיש לא נוקף אצבע ולא אומר דבר.

לכן, הממשלה הזאת, שרצה ריצת אמוק אל יישום ההסכמים עם הפלשתינים, תביא אותנו לאבדון. משום שאותה ריצת אמוק, ללא עצירה למחשבה רעננה, ללא עצירה לפסק-זמן מחשבתי לאן זה מוביל, מביאה את הרשות הפלשתינית לפאתי ירושלים. לאן אתם רוצים להוביל אותנו?

היום הרשות הפלשתינית נכנסה למרכזי הערים בקלקיליה, בג'נין, בשכם. אני מקווה שצה"ל לא יצטרך להיכנס לשם בחזרה. אתמול, לראשונה מאז הועברו הסמכויות לרשות הפלשתינית בבית-לחם, היה פיגוע, ואזרח ישראלי נורה שם. עובדה היא שהם לא מצליחים למנוע שם פיגועים מהסוג הזה והם לא מצליחים לאכוף את החוק כלפי התושבים שלהם והטרור נמשך למרות ההבטחות.

ראינו היום את הפרצות במרחב התפר בירושלים. אומרים לנו, שמדי בוקר נכנסים אלפים לעבוד בישראל בלי רשיון, מעבירים אמצעי לחימה, מעבירים סמים ודברים שונים במרחב התפר הזה. שהרי קשה להגדיר את קו התפר בירושלים, יש מרחב תפר, ובמרחב הזה יש הפרות בוטות של החוק.

אני קורא לממשלה לעצור, לתת פסק-זמן, לומר: די, לעצור למחשבה ולראות להיכן הדברים מידרדרים.

היינו הבוקר במזרח-ירושלים. בהסכמים נאמר במפורש, שאין לקיים תעמולת בחירות במזרח-ירושלים. אני קורא לחברי הבית לצאת למזרח-ירושלים ולראות שהיא מוצפת בשלטי תעמולה של מועמדים בניגוד לחוק, בניגוד להוראות, וכי על כל עמוד ועץ רענן מתנוססת שם תמונתו של מועמד זה או אחר.

אנשים שוכחים, שנוסף על בחירות בבתי-הדואר בירושלים, ייבחרו נציגים מירושלים המזרחית למועצת האוטונומיה, ואיש אינו פוצה פה, איש אינו נוקף אצבע. אני יודע שניסו לעצור את חנאן עשראוו מלהיכנס עם מכונית למזרח-ירושלים ולקיים בה פרופגנדה, אבל לכו למזרח-ירושלים ותראו מה נעשה שם. אני לא בטוח שבירושלים המערבית היתה לפני שלוש שנים מערכת בחירות לראשות העיר כמו זו שמתקיימת עכשיו במזרח-ירושלים. בכל מקום, על כל חנות, על כל עץ, על כל לוח מודעות, על כל עמוד חשמל מתנוססות תמונותיהם של המועמדים במזרח-ירושלים. אז אין תעמולה במזרח-ירושלים?

אילו סיפורים מספרים בממשלה – שמזרח-ירושלים היא חלק בלתי נפרד מירושלים על-פי תפיסתם? כאן מתחילה ההידרדרות, פה מתחילים הוויתורים, ויוסי ביילין הוא רק הנחשון באותה מסכת של ויתורים של הממשלה הזאת במזרח-ירושלים. כל כך הרבה ויתרו לרשות הפלשתינית, כל כך הרבה ויתרו לרשות הפלשתינית, מה יהיה לקראת הסדרי הקבע? על מה תוותרו בהסדרי הקבע? אם לפי הסדרי הביניים מנהלת היום בירושלים המזרחית מלחמת בחירות שלא היתה מביישת שום עיר

בישראל, מה יהיה בהסדרי הקבע לגבי מזרח-ירושלים? איפה תוותרו? מה יהיה גבול הוויתור שלכם במזרח-ירושלים?

הממשלה הזאת חייבת לעמוד על כך, שירושלים תהיה מאוחדת, מלוכדת, תחת שלטון ישראלי. אפילו כאשר הערבים מתחילים לקבל את העובדה הזאת לאט לאט, אפילו כאשר מדינות זרות אומרות שהן מכירות בקיומה של ירושלים המאוחדת כבירתה המאוחדת של ישראל, אפילו כאשר הם אומרים את הדברים האלה, ממשלת העבודה מתחילה לכרסם במו ידיה במעמדנו במזרח-ירושלים. הדברים הידרדרו משום שפתחו לכך פתח. אילו סגרתם את כל הפתחים והוצאתם את מזרח-ירושלים כליל מתחום הבחירות, היינו אומרים: עשיתם כמיטב יכולתכם. אבל ברגע שפתחתם את הדרך להצבעה ולתעמולה במזרח-ירושלים, זה ייגמר בירושלים לא טוב.

פקידים בבתי-דואר, בתי-דואר שבדרך כלל סגורים בשבתות, אומרים שנאמר להם כי עליהם לפתוח את בתי-הדואר על מנת לקיים אותן בחירות. מי השליח של ערפאת שקשור לבתי-הדואר אם לא שולמית אלוני, שרת התקשורת? מה הייתי מצפה משרת התקשורת ממרצ אם לא להיות שלוחתם של ערפאת וחבריו בממשלת ישראל? הם לא יפתחו את בתי-הדואר בשבת? הם יפתחו אותם אך ורק על מנת לפגוע במעמדה ובקיומה של ירושלים.

מיכאל איתן (הליכוד):

הייתי מבקש ממך. היושבת-ראש כנראה לא כל כך מעוניינת שיישמר לוח הזמנים.

היו"ר א' סלמוביץ:

למה, חבר הכנסת איתן?

דוד מנע (הליכוד):

סיימתי.

מיכאל איתן (הליכוד):

13 דקות כבר עברו.

היו"ר א' סלמוביץ:

עוד שתי דקות 13:30. זה היה מכוון בדיוק ל-13 דקות ועכשיו חלפו 13 דקות.

דוד מנע (הליכוד):

אני חושב שהיא מקפידה מאוד על הזמנים והנה נגמרו 13 דקות. ההערה מיותרת.

מיכאל איתן (הליכוד):

אנחנו כבר ב-13:30.

היו"ר א' סלמוביץ:

זה בדיוק בזמן. חבר הכנסת מנע, תסיים בבקשה.

דוד מנע (הליכוד):

מי שפותח פתח לפגיעה בריבונותה של ירושלים, סופו שיגמור אותן בחירות תוך כרסום במעמד ירושלים.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת דוד מנע. אני מזמינה את חבר הכנסת דן מרידור. אחריו – חבר הכנסת יוסף אחימאיר. אחריו – חבר הכנסת יעקב שמאי.

דן מרידור (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, הממשלה מביאה לנו היום לקריאה שנייה ושלישית עוד חוק אחד כדי לאפשר יישום של עוד שלב אחד בתהליך שהתחיל באוסלו ואנחנו עדיין בעיצומו.

אני מציע שנסתכל על התהליך כולו, נראה לאן הוא מוביל ונראה אותו בהקשרים הרחבים וארוכי הטווח שלו.

איפה אנחנו נהיה כאשר תהליך אוסלו ב' ייגמר? איפה תעמוד הממשלה הישראלית שתצטרך לנהל את המדינה ואת המהלכים המדיניים אז? נהיה במצב, שביהודה ושומרון שבע ערים נמצאות בשליטה מוחלטת של הרשות הפלשתינית, 400 כפרים ומעלה נמצאים בשליטה כמעט מוחלטת של

הרשות הפלשתינית, בחלק אחר נמצא צבא-הגנה לישראל, בחלקים מסוימים נמצאים יישובים יהודיים.

המצב נכון לעכשיו, צריך לומר זאת, הוא, שיש מעט טרור. יש, כנראה, אינטרס מצד הרשות הפלשתינית, היום, מחר, בזמן הקרוב למנוע פעולות טרור מסיביות. מי שירצה יראה בזה הצלחה, אבל אני מבקש להסתכל על הדברים לטווח היותר-ארוך.

בתום הפריסה מחדש יהיה המצב שהזכרתי עכשיו, אבל מה יהיה מצב הביטחון? אולי את זה אנשים לא יודעים לעומקו של עניין. במשך שנים הביטחון שלנו מול אש"ף וארגוני טרור פלשתיניים הושתת על מערכת מודיעין מאוד מאוד מוצלחת בתוכם. ידענו הרבה, סיכלנו הרבה, פעלנו בתוכם. במסגרת הסכם אוסלו נעשתה מהפכה גמורה בשאלת הביטחון. אנחנו יוצאים מן הערים, ולמעשה גם מן הכפרים, ואנחנו מעבירים את האחריות לביטחון, ועוד יותר חמור – את היכולת המודיעינית, שהיא בסיס לביטחון, מאתנו לערפאת ולאנשיו.

כל עוד הוא רוצה לשמור על שקט במשך הפריסה מחדש – יהיה שקט יחסי, אנחנו מברכים בכלל על כל יום של שקט. מה יקרה כאשר נגמור את התהליך הזה של הפריסה מחדש, הביטחון לא בידינו, אין גבולות מוגדרים, יש בשטח תשבץ שחלקו ישראלי חלקו פלשתיני, ומה עומד אז לפנינו? אנחנו ננהל אז משא-ומתן בשני מסלולים; אחד על פריסה מחדש נוספת בשטחי יהודה ושומרון, בשלושה שלבים, אבל עוד יותר חמור, אנחנו מתחילים, בחודש מאי הקרוב, לנהל משא-ומתן על מעמד הקבע, ואני רוצה לומר לנוכחים, כידוע לכולנו המשא-ומתן הזה כולל, בין היתר, ארבעה נושאים מרכזיים; הגבולות הסופיים של ישראל. אם עד היום היה קשה להגיע להסכם, אם עד היום היו נושאים רגישים, זה לא מגיע לקרסוליו של הקושי להכריע ולהגיע להסכמה בנושא הגבולות הסופיים, אם אנחנו לא ניכנע עד הסוף.

נושא שני שנדון בו – היישובים היהודיים; מה יהיה בגבעת-זאב, מה יהיה בביתר, מה יהיה במעלה-אדומים, מה יהיה באפרת, מה יהיה בגוש-עציון, מה יהיה באריאל, מה יהיה עם 140,000 יהודים הגרים ביהודה, שומרון ועזה? על זה צריך להכריע במשא-ומתן שמתחיל בחודש מאי הקרוב.

נושא שלישי שצריך להכריע בו הוא הפליטים הערבים. יש אנשים שחושבים שזו תעמולה של הליכוד. ממשלת ישראל, לבושתנו, התחייבה לנהל עכשיו, בקרוב, משא-ומתן לא על עקרי 1967 אלא על הפליטים שברחו מישראל הישנה, זאת שבתוך "הקו הירוק", שברחו בשנת 1948 מחדרה, שברחו מחיפה, שברחו מירושלים, והם רוצים לחזור לא לבית-לחם או לחברון אלא לתוך שטחי "הקו הירוק".

אם מישהו חשב שאלה הם דיבורי סרק, באו ראשי הרשות הפלשתינית ואמרו: אנחנו מתכוונים ברצינות. נביל שעת' אמר בריאיון לעיתון אנגלי מכוון לפני זמן לא רב, גם אם ישראל תיסוג לקווי 1967 לא יהיה שלום, אם לא יקבלו לפחות 100,000 פליטים בגליל. לפחות. חנאן עשראוו – דברים דומים. על זה התחייבנו לדון עכשיו.

אם היו נושאים קשים שהזכרתי קודם, כמו היישובים היהודיים והגבולות, האם הנושא הזה קל? הרי הוא מהקשים ביותר שעוד לפנינו.

הנושא הרביעי שהתחייבנו באוסלו לדון עליו, לצערי הרב, הוא מעמד הקבע של ירושלים. מה יהיה, איפה תהיה העיר העתיקה, מה יהיה עם העיר הזאת, האם תחולק בריבונות, האם תחולק בדרך אחרת? צריך לומר, אולי במידה של הגינות, שאם ישראל לא תוותר, המאבק קשה ביותר, הנושאים חמורים ביותר, ואנחנו את המאבק הזה ננהל כאשר ביהודה ושומרון אנחנו לא שולטים בטרור, כאשר ערפאת אחראי לכך שלא יהיה טרור, ואיבדנו במידה רבה את היכולת להילחם בו.

מה יהיה אם נגיד לערפאת: לא? לא נחזיר פליטים לחיפה או ליפו או לגליל? מה יהיה אם נגיד לו: אין לך דריסת רגל בירושלים? מה יהיה אם נגיד לו: לא קווי 1967? מה יהיה אם נגיד לו: אנחנו לא מפרקים את מעלה-אדומים, להיפך, היא תישאר? האם ערפאת יגיד: טוב, אם לא אז לא, נמשיך בדרכנו, אין טרור, אני לא אגע עוד בטרור? לא נעים לדבר על דברים כאלה. אנשים רואים את המצב הנחמד, הנוח, ולא חושבים לאן אנחנו מתגלגלים.

הממשלה קנתה ביטחון לא רק תמורת הוויתורים שכבר נעשו; היא קנתה ביטחון תמורת הבטחות לווייתורים נוספים. מה יקרה ברגע שבו יתברר לצר הערבי שאנחנו מפסיקים לתת? שאנחנו מפסיקים להזין את התהליך הזה על-ידי מתן נוסף, על-ידי דורון נוסף, על-ידי מתת נוספת, מה יקרה אז? נגיד לו: אדוני, עד כאן, אין יותר? האם יש ממשלה שמסוגלת לעשות את זה? האם הממשלה לא תעמוד כאשר חרב הטרור מתנפפת מעל ראשה ותחשוש שמא אם נגיד: לא, יפתח הטרור מחדש, ולנו אין דרך יעילה, זולה בדם, להגיב.

לכן, מי שעוסק בענייני מדינה ויש לו אחריות לציבור מוכרח להיות רציני, בראש ובראשונה רציני, לא להבטיח הבטחות שווא על ימות המשיח שכבר הגיעו, על מלכות שמים על הארץ, על אהבת כל האדם זה לזה, על ירידת הלאומיות כמעט בנוסח ישעיהו הנביא על הזאב והכבש והנמר והגדי. לצערי הרב, המאבק לפנינו עוד רציני מאוד, ובלבו, במידה רבה, ירושלים.

מכיוון שהצד הפלשתיני מבין, כנראה, שקשה מאוד להגיע להסכמה על מעמד הקבע, מכיוון שאני מקווה שהוא חושב שאנחנו לא נוותר בקלות, הוא רוצה כבר עכשיו לקבוע בירושלים עובדות כאלה, שהעיר, למעשה, תהיה מחולקת אם לא לחלוטין כמעט לחלוטין כבר במצב הביניים. ומכיוון שיתכן שהמעמד הסופי של יהודה ושומרון יוכרע רק בעוד שנים לא מעטות של משא-ומתן, בגלל הקושי האובייקטיבי של שני הצדדים להגיע להסכמה, השאלה האמיתית שעומדת בפנינו בעניין ירושלים היא, מה אנחנו עושים היום ומה אנחנו מתירים לצד השני לעשות היום בעניין ירושלים.

לצערי הרב, הממשלה נכשלה כישלון חרוץ בעניין זה. עוד זכור לכולנו המכתב שהממשלה הזאת ניסתה להסתיר, שכתב שר החוץ דאז, ראש הממשלה דהיום מר פרס, לשר החוץ הנורבגי הולסט, עליו השלום, ובו התחייבות מפורשת לשמר את המוסדות הפלשתיניים הידועים כמוסדות של אש"ף במה שקרוי שם: מזרח-ירושלים. פעם ראשונה, במסמך מדיני של ישראל, בחתימת שר החוץ מופיעה "מזרח-ירושלים" שלוש פעמים במכתב. התחייבות מפורשת של ישראל.

זה מסביר גם את הכישלון השני, למה לא סוגרים את ה"אורינט האוס" ולמה לא סוגרים מוסדות אחרים. כי היתה התחייבות מחוברת להסכם אוסלו, שניסו להסתיר אותה מהציבור, שלא לסגור.

הפלשתינים, שמבינים שהמאבק על ירושלים הוא מאבק שמתנהל היום, כי מי יודע מתי יהיה ההסכם על מעמד הקבע, מעוניינים לקיים את ה"אורינט האוס", לקיים את המפגשים המדיניים שם. האם

צריך לעמוד בריב עם מדינות העולם ולנסות לעצור בכוח משטרה את שר החוץ הזה או ראש הממשלה שהוא מביקור ב"אוריינט האוס"? – בשום אופן לא. אנחנו לא אנשים מופקרים, יש לנו צד למשא-ומתן, לא? הם התחייבו שירושלים לא תהיה בתוך העניין. צריך לומר להם: אם אתם מקיימים פגישות, לא נריב עם ההולנדים, אבל משא-ומתן לא יהיה. אתם, הפלשתינים, צריכים להחליט: אתם רוצים תהליך? אתם רוצים קיום הסכמים? אתם תדאגו שבירושלים לא תהיה פעילות שלכם, של הרשות הפלשתינית ושל אש"ף.

אחר כך עניין הבחירות הבאות עלינו, ולא לטובה, ביום שבת הקרוב. הרי על זה היה מאבק שנים רבות, והממשלה הזאת הסכימה גם לכך שתושבי ירושלים הערבים יבחרו וגם ייבחרו. למה? – לגוף שלכאורה לא מטפל בענייניהם אלא בענייני התושבים ביהודה, שומרון ועזה. גם בחירה וגם היבחרות – הרי זו באמת אינדיקציה חמורה להסכמתנו לחלוקה בפועל של הפונקציות בעיר הזאת בינו לבינם.

ואז אמרו לנו: אבל לא יצביעו בירושלים, ההצבעה תהיה מחוץ לעיר, ונזכיר בזה שפה אין הצבעה. אבל גם כאן כמובן נשברו, נכנעו, מיהרו לוותר והסכימו שהערבים במזרח-ירושלים יצביעו בתוך ירושלים – לא בקלפיות, במכלי הצבעה, ולולא היה זה עצוב אפשר היה לצחוק או ללגלג או לגחך על משחק המלים המצער הזה. זה מצביע כנראה על מידת האינטליגנציה שהממשלה מייחסת לציבור הישראלי, כאילו אנחנו לא מבינים במה מדובר – אלה בחירות המתקיימות בתוך ירושלים, במשרדי הדואר של מדינת ישראל.

ובירושלים זאת נעשית היום תעמולה, ואספות של בחירות ומודעות של בחירות, כי הם משתתפים בתהליך. הם לא עושים את זה כדי לפתור את בעיות היום-יום שלהם, הם לא עושים את זה מסיבות אחרות אלא מאחת – כדי לקבוע את העובדה, שירושלים היא ותהיה בעיניהם חלק בלתי נפרד ממה שיקום לדבריהם או לדעתם או לרצונם ביהודה ובשומרון ובעזה. גם על ירושלים אי-אפשר לעמוד?

אני מוכרח לומר, שגם עלינו חלה החובה לעשות בירושלים; גם עשייה של יישוב יהודי, ועשינו הרבה – יושב כאן חבר הכנסת דוד לוי, שהיה שר השיכון תקופות ארוכות, וגם בתפקיד זה עשה לא מעט ליישוב העיר הזאת, לא רק הוא אלא הממשלות כולן אבל אני מזכיר אותו גם כי הוא יושב כאן וגם כי הוא עשה הרבה – יישוב ירושלים עם כ-150,000 יהודים שגרים היום מעבר למה שהיה פעם הקו שהפריד אותה או הפריד בינה לבין שטח הכיבוש של המלך חוסיין, אבל אנחנו צריכים לעשות יותר. אני רוצה להפנות תשומת לב דווקא לאזורים שבהם גרים ערבים בירושלים. זה מבייש אותנו שאחרי 28 שנים אני הולך בירושלים – אני ירושלמי כל ימי חיי – ורואה הבדלים בהשקעות, בתשתית, בסביבה, באיכות החיים בין האזורים שגרים בהם ערבים לבין האזורים שגרים בהם יהודים. אני חושב, שהיינו צריכים לעשות יותר וחובה עלינו היום לעשות יותר כדי שבפועל יראו שזו עיר אחת, שהמדרכות בכפר סילואן – כפר השילוח – נראות כמו המדרכות ליד ביתי ברחביה, שלא יהיה מחנה פליטים בתוך ירושלים, שהעיר היא אחת באמת.

אני מאוד מקווה, שהחוק שהממשלה מביאה היום לאישור, חוק שיאפשר את ביצוע ההסכם, לא יביא אותנו במהירות לאותן דילמות קשות שהצגתי כאן כשמעל ראשנו מתנופפת חרב הטרור. אני מקווה, שתקום בישראל ממשלה שיהיה לה הכוח – אולי לא להחזיר את הגלגל אחורנית אבל לנהל את המשא-ומתן, מאותו רגע שהיא תגיע לשלטון, כך שהאינטרסים היסודיים שלנו יישמרו, שהביטחון שלנו יישמר, שירושלים תהיה בידינו. הרבה תלוי במה שאנחנו נעשה מכאן ולהבא. תודה רבה.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת דן מרידור. אני מזמינה את חבר הכנסת יוסף אחימאיר. אחריו – חבר הכנסת יעקב שמאי, ואחריו – חבר הכנסת סילבן שלום.

מיכאל איתן (הליכוד):

אם השעון מצלצל אחרי 13 דקות, אנחנו ממצים את רבע השעה בדיוק. כל אחד כשאומרים לו שעליו לסיים רוצה להגיד עוד משהו.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, לפני 28 שנה פורסם בעיתונות הישראלית גילוי הדעת הבא, ואני קורא אותו:

"ניצחונו של צה"ל במלחמת ששת הימים העמיד את העם והמדינה בתוך תקופה חדשה וחוטכת גורל. ארץ-ישראל היא עתה בידי העם היהודי, וכשם שאין לנו רשות לוותר על מדינת ישראל, כך מצווים אנו לקיים מה שקיבלנו מידיה: את ארץ-ישראל.

"הננו חייבים בנאמנות לשלמות ארצנו – כלפי עברו של העם וכלפי עתידותיו גם יחד. ושום ממשלה בישראל אינה זכאית לוותר על שלמות זו.

"גבולות ארצנו כיום הם גם ערובה לביטחון ולשלום – וגם אופקים שלא היו כמותם להתעצמות לאומית כוללת, בחומר וברוח. בתוך גבולות אלה יהיו החופש והשוויון – המונחים ביסודה של מדינת ישראל – נחלת כל התושבים, ללא הבדל.

"העלייה ויישוב הארץ הם שני העיקרים שעליהם ייכון עתידנו. עלייה גדולה מכל תפוצותיו של העם היהודי היא תנאי יסוד לקיום שלמותה וצביונה הלאומי של ארץ-ישראל. נעשה את משימותיה ואפשרויותיה החדשות של תקופה זו – גורם להתעוררות ותנופה לעם ישראל ולארץ-ישראל."

על גילוי הדעת הזה, גברתי היושבת-ראש, חתומים, לפי סדר האל"ף-בי"ת, ואני קורא את השמות: פרופסור יוחנן אהרוני, יעקב אורלנד, ד"ר משה אטר, ד"ר ישראל אלדד, פרופסור יהודה אליצור, נתן אלתרמן, יהודה בורלא, חיים בן-אשר, אלוף אליהו בן-חור, אפרים בן-חיים מבית-אורן, ד"ר אהרן בן-עמי, עובד בן-עמי, רחל ינאית בן-צבי, ישעיהו בן-ציון, חיים גורי, זרובבל גלעד, אורי צבי גרינברג, מנחם דורמן, הלל דן, חיים הזז, ד"ר ראובן הכט, אהרן הראובני, ד"ר אריה הראל, ד"ר צבי הרכבי, ד"ר זאב וילנאי, אלוף-משנה יהושע ורבין, יוסף טבנקין, משה טבנקין, אלוף דן טולקובסקי, ד"ר חיים יחיל, אלוף אברהם יפה, ראובן יפה, מיכאל כבירי, רבקה כצלסון, אליעזר ליבנה, משה מושקוביץ, בני מרשק, פרופסור דב סדן, ש"י עגנון, עוזי פיינרמן, פרופסור הראל פיש, אלוף-משנה יהודה פריהר, יצחק (אנטק) צוקרמן, צביה צוקרמן, דוד קורן, אברהם קריב, אריאל רנן, אבנר שאקי, שהוא היום

חבר כנסת, ד"ר תמר שוי, גרשון שופמן, צבי שילוח, ישראל שינבויים, יצחק שלו, משה שמיר, יריב שפירא, אליעזר שפר.

חברי הכנסת, איזו כברת דרך ארוכה עברנו מאז גילוי הדעת החשוב הזה, מאז חתמו עליו אישים גדולים מכל גוני הקשת הפוליטית שלנו ונאבקו למימוש ועד לדיון הזה בכנסת, שבו מוטל על כפות המאזניים עתיד ריבונותנו, ריבונות העם היהודי על מולדתו, על יהודה ושומרון ועל ירושלים שחברה לה יחדיו על-ידי לוחמי ישראל ב-1967.

מי יגלה עפר מעיניהם של ש"י עגנון, בני מרשק, אנטק צוקרמן, נתן אלתרמן, יצחק שלו, יוסף טבנקין, זיכרונם לברכה, שחתמו על נוסח ההודעה הזאת, ויראו את כברת הדרך שעברנו בין נוסח ההודעה שלהם לבין המסמך המונח היום על סדר-היום, ובין ההודעה שלהם לבין ההכרזות וההתבטאויות של דוברי הממשלה דהיום, ואיזה פער בין מה שאמר ראש הממשלה המנוח יצחק רבין ז"ל לבין מה שאומרים חבריו היום, חלקם בפה מלא, חלקם בחצי פה.

העובדה שראש הממשלה שמעון פרס ממלא פיו מים, אינו חוזר על ההתנגדות למדינה פלשתינית – כפי שמופיעה במצע מפלגתו, העבודה, ב-1992 – אומרת דורשני; אומרת שהוא נתן אור ירוק לחבר הכנסת זוילי לומר שמפלגתו תמחק מהמצע לכנסת הארבע-עשרה את ההתנגדות להקמת מדינה פלשתינית, אומרת שהוא מסכים עם חבר הכנסת לס שאמר כאן שבקעת-הירדן חשובה יותר מירושלים, ושהוא מסכים עם חברת הכנסת דליה איציק שאמרה בריאיון ל"הארץ" ש"מדינה פלשתינית תקום במוקדם או במאוחר", והיא – דליה איציק – "לא רואה הבדל גדול בין המצב הקיים לבין עוד מדינה אחת שיושבת כאן". שימו לב לביטוי: "עוד מדינה אחת". כך בפשטות, בחוסר אחריות – כלומר, עוד מדינה ערבית על חלק נכבד מארץ-ישראל, מדינה שמעולם לא היתה קיימת ועם שמעולם לא היתה לו לא עצמאות ולא אוטונומיה.

הממשלה הזאת הרסה את כל ההישג, את כל הכוונה, את כל הרוח של הסכמי קמפ-דייוויד ושל ועידת מדריד – שני ההישגים הגדולים של ממשלות הליכוד. מה היה בהסכמים האלה? היתה בהם הכרה בכך, הודאה שיש לנו בעיה קשה עם אוכלוסייה ערבית הנתונה לשלטוננו, ששומה עלינו לדאוג לקיומה, לתנאי חיים הוגנים עבורה – כלומר, לאוטונומיה אמיתית אך בהחלט לא עצמאות, לא מדינה, לא ריבונות זרה בין ישראל לירדן. ולכן נקבע גם מכניזם של הסכם ביניים, שאומר שכעבור שלוש עד חמש שנים יתקיים גם דיון על פתרון הקבע.

לא נטענו שום אשליות בלב הפלשתינים שהם יקבלו יותר מאשר אוטונומיה. גם זהו הישג אדיר עבורם, דבר שמעולם לא היה להם – לא אוטונומיה, בוודאי לא מדינה עצמאית. וצריך להודות – זה הכריח אותנו לוותר, באותו שלב כמובן, על תביעתנו, תביעת ישראל, לריבונות שלנו על כל ארץ-ישראל. ובוועידת מדריד, חברי הכנסת, הובררו הדברים בצורה חד-משמעית.

אנחנו דיברנו רק עם ערבים מקומיים תושבי יהודה, שומרון וחבל-עזה, לא אלה שמחוץ ליש"ע. אש"ף היה מחוץ לתמונה, ערפאת היה גם הוא גורם לא נחשב. אבל המשא-ומתן התנהל, והיה יכול להתקדם, משא-ומתן לקידום שלום תוך שמירה על כל האינטרסים החיוניים של עם ישראל, מדינת ישראל, בארץ-ישראל, תוך הכרה שתהיה הפרדה בין ערביי יהודה ושומרון ובין אזרחי ישראל, תוך נכונות לתת להם שלטון עצמי, אך לא מדינה, וכי ישראל תוכל בסיומו לממש את ריבונותה בין הים לנהר הירדן.

לכאורה המשיכו ממשלות רבין ופרס בדרך קמפ-דייוויד ומדריד. לכאורה, כי כל מי שעיניים לו בראשו רואה את ההתבזזות הישראלית, את הכניעה לכל תביעות הפלשתינים, שהבינו סוף-סוף כי הזדמנות חייהם נקרתה בדרכם. הפלשתינים, שלא החמיצו אף הזדמנות להחמיץ הזדמנויות, הבינו לבסוף, כי תחת ממשלת השמאל בישראל, נעדרת הערכים, האמונה, התודעה ההיסטורית, הדבקות בערכים לאומיים-יהודיים, הם, הפלשתינים, ישיגו את שלהם ואף יותר מכך.

זו ממשלה שחיה את ההווה ושוגה בהזיות על מזרח תיכון חדש, שאיננה מבינה כי שלום ניתן להשגה רק מתוך עוצמה, מתוך כוח, מתוך עמידה על שלך ואי-קבלת כל תכתיב וכל דרישה של הצד השני, של הערבים, תוך הכרה שלנו בכוח הזכות של העם היהודי על מולדתו האחת והיחידה.

זה מביא אותי לעניין ירושלים. איך אפשר להאמין להבטחות, לפחות של חלק מדוברי העבודה כאן במליאה, בעניין ירושלים, כאשר כל התחייבויותיהם והבטחותיהם בעניין אי-הקמת מדינה פלשתינית ואי-נסיגה מחבלי מולדת יקרים וקדושים לא קוימו?

ראו את ההתבזזות החוזרות ונשנות בעניין ה"אוריינט האוס", את הזלזול של שרי חוץ, ראשי ממשלות, שגרירים, מנהיגי עולם, מול התחינות החלושות של משרד החוץ שלנו, לבל יבקרו בבית הממשל הפלשתיני בלב בירת ישראל. איך היתמם שר החוץ ההולנדי לפני כמה ימים, כשאמר: בואו לא נעשה עניין מהביקור שלי ב"אוריינט האוס". ואכן, הממשלה, ממשלת השמאל, לא עשתה מזה עניין.

ולא רק שהיא לא עושה עניין, אלא ששני שליחיה החשאיים – כך קראנו להם – הלוא הם יאיר הירשפלד ורון פונדק, אלה שהביאו עלינו את מכת אוסלו א' ואוסלו ב', כבר עובדים בחשאי על חלוקת ירושלים, אשר הבחירות הזרות העומדות להתקיים בתוכניה, בשבת השחורה הקרובה, הן הביטוי המוחשי לכך. ומאשר את הדברים זיאד אבו-זיאד, הלוא הוא נציג הרשות הפלשתינית, שאומר "מעריב": גורמים בכירים ישראלים ופלשתינים כבר החלו לדון בחשאי על מעמד ירושלים. והוא מוסיף ואומר: הצלחנו לסלק את הפרה הקדושה הנקראת ארץ-ישראל השלמה, ולכן גם אפשר להגיע להסדר על עתיד ירושלים. איזו לשון זלזול, בוז וביטחון עצמי, שירושלים תיפול כפרי בשל לידיהם של הפלשתינים.

ואפילו בן שיחם של יצחק רבין, זיכרוננו לברכה, וייבדל לחיים ארוכים שמעון פרס, הלוא הוא ראש המחבלים יאסר ערפאת, חש שהוא צועד ומתקדם לעבר ירושלים ורואה כבר בקצה האופק את נסיגת ישראל, את התקפלותה, את ויתוריה, לנוכח איומיו הבלתי-מוסווים, בשכם, ברמאללה ובבית-לחם.

לי אין ספק, חברי הכנסת, שערפאת, מנהיגי ערב, מנהיגים אחרים מהעולם, לא רק שלא מבינים את שיקולי הממשלה הנוכחית בישראל, אלא אפילו בזים לה בסתר לבם על שאינה שומרת על קודשי האומה ועל האינטרסים הביטחוניים החיוניים של מדינת ישראל.

לפני כמה ימים נחטף ממזרח-ירושלים על-ידי אנשי רג'וב איש "בצלם" באסם עיד. לאחר שחרורו הוא נשאל על-ידי כתב עיתון "העיר", אם מבחינת ביטחונו האישי שלו לא היה עדיף שישראל תוסיף לשלוט במזרח-ירושלים. שימו לב לתשובתו שצוטטה באותו עיתון. הוא השיב בשלילה ואמר: לא. שנים עשיתי הכול כדי להשתחרר מהכיבוש הישראלי, ואני חושב גם עכשיו שהרשות הפלשתינית צריכה לקבל באופן רשמי את מזרח העיר. בפועל הפלשתינים הם המנהלים את מזרח העיר, ומי

שחושב אחרת, אין לו מושג על מה הוא מדבר. השאלה היא, אם נמשיך לנהל את מזרח העיר בסודיות או בפומביות. כי עצם חלוקת ירושלים כבר התרחשה, וכדאי שתכניסו את זה לראש שלכם.

כן, כדאי שתכניסו זאת לראש שלכם, אזרחי ישראל. תכניסו לראש את מה שאומרת הקואליציה של דוברי הממשלה ודוברי אש"ף.

ומה אומרים חתני השמחה עצמם, אלה שמתמודדים בבחירות שיהיו בירושלים, בשטח הריבוני של מדינת ישראל, אלה שמתמודדים על מקומם בפרלמנט הפלשתיני? גם הם לא מסתירים את כוונותיהם. וכך הם אומרים, גם זה צוטט בעיתון: נפעל לסילוק היהודים ממזרח העיר, נפעל להקמת עירייה ערבית ולהעברת מוסדות הרשות הפלשתינית לירושלים. כולם קוראים לשחרורה של ירושלים ולהפיכתה לבירת פלשתיין, ויש מי שמכריז, גם זה בריאיון בעיתון ישראלי, על ג'יהאד לשחרור ירושלים. ועל בסיס מצע אנטי-ישראלי, אנטישמי שכזה, כלום יש ספק שבחירתו של אותו מועמד מובטחת?

חברי הכנסת, אין להאשים בכל אלה את הפלשתינים, את אש"ף, את ערפאת, את המחבלים. הם לוקחים מה שנותנים להם. מבחינתם הם מתקדמים שלב אחר שלב ומשיגים, כמו שאומרים, ב"קלי קלוטו" את כל שאיפותיהם. צריך להאשים רק את הממשלה, ממשלת ישראל, שמוחלת על כבוד ישראל, שפוגעת בחלום הדורות של העם היהודי, שמציבה סימני שאלה על עתיד ישראל בשלום המדומה הזה, בוותוריה על חלקי מולדת, זו המולדת האחת והיחידה, שאלפי שנים חלמו עליה כל הדורות, התקיימו ושרדו, בזכרנו אותה, בזכרנו את ציון.

אנחנו דנים כאן בהסכם שלא שלום יביא אלא אסון, ועל כן אין חמור מיישומו באישור כנסת ישראל, היושבת בלב לבה של ירושלים, זו ירושלים שעליה שורר משורר ירושלים אורי צבי גרינברג לאמור: "היא היתה והווה ותהיה ירושלים/ השער למלכות והשער לשמים;/ בסיפיה יעמדו עוד אויבים על ברכיים. אם שלמים בגוף נעזבנה דודים/ ונמירנה בקסמי שטחים אחרים/ אליה נשוב כאובי איברים/ בזחילה על גחון לבירה בהרים/ ונרגיש כל עורקינו; אזי מיתרים/ לניגון השיבה לסיפי אם יקרים". תודה רבה.

היו"ר ע' מאור:

תודה. חבר הכנסת יעקב שמאי. אחריו – חבר הכנסת סילבן שלום. בבקשה.

יעקב שמאי (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, היום אנחנו דנים בהצעת חוק יישום הסכם הביניים, שהוא בעצם המשך להסכם אוסלו. מה בעצם אנחנו אומרים? אנחנו – מדינת ישראל, שניהלה משאים-ומתנים לא קלים, קשים, בתחומים שונים, וגם במסגרת הסכמי שלום אמיתיים.

שתי דוגמאות מצוינות, גברתי היושבת-ראש – האחת, הסכם השלום עם הגדולה במדינות ערב, עם מצרים. מדינת ישראל ניהלה את ההסכם, הסכם חתום, הסכם סגור, הסכם ברור מתחילתו ועד סופו.

הוויכוחים שהיו במסגרת ההסכם היו תוך כדי המשא-ומתן. השנייה – הסכם השלום עם ירדן. אומנם הממשלה הזו חתמה עליו, אבל ההסכם חתום, ההסכם סגור. במסגרת המשא-ומתן היו ויכוחים, היו משאים-ומתנים, המשאים-ומתנים הסתיימו, וההסכם חתום.

ההסכם עם הפלשתינים, גברתי היושבת-ראש, הוא הסכם מסוג אחר, הוא הסכם שבא בשיטת הסלמי, בשיטת השלבים, צעד אחר צעד, כאשר לשני הצדדים – מדינת ישראל והפלשתינים – יש רצון משלהם: מדינת ישראל רוצה שלום, הפלשתינים רוצים מדינה. זה בעצם המצב, ומאחר שזה המצב מתנהל משא-ומתן. במסגרת המשא-ומתן אמרו: בואו נגמיש את כל הקשיים, או בואו נעקוף את הקשיים. איך עוקפים את הקשיים? הולכים לשיטה שהיא מאוד לא מקובלת במשאים-ומתנים, שיטה שמצד אחד הפלשתינים הולכים בעיניים פקוחות וברורות להשגת היעד הסופי והמטרה הסופית שלהם, ומנגד – כך אנחנו רוצים לקוות – אולי באיזה מקום נצליח להגיע להסכם הסופי כאשר נגיע לשלום לפי תפיסתנו.

מה הוא הסכם השלום לפי תפיסתנו? ממשלות ישראל קיבלו מאז 1967 החלטות ליישב את יהודה ושומרון. מה קורה עם אוכלוסייה של 140,000 תושבים? לנו עדיין לא ברור מה קורה. מה קורה בצד הפלשתיני? הכול ברור, להם ברור: הם רוצים לקבל את הגדה המערבית על כל המשתמע מכך והם לא רוצים ששום יהודי מבין 140,000 התושבים הללו יישאר שם. כשאני מדבר על הגדה המערבית, כי זה גם מה שכתוב בהסכם, הגדה המערבית מבחינתם ועל-פי תפיסתם כוללת גם, גברתי היושבת-ראש, את מזרח-ירושלים.

בנושא של מזרח-ירושלים ניסינו להתחכם, מנסים לעקוף. איך אנחנו מנסים לעקוף? אנחנו אומרים: הרי ההסכם חל בשלבים. יש הסדר הביניים – אנחנו מעבירים היום את החוק בכנסת, מדברים על הגדה המערבית, שלפי תפיסתם כוללת את ירושלים המזרחית; אבל, אדוני חבר הכנסת סילבן שלום, ביום הסדרי הקבע, מי כמוך, כמוני, כמונו בכל מחנה הימין מבינים את מה שהסומים האלה במחנה השמאל לא רואים או שהם מתעלמים ממנו או שהם חושבים שיוכלו לעקוף אותו, יעלה הוויכוח על מזרח-ירושלים.

כי מה אנחנו אומרים? אנחנו אומרים: ירושלים בירת ישראל המאוחדת לנצח נצחים. המיועד לראש המדינה הפלשתינית, שאתו מנהלים את המשא-ומתן – שמתחילים לקרוא לו הראיס גם אצלנו, וזה בעצם נותן לו את הלגיטימציה הנוספת של נשיא – אומר: ירושלים המזרחית בירת מדינת פלשתיין. ואני שואל את השאלה לתומי: מי מאתנו לא עשה עסק כלשהו בחיים? ולא חשוב אם זו קנייה או מכירה של דירה, ולא חשוב אם זה במסגרת העסקים הכלכליים שכל אחד מנהל, ולפעמים אפילו מכירה של רכב משומש. מי מאתנו לא מכר רכב משומש? כאן, גברתי היושבת-ראש, כדאי אולי לחשוב. הרי יש מוכר ויש קונה. המוכר יודע כמה הוא רוצה לקבל – יותר ככל האפשר; הקונה רוצה לתת פחות ככל האפשר. אנחנו, במסגרת של מדינה, לא יודעים לנהל משא-ומתן, חבר הכנסת סילבן שלום, אפילו ברמה של מכירת רכב משומש. אנחנו, שלא רוצים להיות ערים למתרחש, לאמירות, לדברים שנקבעים כעובדות בשטח, בתוך תחומי ירושלים המזרחית, על-ידי הפלשתינים – – –

סילבן שלום (הליכוד):

אולי תאמר לנו באמת מה קורה לאחר פינוי צה"ל בכל היישובים החקלאיים שנמצאים על קו התפר? אני שומע משם טענות קשות.

יעקב שמאי (הליכוד):

אוי, אין לך מושג איזה נושא זה. כשאתה מקורב לאוכלוסייה ואתה נוגע בה ואתה מדבר אתה ואתה שומע את הטענות; אין לך מושג. אני אתן לך דוגמה: יש פה יישוב רוגלית, לא רחוק מאתנו, על-יד עמק-האלה – – –

סילבן שלום (הליכוד):

כשאתה אומר "אין לך מושג", אחרים חושבים שאתה יורד עלי.

יעקב שמאי (הליכוד):

לא, חלילה. אני מתכוון שיש לך מושג רחב, כי שאלת את השאלה כדי שאני אחדד אותה.

היו"ר ע' מאור:

הוא התכוון להגיד שזאת היתה שאלה מוזמנת.

יעקב שמאי (הליכוד):

כן, שאלה שאני מחדד אותה.

חבר הכנסת סילבן שלום, אני בטוח שאתה יודע איפה נמצא המושב רוגלית. לרוגלית יש כמה בעיות. בעיה אחת, שכיישוב חקלאי הוא נחשב יישוב חקלאי חלש. הבנים עזבו אותו; לא היום – כבר לפני שנים. כתוצאה ממה שקרה במערכת החקלאית אין להם אמצעי קיום, והם לא יכולים להתחרות באמצעי הקיום. התקווה שלהם היתה, שהבנים יחזרו ליישוב, יוכלו לפתח את היישוב, לגדול מבחינת האוכלוסייה כדי למצוא הכנסות חלופיות. פתאום חוזר הגבול, שבעבר גרם להם לא מעט נזקים, לא מעט צרות, לא מעט פגיעות, לא מעט חששות, לא מעט רעד שהיה בהם. הם אומרים: תראה לאיזה מצב הגענו. פעם כחקלאים יכלנו לחיות ולהתקיים, אם כי חששנו מהמחבלים, מהמסתננים, מהערבים; גנבו מאתנו, פגעו, סבלנו. היום תראה לאיזה מצב הגענו – אין לנו אפילו עם מי לדבר. עכשיו הגבול חוזר אלינו. מרגיעים אותנו, אבל אנחנו חוזרים לימים הנוראים ההם במצב הרבה יותר קשה. מבחינה כלכלית אנחנו במצב קשה ומבחינה ביטחונית אנחנו בחיל ורעדה, ואנחנו עדיין לא ערוכים לכך.

חבר הכנסת סילבן שלום, אני מודה לך על הסבת תשומת הלב לנקודה הזאת ואני רוצה לומר לך, שזה לא רק רוגלית, אלא הרבה מאוד יישובים. אתה יכול לראות את חבל התענכים, אתה יכול לראות בקטעים אחרים. ואני רוצה לומר לך: החששות כבדים מאוד, ועדיין אין מי שיוכל להתמודד עם

הבעיה. אמרתי, שתי מצוקות יש היום בו-זמנית: מבחינה חקלאית יש להם בעיה, ונוסף על כך יש להם הבעיה הביטחונית.

אגב, אם אני כבר מדבר על הבעיה הכלכלית, קח את ההסכם ותראה דבר שהשתדלתי ורציתי לא לדבר עליו היום. לאותם יישובים שנפגעים היום והופכים להיות החזית מבחינת הקו, הופכים להיות בשר תותחים מחדש בגבולות הישנים-החדשים, תהיה בעיה נוספת: אם קודם הם יכלו לייצר את הירקות ואת הפירות ולשווק אותם, היום ההסכם הזה מטיל עליהם קושי אדיר, והקושי שהוא מטיל עליהם הוא כיוון שיש להם מתחרים קשים, בעידוד של מדינת ישראל, ביוזמות של מדינת ישראל כממשלה, בידע של מדינת ישראל לפתח את המערכת החקלאית, ובמשאבים של מדינת ישראל, עם שתי נקודות יתרון: לפלשתינים מחירי העלויות נמוכים ביותר, ומנגד – השוק שלנו פתוח. לחקלאים שלנו – השוק שלנו סגור ומוגבל והעלויות שלנו גבוהות. ויוצא שהפלשתינים מתחרים גם בנושא הזה. אבל זה נושא שבמסגרת הכלכלית אפשר לדבר עליו ואפשר לחשוב עליו לא בצורה קלה אלא בצורה מסודרת כדי לראות אם ההסכם הזה פגע או פוגע או יפגע. לפי דעתי הוא בהחלט פוגע.

אני רוצה להמשיך את הקו שהתחלתי בו בנושא המשא-ומתן. כי מה אמרתי? כשמנהלים משא-ומתן, גם הנותן וגם המקבל יודעים מה זה רוצה לתת ומה זה רוצה לקבל. במשא-ומתן הלוא יש משא ויש מתן. המתן הוא לא חד-צדדי והמשא הוא לא חד-צדדי. לא יכול להיות שצד אחד נותן והצד השני רק מקבל. מצד שני, בייחוד כאשר אנחנו מדברים על ירושלים, בואו נראה: מה יהיה מעמד הקבע של ירושלים, חבר הכנסת סילבן שלום, לפי התפיסה של אש"ף, לפי התפיסה של הראיס, כפי שהוא מופיע אצלנו? מה יהיה מעמד הקבע? הרי אין במה שבה הראיס לא מופיע ולא אומר: מדינה פלשתינית שבירתה ירושלים המזרחית.

אני שואל שאלה, חבר הכנסת סילבן שלום: נעבור את הסכם הביניים, נעבור את החוק הזה, נגיע להסדר הקבע. ובהסדר הקבע, בהנחה שכבר גמרנו את כל הדברים האחרים, אף שיש עוד הרבה דברים בדרך, הגענו לירושלים.

יבוא ערפאת ויאמר: אני רוצה לקבל את מזרח-ירושלים. מה תגיד לו הממשלה? אני יודע, ממשלת של המחנה הימני תגיד לו דברים ברורים: לא רצינו, לא התכוונו, לא חשבנו, לא נתנו לך ולא השלינו אותך. אבל הממשלה הזאת, גברתי היושבת-ראש, הממשלה הזאת, שטומנת את ראשה בחול תחת כל אמירה שלו, ולא מנסה להגיב, ולא מנסה להתרומם, ולא מנסה לומר "לא לזה התכוונו" – אנחנו מראים את המראות האלה בטלוויזיה שלנו, אנחנו משמיעים את האמירות האלה ברדיו, אנחנו כותבים את זה בעיתונים שלנו. אני לא שומע תגובה. לא שמעתי תגובה של חברי כנסת מהשמאל, לא שמעתי תגובה של אחד מהשרים, לא שמעתי תגובה של ראש הממשלה. אני אפילו לא שומע שעונים לו, גם אם בקול ענות חלושה.

ואז מה יהיה? אם חלילה בבחירות הבאות אתם תזכו ותצטרכו להמשיך את המשא-ומתן הזה, מה תגידו? האם תרצו לוותר על השלום, על מה שאתם קוראים שלום, במחיר הוויתור על ירושלים המזרחית? כלומר, להעמיד את כל תושבי ירושלים במצב שאנחנו זוכרים אותו מתקופת המצור? זה מה שאתם רוצים להביא עלינו?

אתם לא רואים, אתם מתעלמים ממוסדות שונים שהוקמו על-ידי מה שנקרא הרשות הפלשתינית בלב לבה של ירושלים, והם מתנהגים ומתנהלים כמוסדות ממשלתיים לכל דבר. זאת בלי שאנחנו מוציאים אפילו צווים למנוע זאת. עד כדי כך שלפעמים לועגים לנו.

אני כבר לא יודע איך רואה אותנו העולם הגדול. אפילו הוא מסתכל עלינו ורואה ומעמיד אותנו בניסיון. באים מנהיגים, ראשי מדינות, שרי חוץ, ראשי ממשלות, והם אומרים לנו, לישראלים: אנחנו רוצים להיכנס ל"אוריינט האוס" רק לשיחת נימוסין. ראש מדינה שמגיע להיפגש עם מי שמתיימר ורוצה להקים מדינה ולנהל אתו משא-ומתן מדיני בתוך ה"אוריינט האוס" – האם אנחנו יכולים להרשות זאת לעצמנו? האם אנחנו יכולים להתנהג כאילו איננו רואים את המראות האלה? האם לא זכור לנו מה היה עם סגן ראש ממשלת שבדיה, שהתנתה את בואה לביקור בישראל בכך שתבקר ב"אוריינט האוס" כדי לנהל משא-ומתן מדיני עם פייצל חוסייני וחנאן עשראווי, אחרת אמרה שלא תבוא? שר החוץ דאז, ראש הממשלה היום, רצה להיות נחמד והסכים. אבל הימין אמר שהוא יפגין נגד המגמה הזאת. לכן נבהלו והביקור בוטל ולא קרה שום דבר.

גברתי היושבת-ראש, אני רוצה לומר לך, כאזרח במדינה הזאת אני בוש בממשלה הנוכחית, המנהלת משא-ומתן בעיניים עצומות. היא מנסה לעשות זאת בשלבים, היא מתעלמת מהדברים העיקריים. נכון שבשלבי הביניים מנטרלים את האלמנטים הקשים ומשאירים לנו בסופו של דבר להסדר הקבע את נושא ביטחונה של ירושלים, מערערים על מעמדה של ירושלים.

לבוא ולומר לנו היום שזה הזמן לדבר, לבוא ולומר בראש ובראשונה: ירושלים לא נתונה לכל שיחה במסגרת המשא-ומתן, לא בהסדר הקבע ולא בהסדר הזמני, זה מה שצריך לעשות. אם לא נעמיד את הדברים על דיוקם היום, יהיה כבר מאוחר מאוד.

גברתי היושבת-ראש, אני מקווה, שהעם בציון ישכיל להבין שאסור לתת לכם את המנדט להרכיב את הממשלה הבאה, כדי שלא תעשו את השגיאה הנוראה הזאת ותחזירו גם את ירושלים.

היו"ר ע' מאור:

תודה. חבר הכנסת סילבן שלום.

ברשותכם, אני רוצה בכל זאת להבין איזה נוהל דיון זה שלא לקואליציה, לא לממשלה, לא למסתייגים יש אפשרות להתמודד ולהשיב. נשגב מבינתי.

אסעד אסעד (הליכוד):

מי מונע מהם, גברתי היושבת-ראש?

היו"ר ע' מאור:

קבעו נוהל שמונע זאת. זה נראה לי מוזר מאוד. במשך שלוש וחצי שנות חברותי בכנסת זו הפעם הראשונה שאני רואה נוהל דיון כזה.

אסעד אסעד (הליכוד):

את חברת קואליציה, גברתי היושבת-ראש. אני לא חושב שהנוהל מונע מחברי ממשלה ומחברי כנסת מהקואליציה ליטול את רשות הדיבור.

היו"ר ע' מאור:

כן, כן, אתמול לובן הנושא. אף שר לא רשאי להשתתף בדיון.

אסעד אסעד (הליכוד):

זה מפתיע.

היו"ר ע' מאור:

ממש מפתיע. גם יושב-ראש הוועדה שעסקה בחוק הזה ורצה לדבר, ההסכמה שהושגה מנעה זאת ממנו. תמוה ביותר.

אסעד אסעד (הליכוד):

זה בית-נבחרים, הדמוקרטיה צריכה לאפשר לשמוע את האופוזיציה ואת הקואליציה.

היו"ר ע' מאור:

גם וגם, בהחלט. ללא ספק, זכות הדיבור לאופוזיציה חשובה, אבל היא לא חד-צדדית.

חבר הכנסת סילבן שלום, קיבלתי הנחיה חמורה ממנהיג הליכוד להקפיד בזמנכם.

סילבן שלום (הליכוד):

אני מחכה שתקראי לי.

היו"ר ע' מאור:

אני קראתי לך לפני שתי דקות וקיבלתי הנחיה לתת 13 דקות במקום 15, על מנת לאפשר לכולם לדבר.

סילבן שלום (הליכוד):

את לא קראת לי, גברתי היושבת-ראש.

היו"ר ע' מאור:

אני קראתי לך, ואני שומעת לממלא-מקום יושב-ראש הליכוד.

סילבן שלום (הליכוד):

לא הזמנת אותי כנהוג ולכן לא עניתי, אבל לא נעשה מזה עניין.

היו"ר ע' מאור:

הזמנתי אותך. אפשר לראות בפרוטוקול.

סילבן שלום (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, שמעתי את חבר הכנסת יעקב שמאי מדבר באריכות על "פועלו" של ערפאת בתקופה האחרונה. אבל מה יקרה, חבר הכנסת שמאי, כאשר ביום שבת תהיינה בחירות, והן לא למועצת הרשות הפלשתינית כמו שאנחנו חושבים או רוצים שנחשוב. הבחירות האלה בשבת, חבר הכנסת שמאי, אתה יודע למה הן? הן בחירות לפרלמנט של מדינת פלשתינ העצמאית.

היו"ר ע' מאור:

העתידית.

סילבן שלום (הליכוד):

את זאת צריכים כולם לדעת. חברת הכנסת ענת מאור, שהיא יושבת-ראש הישיבה, מסכימה לזה בשתי ידיים, שתי מדינות לשני עמים, הם כבר אומרים את שנים. אבל שאנחנו נקרא לו "היושב-ראש"?

יעקב שמאי (הליכוד):

ראיס.

סילבן שלום (הליכוד):

כולם קוראים לו ראיס, כמו שאתה אמרת. מה זה ראיס בערבית?

יעקב שמאי (הליכוד):

נשיא.

סילבן שלום (הליכוד):

נשיא. ראיס זה ראש, אבל ראש המדינה. ראיס אל-דאולה הם קוראים לו בערבית.

יעקב שמאי (הליכוד):

מובארק למשל הוא נשיא שקוראים לו ראיס.

סילבן שלום (הליכוד):

וראיס אל-דאולה זה נשיא המדינה. אין לזה תרגום אחר. מי שרוצה להטעות את עצמו ולחשוב שראיס אל-דאולה זה יושב-ראש, משחק ב"נדמה לי".

אין שום סיבה לשחק ב"נדמה לי". הממשלה הזאת, ב-20 בינואר, מובילה אותנו לבחירות שבהן בוחרים את הפרלמנט של מדינת פלשתינ העצמאית. ואם יבוא ראש הממשלה ויאמר השכם והערב

שאנחנו נגד מדינה פלשתינית, אני אומר לו: אתה במו ידיך בשבת הזאת תוקע את היתד המרכזית לכינונה של אותה מדינה שאתה לא רוצה בה, לפחות לפי מה שאתה אומר.

אבל, מאחר שאמרתם כל כך הרבה דברים לפני הבחירות ולא התכוונתם אליהם, גם לזה אני לא בטוח שאתה מתכוון. אמרת לפני הבחירות שלא נדבר עם אש"ף. אמרת? אמרת, נו אז מה? לא דיברת? דיברת. אמרת שאחרי הסכם אוסלו א' לא יהיו עוד פיגועים, נגמרו מאה שנות טרור. נגמרו מאה שנות טרור? אמרת. לפני הבחירות אמרת שלא תרד מהרמה. חבר הכנסת אסעד אסעד, המטפל גם באנשים הגרים שם ובכל הנושא של הצפון, יודע מה יקרה כאשר נרד מרמת-הגולן.

אז ראש הממשלה אמר. גם עכשיו הוא אומר שהוא נגד מדינה פלשתינית. אז מה? הוא אומר. אבל ב-20 בינואר בוחרים את חברי הפרלמנט של מדינת פלשתינ העצמאית, לפי מה שהם מובילים אותנו. טוב שהציבור ידע זאת, ורוב רובו של הציבור מתנגד להקמת מדינה פלשתינית, ובצדק. רוב רובו של הציבור לא רוצה להתאבד. רוב רובו של הציבור מבין, שמדינה כזאת, שתיכון בין הירדן לבין הים, היא מתכון להתאבדות של מדינת ישראל.

אז נטמון את הראש בחול? הוא גם אומר היום: ירושלים, העיר שחוברה לה יחדיו, מאוחדת תחת ריבונות ישראלית. אבל תסביר לי, חבר הכנסת שמאי, כאשר עצרו את באסם עיד – אתה יודע מי הוא? הוא עיתונאי, תחקירן של "בצלם"; כאשר עצרו אותו במזרח-ירושלים, מי עצר אותו? משטרת ישראל?

יעקב שמאי (הליכוד):

לא, לא היה ביכולתה לעצור אותו.

סילבן שלום (הליכוד):

לא משטרת ישראל, כוח-17 עצר אותו, ג'יבריל רג'וב.

יעקב שמאי (הליכוד):

ומה עשתה ממשלת ישראל? לא יכולה היתה לעשות, היא פוחדת, זאת הבעיה.

סילבן שלום (הליכוד):

לא רק שמשטרת ישראל לא עשתה, אלא מה עשו שריה של היושבת-ראש? השר שריד התחנן: שחררו אותו. השרה אלוני כרעה ברך: שחררו אותו. שרים אחרים ייללו: שחררו אותו. אדם שעצרו אותו בתוך תחומי ישראל.

יעקב שמאי (הליכוד):

חבר הכנסת סילבן שלום, אתה צודק. כאן מתבטל השלטון. סמכות השלטון ירדה לטמיון.

סילבן שלום (הליכוד):

מה אני רוצה להגיד לך? כאשר כבר היום, בשבתנו בתוך ירושלים, עוצרים את באסם עיד, כל מה שיש לשרי ממשלת ישראל הנוכחית לעשות זה להתחנן, ליילל שאולי ישחררו את אותו באסם עיד. לשמוע ולא להאמין.

אבל למה אני אומר רק את הדברים האלה? זה הרי פועל יוצא של מה שאמר שר הבינוי והשיכון, ראש המטה המיועד של מפלגת העבודה לבחירות הקרובות, השר בנימין בן-אליעזר. שבוע לפני כן, חברי הכנסת, הוא הציע 250 מיליון דולר לאש"ף. למה? שלא יעשו פיגועים עד יום הבחירות לכנסת. הוא מציע 250 מיליון דולר לאש"ף – שלא יעשו פיגועים עד הבחירות. כשאתה חושב על הדבר הזה, אתה נזכר בכל מיני סרטים. בסרטים יש אנשים שבאים לגבות מהדוכנים את הכסף כדי שלא יפגעו בהם, פרוטקשן. מה שבעצם מציע פואד, הנתין, הוא מציע למאפיונר, ערפאת, 250 מיליון דולר דמי חסות, שלא ייגע בו, שלא יעשה לו כלום.

מדינה ריבונית, עם צבא שנחשב לאחד הטובים שיש בעולם, לא באזור; שר של הממשלה הזאת הולך ומציע דמי לא יחרץ, דמי הגנה. הרי לא להאמין. ראש הממשלה לא קם, לא צייץ, לא אמר מלה, לא גינה, והכול נמשך.

עושים את הבחירות האלה ב-20 בינואר, בשבת. אין יום אחר אלא בשבת. אבל למה אני צריך להתפלא, גברתי היושבת-ראש, אם אתם הולכים לעשות את הפריימריס שלכם בשבת?

היו"ר ע' מאור:

זו טעות במקרה.

סילבן שלום (הליכוד):

הרי הציעו אצלכם לעשות את הפריימריס בשבת.

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת סילבן, אתה מסכים שאני אתקן אותך? הפריימריס נקבעו ליום א', 24 בחודש. בשל בעיית החיילים, אחת הווריאציות שהציעו לשיקול בגלל נושא החשאיות המתבקש על-ידי הצבא, ובדין, היתה להתחיל את הפריימריס בשבת, לחיילים.

סילבן שלום (הליכוד):

קודם כול, אתקן אותך בפעם האלף, ונראה שזה לא יעזור לי עד סוף הקדנציה – חבר הכנסת שלום, ולא חבר הכנסת סילבן. אבל זה לא יעזור.

לעצם העניין: אתם קבעתם את הפריימריס ליום ראשון. אבל מה אמרתם? יש חיילים שצריך לעזור להם. אני יודע שבכלל הוגשה הצעת חוק שחיילים לא יוכלו להצביע בפריימריס. אבל נאמר שכן. לפי דעתי, הם צריכים להיות שותפים מלאים לדמוקרטיה בישראל, אבל בתנאי שלא תהיה להם תווית פוליטית.

היו"ר ע' מאור:

כן.

סילבן שלום (הליכוד):

מה אתם אומרים? נעשה פריימריס בשבת. שבת – ויינפשו. את מכירה את המושג הזה? אני לא יודע. כי בו שבת מכל מלאכתו – זה נאמר. ויכולו השמים והארץ וכל צבאם – זה נאמר; "כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלוהים לעשות".

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

יש כאלה שרוצים מדינה דמוקרטית ולא יהודית. זו מדינה דמוקרטית ולא יהודית. את הציונות כבר עזבתם.

סילבן שלום (הליכוד):

יש חוק שנקרא חוק שעות עבודה ומנוחה. לפי חוק שעות עבודה ומנוחה, אסור לעבוד בשבת. אסור לפתוח את סניפי הדואר בשבת. הבאנו את זה לוועדת הכלכלה ואמרנו: אסור לכם על-פי חוק. כאן מביאים את האפשרות כן לפתוח בשבת. שבת.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

פיקוח נפש. לפני רמדאן.

סילבן שלום (הליכוד):

שבת, סניפי דואר של ישראל פתוחים, למה? כדי לקיים את הריבונות הפלשתינית על מזרח-ירושלים. כי למה הם עומדים על קיום ההצבעה במזרח-ירושלים? אומרים, הרי רק 4,000 איש יבואו להצביע. הם עומדים על כך, כי זה מבחינתם סמל; סמל של ריבונות פלשתינית על ירושלים. כשאנחנו דחינו את תוכנית בייקר ב-1990, ב"תרגיל המסריח" שעשו ראש הממשלה דהיום ושריו, דחינו את תוכנית בייקר כי היא אמרה שתהיה משלחת פלשתינית שיהיה בה נציג ממזרח-ירושלים. לזה לא הסכמנו. אז עכשיו מכניסים את זה בדלת האחורית.

אתה, חבר הכנסת שפי, עומד להרים יד בעד הצבעה במזרח-ירושלים. מה המתכונת של ההצבעה הזאת? מה אומרת ההצבעה במזרח-ירושלים?

יעקב שפי (העבודה):

אתה רואה שהגעתי לשמוע אותך.

היו"ר ע' מאור:

אין לך זכות דיבור, אם שמת לב לזה.

סילבן שלום (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, אומרים: לליכוד אין תוכנית. אתם באים כל פעם, עומדים כאן ואומרים: מה התוכנית שלכם? מה תעשו? לנו יש תוכנית ברורה, שהיא תוכנית האוטונומיה. אבל מה התוכנית שלכם, אתם יודעים? יש לכם מושג מה התוכנית שלכם? אתם בכלל יודעים למה זה מוביל? מה שיקרה, יקרה. יקרה שמזרח-ירושלים תלך? תלך. תהיה מדינה פלשתינית? תהיה. מישהו היום יודע מה התוכנית שלכם? או שתמשיכו בתרגיל ההונאה ותבואו לציבור ב-4 ביוני או באוקטובר לפני הבחירות ותגידו: לא למדינה פלשתינית, לא לחלוקת ירושלים. מישהו יקנה את הסחורה הזאת מכם? כי הרי לכם אין תוכנית. אין לכם מושג מה הולך לקרות. אתם עושים עוד צעד של נסיגה ועוד צעד של זחילה ועוד צעד של תחינה, כאשר את הסוף כולם רואים חוץ מכם.

יש שרים אצלכם שאולי אומרים בחדרי חדרים, תופסים אותי כאן במסדרון ואומרים: נכון שזה יכול להוביל למדינה פלשתינית, אבל זה טוב לעם ישראל. מדינה פלשתינית טובה לעם ישראל. מדינה

פלשתינית טובה לעם ישראל? תבואו ותגידו בבחירות: אנחנו, מפלגת העבודה, נוביל להקמת מדינה פלשתינית כי זה טוב לעם ישראל. נראה כמה קולות תקבלו אז.

יעקב שפי (העבודה):

אנחנו אומרים הפוך.

סילבן שלום (הליכוד):

אומרים הפוך אבל לא מתכוונים.

יעקב שפי (העבודה):

איך אתה יודע?

סילבן שלום (הליכוד):

אמרתם לפני הבחירות, אתה לא היית כאן. אמרתם שלא תדברו עם אש"ף. כתוב. אני אביא לך את מצע מפלגת העבודה.

יעקב שפי (העבודה):

איפה הייתי?

סילבן שלום (הליכוד):

דיברתם עם אש"ף? הבטחתם שלא תדברו.

יעקב שפי (העבודה):

הכנסת החליטה.

סילבן שלום (הליכוד):

מה זה הכנסת החליטה? הבטחת לעם, על סמך זה קיבלת מנדט. אמרת שלא תרד מרמת-הגולן. כתוב במצע.

יעקב שפי (העבודה):

לא ירדנו.

סילבן שלום (הליכוד):

גם לעת שלום לא נרד מרמת-הגולן. כשכל הסיפור עכשיו הוא לא אם תרדו מרמת-הגולן ולא אם תרדו מכל רמת-הגולן. ברור שתדו מהגולן, ברור שתדו מכל רמת-הגולן. מה כל הבעיה? אתם כבר נתתם את כל הגולן, רק שאסד לא מוכן להבטיח לכם את הדבר הקטן הזה של תיירות, מסחר. אפילו את זה הוא לא מוכן להבטיח לכם. יש תרגיל הונאה יותר גדול? ראו עכשיו את אביגדור קהלני רץ כמו אחוז אמוק ומקים מפלגה, שגם אתה היית כמעט שותף לה. הוא אומר שהוא עושה את זה מסיבה אחת: כי הוא לפני הבחירות האחרונות הונה את הציבור. הוא אמר בריש גלי, שמפלגת העבודה לא תרד מהגולן. הוא אומר, אני אמרתי, איך אני יכול להסתכל בעיניים של הציבור? אבל אתה וחבריך מסוגלים. אומרים דבר אחד, עושים דבר אחר. אכפת לכם?

עכשיו תבואו לפני הבחירות, שהציבור ידע, אם מישהו עכשיו שומע ורואה, כל מי ששומע ורואה, שהציבור ידע: אתם תבואו לבחירות כמפלגה ששומרת על כל האינטרסים. מפלגה ניצית. לא למדינה פלשתינית, לא לחלוקת ירושלים. אבל אנחנו נראה יום יום שעה שעה מה אמרתם לפני ומה עשיתם אחרי. כל יום.

יעקב שפי (העבודה):

עשינו שלום.

סילבן שלום (הליכוד):

עשיתם? מה שעשיתם הוביל למדינה פלשתינית. אבל לא רק בעניינים האלה.

יעקב שפי (העבודה):

לא נכון.

סילבן שלום (הליכוד):

הרי אתה איש התעשייה האווירית. התעשייה האווירית בזמן הממשלה הזאת חוסלה.

יעקב שפי (העבודה):

לא נכון.

סילבן שלום (הליכוד):

התעשייה האווירית חוסלה. רוב אנשיה יצאו החוצה. הבטחתם לעשות שינוי בסדרי העדיפויות.

יעקב שפי (העבודה):

עשו. למשל בחינוך.

סילבן שלום (הליכוד):

הפסקתם את הבנייה בהתנחלויות, לקחתם את הכסף. מה עשיתם אתו? הכפלתם, שילשתם וריבעתם ולמי נתתם את הכסף? למי? אתה יודע למי – לקיבוצים – – –

יעקב שפי (העבודה):

הם לא יהודים?

סילבן שלום (הליכוד):

יהודים. קופת-חולים, הסתדרות.

היו"ר ע' מאור:

מטרות ראויות.

סילבן שלום (הליכוד):

תגיד לי, אש"ף זה יהודים? אתה אומר יהודים. אני בעד שייתנו גם ליהודים וגם לערבים שחיים בתחומי המדינה. אבל לתת לרשות הפלשתינית 375 מיליון שקל ב-1995 וצפי של 800 מיליון שקל ב-1996, זה לתת לאזרחי המדינה?

יעקב שפי (העבודה):

אתה יודע מה זה הכסף הזה?

סילבן שלום (הליכוד):

במקום לתת את הכסף הזה, אפשר היה לעשות יום לימודים ארוך, לתת 100% דמי לידה לנשים נשואות לפי החוק שהעברנו, להעביר לפתיחת האוניברסיטאות, שכל צעיר בעל תעודת בגרות יוכל להתקבל לאוניברסיטה בשנה הראשונה, ללא קשר לממוצע ציוניו – – –

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת שלום.

סילבן שלום (הליכוד):

בעוד דקה אחת אני מסיים. – – – שיוכל להתקבל לשנה הראשונה, כמו שקיים בכל אירופה, ולא שיצטרך ציון של 11 בבגרות וציון של 750 בפסיכומטרי.

יעקב שפי (העבודה):

— — —

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת שפי, ביקשו לעמוד בלוח הזמנים.

סילבן שלום (הליכוד):

בכספים האלה אפשר לעשות הכול, רק אתם לא עושים. שינוי בסדרי העדיפויות היה אמור להיות שינוי אמיתי, אבל אתם עושים אולי מה שבאמת הייתם צריכים לעשות. נתתם לקיבוצים – סקטור שמצביע עבורכם. קופת-חולים והסתדרות – סקטור שמצביע עבורכם. אש"ף – ערביי ישראל שתומכים בהם, סקטור שמצביע עבורכם. נתתם לסקטורים שמצביעים עבורכם אבל לא לכלל האזרחים, לא לכלל המדינה. נתתם לאלה שתגמלו אתכם. תגמלתם אותם חזרה. אנחנו נעשה את זה בצורה שונה. אצלנו כולם שווים. כולם יקבלו לפי מפתח אמיתי ושוויוני. זה יקרה בעוד חודשים ספורים. תודה רבה.

היו"ר ע' מאור:

תודה. רשות הדיבור לחבר הכנסת חנן פורת, אחריו – חבר הכנסת אסעד אסעד.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר ע' מאור:

עד שיעלה חבר הכנסת פורת, הודעה לסגנית מזכיר הכנסת.

סגנית מזכיר הכנסת ש' כרם:

ברשות היושבת-ראש, הנני מתכבדת להודיע, כי הונחו ביום אתמול על שולחן הכנסת –

לקריאה ראשונה, מטעם הממשלה: הצעת חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, התשנ"ו-1996; והצעת חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 3), התשנ"ו-1996.

לקריאה ראשונה, מטעם חברי הכנסת: הצעת חוק הגמלאים, התשנ"ו-1996, של קבוצת חברי הכנסת; הצעת חוק החברות הממשלתיות (תיקון מס' 11), התשנ"ו-1996, של חבר הכנסת גדליה גל; הצעת חוק השיפוט הצבאי (תיקון מס' 29) (ביקורת שיפוטית על הליכי המעצר וקיצורם), התשנ"ו-1996, של חבר הכנסת דוד צוקר; וכן הצעת חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת הורה) (תיקון מס' 2) (מחלת הורה של בן הזוג), התשנ"ו-1996, של חברי הכנסת תמר גוז'נסקי, האשם מחאמיד וסאלח סלים.

ועוד הונחה הצעת ועדת הכנסת לתיקון הסעיפים 70, 71א, 72, 73, 74, 103 ו-103א לתקנון הכנסת. תודה.

הצעת חוק יישום הסכם הביניים בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה (סמכויות שיפוט והוראות אחרות) (תיקוני חקיקה), התשנ"ו-1996

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר ע' מאור:

אני מזמינה את חבר הכנסת חנן פורת. אחריו – חבר הכנסת אסעד אסעד.

חנן פורת (מפד"ל):

גברתי היושבת-ראש, רבותי חברי הכנסת הבודדים, הפתגם העממי קובע, בצדק, שתמונה אחת שווה אלף מלים. אני רוצה להציג בפניכם תמונה שהופיעה אתמול בעיתון ערבי היוצא בירושלים, "אל-איאם", פרסום לגיטימי לכאורה, הקורא להצביע עבור אנשיו של ערפאת לרשות הפלשתינית. הנה לפניך, חברי דדי צוקר, התמונה הזאת מהעיתון. מעל ראשו של ה"ראיס" ערפאת מתנוסס הסמל שהובטח שייעלם, ובו שני רובים מוצלבים זה בזה, על תחומיה של מדינת ישראל. והמסר ברור.

דוד צוקר (מרצ):

איפה הובטח שייעלם? מי הבטיח שייעלם? מה אתה מבלבל את המוח? על מה אתה מדבר?

חנן פורת (מפד"ל):

אסביר לך, אלא אם כן אתה סבור שהסמל הזה מן הדין שימשיך להיות.

דוד צוקר (מרצ):

מה אתה מקשקש בכלל? מי הבטיח שזה ייעלם?

חנן פורת (מפד"ל):

קודם כול הבה נבין מה מצויר בסמל הזה.

דוד צוקר (מרצ):

הבנו, הבנו.

חנן פורת (מפד"ל):

לא, לא הבנו. ואל תפריע לי. קודם כול אני רוצה שיובן מה מצויר בסמל הזה.

דוד צוקר (מרצ):

אבל דיברת אלי.

חנן פורת (מפד"ל):

בסמל הזה מצוירים רובי אש"ף מוצלבים זה בזה על מדינת ישראל, ומשמעותם השמדתה של מדינת ישראל. כשהתחייב ערפאת – – –

דוד צוקר (מרצ):

אתה משקר באופן קבוע, כי זה אצלך הרגל פוליטי. מי אמר שמבטלים? לא אמרו שמבטלים. למה אתה משקר? כי אתה כבר רגיל?

חנן פורת (מפד"ל):

תרשה לי, אלא אם כן אתה חושב שהסמל הזה צריך להמשיך להיות.

דוד צוקר (מרצ):

זה סמל רע. אבל למה אתה משקר? מי הבטיח שיבטלו את זה? למה אתה מוסר אינפורמציה לא נכונה? מי אמר לך את זה?

חנן פורת (מפד"ל):

כשערפאת התחייב שהוא מבטל את הסעיפים באמנה הפלשתינית הקוראים להשמדתה של מדינת ישראל, במפורש צוין שכל אותם סמלים שקוראים להשמדתה של ישראל ייכללו בכלל זה.

דוד צוקר (מרצ):

סעיפים.

חנן פורת (מפד"ל):

מכל מקום, כאשר סמל כזה מופיע בפרסומים רשמיים של הרשות הפלשתינית בקריאה להצביע בבחירות, בדיוק עם המשמעות הזאת של השמדת מדינת ישראל – רימון מלמטה ושני כלי נשק מוצלבים מלמעלה, ומדינת ישראל איננה בין הירדן ובין הים – הרי כל אחד מאתנו מבין מה משמעות הדברים. ואם היינו נזקקים להמחשה לעניין הזה, הרי ההמחשה לכך ניתנה לנו רק אתמול, בירי של שני אנשי "הג'יהאד האסלאמי" שארבו ליהודי מחוץ לחנות בבית-לחם וירו בו שני קליעים מטווח קצר.

אכן, אני מודה ומתוודה, ולא אבוש, אני נוסע יום יום דרך בית-לחם, מפני שאיננו רוצים שגורלה של בית-לחם יהיה כגורל עזה, ואולי אפילו כגורל שכם היום, שרגל יהודית אינה דורכת בה. אבל הסכנה הזאת האורבת לנו אפילו עכשיו, ערב הבחירות, רק תלך ותתחזק.

אני חייב לציין בפניכם, רבותי חברי הכנסת, את הכתובת הזאת על הקיר אנחנו ראינו זה כבר בגוש-עציון, באזור הר-חברון. אני רוצה להסב את תשומת הלב של חבר הכנסת שפי למכתב ששלחתי לפני חודש ימים לאלוף הפיקוד, בעקבות פיגוע קשה שהיה ליד נווה-דניאל ובו נפגע אחד מהחברים שלנו. ואני מציין בפניו את הדברים הבאים:

"פיגוע חמור זה, שבו נפגע תושב אפרת ונפצעה בתו, מצטרף לשורה של פיגועים שהסלימו והלכו בתקופה האחרונה. אך אם עד כה ניתן היה לצפות לתגובה מהירה ויעילה של צה"ל אשר יתחקה אחר עקבות מבצעי הפיגוע ויניח עליהם את ידו, הרי לאחר יציאת צה"ל מבית-לחם, רמאללה, ג'נין, שכם, קלקיליה וטול-כרם, והוצאת מערכות השב"כ והמודיעין מערים אלה, יהפכו הללו ללא ספק לערי מקלט ומסתור למחבלים ויעודדו בכך את הטרור.

"כאלוף הפיקוד המכיר היטב את השטח יודע אתה אל נכון, כי בערים כמו בית-לחם ורמאללה, שכם וג'נין, מצויים גרעינים קשים של אנשי ה'חמאס' ו'הג'יהאד האסלאמי' המתכננים פיגועים קשים הן כנגד ציבור המתיישבים ביהודה ושומרון והן כנגד האוכלוסייה היהודית בכל רחבי הארץ, בעיקר בערי תפר כירושלים, כפר-סבא ועפולה.

"אתה גם יודע, כי הרשות הפלשתינית, שאינה יכולה ואולי גם אינה רוצה להתמודד עם קבוצות טרור אלה, הזוכות לאהדה בקרב חלק נכבד מן האוכלוסייה, תסתפק לכל היותר במשפטי סרק וראווה ובעונשים סמליים המבטלים עד מהרה.

"גם אם לא יסלים הטרור בימים האלה, שבהם זוכים הפלשתינים לקבל את מבוקשם במהירות מדהימה, כראוי לצה"ל המתאמץ בכל כוחו להפגין יעילות ולעמוד במשימה, הרי ברגע שייקלע המשא-ומתן לקשיים סביב שאלת ירושלים, שחרור מחבלים שופכי דמים, או שאלת זכות השיבה הפלשתינית, ישוב הטרור ויגאה, כשידינו אסורות בכבל הסכסוך האומלל.

"אפילו גדרות הפרדה משוכללות ושאר אמצעי בקרה, עליהם גאוותנו בחבל עזה, אינם עומדים לרשותנו ביהודה ושומרון."

אני ממשיך וכותב לאלוף הפיקוד: "איני דורש ממך להתפטר מתפקידך, חרף המשימה הבלתי-אפשרית המוטלת על שכמך שלא בטובתך. יודע אני את מאמצייך לשפר ולחזק את ביטחון ההתיישבות וקו התפר לאורך כל הדרך, ויכול אני לומר כי בשעה קשה זו אין לנו אלוף פיקוד טוב ממך. אבל נבצר מבינתי מדוע אינך זועק זעקה גדולה ומרה כנגד הממונים עליך, הרמטכ"ל וראש הממשלה. מדוע אינך מעורר את דעת הקהל בארץ לסכנה המרחפת מעל ראשינו, בכלים הלגיטימיים העומדים לרשותך גם כאיש צבא? אני סבור, שיש שעת מבחן שבה מותר ואף חובה לצלצל בכל פעמוני האזעקה ולהשהות את הנסיגה המטרופת הזאת, העלולה לגבות מחיר כבד ולזרוע הרס וחורבן, לפני שיהיה מאוחר."

ראינו את הכתובת על הקיר, והיתה לנו תזכורת כזאת אתמול.

אני רוצה לציין, שרק לפני חודשים ספורים נעצרו 30 איש באזור בית-לחם על רקע הכוונה לפגוע ולזרוע הרס בירושלים, רובם מאנשי הגרעין הקשה של ה"חמאס". הם מצויים בבית-לחם, כמו שהם מצויים ברמאללה, בטול-כרם ובשכם. ואני באמת שואל: האם אנחנו עכשיו מבקשים להכניס אותם גם לירושלים?

חלק מההונאה – קודם דיבר חבר הכנסת צוקר על הונאה – חלק מן ההונאה שנעשית בימים אלה היא בניסיון להסוות את העובדה, שבירושלים עצמה מתבצע הליך שמשמעותו בפועל חלוקת ירושלים, שמשמעותו בפועל בחירות לרשות הפלשתינית תחת פיקוח של הרשות הפלשתינית. מתווכחים על השאלה היכן יהיה החריץ, האם למעלה או בצד, האם תהיה זו תיבת דואר או קלפי, בלי להבין את הצד הנלעג שבדברים הללו.

מבטיחים לנו, שהרשות הפלשתינית לא תהיה זו שמפקחת על הבחירות, ששם תהיה משטרה ישראלית. אבל כבר עכשיו הוסכם בשקט, שמי שיפקח שם יהיו פלשתינים, שוטרים פלשתינים, אומנם אולי בלבוש אזרחי, בראשות בריגדיר שהופקד על כך. ושוב אנחנו עומדים נלעגים: החריץ למעלה או החריץ בצד?

אתה שואל את עצמך לעתים, האם לא היה טוב יותר לו היינו מתכנסים בבזשטן, אבל שמים את הדברים על השולחן – מאשר לנסות ולצייר כאן איזה ציור מזויף מתוכו, כשאנחנו יודעים כולנו, שמה שמתרחש כאן בפועל זה תהליך המוביל, אם לא נעצור אותו בעוד מועד, לחלוקתה של ירושלים?

ובכן, ירושלים שסביבה גרעינים קשים של טרור שמבקש לזרוע הרס ומצפה רק לשעת כושר; ירושלים שבפועל מבית מאיימים על חלוקתה – הארץ כולה צריכה לקיים בעצמה: זעקי, זעקי ארץ אהובה.

אני רוצה רק להשלים ולהוסיף. אותה חרדה מהפיכתן של הערים מסביב ירושלים, כמו שאר יהודה ושומרון, לערי מקלט וטרור, מצפה הייתי לפחות, שבחוק הזה שעומד לפנינו יהיה ביטוי לדרך שבה לפחות נמנע את בריחתם של מבצעי טרור אל תוככי הערים האלה בלי שתהיה לנו יכולת כלל להעמיד אותם לדין כראוי.

היה נראה לי לכאורה, שיש סעיף מפורש בהסכם שמתייחס לנקודה הזאת. בפרק ג', גברתי היושבת-ראש, יש סעיף שמציין שחרור אסירים ואי-העמדה לדין. סבור הייתי לתומי, שאי-העמדה לדין פירושה אי-העמדה לדין של אלה שפוגעים ומבצעים את הטרור ועל-פי הסכמי אוסלו חייבים להסגירם לרשות ישראל, ולא כפי שנעשה עד כה לגבי רוצחיו של אורי מגדיש ולגבי רוצחיהם של אוהד בכרך ואורי שחור, שמצאו מקלט ביריחו, וכדומה. לא, מורי ורבותי. סעיף של אי-העמדה לדין מתייחס לכך, שמי שניתן בידו היום היתר להיכנס לשטחי יהודה ושומרון, לא יועמד לדין על עבירה שהוא חשוד שעבר אותה לפני כ"ז באלול התשנ"ג; קרי, לפני הסכמי אוסלו.

אבל מה עם הרוצחים? מה עם הפוגעים? מה עם אובדן ההרתעה המינימלי של מי שידוע שהוא יכול לפגוע בירושלים או בתל-אביב ולנוס אל ערי יהודה ושומרון ושם למצוא מקלט תוך זלזול, תוך התעלמות מוחלטת ממה שהוסכם בהסכמי אוסלו? מה עם אותם פרקים שהפרקליטות והיועץ המשפטי לממשלה אמרו שיש בהם לאקונה בחוק? למה זה איננו נמצא בהצעת החוק הזאת? אין לי אלא לחזור על הדברים שאמרתי בהתייחסות לחוק הזה בפעם הקודמת.

לכן, גם אם יחקק חוק זה, יהיה בבחינת הוראת שעה שנעשה הכול כדי לבטל אותה בדין, על-פי הסכמי אוסלו עצמם, בשעה שנגיע להסכמי הקבע. אני מקווה, שהדבר הזה, שהוא אכן תלוי בכך שנזכה בבחירות הבאות לקראתנו, יבוא מתוך לבו של עם ישראל, שיאמר כן לארץ-ישראל, כן לביטחון, ומתוך כך גם כן לשלום שיבוא מתוך עוז ולא מתוך התרפסות הזרעת רק טרור ומלחמה. תודה.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה. חבר הכנסת אסעד אסעד. אחריו – חבר הכנסת צחי הנגבי.

אסעד אסעד (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת הנוכחים, היום השתתפתי בסיום של ועדת הפנים של הכנסת ביוזמתו הברוכה של יושב-ראש הוועדה – – –

היו"ר ע' מאור:

לפי הדיווחים אתם ועדה מאוד גדולה.

אסעד אסעד (הליכוד):

נכון. זו אולי פעם ראשונה בהרכב מלא אפילו, לרבות מצטרפים שלא היו בוועדה.

ביוזמתו הברוכה של יושב-ראש הוועדה חבר הכנסת יהושע מצא סיירנו בקו התפר בין ירושלים לשטחים שעברו לרשות הפלשתינית, או כפי שהגדיר את זה ניצב אריה עמית, מפקד מחוז ירושלים, קווי התפר למיניהם.

לפני הסיור נפגשנו לתדריך באחת מתחנות המשטרה בירושלים, ושם שמענו סקירה מאוד מאלפת מפי מפקד המחוז וגם מפיו של מפקד מג"ב ירושלים, תת-ניצב צפרייר. הוא הציג תמונה, ואני מקווה שהתמונה הזאת אכן נכונה. אני מניח שמפקד המחוז וגם קציני המשטרה השונים מציגים תמונה שנוגעת רק לנושא הביטחוני בקשר לירושלים ולאזור שנמצא באחריותו, כשיש ירידה משמעותית בכל נושא הפרות הסדר, שרפת מכוניות, לצערנו הרב, שהיינו עדים להן בשנים האחרונות בירושלים, במרכז ירושלים, זריקת אבנים ובקבוקי מולוטוב, וכמובן עלייה משמעותית בגנבת כלי רכב. התמונה המצטיירת היותר-מעניינת היא, שדווקא גנבת רכב ממרכז ירושלים הרבה יותר שכיחה מאשר בשכונות הקרובות לקו התפר, במקומות מסוימים האחוז אפילו כפול ויותר.

נשאלתי מה דעתי, ואני מקווה שההערכה שלי, גברתי היושבת-ראש, תהיה לא נכונה ושהבחירות לרשות הפלשתינית שיתקיימו בעוד שבוע, עשרה ימים, לא ישנו את מצב הרגיעה שמדברים עליו כה רבות. אני מקווה שהרגיעה זו תימשך לעד ואני וחברי נטעה.

אחרי ששמענו את הסקירה מפי מפקד מחוז ירושלים, נסענו לסיור בקו התפר. עמדנו באחד ממקומות התצפית בהר-גילה, גם שם ראינו את הכבישים העוקפים, חבר הכנסת דדי צוקר, שמכנים אותם. הגענו גם לאזור המנהרה, שחלק ממנה מוכן, וגם הגשר שאומרים שהוא הגשר הגדול ביותר שיהיה במזרח התיכון, שיחבר בין הר-גילה לשכונה במערב ירושלים.

עמדתי שם וחיפשתי, מה שאמרתי גם אתמול בעניין זה. חבר הכנסת דדי צוקר, יש פרק מיוחד בהסכם ובחוק של יישום הסכמי אוסלו א' ואוסלו ב', שמדבר על מעבר בין ישראל לאזור. זה מעניין. לדעתי, דווקא הסעיף הזה בפרק ה' הוא אשליה אחת גדולה. אני אקרא חלק מהסעיפים האלה שבאים להגדיר את המעבר בין השטחים לבין מדינת ישראל, ודווקא בתוך ירושלים. כתוב: הגדרות, סעיף 9, "אזור" – כל אחד מאלה: יהודה והשומרון וחבל עזה; "בודק" – שוטר, חייל שהוצב בנקודת בדיקה לשם הפעלת סמכויות לפי פרק זה, וכן אדם אחר, עובד המדינה, שהוענקה לו סמכות שוטר לפי סעיף 4 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט–1969, (להלן – הפקודה)."

אני לא רוצה לעבור על נקודות הבדיקה, סעיף 10(א) ו-(ב), שנקבעו צווי חיפוש לאותם אנשים שעוברים בין שטח הרשות הפלשתינית למדינת ישראל. ואני אומר שזאת אשליה. כי מאותה תצפית, בנקודה שבה עמדנו היום – וכך אמרו גם קציני המשטרה וגם נציג השכונה, שיום, חבר הכנסת

דדי צוקר, עוברים אנשים בתוך השטח, לתוך ירושלים, ואותם אנשים הם פועלים שעבדו במשך 27 שנים, מאז נמצא השטח תחת שלטון מדינת ישראל.

בעקבות ההסכם הזה והצעת החוק שלפנינו באים היום לטפח אשליה כאילו עשינו סדר ויש הפרדה, והאנשים האלה לא ייכנסו לכאן עוד. מדוע מכניסים סעיף מיוחד כזה, כאשר כולנו יודעים שבתוך השטח הזה נכנסים אלפי פועלים, ואני מדבר על נקודת התצפית שראינו הבוקר. מהשטח שבו צפינו נכנסים אלפי אנשים מדי יום לתוך ירושלים. כולנו יודעים שהם עובדים בירושלים, וכולנו יודעים שהפועלים האלה מועסקים בבנייה באבן, כי בדרך כלל אין במדינת ישראל אנשים רבים שיוצאים לעשות את העבודה הזאת, ואפשר למצוא אותם רק בשטחים, והפועלים האלה נכנסים אלינו מדי יום באלפיהם. ולנו אומרים שהנה מסדירים את נושא המעבר.

אם אנחנו רוצים באמת להסדיר את נושא המעבר, מדוע איננו מסדירים את נושא המעבר האמיתי? הרי כולנו יודעים שאין היום מעבר סגור הרמטית, ולא רק בירושלים אין מעבר סגור כזה, אלא גם בשום מקום אחר לאורך קווי ההפרדה שעליהם מדברת הממשלה. אתה לא יכול לעשות הפרדה בין כפר-סבא לקלקיליה, או בין טול-כרם לנתניה. גם שם יש אלפי נקודות שדרך יכולים אנשים להיכנס יום יום ולחזור ולצאת משם. נכון שהיום הם נכנסים למטרת עבודה, ואני מקווה – גברתי היושבת-ראש – שגם בעתיד ימשיכו להיכנס למטרת עבודה ולא למטרות אחרות.

אני מקווה, שמצב הרגיעה שקיים היום בשטחים, כאשר יש פחות הפרעות סדר מכפי שהיו בעבר, יימשך גם בעתיד, גם אחרי הבחירות לרשות הפלשתינית ואחרי הבחירות אצלנו.

ברשותך, גברתי היושבת-ראש, אני רוצה לעבור לנקודה הבאה. עברתי על חלק מהעיתונים בשפה הערבית. רבים מחברי הכנסת לא יודעים את השפה הערבית, ולכן אני רוצה לספר, שקראתי חלק מהפרסומים המופיעים בעיתונות ומושמעים ברדיו, בהם תעמולת בחירות של המתמודדים למיניהם, ובין היתר שמעתי על ההסכמים, שראש הממשלה דיבר עליהם, בדבר ביטול סעיפים מסוימים באמנה הפלשתינית.

קראתי על ההרצאה שנתן חיידר עבד אל-שאפי המוכר מעזה בסוף חודש דצמבר בעמאן. קראתי את נוסח ההרצאה שלו, פחות או יותר, ושם הוא אמר בערך את המלים הבאות, כי אין לפני החומר ואיני יכול לצטט ממנו. הוא אמר, כי אין זכות לרשות הפלשתינית לבטל את סעיפי האמנה, אלא אם ישראל תנהג לגבי הפלשתינים בצורה שונה.

אחרים אומרים, שלפני שמבטלים את הסעיפים אין למועצה של הרשות הפלשתינית שתיבחר סמכות, אלא צריך לכנס פה בתוך השטח את המועצה הלאומית הפלשתינית. אנחנו גם יודעים, שהרוב המכריע של חברי המועצה הלאומית הפלשתינית מתנגדים להסכם אוסלו א' ולהסכם אוסלו ב'. הוויכוח הזה בהחלט מעניין, וחבל שלא כולם שומעים אותו או קוראים עליו. אבל מי שקורא עיתונות ערבית, קורא את הדברים האלה וגם שומע את התעמולה.

היו"ר ע' מאור:

חברי הכנסת, ברשותכם, בבקשה לא להפריע.

אסעד אסעד (הליכוד):

חלק מהאנשים שמנהלים את תעמולת הבחירות שלהם אומרים זאת בגלוי, וחלק מהם אומרים זאת בצורה עקיפה. אבל כדאי שממשלת ישראל תדע זאת. אני מבין שיש לה מודיעין טוב, בוודאי יותר טוב ממני, והיא יודעת מה כתוב בעיתונות המופיעה בשטחים. אף שבהסכמי אוסלו מדברים על ביטול סעיפים מסוימים באמנה הפלשתינית, חלק מהסעיפים באמנה מדברים בפירוש על השמדת ישראל. איש בכיר כמו חיידר עבד אל-שאפי, שמתמודד בבחירות, אומר, כמו שאומרים גם רבים אחרים, שלרשות הפלשתינית אין זכות לעשות את הדבר הזה, ויש האומרים שצריכים לכנס את המועצה הלאומית הפלשתינית כדי לעשות זאת, והדבר אומר דורשני.

אני רוצה לעבור עכשיו לנקודה השלישית, מעניינת גם היא. האם עברתי על הזמן שלי, גברתי היושבת-ראש?

היו"ר ע' מאור:

נותרה לך עוד דקה.

אסעד אסעד (הליכוד):

לפני זמן לא רב נפגשתי עם יהודי ממוצא כורדי. הכורדים הם מיעוט לאומי במזרח התיכון, והם חיים בארבע מדינות: טורקיה, אירן, עירק וסוריה. המיעוט הכורדי, שהוא מיעוט גדול, שואף לעצמאות לאומית זה עשרות שנים, ולצערנו הוא לא זכה לכך. בפגישה אתו הוא אמר לי: מה קורה לכם במדינת ישראל? למה מדינת ישראל מקרינה חולשה? כששאלתי אותו למה הוא מתכוון כשהוא אומר שמדינת ישראל מקרינה חולשה, הוא השיב לי, שמדינת ישראל מקרינה חולשה בכל משא-ומתן שהיא מנהלת היום, כך היא עושה מול הרשות הפלשתינית, ובמיוחד מול הסורים.

אנחנו יודעים מה עושה ממשלת ישראל כלפי הסורים מאז החל התהליך, אחרי מדריד ב-1991, כאשר הסורים כמעט לא זזו מעמדותיהם, והוויתורים נעשו רק מצד ממשלות ישראל. מכרי הכורדי אמר לי, שכאשר לבנון תיכנס אתנו למשא-ומתן, לפי הוראת הסורים כמובן, כי לבנון היא תחת השליטה הסורית, היא תתבע חלק מהגליל הכבוש. זה דבר מאוד מעניין. הם טוענים, כי 13 כפרים בגליל צריכים להיות תחת השלטון הלבנוני וגם הסורי, כי לבנון היא חלק מסוריה לפי הגדרת הסורים. שאלתי אותו איך הגיעו ל-13 כפרים בגליל, והוא הסביר לי, כי לפי הסכם סייקס-פיקו, אחרי מלחמת העולם הראשונה, החלק הזה של הגליל היה תחת המנדט הצרפתי, כאשר המנדט הצרפתי היה בסוריה ובלבנון.

אני יכול למסור לך כמה שמות של כפרים. תרביחא ושומרה, מלכיה, נבי-יושע, חאלף, קריית-שמונה. חלק מהיישובים הם תובעים היום. והוא אמר לי, שהדבר נובע מדבר אחד בלבד, מחולשתה של ממשלת ישראל. אני חושב, שממשלת ישראל – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

חבר הכנסת אסעד, אנחנו מחכים מאוד מאוד, בכיליון עיניים, לזכות הדיבור שלנו. אם כל אחד יעבור על זמנו בדקה אחת בלבד, זה יגיע ל-40 דקות.

אסעד אסעד (הליכוד):

אני מסיים. ממשלת ישראל צריכה להגן קודם כול על האינטרסים של מדינת ישראל, ולא על האינטרסים של האחרים, והיא צריכה לגלות נחישות במשא-ומתן שמתקיים.

היו"ר ע' מאור:

תודה. חבר הכנסת משה גפני, אחריו – חבר הכנסת דדי צוקר.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר ע' מאור:

הודעה לסגנית מזכיר הכנסת.

סגנית מזכיר הכנסת ש' כרם:

ברשות היושבת-ראש, הנני מתכבדת להודיע, כי הונחו היום על שולחן הכנסת –

לקריאה ראשונה, מטעם הממשלה: הצעת חוק חינוך מיוחד (תיקון מס' 3), התשנ"ו-1996; הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 41), התשנ"ו-1996.

מטעם ועדת העבודה והרווחה: הצעת חוק העונשין, (תיקון מס' 54), התשנ"ו-1996; מטעם ועדת החוץ והביטחון: הצעת חוק השיפוט הצבאי (תיקון מס' 30), התשנ"ו-1996, של חבר הכנסת אברהם פורז; מטעם ועדת הפנים ואיכות הסביבה: הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם) (תיקון מס' 15) (פטירה או התפטרות של ראש רשות), התשנ"ו-1996, של חבר הכנסת יוסי כץ.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה.

הצעת חוק יישום הסכם הביניים בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה (סמכויות שיפוט והוראות אחרות) (תיקוני חקיקה), התשנ"ו-1996 (קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת דדי צוקר, יש פה נוהל שלפיו, ופעם ראשונה מאז אני בכנסת – אומנם זו קדנציה ראשונה שלי – יש זכות דיבור לאופוזיציה בלבד. בהזדמנות זו אני רוצה לדעת הכיצד שר לא יכול לדבר, יושב-ראש הוועדה שהכינה את החוק לא יכול לדבר.

דוד צוקר (מרצ):

היו"ר ע' מאור:

בהסכם, לא בתוכן. אבל אני עוד לא השתכנעתי; איך ייתכן שקואליציה ושרים בממשלה לא מדברים. לא הבנתי. בבקשה.

משה גפני (יהדות התורה):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, ראשית אני רוצה לומר משהו בקשר לסדר הדיון – היה פה שינוי, לא שינוי במהות התמיכה בהסכם, חבר הכנסת דדי צוקר, אלא חבר הכנסת צחי הנגבי ידבר ב-18:54. הוא היה אמור לדבר עכשיו. היו חילופים. זה היה טכני, זה לא היה מהותי.

דוד צוקר (מרצ):

לא לחילופי חילופין.

משה גפני (יהדות התורה):

גברתי היושבת-ראש, אנחנו נקראים היום להצביע על הסכם שנעשה למעשה לא עם מדינה, הוא נעשה עם הרשות הפלשתינית. אני רוצה להקדים ולומר מה שאמרתי כמה פעמים. אנחנו בעד הסכמי שלום. אנחנו מעוניינים, כמו רבים בבית הזה, ואולי אפילו יותר, אפילו למסור חלקים מארץ-ישראל כדי למנוע שפיכות דמים. כאשר יש לנו הסכם עם מדינה – היה לנו הסכם עם מצרים, היה לנו הסכם עם ירדן – תמכנו בזה בכל לב. הסכם שמביא למניעת שפיכות דמים הוא הסכם שאנחנו תומכים בו ללא סייג.

ההסכם הנוכחי עם הרשות הפלשתינית הוא הסכם שלצערי הרב ולצער כולנו לא מביא למניעת שפיכות דמים. אנחנו "התבשרנו", במרכאות כפולות ומכופלות, לצערנו, על הפיגוע שהיה אתמול ליד קבר רחל. שמענו על יריות שהיו ליד כפר-דרום.

אנחנו באים להסכם שלום, אנחנו מוותרים באופן ממשי, בעצם אנחנו נותנים להם הכול; הם לא נותנים לנו שום דבר. אנחנו לא מקבלים מהם משהו שאנחנו יכולים לומר שכתוצאה ממנו לא נמשכת האיבה. הרי אנחנו נותנים להם, מסייעים להם עם המדינות התורמות, הממשלה מסייעת להם, נותנים להם חלקים מארץ-ישראל שהופכים להיות בשליטתם. הם מקבלים למעשה היום את הערים הגדולות ביהודה ושומרון, חלק נכבד מהשטח הופך להיות בשליטתם. מה אנחנו מקבלים בתמורה? פגיעות ליד קבר רחל, פיגועים שלא נפסקים, שאנחנו לא יודעים מה העתיד שלהם. הם לא משנים את האמנה הפלשתינית שקוראת להשמדת מדינת ישראל.

אפילו מלים אנחנו לא מקבלים מהם כמו שצריך. ערפאת ממשיך לדבר על ג'יהאד, ואין שום קונטציה אחרת. אומנם יש לו דוברים רבים בשמאל הישראלי שמנסים לפרשן אותו, אבל אין לג'יהאד קונטציה אחרת אלא מלחמת קודש, שמשמעותה פגיעה בגוף, פגיעה בעם היהודי; זאת המשמעות. והוא ממשיך לדבר. אנחנו ממליכים אותו. הרי לפני שהתחיל ההסכם הזה, הוא היה במצב חמור מאוד, הוא היה במצב של כמעט חיסול מכל בחינה שהיא – מבחינה מדינית, מבחינת מצבו בעולם, מבחינה כספית, מבחינה תקציבית. אנחנו בעצם רוממנו אותו. מה אנחנו מקבלים בתמורה? ואני מעוניין בהסכם שלום. זה הסכם שלום? זה הסכם שמונע שפיכות דמים?

והוא ממשיך לדבר על ירושלים. האמת היא שהוא לא מפסיק לדבר גם על מקומות אחרים. הוא לא מפסיק לדבר על יפו. הוא לא מפסיק לדבר על רמלה. הוא לא מפסיק לדבר על חיפה. אני לא יודע מה יהיה כאשר ההסכם הזה ייגמר? האם הוא לא ידרוש את מה שאנחנו יודעים שהוא דורש, את ירושלים, את חיפה, את יפו? הוא ידרוש את הכול.

מיכאל איתן (הליכוד):

מה אתה לא יודע?

משה גפני (יהדות התורה):

אני אמרתי את זה רטורית. אני בעצם כן יודע. הוא ידרוש. ודאי שכוונותיו ברורות. הוא לא רוצה שתהיה במזרח התיכון ריבונות יהודית. הוא לא מעוניין בזה. אלה הן כוונותיו.

כאשר אתה עושה הסכם עם מדינה, עשית הסכם עם מדינה. עשית הסכם עם מצרים. מצרים נמצאת במצרים, אנחנו כאן. עשינו הסכם עם ירדן.

דוד צוקר (מרצ):

תן להם מדינה.

משה גפני (יהדות התורה):

מדינתו של ערפאת, מדינתו של העם הפלשתיני זה מהים. אתה יודע את זה, חבר הכנסת צוקר.

דוד צוקר (מרצ):

מדינתו או מולדתו?

משה גפני (יהדות התורה):

מה שהוא רוצה שתהיה מדינתו – מהים. הוא לא מוותר על שום דבר. תאמין לי, הוא לא דומה לכם. הוא לא מוותר על כלום.

דוד צוקר (מרצ):

אם הייתי מאמין לך בפוליטיקה, מצבי היה רע מאוד.

משה גפני (יהדות התורה):

אני יודע. כיוון שאתה לא מאמין לי, מצבו של העם בארץ הוא רע מאוד.

מיכאל איתן (הליכוד):

שיאמין לערפאת. הוא שלח ללוויה שיזדהו עם ה"מהנדס". אם אלה היו יהודים, מה היה אומר חבר הכנסת צוקר על יהודים שהיו עושים דברים כאלה.

דוד צוקר (מרצ):

גם עליהם אני אומר אותו דבר.

משה גפני (יהדות התורה):

אדוני היושב-ראש, הוויכוח הוא עמוק יותר – מה היא בעצם זכותנו על הארץ הזאת. מה הוויכוח האמיתי שיש לנו עם ערפאת? מה הוויכוח האמיתי שיש לנו עם הערבים בכלל? זכותנו על ארץ-ישראל נקבעה רק במקום אחד, אחרת אנחנו פולשים. הקיבוצים של "השומר הצעיר", למשל, נמצאים על אדמות ערביות שנלקחו בכוח. בעצם, גם את הקיבוצים האלה צריך להחזיר לערבים; זה שלהם לפי טענתם ולפי שיתוף הפעולה שהם מקבלים מהשמאל.

זכותנו על הארץ היא אחת, ההבטחה של הקדוש-ברוך-הוא, שברא את העולם וחילק אותו. הוא נתן לעם היהודי את החלק הקטן הזה בעולם, אבל זה החלק שעליו אנחנו מתבססים, זהו הקושאן שלנו, זוהי זכות הקניין שיש לנו על הארץ הזאת. אחרת באמת אין לנו כאן זכות. כל מה שאנחנו מתווכחים, כל מה שאנחנו יושבים במשא-ומתן, כל מה שאנחנו מדברים, אנחנו מדברים בזכות התורה שהקדוש-ברוך-הוא חילק את העולם ונתן לנו את ארץ-ישראל. כאן מתחיל הוויכוח הנוקב שעובר לכל מערכות החיים אצלנו. זה לא רק ויכוח מדיני. בוויכוח המדיני דעתי ברורה, חבר הכנסת צוקר, היא לא השתנתה לחלוטין.

דוד צוקר (מרצ):

התחלתם כחסידי פשרה – – –

משה גפני (יהדות התורה):

אגב, אנחנו חושבים שארץ-ישראל היא ארץ-ישראל המובטחת, היא גדולה מאוד. אנחנו מתפללים ליום הזה שאכן היא תהיה של העם היהודי כפי שבאמת מגיע לנו. סדרי העדיפויות אצלנו, במצב הנתון, הקיים בעולם ובמזרח התיכון, שונים מאלה של חלקים בבית הזה. אנחנו חושבים, שמניעת שפיכות דמים עומדת מעל יישוב הארץ. בזה לא השתנינו.

דוד צוקר (מרצ):

אתם מצביעים הפוך.

משה גפני (יהדות התורה):

מה שהשתנה – השתנתה הממשלה, זה מה שקרה. באה הממשלה היום ובעצם מערערת את כל זכותנו על הארץ, על הכול היא מערערת. כאן מתחיל הוויכוח, כאשר הממשלה פוגעת בשבת, כאשר הממשלה מכניסה את הרפורמים, שמה שמעניין אותם זה פשוט לקעקע כל זיק של יהדות בעם ישראל, כאשר פוגעים בקברי אבותינו באופן שהוא חסר תקדים; לא היה דבר כזה. ראשי המדינה, מאז קום המדינה, ידעו שצריך איזה סטטוס-קוו שאתו צריך לחיות; אחרת אין לנו כאן זכות. הם היו חילונים לחלוטין, הם לא היו דתיים, אפילו לא שומרי מסורת, אבל ידעו שמדינת ישראל צריכה להתנהל כמדינה יהודית. יש קווים אדומים שלא עוברים אותם. אחרת מה אנחנו עושים כאן, למה אנחנו יושבים יחד?

הרי היום כמעט שיש לנו תרבות שונה, אנחנו כמעט הופכים להיות עמים שונים. כל סדר העדיפויות של אורח החיים שאני מייצג כאן בכנסת, הציבור שאני מייצג, על רבניו, רחוק כרחוק מזרח ממערב ממה שאתה מייצג, חבר הכנסת צוקר. אבל כיהודים נבונים השכלנו לשמור על מוסכמות שמאפשרות לנו דו-קיום, או חיים יחד, כבני עם אחד, כאחים, כל אחד באורח חייו. ידענו שאם נישואין וגירושין לא יהיו על-פי ההלכה זה יכול לגרום לפילוג העם, ולכן זה יישאר במצב כפי שהוא נשאר. לא אני קבעתי זאת. או נושא השבת שנקבע על-ידי רשויות השלטון הממשלתיות, העירוניות, החברות הממשלתיות, שלרשות הרבים יהיה צביון של שבת יהודית; היה מוסכם שלא להרחיב את העניין של פגיעה בקברים ולא להמשיך בזה כמו שעושים היום.

היום באה הממשלה ואומרת לנו שני דברים. קודם כול, היא אומרת לנו: אנחנו עומדים לעשות הסכם שלום עם ערפאת, עם הפלשתינים. זה דבר אחד. היא לא אומרת רק את זה, הממשלה הנוכחית אומרת עוד דבר: אני לא רוצה שהמדינה הזאת תהיה מדינה יהודית. אם היא היתה אומרת רק דבר אחד – שאנחנו רוצים הסכם שלום – יכול להיות שהיינו תומכים בזה, היינו מתערבים בשאלה עם מי עושים הסכם שלום, מה נותנים, מה מקבלים. אבל הממשלה הזאת לא אומרת דבר אחד, היא אומרת עוד דבר: שהמדינה הזאת איננה מדינה יהודית.

דוגמה קטנה. כל הגשרים, גשר אלנבי וגשרים אחרים עם הפלשתינים, פתוחים בשבת. זו פגיעה חמורה שאין דוגמתה בעובדי בנקים שצריכים לעבוד שם. בנק המזרחי הפסיק את השירותים שלו שם, משום שהוא לא יכול לעבוד בשבת, והבנק הבינלאומי הראשון הולך לעבוד שם בשבת. יכול להיות שאנחנו, הציבור הדתי, צריך לטפל בעניין הזה. מה זאת אומרת? מה הביזוי הזה? בחגים של המוסלמים זה סגור, בשבת זה פתוח. מדינה יהודית?

אתה עומד לדבר אתי על שיתוף פעולה בתחום המדיני? אני השתיתי? המדינה משתנה, המדינה שאתה מנהל אותה עכשיו.

דוד צוקר (מרצ):

גשר אלנבי הוא לא במדינת ישראל.

משה גפני (יהדות התורה):

מה זה לא במדינת ישראל? ועוד איך הוא במדינת ישראל. מה אתה מדבר? רשות שדות התעופה מפעילה אותו. אני פניתי אל ראש הממשלה המנוח יצחק רבין וביקשתי, שגשר אלנבי יהיה סגור בשבת, יש לי זאת בכתב. הוא נתן הוראה, וגשר אלנבי היה סגור בשבת, עד שהגיעה הממשלה הנוכחית, ואז קיבלתי משמעון פרס, מראש הממשלה הנוכחי, תשובה, שאין לנו ברירה, אנחנו חייבים לפתוח אותו בשבת, הפלשתינים דורשים. יש לי הדברים בכתב, לא הבאתי את זה. מה זאת אומרת הוא לא תחת השלטון שלנו? אתה יכול לחלוק עלי במה שאתה רוצה, אבל אל תעשה ממני טיפוש.

דוד צוקר (מרצ):

לא. רק אמרתי – – –

משה גפני (יהדות התורה):

הוא תחת שלטון ישראלי, והחלטה ישראלית תקבע כאן, כמו שהחלטה ישראלית היתה יכולה לקבוע, שהבחירות לרשות הפלשתינית לא יהיו בשבת. זו גם החלטה ישראלית. אני יודע למה עשו זאת בכוונה בשבת – רצו למנוע הפגנות, ידעו שחלק מהמוחים הם יהודים דתיים והם לא יפגינו בשבת. רצו לעשות עוד כמה דברים. הממשלה רוצה שהבחירות לרשות הפלשתינית יצליחו, אבל שהמדינה תישאר מדינה יהודית – זה לא. עובדים יהודים יעבדו בשבת, חיילים, שוטרים, עובדי מדינה, המונים יעבדו בשבת משום שהרשות הפלשתינית צריכה לעשות בחירות. לא היו יכולים לעשות זאת יום קודם או יום אחר כך?

אני רוצה לסכם.

היו"ר ש' וייס:

לפי השעון כבר סיכמת. שני משפטים חזקים.

משה גפני (יהדות התורה):

יש לנו היום מצב חדש לגמרי לעומת מה שהיה מאז קום המדינה, ואנחנו רועדים מהעניין הזה. המדינה מאבדת את צביונה בכוונה בגלל הממשלה, ומרצ היא המרכיב המרכזי הדוחף בכיוון זה. היא מנהלת מלחמת תרבות נגד העם היהודי, היא לא מנהלת מלחמת תרבות נגד המפלגות הדתיות או הציבור הדתי. היא מנהלת מלחמת תרבות נגד העם היהודי, היא רוצה שיהיה עם חדש לגמרי, ומה שהיה עד היום לא קיים: לפגוע בשבת, לפגוע בקברי אבות, להכניס את הרפורמים כדי לעשות צחוק מתורת ישראל של העם היהודי. כל עוד אתם ממשיכים בזה, ניאבק נגדכם בכל הכוח, ובעזרת השם נצליח. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה לחבר הכנסת גפני. חבר הכנסת דוד צוקר.

מיכאל איתן (הליכוד):

בזמן שהוא עולה, אני רוצה להבהיר.

היו"ר ש' וייס:

בקשר ל-13 דקות? אשתדל להקפיד על זה.

מיכאל איתן (הליכוד):

בזמן שהוא עולה רציתי להבהיר, שאם יש כאן כמה צופי מרצ, שלא יחשבו, חס וחלילה, שהוא עבר לשורות האופוזיציה, אלא הוא המסתייג הטבעי האמיתי.

דוד צוקר (מרצ):

אם הם טועים לחשוב כך, בעוד רבע שעה הם לא יחשבו את זה.

היו"ר ש' וייס:

חשבתי, לתומי, שגם לקואליציה יש עניין להתבטא בדיון היסטורי כל כך חשוב.

מיכאל איתן (הליכוד):

היום לא, כי היה סידור מיוחד. אתמול הם החמיצו את ההזדמנות.

היו"ר ש' וייס:

אני יושב ומנהל את הישיבות, יש לי כל כך הרבה הערות, ואני לא יכול לומר אותן בתוקף תפקידי.

דוד צוקר (מרצ):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, בחרתי שלא להיכנס היום לוויכוח לגופם ולמהותם של דברים, אלא לנסות לתת לכם את פרי ההתבוננות שלי בדיון הזה על משתתפיו מן הימין. כלומר, לאור הוויכוח הזה – אתמול שמעתי ברמקול די הרבה למטה, היום ישבתי פה כשעתיים – אני רוצה לאפיין את הארגומנטים, את הטיעונים, את המאבק של הימין נגד ההסכם הזה. מצאתי ארבעה-חמישה אפיונים, ולהם אני רוצה להקדיש את רבע השעה שלי.

נתחיל בעניין הראשון. ההיסטוריה המודרנית יודעת לספר על כך, שאחת לכמה שנים נפלט חייל יפני מן הג'ונגלים של הפיליפינים, או של בורמה, פוקח את העיניים משתומם, נדהם, כי הוא עוד מוכן למלחמה באמריקנים, והוא עדיין אוחז בנשק ממלחמת העולם השנייה. אבל מתברר לו שאין אמריקנים. מלחמת העולם השנייה תמה, הוא מסכן, נעבעך, ואיננו יודע מה לעשות עם עצמו. נפשו יוצאת להילחם באמריקנים, ואין אויב להילחם בו.

חברי מן הליכוד, אתם כמו אותם חיילים יפנים שלא מבינים שהמלחמה נגמרה, ואתם עדיין נלחמים באמריקנים בג'ונגל. מלחמת העולם השנייה תמה, ואתם עדיין אותם לוחמי קמיקזה יפנים שלא מבינים שהמציאות השתנתה, שהעולם אחר, ששום דבר איננו כפי שהיה.

מיכאל איתן (הליכוד):

אנחנו ברמאללה. איפה העולם השתנה?

דוד צוקר (מרצ):

אש"ף הוא כבר לא אותו אש"ף, חבר הכנסת איתן.

יוסף בא-גד (מולדת):

הניסיון לרצח שאירע בבית-לחם – – –

דוד צוקר (מרצ):

חוץ מחבר הכנסת בא-גד, שהוא אותו בא-גד כבר שלוש שנים וחצי, רחמנא ליצלין, שום דבר לא נראה אותו דבר.

יוסף בא-גד (מולדת):

אני גאה בכך, ואמשיך להיות גאה בכך.

דוד צוקר (מרצ):

וערפאת הוא כבר לא אותו ערפאת; והמזרח התיכון הוא כבר מזרח תיכון אחר, הוא עדיין לא חדש אבל הוא אחר; וממשלת ישראל היא לא אותה ממשלה; והציבור הישראלי הוא לא אותו ציבור ישראלי שהיה אפשר להפחיד אותו לפני שלוש שנים. הוא לא פוחד מיציאה משכם, הוא לא נבהל מהיציאה מג'נין, ומזה שישראל כבר לא בשטחים. זה עולם אחר, ואתם עדיין עם אותו פזמון, עם אותם טיעונים, עם אותן ססמאות, עם אותם נאומים, כמו החייל היפני האומלל שעדיין נמצא בג'ונגל והוא בטוח שמלחמת העולם השנייה עדיין נמשכת. היא תמה.

חברים, כמה אנשים ספרתם מפגינים נגד יציאת ישראל משכם? 100 היו שם? 20 היו שם? הציבור הישראלי מייבב, מבכה ומוריד דמעות תנין – או לא דמעות תנין – על עזיבתנו את טובאס? והארץ מלאה נהי וקניה וחרון על עזיבת שכם, או ג'נין, או קלקיליה, או טול-כרם? לא נהי ולא הי, לא קניה ולא יגון. ככה, חוזרים לנו רמליות.

מיכאל איתן (הליכוד):

בגואה.

דוד צוקר (מרצ):

העולם השתנה, ואתם מרימים אותה ססמה, שרים אותו שיר ומנגנים אותו פזמון. העולם הוא כבר אחר, ואתם משתרכים מאחוריו, נשרכים לכם עייפים, כי העולם רץ קדימה, קבוצה שבאמת איננה יודעת מה קורה.

בוא נדבר קצת על אנכרוניזם, ואני מדבר על עוד אפיון של הקבוצה, על סוג של אנכרוניזם: לא רק שהם מפגרים אחרי המציאות, אלא הם אינם יודעים מהי המציאות החדשה. ההגדרה מדברת על קושי להסתגל למצב חדש, קושי להכיר במצב חדש. הקושי הזה נובע מכך שיש אנשים – הרבה פחות בציבור הבוחרים שלכם, חבר הכנסת איתן, הרבה יותר בין הנבחרים שלו – שנוח להם באיבה המוכרת. הם מרגישים נוח, מוכר, ידידותי בעוונות המוכרת של העולם הערבי, באיבה שלו, בשנאה שלו, במלחמות שלו. אבל גם העולם הערבי משתנה, ואתם מסרבים להבין את זה. לא כולו השתנה, אנחנו רחוקים מימי המשיח, ואת חלק מהנאומים של ערפאת אני אוהב בדיוק כמוכם –

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

לא יכול להיות.

דוד צוקר (מרצ):

— — אבל, בכל אופן מרוקו זו לא אותה מרוקו. תכירו במציאות, זו לא אותה מרוקו, זו לא אותה צפון-אפריקה, זו לא אותה ירדן, אלה לא אותן מדינות המפרץ. ואתם מדדים, צולעים, אחרי המציאות הזאת.

זוהי קבוצה במבוכה. להסתכל על הנאומים, להסתכל על מה שאמרתם לפני חצי שנה ושנה, ערב אוסלו, חבר הכנסת בן-אלישר, ולראות מה קרה למה שאמרתם. ההגדרה היחידה שיש לי היא: אינני יודע איך אתם מוצאים את נפשכם. מה לא איחלתם? מה לא בישרתם? מה לא הודעתם לנו שיקרה? הארץ הזאת היתה צריכה להתהפך סביב עצמה שבע ושבעים פעם אחרי מה שפה צריך היה לקרות.

מיכאל איתן (הליכוד):

קרה מספיק.

דוד צוקר (מרצ):

עוד לא הגענו לימי המשיח, ותחילת יישום ההסכם היתה זבה מדם, איומה ונוראה וקשה — — —

מיכאל איתן (הליכוד):

גם היום, גם היום נשפך הדם.

דוד צוקר (מרצ):

חבר הכנסת איתן, האם מישוהו משווה בין המציאות של חצי השנה האחרונה לבין המציאות לפני שנה וחצי, לפני שנתיים, כשנחתמו ההסכמים?

מיכאל איתן (הליכוד):

אני מצפה ממך, דדי צוקר, לא לעשות חשבונות של ימים. אתה מדבר על ראייה בפרספקטיבה.

דוד צוקר (מרצ):

, שנינו מחר עלולים לעמוד ליד קברות TOUCH WOOD אני מקבל, אני מקבל – רק בפרספקטיבה, כי, ולבכות באותן דמעות, עם אותו כאב, אם יקרה חלילה משהו. זה יכול לקרות היום אחר הצהריים, היה עוזר. TOUCH WOOD מחר, והלוואי ש-

אני רוצה לראות פרספקטיבה של השנתיים האחרונות. אתם בישרתם והודעתם לנו על "קטיושות" מעזה לאשקלון. לא נפלו. אתם הודעתם לנו על מרחץ דמים בעזה, כי ערפאת לא ישתלט על ה"חמאס", אין סיכוי שה"פתח" ישתלט על הפונדמנטליסטים המוסלמים, מרחץ דמים יהיה שם ומי יודע אם הוא יחזיק מעמד, דחליל ללא כוח, הוא לא יהיה מסוגל להשתלט על ה"חמאס".

מיכאל איתן (הליכוד):

הוא לא משתלט, הם משתלטים עליו.

דוד צוקר (מרצ):

צריך להודות, חבר הכנסת איתן, שתהליך השלטת המרות שלו הוא מרשים ביותר, בין שאוהבים את זה ובין שלא אוהבים את זה. היא מוחלטת? היא לא מוחלטת.

מיכאל איתן (הליכוד):

ראה איך הוא השתלט על ה"מהנדס", נתן לו מקלט.

דוד צוקר (מרצ):

העובדה היא, שכל מה שאמרתם לנו על כך שערפאת וה"פתח" והרשות הפלשתינית לא יצליחו להשתלט על המציאות שם, כל זה לא מעוגן במציאות, מנותק מהמציאות. בדיעבד, זה כזב מוחלט.

נכון, גם ערפאת וגם אש"ף סוחבים אחריהם ביטויים וסמלים נואלים, מעשים שהמציאות לא תכירם על-פי תפיסתי. אבל, ראו איך זה היה לפני שנתיים וראו איך זה היום. מישוה לא רואה פה התקדמות? אתם לא רואים תמורה? יפנים, צאו מהג'ונגל, קורה פה משהו. ואתם עוד נלחמים במלחמת העולם השנייה והודעתם שאנחנו חוזרים לגבולות אושוויץ, לגבולות ההשמדה ממש, לגבולות ההכחדה. והודעתם: אם עוזבים את קלקיליה, כפר-סבא בסכנה, וכשעוזבים את טול-כרם, נתניה ועיבורי כפר-סבא והיישובים היהודיים בשטחים יהיו לטרף ולמשיסה בידי וברגלי הפלשתינים ונשקם. לא מיניה ולא מקצתיה. ימות המשיח? לא, עוד לא. אבל הנבואות שלכם? איך אתם לא אומרים – טעינו, שגינו, הטעינו, כיזבנו, לא צדקנו, המגמה שונה ממה שאמרנו? לא כל הפרטים נראים כמו שאני הייתי רוצה, אבל איך לא תבואו ותאמרו – אנחנו במבוכה, כן, שגינו?

מילא, אם אני אומר לכם את זה. אבל לכו לציבור בוחרים. אתם עושים אותם סקרים שהמפלגה שלי עושה ובפני כולנו אותם נתונים. למעלה ממחצית ציבור תומכי הליכוד ומצביעי הליכוד חושבים שזה הסכם סביר, מוכנים לסגת מטובאס ומשכם ומג'נין ומקלקיליה אם מבטיחים להם שקט. הבוחרים שלכם אומרים לכם, שאתם טועים, שאתם במבוכה, שלא צדקתם, שהטעתם אותם, שלא ידעתם איך מתקדמת המציאות, שלא חזיתם את פני העתיד, כי לא רציתם לראות פני עתיד של שלום, כי נוח לכם באיבה המוכרת. אתם ידידותיים לעוינות ולשנאה; שם, במצב המוכר הזה, אתם מרגישים הכי טוב, הכי נעים, הכי נוח, הכי מוכר. הוודאות הזאת של איבת העולם הערבי טובה לכם, אבל העוינות הזאת קצת מתפוגגת והיא קצת מתפוררת והיא קצת משתנה. שוב, לא ימות המשיח, אבל משהו קורה. ואתם עוד בג'ונגל נלחמים בארצות-הברית, באמריקנים, חיילים יפנים אומללים, שלא יודעים מה קורה.

זו קבוצה במבוכה – אני ממשיך להתבונן על הקבוצה הזאת – משום שהיא מקבלת את זה מן הסקרים, כשמצביעי הליכוד אומרים לה את זה, בוודאי מצביעי צומת: אנחנו לא פוחדים ממדינה פלשתינית. זה עולה בכל עבודה שכל מישור חצי רציני בודק היום, שמצביעי הליכוד – אני כבר לא מדבר על מצביעים של מפלגות אחרות – אינם פוחדים ממדינה פלשתינית. כל עוד זו תהיה ביחסים סבירים עם מדינת ישראל, הם לא פוחדים ממדינה פלשתינית.

ואתם ממשיכים לבוא ולקונן ולייבב ולומר: זה סוף מדינת ישראל. איזה סוף? הרי אם היינו שומעים לסופים שלכם, מאז הנסיגה מסיני – או-טו-טו, למחרת, זה סופה של מדינת ישראל. מאז הנסיגה מסיני אתם מבשרים לנו, באיזה מין תאווא, על קץ המדינה, על חורבנה של המדינה, על הכחדתה של ישראל. מאז הנסיגה שלכם מסיני אתם מבשרים לנו על הכחדה, על השמדה, על סוף, על קץ, על אין-אונותה של ישראל. וזו, להכעיס, עולה כפורחת מתוך עמדה של כוח, חותמת הסכמים, מקבלת הכרה. המשק שלה פורח קודם כול בגלל ההסכמים המדיניים ולא משום סיבה אחרת, ואתם בשלכם, במבוכה, בהטעיה, באנכרוניזם, עושים את מעשה החייל היפני: נלחמים בג'ונגלים של הפיליפינים כאילו מלחמת העולם השנייה עוד נמשכת.

אתם כנראה נהנים מההפחדה. שמעתי מאז אתמול והיום איך אתם כל הזמן מודיעים כמה המצב הוא מפחיד. נכון, סמלים הם דבר רע ומאמרים הם דבר גרוע ונאומים של ערפאת הם עוד יותר גרועים. אבל, סליחה, מול הסמלים הללו, הנאומים, כפי שאמרתי, הרעים לשיטתנו, עומדת גם מציאות אחרת. מה יותר חשוב, הסמלים, הנאומים הפסולים הללו, או המציאות האחרת, החדשה, שנרקמת נגד עינינו? מה יותר חשוב? אלא אם כן אתם מאוהבים בהפחדה. קבוצה בפוביה, מהלכת על עצמה אימים ומשכנעת את עצמה שהמצב נורא. הנה, התפרסם מאמר, התפרסמה מודעה, התפרסם נאום – זה סופה של מדינת ישראל. ואתם עומדים פה ומודיעים לכולם: חברים, בואו נפחד, מישור נשא נאום. וכשאתה מביט בנאום הזה, הנפסד, מול המציאות, מול העוצמה הישראלית, מול הכלכלה הישראלית, מול הצבא הישראלי, הרי הנאום הזה בטל בשישים. אני מקווה גם שהוא יעבור, הוא נפסד, כפי שאמרתי, אבל מה התאווא הזאת, התענוג הזה להפחיד את עצמנו ולסמן תאריכים על קץ קיצה של מדינת ישראל? זה סופה, מייד יהיה סופה. אחרי כל נאום, אחרי כל גחמה של פלשתיני, שלואי שלא היתה באה לעולם, אתם מודיעים על קיצה של מדינת ישראל.

אל מול הנאומים הללו עושים הפלשתינים, שאינם שותפים למעשה השלום עם ישראל, מעשה דומה למה שאתם עושים כאן. הם לוקחים את נאומיכם שלכם, הם לוקחים את נאומי הליכוד ונאומי מנהיגי הליכוד, ומנופפים נגד עיניו של ערפאת ואומרים: ראו, הנה אתם עושים שלום עם מחרחר מלחמה, עם מי שאינם מכירים בישות הפלשתינית, עם מי שאינם מכירים בקיומו של העם הפלשתיני. הרי הם עושים אותו מעשה שאתם עושים, ושניכם מספקים תחמושת זה לזה. הם לוקחים, הפונדמנטליסטים

האסלאמים או מתנגדי ההסדר בין החזיתות ובתוך ה"פתח", גם כאלה עוד יש, את הנאומים שלכם ואומרים לערפאת: אתה עושה את טעות חייך, הם משלים אתכם.

בתוך מדינת ישראל יש חוגים – רחבים, יש להודות – שלא מייצגים במידה רבה את בוחריהם, אבל בכנסת הם מייצגים כמעט מחצית הכנסת – והם לוקחים את הנאומים האלה ואומרים: ראה, אתה עושה את טעות חייך, אתה כורה את קברה של הישות הפלשתינית משום שמטעים אותך, משום שרוב הציבור הישראלי לא השלים עם קיומך, אדון ערפאת. כך הם אומרים לו. זהו איזון מסוכן לשיטתכם ולשיטתנו ולשיטת כולם.

אני אומר לכם, צריך לעשות רק דבר אחד. מאחר שכולנו שוחרי טובתה של אותה מדינה, של אותה חברה, יש לעשות מעשה אחד, בלי לוותר על חילוקי הדעות – לצאת מהג'ונגל; חיילים יפנים, לצאת מהג'ונגל להבין שמלחמת העולם השנייה נגמרה, להכיר במציאות ולומר: בסדר, מכאן מותחים קו על העבר, כי העבר השתנה, וצריך להודות שהוא השתנה ולחדול מהאנכרוניזם. צריך לחדול מזה, למתוח קו ולומר: מעתה מנהלים ויכוח לא על העבר, כי היציאה מטובאס היתה לרוחו של כל העם הזה, או, אם לדייך, לרוחו של רוב גדול של העם הזה. היציאה משכם היתה לרוחו וצידד בה רוב הציבור הישראלי. צריך לבוא ולומר: מעתה מנהלים את המאבק לא על העבר, כי העבר היה לטובתה של מדינת ישראל, ואתם טעיתם, ובגדול.

אתם טעיתם היסטורית. אתם טעיתם כאשר חשבתם שארץ-ישראל השלמה היא הערובה לביטחונה של המדינה והיא המטרה האולטימטיבית בתחום המדיני. עכשיו צריך לבוא ולומר: הוויכוח הוא על שלושה דברים – כן או לא מדינה פלשתינית, רמת-הגולן ושאלת ירושלים.

בכל הדברים אנו נזדקק לפשרות. הרי בשום שאלה משלוש השאלות הללו, אם לא נתפשר, לא יהיה פתרון. את זה גם אתם יודעים. לגבי רמת-הגולן אולי יהיה לכם קל יחסית, פתרון הפשרה הזה, כי אתם מדברים על אותו פתרון שאנחנו היינו מגיעים אליו.

זו המלצתי, ובזה אני מסיים. לצאת מן הג'ונגל, להתעדכן, להיות מציאותיים, לחדול מן האנכרוניזם. זה יפטור אתכם מן המבוכה הקשה ביותר שאתם מצויים בה, מן המצוקה הזאת, שבעצם טעיתם בכל מה שבישרתם לנו מערב אוסלו ועד היום, ולהתווכח על שלושת הנושאים הנותרים שבפנינו. תודה.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה. חבר הכנסת אליהו בן-אלישר, ואחריו – חבר הכנסת יהושע מצא.

יש לנו הנחיה מסגן יושב-ראש סיעת הליכוד להתמיד בזמן ולהוריד שתי דקות.

יהושע מצא (הליכוד):

אני שואל, מתי את מתחלפת? כשאת יושבת-ראש תמיד כשאני עולה משום-מה השעון – – –

היו"ר ע' מאור:

אני מתחלפת בשעה 16:00. הפעם השעון שלי הוא בהנחייתו של סגן יושב-ראש סיעת הליכוד.

דוד צוקר (מרצ):

יש פה הקפדה רבה מאוד.

היו"ר ע' מאור:

כן, על-פי הנחיה שלהם, והוא עוד מצווה עלינו.

13 דקות לכל נואם ועוד דקה אחת אחרי הצלול.

גדעון פת (הליכוד):

ומי אחרי חבר הכנסת מצא?

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת מיכאל איתן. בבקשה, חבר הכנסת בן-אלישר.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, נוח לי לעלות לדוכן הזה ולדבר אחרי נציג אותנטי של השמאל הישראלי, המחרף ומגדף את מערכות ישראל, ממש כך, אם כי בסגנון יפה, אני חייב לומר.

והנה, במה אתה מתפאר, חבר הכנסת צוקר? בכך שלקחת את יאסר ערפאת, שמאז הוקם אש"ף ספג תבוסה אחרי תבוסה, תמיד מצא את עצמו יותר רחוק מירושלים בכל שלב ושלב של התפתחותו שלו ושל התפתחות ארגון הטרוריסטים שהוא עמד בראשו, עד שמצא את עצמו בסוף בתוניסיה, בתימן, בסודן.

נזכור כולנו, איפה הוא התחיל? כאן בירושלים, במרומי הר-הזיתים, ב"אינטרקונטיננטל", ב-1964, שם הוקם אש"ף. בסוף הוא מצא את עצמו בתוניסיה. ואתה, והממשלה שבה אתה משתתף, שבה אתה מרכיב מרכזי – היא הביאה אותו מתוניסיה בחזרה לארץ-ישראל. בזה אתה מתפאר.

סוף סוף עומד ערפאת עכשיו ואומר: הנה הנה חומות ירושלים לפנינו. אנחנו כבר כמעט יכולים לגעת בהן. הדגל שלנו יתנוסס על חומות העיר, על מגדליה, על צריחיה, על הכנסיות, על המסגדים.

אתה לא רואה? אתה לא שומע? אתה לא רואה את הכתובת על הקיר? מותר לך, אבל אני לא מוכן לקחת על עצמי את הסיכון הזה. אז אני היפני המובס היושב בג'ונגל? בעיניך אולי כן, כי אתה עלול באמת להביא לתבוסתה של מדינת ישראל; אולי, אם כי לא ניתן לך, לא לך, לא לשמאל הישראלי, לא למפלגת העבודה. אבל לשם לא שאתה רוצה להוביל, אלא מעשיכם מובילים לשם, לסיכון הנורא ביותר שמדינת ישראל יכולה לקחת על עצמה.

ואם כך, במה אתה מתפאר? אתה כל הזמן נותן למפלצת לאכול, מאכיל את החיה הזאת. ומה אתה חושב, שהיא פחות חכמה ממך? אתה נותן לה את עזה, היא לוקחת את עזה. אתה נותן לה את יריחו, היא לוקחת את יריחו. ואתה לא סתם נותן לה את עזה, אתה נותן לה את יריחו כבונס, שמא היא לא תסכים לקחת רק את עזה. לכן אתה מוסיף לה גם את יריחו. ולאחר מכן אתה נותן לה את שכם ואתה נותן לה את ג'נין.

אני לא יודע כרגע אם אנחנו צריכים להיות שם או לא. נאמר שלא. אבל ערפאת בפעם הראשונה מקבל את מה שהוא לא חלם לקבל. אתה יודע מה? ההבדל בין השמאל הישראלי לבינינו, אנשי הליכוד, בין יתר ההבדלים, אבל ההבדל המהותי הוא, שאנחנו לוקחים את הערבים ברצינות. אנחנו גם נותנים אמון במה שהם אומרים. אנחנו גם מכבדים את שאיפותיהם ואת רצונותיהם ולוקחים אותם ברצינות. אתם לא.

כאשר בא ערפאת ואומר שהוא רוצה את ירושלים ושירושלים היא מטרתו, אנחנו מאמינים לו. אתה אומר: לא, מה פתאום? הוא רק מדבר. אני שומע את זה. הרי ראש הממשלה שמעון פרס אמר זאת: "האט ער געזוגט". לא, סליחה, את זה אמר דווקא מי שלא ידע כל-כך טוב יידיש, ראש הממשלה המנוח יצחק רבין. הוא אמר את זה, בצורה מזלזלת.

אנחנו לא מזלזלים. את זאת הוא רוצה. אתם מזלזלים ברצונותיהם ובשאיפותיהם, ולכן אתם אומרים: בסדר, אז יהיו כמה אלפי ערבים שיבחרו בירושלים. אז ינהלו תעמולה. אז מה יש? אז לא נקרא לזה, נעשה RECEPTACLE משרד בחירות, נקרא לזה דואר. אז לא נקרא לזה קלפי, נקרא לזה כלי קיבול, חריץ לא למעלה אלא למטה או בצד, על מנת שזה לא ייראה כתיבת קלפי, כתיבת בחירה.

האם בצורה הזאת נציל את ירושלים? נעזוב כבר מה שערפאת אומר, אבל אתה כל הזמן מזין את החיה הזאת ואתה אומר: בבקשה, תראו כמה זה יפה.

יש לי חדשות בשבילך, חבר הכנסת צוקר. אנחנו לא רק מזינים את אש"ף ואת ערפאת, אלא באמצעותם אנחנו מזינים גם את ה"חמאס". אתה יודע מה? אני מתייחס ברצינות גם אל אנשי

ה"חמאס". אני יודע מה הם רוצים. אגב, מי שלא יודע זאת, גם ל"חמאס" יש אמנה, וכדאי אולי פעם לקחתה ליד ולקרוא אותה. גם להם יש שבועה מסוימת שהם נשבעו בה וממשיכים להישבע בה.

ועוד דבר, יש הסכם בין ה"חמאס" ובין ערפאת, מה עושים ומה לא עושים, בעיקר מה לא עושים. וזה לא שלא עושים חבלה או פגיעה או טרור נגד ישראלים ונגד יהודים. לא, לא מביכים את הרשות הפלשתינית. לא גורמים לכך שישראלים יפסיקו להזין את החיה הזאת, את המפלצת הזאת. ואתה מתפאר בזה.

שוב, מותר לך. אם זה כך, אם יש כאן הצלחה אדירה. הרי אתה פנית אלינו, אנשי הליכוד, ואמרת: המצביעים שלכם, הבוחרים שלכם, יודעים יותר טוב מכם. מעניין, אתה מדבר בסך הכול בשם רוב קטן ביותר האפשרי, 61 מתוך 120.

יהושע מצא (הליכוד):

סליחה, 58.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

בל נשכח שהסכם אוסלו ב' נתקבל בבית הזה, באולם המליאה הזה, על-ידי 61 מול 59.

יהושע מצא (הליכוד):

אבל הקואליציה היא רק 58.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

נכון, הקואליציה היא רק 58. אבל הסכם אוסלו ב', המסמך העיקרי הזה שבעקבותיו אנחנו מנהלים גם את הדיון היום, נתקבל ברוב של קול אחד. אמרנו אז, שאילו קול אחד בלבד היה משנה את הצבעתו, ההסכם הזה לא היה מתקיים.

להזכיר לכולם, הסכם קמפ-דיוויד נתקבל ב-85 קולות מתוך 120. חוזה השלום עם מצרים נתקבל ב-94 קולות מתוך 120. חוזה השלום עם ירדן בזמנו של יצחק רבין, זיכרוננו לברכה, נתקבל ב-105 קולות מתוך 120. האם גם הבית הזה לא מבין? 61 מתוך 120, יש בזה מידה רבה מאוד של אינוס המשטר הדמוקרטי.

אנחנו לא באים לטעון שרוב של אחד איננו רוב. ודאי שרוב של אחד הוא רוב, והוא גם רוב לגיטימי שעל בסיסו מותר לקבל כל החלטה. השאלה אם זה חכם, השאלה אם זה מותר, השאלה אם מותר לרוב כל כך קטן ומינימלי לרמוס את המיעוט המקסימלי שיכול להיות קיים?

בשום מדינה בעולם לא קיימת פרוצדורה כזאת. אנחנו חוזרים ומזכירים תמיד, שבארצות הברית, על מנת לאשרר הסכם תרבות בינה לבין זימבבואה, צריכים שני שלישים של הקולות בסנאט. לא יעלה כלל על הדעת לאשרר החלטה, הסכם דרמטי גורלי ובעל השפעה שיכולה לפעול למשך דורות, ברוב של קול אחד. אז אתה מדבר בצורה כזאת בטוחה?

מה אני הייתי מציע? – הרבה יותר צניעות; פשוט הרבה יותר צניעות. אני בהחלט בא ואומר, שאתה עוד עלול, אתה ומפלגתך והרוב המינימלי הזה שקיים בבית הזה, לאכול את הכובעים שלכם. רק כאשר אנחנו באים ואומרים: לאכול את הכובע, זה גם יעלה מחיר. זה לא שמדינת ישראל טובס; היא לא טובס, ודאי שלא טובס, ומדינת ישראל גם לא תושמד, ודאי שלא, אבל היא תשלם מחיר, היא תשלם מחיר.

עם ישראל קיבל החלטה עד כמה שהוא קיבל החלטה גם כאשר לא היתה לו מדינה, החלטה ברגליו לפעמים, בלי ראש, בלי מחשבה, מפני שלא השכיל להאמין למה שהיה כתוב על הקיר; לא השכיל ולא ידע להאמין למה שמצהירים אויביו וחוטפים בגלוי, בפרהסיה, בספרים שהתפרסמו – לא האמין, לא נעלם, המשיך ללכת בגאון בשדרות ההיסטוריה, אבל הוא שילם על זה מחיר, מחיר כבד מאוד.

אי-אפשר תמיד לבוא בטענות אל המודיעין אשר לא התריע. יש מודיעין, הוא מתריע, ולא צריך גם מודיעין חשאי מאוד. צריך פשוט שכל בראש על מנת להסתכל. גם אתה, לפחות אילו הבעת ספקות, ספקות, לא הביטחון המוחלט הזה שלדעתי אין לו על מה לסמוך, אבל לפחות על רוב גדול אין לו לסמוך כי הוא לא יכול לסמוך.

מה הוא השיג? – 61 חברי כנסת. באמת, פאר וגדולה, זה הכול. לא יותר מזה, כולל – – –

דוד צוקר (מרצ):

— — —

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

רגע, רגע, אם אתה מדבר על גנבת מנדטים, באמת אני לא רוצה לחזור לדבר הזה, אז בכל זאת קשה מאוד להשוות שני חברי כנסת שמגינים על הגולן עם שני חברי כנסת שמגינים על מכונית השרד שלהם. בכל זאת קשה לעשות השוואה כזאת.

דוד צוקר (מרצ):

— — — למה חיזרתם אחריהם?

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

אנחנו מדברים, ומותר גם להשתמש בססמאות ולגלוש מעט, מותר. הקואליציה היום מתבססת על שני חברים שבעבר נבחרו על המצע של צומת עם רפול. הלכו, קיבלו מכוניות שרד, לשכות, והם בקואליציה. אתה משווה את זה עם שני חברי מפלגת העבודה ששניהם מגינים על הגולן לנוכח אותו רוב מינימלי שמוכן ללכת לוותרים מקסימליים בגולן? אתה עושה את ההשוואה הזאת?

יהושע מצא (הליכוד):

ומסכנים את מעמדם.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

ומסכנים את מעמדם, כן. אני מציע לא להשוות את זה, אבל — — —

דוד צוקר (מרצ):

— — —

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

גם אז הרוב הוא מינימלי, גם אז אין במה להתפאר, גם אז לא כדאי לדבר בביטחון כל כך מוחלט על כך שהנה באה הישועה. ערפאת לא יביא את הישועה לעם ישראל, אש"ף לא יכול להבטיח לא ביטחון וגם לא שלום. איפה שיש אש"ף ואיפה שיש ערפאת, בסופו של דבר זה חייב להביא לאלימות. ברור שלאלימות הזאת לא תביא מדינת ישראל, אבל היא תגרום למדינת ישראל לשלם מחיר שהיא היתה יכולה לחסוך. הרי זה כל העניין.

לכן, גברתי היושבת-ראש, אנחנו מנהלים כאן היום פעולה פרלמנטרית לגיטימית, צודקת, ותודה רבה אם משחק — — —

היו"ר ע' מאור:

קצת תמוה בעיני בפרלמנטריזם, הכיצד הצד השני, של הממשלה, של הקואליציה, מנוע מלדבר? זה כנראה הפתרון שנמצא בוועדת הכנסת. זה תקדים שפעם ראשונה מאז אני בכנסת אני שומעת עליו.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

במידה רבה מדובר על משחק מכור מראש, מפני שכאשר רוב מובטח לממשלה וממשלה מוכנה להסתמך על רוב כל כך קטן כאשר היא מקבלת החלטה כל כך גורלית, אז כן, הכול מתנהל באיזו צורה משונה. אני מודה ומתוודה, שלי אין צל של ספק, שהדור, אינני יודע איזה, של ההיסטוריה, הבא, הנוכחי, ישפוט את הבית הזה, ישפוט את הכנסת הזאת לא רק על ההחלטות שהיא קיבלה, אלא על הצורה שבה היא קיבלה אותן, אין לי צל של ספק, ופסק-הדין לא יהיה לטובתה של הכנסת.

אני אסיים, גברתי היושבת-ראש, בקריאה הזאת: כאשר קואליציה מתבססת על 61 קולות ולא על יותר, מוטב שתהיה הרבה יותר צנועה, הרבה יותר זהירה, הרבה יותר הדרגתית, היא לא יכולה לאנוס והיא לא יכולה לכפות. בדמוקרטיה, רוב אסור שירמוס מיעוט, ואם הוא עושה את זה, בל יתפלא אם התוצאות למשטר הדמוקרטי הן, לפעמים, חמורות בצורה בלתי רגילה. כבר למדנו את זה במידה רבה מאוד, אני מקווה מאוד שלא נצטרך ללמוד זאת עוד הפעם. תודה, גברתי היושבת-ראש.

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת יהושע מצא, ואחריו – חבר הכנסת גדעון פת.

יהושע מצא (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, אני אפתח באותה הערה מאתמול, באותה הערה משלשום, באותן הערות – אני חוזר ואומר ופונה אל שולחן הממשלה הריק, תרתי משמע ריק; ריק משרים סביבו, ריק במעשיו, ריק בפעילותו. ואני מוחה, גברתי היושבת-ראש, שר אחד לפחות חייב לשבת פה, אז זו הפרה של הסדר והסכמם. לא שהם חסרים לי – – –

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת מצא, ברשותך, נוהל הדיון הפעם לא מאפשר לשום שר גם לקחת חלק בדברים.

דן תיכון (הליכוד):

זה לא קשור.

יהושע מצא (הליכוד):

אנא ממך. יש לי 13 דקות, ודקה אחת אני אקדיש לדבר הזה, כי הוא חשוב מאוד. אני חושב, גברתי, שבעצם זה שאת עוברת על כך לסדר-היום ואת מתרצת זאת, את מוסיפה לפגיעה בפרלמנטריזם ובכנסת ישראל. לא יכול להיות שממשלה לא תשב פה. היא הפילה עלינו את הסכם אוסלו, היא תשב פה ותשמע. זה שהיא לא שומעת, זה שהיא לא מקשיבה, זה שגם אם היא תשב אוזניה אטומות – זה סיפור אחר, אבל היא צריכה לשבת כאן. אני מוחה ואני חושב שהממשלה הזאת נוהגת רע גם ביחס שלה כלפי הכנסת.

גברתי היושבת-ראש, היה כאן חבר הכנסת דוד צוקר, שאמר לליכוד: צאו מהג'ונגל; הוא איננו כאן כרגע. צר לי, גברתי היושבת-ראש, הסכם אוסלו ב' הכניס את כולנו לחיי ג'ונגל, הכניס את המדינה הזאת לחיי ג'ונגל.

הסכם אוסלו ב', גברתי היושבת-ראש, קירב טרור לערי ישראל, קירב את שכמ, את רמאללה, את ג'נין, את טול-כרם ואת בית-לחם. הם בשלב זה יושבים בשקט, הם רק מתפרעים בעריהם; הכו את הצבא שלנו באבנים, זינבו בו, הציתו דגלי ישראל, התייצבו מעל הבמה בראשות הראיס ערפאת, קוראים לשחרורה של פלשתיין, קוראים להקמתה של מדינה פלשתינית ומצהירים על ירושלים כבירת ישראל.

חבר הכנסת דוד צוקר וחברי כנסת אחרים מדברים ואומרים לנו: צאו מהג'ונגל. צר לי, הממשלה הזאת הכניסה אותנו לחיים שדומים לג'ונגל, והלוואי שנתבדה כולנו והלוואי שביטחון ישראל יתייצב. אני כולי תפילה שכך יהיה.

הבוקר, גברתי היושבת-ראש, יצאתי כיושב-ראש ועדת הפנים לסיור בירושלים. יצאתי לראות מה עוללה הממשלה הזאת לירושלים. הייתי עם הוועדה כולה, ואני רוצה לומר לך, גברתי היושבת-ראש – – –

הי"ר ע' מאור:

לפי הדיווחים כאן במליאה, יש לך ועדה גדולה מאוד. דיברו על 20.

יהושע מצא (הליכוד):

כן, גברתי, הייתי עם הוועדה, עם שמונה-תשעה חברי כנסת. אילו באת אתנו, גם את היית רואה מה עוללה הממשלה הזאת לירושלים. אני אומר זאת כבן ירושלים, שיושב בה 13 דורות, וראיתי אותה גם בצערה וראיתי אותה גם בשמחתה, והיום ראיתי אותה בגבולותיה – חוזרת לגבולות 1947, חוזרת לגבולות בטרם שחרורה במלחמת ששת הימים. הממשלה הזאת הפכה את ירושלים להיות שוב עיר גבול. הממשלה הזאת החזירה את ירושלים להיות עיר פרזות. הלב נצבט, גברתי היושבת-ראש, לראות כיצד חזרו שכונותיה החדשות של ירושלים להיות עיר גבול. הייתי בשכונות האלה

ושאלתי את עצמי: באיזו זכות הרימה הממשלה הזאת יד על ירושלים? וזו הרמת יד. אז אולי הזכות שהיא אומרת – הסכם אוסלו האומלל הזה.

הלכנו וראינו היום כיצד קרב הגבול אל צפונה של ירושלים על-ידי רמאללה ושכנותיה, הגבול התקרב לנווה-יעקב – שכונה אדירה של יהודים שיושבים בה. במזרח סגרה הממשלה הזאת על פסגת-זאב וסגרה על הגבעה-הצרפתית בכפרים ערביים שעכשיו סוגרים עליה גם בבנייה, והקפיאה הממשלה הזאת כל יכולת לבנות במזרח. היינו, גברתי היושבת-ראש, בדרומה של ירושלים, בגילה, ושוחחנו עם התושבים, והם התייצבו בפנינו. אני רוצה לומר לך – חרדה בלב, פחד בלב התושבים. התייצבו מעל כביש וראינו כיצד ומהיכן מאות רבות של פלשתינים גונבים את הגבול יום יום, חודרים לגילה ומשם לתוך ירושלים – יום יום מאות רבות של פועלים שבאים לעבוד וגונבים את הגבול בצורה לא חוקית.

מה שקרה היום בגילה קורה בכל יתר שכונותיה של ירושלים על הגבול, ותודה לאל שעדיין הביטחון נשמר. אבל אני רוצה לומר לכנסת היום, שאם הביטחון נשמר, זה משום שאנחנו חיים בחסדי רצונם של אותם פלשתינים. הם נכנסים היום שלא על מנת לפגוע, ואני שאלתי היום את מפקד המחוז: ומה יקרה כאשר הם יכנסו על מנת לפגוע? מי שלא יכול לעצור אותם בכניסתם יום יום ולא יכול לחפש בכליהם ולא יכול לעצור אותם – ואלפים ביום חודרים לירושלים – לא יוכל לעצור אותם כאשר ה"חמאס" ירצה לפגוע, ואתמול-שלשום ה"חמאס" קיבל החלטה לפגוע. זו הפקרות, ואמרתי: הפקרות להחזיר את ירושלים להיות עיר גבול כאשר היום, לצערי הרב, אנחנו עדיין צריכים להתחיל לחיות בחסדי אותם פלשתינים. ירצו – יפגעו, לא ירצו – יסתננו ויחזרו; ואנחנו יודעים שהשכנים האלה – אנחנו רואים אותם בהצהרותיהם – רוצים לחדור לירושלים ולקחת אותה מאתנו.

אבל אני רוצה לשים דגש אחד, גברתי היושבת-ראש – אתם מתפארים או הממשלה הזאת מתפארת בהסכם אוסלו. וההסכם הוא דו-צדדי – אנחנו מקיימים אותו עד תום והפלשתינים מפירים אותו יום יום. הכניסה הבלתי-חוקית הזאת היא הפרת הסכם אוסלו, ואני ארוץ על פני אותם דברים שרציתי לומר – כי יש לי עוד דקה – ואעבור לבחירות.

היינו בסניף דואר. כבר דובר הרבה על הרמייה הזאת של אין הצבעה, וכן מצביעים, והממשלה הזאת אומרת: לא מצביעים. אני רוצה להתייחס לנקודה אחרת, גברתי היושבת-ראש. בבחירות האלה – ולפגיעה הזאת לא משנה לי כיצד מצביעים או לא מצביעים – הולכים להיבחר שבעה נציגים פלשתינים מירושלים לרשות הפלשתינית. ואת יודעת אילו מצעים הם מחלקים, מה הם מטיפים באספות שגם הן הפרה של הסכם אוסלו? הם תובעים מדינה פלשתינית, הם תובעים את ירושלים כבירתם והם מדברים על זכות השיבה לארץ כולה. זו הפרה של הסכם אוסלו פעם נוספת, גברתי היושבת-ראש, ואתם נותנים לכך את ברכתכם בכך שאתם נוהגים כבת-יענה. אני מזהיר את הממשלה הזאת – הרמתם יד על ירושלים.

משפט אחרון – הבושה והחרפה. כשאני תיארתי את ירושלים בצפונה, במזרח ובדרומה – החזרתם אותנו למערב-ירושלים, מה שקראנו פעם פרודור ירושלים. ועכשיו מעצים הפלשתינים בראשות ערפאת להחזיר ולהפוך את לטרון לתחנת מעבר פלשתינית. לאן אתם מובילים אותנו בחוסר האחריות, הממשלה הזאת? בחוסר אחריות מוחלט – דרום, צפון, מזרח הפכו עיר גבול, ועכשיו במערב רוצים לקבוע בלטרון תחנת גבול.

זו ממשלה שגם אם היא תעביר את החקיקה של היום – כפי שצינו קודמי, ואני מציין את זה יום יום – היא תעביר את זה במיעוט, כי זו ממשלה שנשענת רק על 58 קולות קואליציוניים; אין לה יותר. אבל

היא נשענת על תומכים – תומכים ממפלגות מד"ע וחד"ש, ובתוך ה-58 יש לה כלנתריסטים שפרשו מסיעת צומת והתיישבו על כיסא שר וסגן שר, ויראו כי טוב, ובמחיר הזה "ויראו כי טוב" נותנים הם יד להפקרתה של הארץ הזאת.

גברתי היושבת-ראש, צריך להחליף את הממשלה הזאת, להוריד אותה, כדי שעם ישראל ידע – אין פשרות על ירושלים. ירושלים ללא פשרות, גברתי היושבת-ראש. תודה רבה.

היו"ר ע' מאור:

תודה. חבר הכנסת גדעון פת, בבקשה.

גדעון פת (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה וריקה – אני חייב לומר כמה מלים על כך. משאירים לנו את הכנסת בדיון כל כך חשוב, בנושא שבאמת יקבע חלק חשוב מאוד של עתידנו, והממשלה לא קיימת והקואליציה לא קיימת. מזל יש לכנסת שיש לה אופוזיציה, אחרת היו צריכים לנעול את שערי הכנסת.

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת פת, פשוט קבעו נוהלי דיון שהפעם לא נתנו פתחון פה לשום נציג קואליציה.

גדעון פת (הליכוד):

כן, אבל זה היה בהסכם עם הקואליציה. הקואליציה ביקשה דרכי דיון שבהן היא שמרה לעצמה 20 דקות או 25 דקות והשאירה את הכנסת למשך 17 שעות או יותר לאופוזיציה בנושא שהוא כל כך חשוב. שום שר לא נמצא כאן במשך כל הדיונים, אבל זו דרכה של הממשלה, וכך ודאי תעבור הממשלה עוד חודשים מספר, והתקווה היא שאולי לאחר מכן תהיה מציאות אחרת.

אני רוצה להתייחס לסעיף 1 בהצעת החוק. ברור שאני מצטרף לכל הדברים שנאמרו על-ידי נציגי האופוזיציה, וגם אלו מתוך הקואליציה שמבקרים את ההסכם ואת חוק יישום ההסכם, אבל אני רוצה להתייחס לסעיף אחד, והוא סעיף 14. הסעיף הזה אומר – וכבר דנו על כך בוועדת הכלכלה של הכנסת לפני שבועות מספר: "על אף האמור בכל דין רשאי שר התקשורת להורות לרשות הדואר להסכם; שר || לנספח VI לתת את השירותים הדרושים לביצוע התחייבות המדינה לפי סעיף התקשורת יקבע את התמורה שהמדינה תשלם לרשות הדואר בעד השירותים שניתנו לפי סעיף זה".

אני שואל שאלה באמת תמימה, לא לשם ניגוח. איזו שטות, איזו טיפשות, איזה חוסר מחשבה. הלכתי לראות את בתי-הדואר שממשלת ישראל דהיום הסיימה שייפכו להיות קלפיות ולשם יבואו 4,000–5,000 מצביעים. אומרים שיבואו רק ערבים זקנים, רק ערביי ירושלים החולים. הלכתי לראות

את בתי-הדואר הללו. למעט בית-דואר אחד, כל יתר בתי-הדואר הם חנויות למחצה. יש מקום שהוא חנות סדקית, ובעל החנות מוכר חוטים וסיכות וליד זה הוא מוכר גם בולים ויש לו תיבת מכתבים. וזה נקרא בית-דואר. שם יעמידו את המכלים. הרי מתביישים לקרוא לזה תיבות קלפי, בהסכם קוראים לזה מכלים. ויש אפילו קביעה בהסכם מה יהיה צבע המכלים הללו, ושם יהיו קלפיות. אשה תיכנס לקנות כפתורים, ואדם אחר ייכנס להצביע.

ביום שבת. למה ביום שבת? משום שהם רצו בזה. כנראה שמישהו לבוש בבלייזר כחול ועניבה משובצת, מישהו במשרד החוץ לא הבין מדוע הם מעוניינים בכך. הם רצו את הגושפנקה של מדינת ישראל, את סמל מדינת ישראל. מתחת אותו סמל הם יציעו לרשות הפלשתינית. הם לא יכלו להעמיד את הקלפיות הללו בחצרות המסגדים שלהם, לא יכלו להעמיד אותן במשרדים של ארגונים ציבוריים, לא יכלו לשכור חמש חנויות ולהציב בהן את הקלפיות? לא. דווקא במבנה שמסמל את ריבונות מדינת ישראל. זה אומר לך שהריבונות היא בסימן שאלה, כי כך רצו הם, ואותנו, את ממשלת ישראל הובילו באף.

הממשלה באה חסרת בושה לבקש חקיקת הסדר שעוקפת חוק קבוע. לא היה כדבר הזה בכל הבחירות המתקיימות במדינת ישראל – הבחירות הכלליות, הבחירות המוניציפליות, הבחירות ללשכת עורכי-הדין, הבחירות להסתדרות המורים, הבחירות להסתדרות הכללית, הבחירות בתנועה הציונית – שבית-דואר ישמש חלק ממערכת בחירות. לא קרה דבר כזה. רק כאן, רק במקרה הזה, משום שהם רצו להשפיל את הריבונות הישראלית בירושלים המאוחדת, הסכימה לכך הממשלה, ואנחנו מתבקשים היום לאשר זאת.

כאשר רשות הדואר מבקשת את רשות ועדת הכלכלה של הכנסת לאפשר לה למכור מעטפות בבתי-הדואר, דנים אם זה נחוץ ואם זה לא נחוץ, האם אין בכך משום תחרות בלתי הוגנת בסקטור הפרטי, שוברים את הראש איך למצוא איזו פשרה, שלא תפגע במיוחדות של בית-דואר ובעסקים למיניהם שמדי פעם בפעם רשות הדואר מבקשת לצרף לעיסוקים של בית-דואר.

ופה – מקום להצבעה, קלפי של הרשות הפלשתינית, זו שכל כך אוהבת אותנו, זו שכל כך שמחה לחיות במחיצתנו, זו שמוכנה לעמוד במחויבויות שהיא נטלה על עצמה... חס וחלילה. הממשלה מביאה לכנסת 11–12 דפים של מחויבויות שלנו. על כל מלה שהתחייב מישהו באותו הסכם אומלל אוסלו א' ואוסלו ב', שורה ארוכה של חוקים איך אנחנו נמלא אחר כל המחויבויות האלה ועד לאות האחרונה. ואילו הצד השני לא חושב בכלל, לא מתכנן בכלל, לא מניח בכלל שגם הוא צריך לעמוד במחויבויות המעטות שהוא קיבל על עצמו.

אדוני היושב-ראש, הרי זה לא דבר שיעשה או יהרוס את מרקם היחסים ואת מרקם הרגשות שיש לכל אחד מאתנו לירושלים המאוחדת, אבל למה לעשות את השטות הזאת, למה לעשות את הטיפשות הזאת? למה לתת את בתי-הדואר הממשלתיים, הממלכתיים, למטרה שכזו?

אני בטוח שהמפלגות המייצגות כאן ציבור דתי בוודאי כואבות, חלק מהן כואב, חלק בוודאי יפרוט את זה לתקציבים, אבל אני מניח שיש כאן די חברים במפלגות הללו שכואבים את עצם העובדה שהדבר נעשה ביום שבת. אנחנו לא מחללים את יום השבת, משום שזו מדינה יהודית, ואנחנו מכירים בכך. אבל, בשביל למצוא חן ובשביל להיענות לדרישות הבלתי-הגיוניות של הרשות הפלשתינית, מותר לחלל את השם, מותר לקלקל את סמל המדינה, מותר להשתמש במקום ממלכתי למטרה שלפחות מחצית העם חושבים שאיננה מטרה ראויה. אין כל ספק בדבר, שבשום מקום בעולם במדינה

תרבותית דמוקרטית אחרת, ברמה שאנחנו רואים בה את עצמנו, לא יקרה כדבר הזה. על כך אני כואב, על כך אנחנו כואבים.

לממשלה יש רוב חוסם. יש לה כמה חברי כנסת שלבם במזרח-ירושלים, הם במקרה גרים במערב-ירושלים. אבל לבם במזרח-ירושלים, לא כפי שלבנו במזרח-ירושלים. לבם במזרח אחר לגמרי, שחלקו הוא גם ירושלים. הממשלה הזאת יכולה להעביר חוק ברוב של קול אחד, אנחנו רואים את זה. ואפילו לא בקול אחד. בכל הצבעות האי-אמון הממשלה הזאת לא מצליחה לגייס לעצמה 61 קולות. עם כל הגיוסים וכל המאמצים וכל האיסורים לצאת את הבניין, לצאת את הארץ, להתקזז, הממשלה אף פעם לא מצליחה לגייס לעצמה 61 קולות, זה הרוב הנדרש.

לכן הממשלה יכולה להעביר את מה שהיא רוצה להעביר, אבל אנחנו מבקשים מהממשלה, לא בביזיון, לא בטיפשות, לא בחוסר מחשבה, לא ביצירת תקדימים, כי התקדים הזה יחזור על עצמו מחר או מחרתיים ובכל דיון, ואנחנו עדיין לא הגענו לדיון הגדול של עתיד ירושלים. אנחנו לתומנו, כך אמרנו, IS NON NEGOTIABLE, שאף פעם לא נגיע בכלל לדיון שכזה. לגבינו ירושלים בלתי ניתנת בכלל לדיון, בלתי ניתנת להסכם. ירושלים היא ירושלים יהודית, ויהודית בלבד. אבל, אם הממשלה הזאת יוצרת תקדימים שכאלה, מה ילינו עליה אם בבוא היום, וגם עד שאותו יום יבוא, יבקשו את התקדימים האלה שיחזרו על עצמם ויהפכו את מה שהם כל כך רוצים לעשות, את ירושלים זו, ירושלים היקרה לנו כל כך, דה-פקטו לחלק של מה שהם קוראים מדינה פלשתינית, אלוהים שישמור, או רשות פלשתינית, שחבל, חבל, שלא שמנו אותה במקום הנכון ובפינה הנכונה על-פי החשיבה של מנחם בגין, זיכרוננו לברכה, שהגה, חישב, תכנן, הבין ושכנע כשהביא את תוכנית האוטונומיה הן בדיוני קמפ-דייוויד והן לאחר מכן בדיוני הסכם השלום עם מצרים.

אנחנו יודעים את התוצאות של ההצבעה בעניין הזה, בוודאי נצביע פה ב-22:30, או ב-23:00.

היו"ר ש' וייס:

ב-22:00, לא? דחו את זה ל-22:30?

אהוד אולמרט (הליכוד):

אני כמעט בטוח שבשעה 22:00 ראש הממשלה יהיה במקום אחר.

גדעון פת (הליכוד):

אז ידחו את זה ל-23:00.

לימור לבנת (הליכוד):

אפשר לדחות לשבוע הבא.

גדעון פת (הליכוד):

מה זה באמת משנה. אני רק בא לטעון על הביזיון, ואני שואל אותך, אדוני היושב-ראש, אני שומע את הצלצולים, כמה חבל שכנסת ישראל, זו היושבת בירושלים, שאנחנו חושבים אותה למאוחדת, ולמאוחדת לעולמים, צריכה לדון בעניין תחת עננה כזו של ביזיון. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

אני מאוד מודה לחבר הכנסת גדעון פת. חברת הכנסת לימור לבנת, ואחריה – חבר הכנסת אהוד אולמרט. אתם יודעים שאני מסמן לכם 13 דקות, על-פי בקשה של מרכז הדיון הזה, חבר הכנסת מיכאל איתן.

לימור לבנת (הליכוד):

קטונו מלהתווכח עם חבר הכנסת מיכאל איתן.

היו"ר ש' וייס:

בוודאי.

לימור לבנת (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, חבר הכנסת אהוד אולמרט, ראש העיר המאוחדת, ירושלים המאוחדת, תרשה לי, אדוני היושב-ראש, לברך את ילדי כיתה ג', כיתה שבני, יאיר, לומד בה בבית-הספר "איילון" בתל-אביב, שנמצאים אתנו כאן. אסור למחוא כפיים.

היו"ר ש' וייס:

להבא תדריכי אותם לפני כן.

לימור לבנת (הליכוד):

הם באו לכאן לאחר סיור. היינו גם בהר-הרצל, עלינו על קברו של ראש הממשלה יצחק רבין, זיכרוננו לברכה. היינו גם ב"יד ושם". עכשיו כיתה ג' הגיעה לכאן לכנסת, ואני מאוד גאה שהם כאן, מאוד שמחה, ורוצה לברך אותם.

היו"ר ש' וייס:

שלום כיתה ג'.

לימור לבנת (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, במהלך הסיור שלנו היום היינו גם בהר-הצופים. בדרכנו מהר-הצופים לכנסת ראינו את העמודים בירושלים מכוסים במודעות תעמולה של מועמדים לרשות הפלסטינית.

דווקא הבוקר קראתי, שמפקד מחוז ירושלים, אריה עמית, אומר, שבתחום ירושלים אין תעמולת בחירות, וישראל תקפיד מאוד על כך שתעמולת הבחירות תהיה רק בשטחי יהודה ושומרון. אדוני ראש העיר, כדאי שתדע שבתוך ירושלים גופה מתקיימת תעמולת בחירות של הרשות הפלסטינית, מודבקות מודעות, מודבקים שלטים, ומי יודע מה עוד צפוי לנו.

הממשלה מביאה לנו היום חוק לכנסת. אגב, אדוני היושב-ראש, אין כאן אף נציג של הממשלה.

היו"ר ש' וייס:

אני באמת אזרז אותם להגיע. רק שנייה אחת. השרים התורנים – – –

לימור לבנת (הליכוד):

אפילו השרים התורנים אינם, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ש' וייס:

נדמה לי שהשרים התורנים הם יאיר צבן ואמנון רובינשטיין. אני מבקש מסגן המזכיר לעודד מישהו מהשרים להגיע לאולם.

לימור לבנת (הליכוד):

אנחנו נמשיך כנראה את הדיון גם בהיעדרם של השרים. לפעמים אני חושבת לעצמי, שאילו הם היו יושבים כאן במליאה הם היו עוסקים פחות במרץ בחתימת הסכמים שיש להם משמעות היסטורית ושעלולים להביא, חלילה וחס, לחלוקתה של ירושלים. משום שמה שקורה היום, והצעת החוק שהממשלה מביאה היום, החוק ליישום הסכם הביניים, שהוא בתרגום לעברית פשוטה למעשה ההקדמה למאבק על ירושלים ותחילת הכרסום במעמדה של העיר על-ידי כך שמעניקים לפלשתינים, תושבי ירושלים, זכות לבחור ולהיבחר, ונדמה לי שרוב הציבור לא יודע את העובדות האלה ולא יודע שהיום בעצם מעניקים לערביי מזרח-ירושלים זכות להיבחר בשבת בבחירות לרשות הפלסטינית.

עכשיו השאלה היא מה יקרה, והשאלה היא מה יהיה ומה הם מתכוונים באמת, ואיך אנחנו מתקפלים באמת. אנחנו הרי יודעים, ורק השבוע פורסמו בעיתונים מודעות של ה"כוורת" של יאסר ערפאת, כאשר הוא מופיע על רקע ירושלים, וכאשר בתוך ה"כוורת" הזאת על רקע ירושלים והר-הבית יש אמירות ברורות ונחרצות ביותר של ערפאת ושל כל הנהגת הרשות הפלסטינית, האומרים: אנחנו נשחרר את ירושלים, או בלשונם: "בדם ואש נשחרר את ירושלים, נשחרר את פלשתיין". הם חוזרים ואומרים את זה גם לאחר אוסלו א' ולאחר אוסלו ב' ולאחר כל ההסכמים, וגם לאחר החוק הזה היום.

סיפר חבר הכנסת בני בגין לא מזמן על קלטות שמופצות בנצרת, ששם כוח-17 של ה"פתח", עם תמונתו של ערפאת על הקלטת, קוראים: נשוב לעזה, נשוב לשכם, נשוב לג'נין, נשוב לירושלים, נשוב גם לרמלה, נשוב גם ללוד, נשוב גם לעכו, נשוב גם ליפו; לכל פלשתיין, מה שהם קוראים, דהיינו – לכל אדמת ארץ-ישראל. וכמו שאמרתי, המאבק היום, המאבק שאנחנו נאבקים בממשלה הוא בעצם הקדמה למאבק הגדול שעוד יבוא על ירושלים.

ביום ראשון השבוע אמר ראש השב"כ היוצא בישיבת הממשלה, שמייד לאחר הבחירות בשבת, ביום ראשון, יהיה מצב חדש לגמרי. ועוד הוא הוסיף ואמר, שהפלשתינים יעלו את ירושלים לראש המשא-ומתן מייד אחרי הבחירות שיתקיימו בשבת, ויחדדו את הנושא של ירושלים ויהפכו אותו לנושא המרכזי במשא-ומתן. כך אומרים כולם, גם הפלשתינים, אבל גם הפרשנים המוסמכים ביותר, כמו שציינתי – ראש השב"כ.

כך ברור לכולם שבעצם כוונתם עכשיו להתחיל את ההתמקחות. עכשיו, כשהם קיבלו מאתנו בעצם סממנים של מדינה פלסטינית, כשקיבלו מאתנו סממנים של התחלת ריבונות גם בירושלים על-ידי אותה זכות הצבעה, עכשיו הם יגייסו את דעת הקהל הבין-לאומית נגדנו. לאחר הבחירות לרשות הפלסטינית יקפאו את היחסים בין ישראל לעולם המוסלמי, ולאחר הבחירות לרשות הפלסטינית יפגינו ברחובות, יחדשו את האינתיפאדה, יחדשו את הטרור, הכול משום שהם רוצים את ירושלים ואינם מוכנים לקבל את העובדה שירושלים מאוחדת, ירושלים יהודית, וערבים יכולים לחיות בה תוך שוויון זכויות בלבד.

אבל ישראל, ממשלת ישראל, ממשלה עקשנית. שלא יקל הדבר בעיני אף אחד – הממשלה לא סתם בקלות כך מוותרת. הנה, אני קוראת הבוקר בעיתונים, שהממשלה התעקשה התעקשות נחרצת על כך שהחריץ של תיבת ההצבעה יהיה בצד ולא למעלה, כדי שזה לא יהיה דומה, חס וחלילה, לתיבת קלפי. כדי שהטענות שאנחנו מעלים כאן אפשר יהיה להפריך אותן, אבל זה הרי הכול ב"כאילו". הממשלה מתעקשת על הדברים הלא-חשובים, היא מתעקשת על גודל מכל ההצבעה, היא מתעקשת על צבע מכל ההצבעה, היא מתעקשת על המקום של החריץ שבו ישולשל הפתק לקלפי, בצד או למעלה. מה שהיא איננה מתעקשת עליו – היא איננה מתעקשת לשמור על ירושלים המאוחדת בריבונות ישראל.

אדוני היושב-ראש, אבי, עזריאל וייס ולימים לבנת, נולד בירושלים. אני דור שמיני פה בארץ מירושלים. משפחתו של אבי היתה מהמשפחות הראשונות שיצאו מחוץ לחומות, ועכשיו רוצים להחזיר אותנו אל תוך החומות האלה, אל תוך הגבולות הצרים האלה, הקטנים האלה. עכשיו מה שעושים זה שלא עומדים בנחרצות על מעמדה של ירושלים.

כבר אמרו חברי כנסת אחדים, גם השר יוסי ביילין, כל מיני פטנטים: אנחנו נעשה רשויות מוניציפליות נפרדות, נקים רבעים. היו כל מיני רעיונות מהסוגים האלה. העלו רעיונות, הורידו, אמרו שלא בדיוק התכוונו, כן התכוונו. כך מתחילים להכשיר את דעת הקהל להתקפלות, לנסיגה, לווייתור על כל מה שאנחנו מאמינים בו, כל מה שיקר לנו, כל מה שהיה יקר לכל עם ישראל. נעלה את ירושלים על ראש שמחתנו. ירושלים, שבמשך דורות רבים התפללו אליה יהודים, חלמו עליה, וישבו בה בכל הדורות ללא הפסק; ירושלים זאת, עיר בירתנו, נמצאת היום בסכנה.

אדוני היושב-ראש, כבר דיבר על כך קודם חברי חבר הכנסת גדעון פת, שמעתי גם חברי כנסת אחרים שדיברו והזכירו גם את העובדה שהבחירות מתקיימות בשבת, ובדין הזכיר את זה חבר הכנסת גדעון פת. גם בעניין הזה אין מקריות. זה נעשה בכוונה תחילה, כדי להשפיל ולבזות ולהביך. אבל צריך גם לזכור, שבתום הדיון הזה הלילה, כמו שהסכם אוסלו ב' עבר ברוב של 61 מול 59, גם הצעת החוק הזאת תעבור כנראה בתום הלילה, בהצבעה, ברוב של 61 מול 59. זה רוב, וזה חוקי, ואיש לא יכול לומר שזה לא חוקי. אבל האם באמת לגיטימי ללכת למהלכים היסטוריים דרמטיים כאשר העם מפוצל?

על הסכם השלום עם ירדן ועל הסכם השלום עם מצרים בשעתו, להבדיל, אותו הסכם שלום עם מצרים שהביא ראש הממשלה מנחם בגין, זיכרוננו לברכה, ואחר כך הסכם השלום עם ירדן שהביא ראש הממשלה יצחק רבין, זיכרוננו לברכה – היו כאן בין 90 ל-100 וכמה קולות של חברי כנסת שהצביעו בעד. קונסנסוס כמעט מקיר לקיר. וכאן רוצים על חודו של קול? ואם חבר כנסת אחד ישנה את הצבעתו כבר אין רוב? כך הולכים לקבל החלטות היסטוריות, החלטות דרמטיות, החלטות שיקבעו את עתידו של העם הזה, את עתידה של ארץ-ישראל, את עתידה של ירושלים.

אדוני היושב-ראש, אני חושבת שזה יום עצוב לעם ישראל, ועצוב לי בלב. והיה עצוב לי מאוד כשראיתי היום אותם שלטים, אותם שלטי תעמולה, כי ככה זה מתחיל. זה מתכרסם. ואחת היא לי אם יצביע אדם אחד או יצביעו 5,000 אנשים או 50,000. זה לגמרי לא משנה. העיקרון הוא זה שקובע, לא המספרים ולא הכמויות. ואני קוראת שאולי חלק לא יבואו ולא יצביעו ויפחדו. חוסר העמידה האיתנה של הממשלה, ההתקפלות שלה, הוויתור שלה, הנכונות שלה בכלל לוותר, הם אלה שמדאיגים אותי.

ולכן, אדוני היושב-ראש, סוף ה"סרט" הזה – והרי זה לא סרט, אלה הם חיינו, זאת המציאות – סוף ה"סרט" הזה ידוע: הממשלה כנראה תשיג רוב בתום הלילה הזה. אבל אנחנו נעשה את כל מה שאנחנו יכולים, בליכוד וביתר מפלגות האופוזיציה, כדי להביא את הדברים לידיעת הציבור, כדי לחדד אותם, כדי להסביר אותם, כדי שידע כל אזרח ותדע כל אזרחית, שבהצעת החוק הזאת היום ממשלת ישראל מתחילה את הוויתור על ריבונותנו בירושלים המאוחדת. ואנחנו מתחילים היום את המאבק למען ירושלים המאוחדת שתישאר בריבונות ישראל. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה לחברת הכנסת לימור לבנת. חבר הכנסת אהוד אולמרט, בבקשה.

יהושע מצא (הליכוד):

ראש העיר.

היו"ר ש' וייס:

פה הוא חבר הכנסת. מחוץ למשכן הכנסת הוא ראש העיר ירושלים.

אהוד אולמרט (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי כנסת נכבדים, ראשית, לפני שכיתה ג' עוזבת, גם אני רוצה להצטרף לברכות ולברך אותם בשם ירושלים. אנחנו מאוד אוהבים תלמידים שבאים אלינו מכל קצות הארץ לבקר אותנו. ואני מברך את יאיר ואת כל חבריו מכיתה ג'. שיבואו כמה שיותר לירושלים, גם בלי האמא. לא חייבים עם האמא.

אדוני היושב-ראש, אני מוכרח להגיד, שאני מתרגש התרגשות לא קטנה מהצפיפות שלפתע הולכת ונוצרת.

היו"ר ש' וייס:

אנחנו נמצא לך גם איזה שר.

יהושע מצא (הליכוד):

כבר יומיים ברציפות אין כאן שר, ואתה מרשה את הפגיעה הזאת בכנסת.

היו"ר ש' וייס:

כבר דיברנו על זה הבוקר. אנחנו לא נפסיק את הדיון משום שהשרים אינם.

אהוד אולמרט (הליכוד):

חבר הכנסת מצא, ואני חשבתי שאמרת שאתה בא לשמוע אותי.

משה קצב (הליכוד):

אנחנו מבקשים שראש העיר לא יזלזל באלה שנכנסו עכשיו כדי לשמוע אותו.

אהוד אולמרט (הליכוד):

להיפך, אני מתרגש התרגשות עמוקה. הנה הצטרף גם ידידי הטוב חבר הכנסת דוד לוי.

מיכאל איתן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אני מציע להחתים את חבר הכנסת מצא על נוכחות של לפחות פעם בשבוע כאן כשהוא יהיה שר.

אהוד אולמרט (הליכוד):

בשלב הזה מר מצא מוכן לחתום על ההתחייבות.

אדוני היושב-ראש, הלוואי שיכולתי להתלוצץ, אבל הנושא הזה הוא נושא רציני מאוד. ובאמת יש מצבים ויש נושאים שחשיבותם ומשקלם אינם נמדדים לפי מידת הנוכחות של חברי הקואליציה או נציגי הממשלה. הדברים יישארו רשומים בפרוטוקול הכנסת, הם גם מוקלטים, והם עוד יחזרו לממשלה הזאת ולראשיה ולא לה שמולכים אותה בדרך התענועים הזאת שעלולה חס וחלילה להביא לחלוקת ירושלים.

אני רוצה להראות לכם משהו שמתפרסם היום בעיתון ירושלמי, בריבונות מדינת ישראל. העיתון הזה מפרסם מודעות תעמולה לרגל הבחירות שמתקיימות במזרח-ירושלים. באחת התמונות כאן מופיע למשל נביל שעת', שהוא מאדריכלי המשא-ומתן והסכם השלום עם ישראל. שימו לב לסמל שמופיע במרכז המודעה. זה הסמל ההיסטורי של המאבק המזוין, עם שני כלי הנשק האחוזים בידיים קפוצות, כשהם מכסים על פני מפת כל ארץ-ישראל. והם מדברים על המאבק, הם מסמלים את המאבק המזוין נגד מדינת ישראל.

אפשר להצטעע בדיבורים, במשחקי לשון, בהסברים, בניתוחים. במסר שהבחירות הללו מביאות לציבור הירושלמי הפלשתיני, שצריך ללכת ביום שבת להשתתף בהן, בלב המסר הזה מופיע סמל המאבק המזוין נגד מדינת ישראל. כל היתר נגזר מזה. מי שאיננו מבין את זה, טומן את ראשו בחול.

ואני אומר לך, אדוני היושב-ראש, אם חס וחלילה נגיע יום אחד למה שאני מאמין שהעם כולו, על כל חלקיו ורבדיו ואזוריו וקבוצות האוכלוסייה שלו, מתנגד לו בכל לבו, תוכל ממשלת ישראל הזאת לרשום לעצמה את תעודת האחריות לתהליך הזה ביום שהסכימה שבחירות לרשות הפלשתינית תתנהלנה בתוך שטחה הריבוני של מדינת ישראל, בירושלים.

אני רוצה לחלק את דברי לכמה היבטים. קודם כול, מה נאמר במערכת הבחירות הזאת. הבאתי לכם את הדוגמה הזאת של הסמל. אחת הסממאות השגורות שחוזרות ומופיעות בדברי התעמולה, גם במודעות בעיתונות, במקרה לא במודעה הזאת, מדברת על הקריאה לבניית המדינה הפלשתינית העצמאית אשר בירתה ירושלים הנאצלת. אין זה מקרה שירושלים היא במוקד התעמולה של המועמדים במערכת הבחירות הזאת, כי היא מתנהלת בירושלים.

במסגרת תעמולת הבחירות יש רשימת ה"פתח" לאזור הבחירה בירושלים, רשימה שהראשון והמוביל בה הוא אבו-עלא, מאדריכלי המשא-ומתן, מיקירי ממשלת ישראל, מהחברים האלה, מה-החדשים, ששרי הממשלה ופקידיה הבכירים כל כך גאים תמיד שהם יכולים לספר איך הם BUDDIES מתחככים בהם ואיך הם מדברים אתם. מה אומרת הרשימה הזאת? בנקודה הראשונה במצע היא כמובן מדברת על המשך בניית המדינה הפלשתינית העצמאית שבירתה ירושלים הנאצלת; מדינה לכל בני העם הפלשתיני.

אני הולך הלאה, ובשל הזמן הקצר אינני קורא את כל הסעיפים: פעילות רצינית למען שיבת הפליטים 1967-ו-1948. עצירת כל פעילויות ההתנחלות והפקעת הקרקעות כהכשרת הדרך לפירוק ההתנחלויות. חזרה על המוטיבים של המאבק המזוין כמוטיב מרכזי בכל דברי התעמולה.

רבותי, כמובן יטענו, וטוענים לא מעטים: מה אתם רוצים מהפלשתינים? זה מה שהם רוצים, זה מה שהם חולמים עליו, זה מה שהם מאמינים בו. זוהי דרכם, הם רוצים את ירושלים כבירתם. ובאמת, אדוני היושב-ראש, מה נלין על הפלשתינים? הרי ממשלת ישראל התחייבה במסגרת הסכמי אוסלו לנהל משא-ומתן על עתיד מעמדה של ירושלים. כלומר, מעמדה של ירושלים עומד על סדר-היום, ולכן, לכאורה, רשאים הפלשתינים לומר: זוהי עמדתנו לגבי המשא-ומתן.

עד היום אינני מבין מדוע אפילו העמדה הזו, שהיא בלתי אחראית, שהיא מזמינה לחצים, שהיא מעוררת שאלות, שהיא מדליקה ציפיות לגבי מה ניתן יהיה להשיג בירושלים; למה מהעמדה הזאת נגזר על-פי החלטתה של הממשלה שהבחירות צריכות להתקיים בתוך ירושלים, שתושבי ירושלים יכולים להצביע ויכולים להיבחר, שירושלים כמחוז בחירה רשאית לשלוח שבעה נציגים נבחרים למועצת הרשות הפלשתינית שתיבחר?

אני באמת רוצה לשאול. רבותי, על מה אנחנו מדברים כאן? אני שמעתי אחדים מחברי, ואני מוכרח להודות בפעם הראשונה שהליכוד מדבר ב"אנדרסטייטמנט", שנציגי הליכוד מדברים בטון שיש בו מידה של ריסון שלא הולמת את חומרת הנתונים. העניין של ירושלים הוא לא איזה סיכון לעתיד. בעצם הימים האלה, יום-יום נקבעות עובדות מדיניות ופיזיות בירושלים, שהופכות בעתיד את המשא-ומתן על עתידה לשאלה פורמלית טכנית, כמעט נטולת משמעות.

אני רוצה לשאול ברצינות. יגיעו יום אחד נציגי ישראל ונציגי הרשות הפלשתינית לאותו משא-ומתן; כמובן, בחיפוי בין-לאומי, בתשומת לב בין-לאומית שכמוה לא ניתן לשום פרט אחר במשא-ומתן. מה

תגיד ממשלת ישראל כשיבוא ערפאת ויגיד: רבותי, עכשיו הפועל היוצא של כל מה שעשיתם, של כל מה שהסכמתם, של כל מה שנתתם לו גיבוי הוא שלפחות מזרח העיר תהיה בירתה של הרשות הפלשתינית כשלב ראשון לקראת בירתה של מדינת פלשתינ; מה נגיד לו? הוא יגיד: תראו, תושבי ירושלים הצביעו בבחירות, תושבי ירושלים נבחרו בבחירות, ירושלים היא מחוז בחירה, נציגיה הם חלק מהרשות הפלשתינית. נו, איזה נימוק נגיד נגד המסקנה שנגזרת מכל הנתונים הללו? מה תוכל ממשלת ישראל הזו – ממשלת ישראל בראשותו של ביבי נתניהו, אני מאמין, תאמר דברים הפוכים לחלוטין. אבל המשא-ומתן, אדוני היושב-ראש, צריך להתחיל במאי 1996. מה הם יגידו? הם יגידו שהם הסכימו לכל הדברים הללו; ומזה נגזר שמזרח-ירושלים איננה חלק מהרשות הפלשתינית, איננה חלק מהמסגרת הפלשתינית, איננה מחוז אינטגרלי מהישות הזאת שאנחנו פעלנו להקימה?

אדוני היושב-ראש, יש לנו איזו אשליה שהמשא-ומתן מתחיל במאי. המשא-ומתן על ירושלים כבר מתנהל. הוא מתנהל באופן שמזכיר את הדפוס שעל-פיו התנהל המשא-ומתן על הסכם אוסלו. אם בתקופת הסכם אוסלו, או לפני הסכם אוסלו, כולנו היינו בורים, לא היתה לנו ידיעה, הופתענו, ממשלת ישראל פעלה מאחורי גבו של הציבור הישראלי בשאלה הזאת וניהלה משא-ומתן בטכניקה מאוד לא מקובלת, באמצעות כל מיני נערים-שליחים מהאקדמיה כביכול, עכשיו איננו יכולים להעלים עין ולטעון שאיננו מבינים את משמעות העובדה, שבעצם הימים הללו, בגיבוי מפורש של ממשלת ישראל, מנהלים אותם אנשים עצמם משא-ומתן בנושא ירושלים.

אומר יוסי ביילין – בכל זאת הוא איננו איזה איש זניח במערכת הזאת, הוא איש אמונו של ראש הממשלה, שר בממשלה. הוא הופיע ב-21 באוקטובר ב"שבת רבות" בירושלים ואמר, שהוא פועל בעניין זה להגיע לפתיחת המשא-ומתן על הסדרי הקבע בסוגיית ירושלים עם עקרונות מוסכמים.

אבו-מאזן נתן לפני ארבעה ימים ריאיון לעיתון "כל העיר". רק צריך לקרוא, דרך אגב, אין פה שום דבר סודי. אומר אבו-מאזן, לפי כל הסימנים האיש מספר שתיים במצב הנוכחי באש"ף, כי הוא התמנה לראש צוות המשא-ומתן על הסדר הקבע וכבר החל בפגישות הכנה עם השרים יוסי ביילין וחיים רמון. הוא אפילו ציין שהוא נפגש בשבוע שעבר עם יוסי ביילין במסעדה ירושלמית שאת שמה הוא איננו זוכר. כבר יש פרטים על תוכן אותם עקרונות מוסכמים שגובשו או מגובשים בהנחיית יוסי ביילין מהצד הישראלי ובמשא-ומתן שמשתתפים בו ד"ר הירשפלד ורון פונדק בבירות שונות באירופה.

עוד פעם, אני מדגיש, אני לא מדבר על הסכמי אוסלו, אני מדבר על המשא-ומתן שמתנהל בעצם הימים והשבועות הללו בין האישים הללו לבין נציגים פלשתינים באירופה –

יהושע מצא (הליכוד):

בהולנד.

אהוד אולמרט (הליכוד):

– – בידיעת ממשלת ישראל.

מה אומרת העמדה הפלשתינית שלגיבוש או לייצוגה אחראי ח'ליל דופקג'י מהמכון למחקרים ערביים? ירושלים המזרחית תהא בירת המדינה הפלשתינית; הריבונות בעיר העתיקה תחולק ברובע היהודי לישראל, ברובע המוסלמי לווקף, וברבעים הנוצרי והארמני לכנסייה. השכונות הערביות שמחוץ לחומות באזורים שהיו בתחומי ירושלים לפני 1967 ייכללו בתחום העירייה הערבית שתוקם. הם משאירים לעירייה היהודית את תחומי מערב העיר. אני לא יכול להגיד שאין מידה של התחשבות בעמדה הערבית.

מיכאל איתן (הליכוד):

בינתיים.

אהוד אולמרט (הליכוד):

כן.

שימו לב, רבותי, לגבי השכונות היהודיות שהוקמו לאחר 1967 – להזכיר לכם, מרבית התושבים היהודים שגרים בירושלים גרים בשכונות יהודיות שקמו אחרי 1967 – עמדת הנושאים ונותנים הפלשתינים היא, כי תושביהן יחיו תחת השלטון הפלשתיני, ולחלופין, כאזורי חיים משותפים, כלומר שגם פלשתינים יתגוררו בהם. כאילו השאלה היא אם נגור עם פלשתינים יחד. הם גרים בירושלים כתושבים שרשאים לחיות כאזרחים שווי זכויות לכל דבר. מה זה שייך לעניין מעמדה הריבוני של ירושלים השלמה והמאוחדת כבירת מדינת ישראל?

מיכאל איתן (הליכוד):

אדוני חבר הכנסת אולמרט, אני מאוד מבקש ממך. אנחנו נמצאים בלוח זמנים מאוד מאוד צפוף. מובן שכראש העיר אנחנו מאוד מעוניינים לשמוע אותך, אבל אני מאוד מאוד מבקש. אנחנו הזמנו אנשים בשעות קבועות.

אהוד אולמרט (הליכוד):

אני מודה לך, אדוני חבר הכנסת. זה שאתה מאזין לי בכזה קשב, זה כשלעצמו כבר ממלא אותי בכל כך הרבה שמחה, שאני מוכן להיעתר לכל פניותיך, ואני מייד גם אעשה זאת.

מיכאל איתן (הליכוד):

— — אתה גורם לי עונג שאתה מוכן להפסיק.

אהוד אולמרט (הליכוד):

אני מוכן לעשות את זה. אבל אני בטוח שאתה רוצה לשמוע אותי, לכן יש לי התלבטות.

העיתון הירדני "אל-ראי" מדווח עוד מ-18 באוקטובר 1995 בשם מקורות פלשתיניים על פגישות והתייעצויות בנושא מציאת פתרונות עתידיים לירושלים אשר יתקיימו בכמה בירות ערביות וזרות ובהשתתפות מומחים פלשתינים ערבים-ישראלים וזרים ממכוני מחקר.

אדוני היושב-ראש, אני רוצה לסכם. מה שקורה בנושא הזה של ירושלים זה תהליך שעלול להיות בלתי הפיך. ממשלת ישראל במו ידיה עושה את ההיפך הגמור ממה שראשיה מצהירים יום יום.

משה קצב (הליכוד):

אפשר להוריד את המלה "שעלול".

אהוד אולמרט (הליכוד):

אגיד לך מדוע זה עלול, ולא ודאי. כי עם ישראל לא ייתן לזה לקרות. עם ישראל אינו שותף לעמדה הזאת. כל יתר הפרטים הטכנים הקשורים בחוק הזה הם פועל יוצא, הם דברים לא חשובים במנותק, הם דברים שאלמלא הקו המרכזי של העמדה הישראלית, כפי שהיא מתבטאת בהסדרים הכלליים הללו, הם לא היו משמעותיים.

במצב הזה, אדוני היושב-ראש, לא רק את החוק הזה צריך לבטל או למנוע. צריך לגרום לכך שהממשלה שהביאה את החוק הזה תיעלם יחד אתו. תודה רבה.

היו"ר ח' חדאד:

תודה רבה לחבר הכנסת אהוד אולמרט, כבוד ראש העיר. אבקש את חבר הכנסת דוד לוי.

דוד לוי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, זה לי דור בבית הזה, ועוד לא ראיתי תופעה כמו זאת שאנחנו עדים לה כאן היום בדיון בנושא כל כך חשוב לחיינו ולעתידינו. הממשלה איננה, סיעת העבודה איננה, הקואליציה איננה. מאז קמה המדינה עוד לא היה זלזול כזה בבית-הנבחרים בישראל מצד הממשלה ושותפיה. עוד לא היה מצב שבו נבחרים המופקדים היום על ענייני המדינה לא יקשיבו, לא יהיו נוכחים כאן, לא ייתנו את דעתם אפילו לשמיעת הדברים הנאמרים כאן. זה זלזול מחפיר לא רק בכנסת, אלא בעניינים היסודיים של המדינה, בעתידו של העם וביחס אל הציבור. אולי זה האפיון

המובהק ביותר של התנשאות של ממשלה המנותקת מן העם, של קואליציה שאינה רוצה לשמוע את העם, ובוודאי לא את נציגיו בבית הזה.

ובמה מדובר, אדוני היושב-ראש? בל ינסו לחלק את הבית הזה לרודפי שלום ולרודפי שלום. אמירה כזאת בעם הזה היא עלילה, ניסיון של טיוח וסירוב לומר לעם אמת. זו בריחה מוויכוח, ובעצם ביטוי להליכה בדרך לא דרך, בדרך חתחתים אל הבלתי-נודע.

השלום היה תמיד לגבי העם הזה ערך עליון, כמיהה של דורות. השאלה הנשאלת היא, האם באמת הדרך של הממשלה הזאת מובילה אותנו לשלום. הרי זו השאלה המרכזית. ואני קובע, אדוני היושב-ראש, כי מי שחולם – כמו כל אחד בבית הזה וכאב לילדים – על היום שבו נוכל לחיות בשלום ולגדל את ילדינו כמו כל עם נורמלי, אחרי כל הדרך רוויית הדם שעברנו, אין בלבו של כל אזרח במדינה הזאת תקווה גדולה מהתקווה לשלום.

אני יכול לומר, שהדרך שבה הלכה הממשלה הזאת תסכן את השלום ותסכן את הביטחון. זוהי האמת המרה, שאין רוצים להתמודד עמה משום שיש איזו תחושה של חזון, של אומץ, של העזה, של איזה דבר שאף אחד לא רואה אותו זולת אלה המובילים לקראתו. זהו הנתק – – –

יוסף עזרן (ש"ס):

אדוני בטוח שהם רואים? אני לא בטוח.

דוד לוי (הליכוד):

אני מעדיף לומר לא רואים.

השאלה היא, האם לממשלה יש יעד, האם הממשלה יודעת מה הם הקווים שעליהם היא תעמוד? האם היא אומרת את דברה, לא לעם אלא לפרטנרים שלה? הרי הצד השני אומר את מה שהוא חושב לעמו, לנו ולעולם כולו. ומה הוא חושב? מי שרואה את השלום כיעד, כערך עליון, חשוב שידע מה אומר הצד השני. והנה, אני מחזיק בידי כרוז, שלום בין עמים. מי שאיננו רואה זאת, הוא מחליט להיות עיוור, אדוני היושב-ראש.

על כגון אלה שאני מחזיק בידי נכתב "למי צלצלו הפעמונים". מה אנחנו רואים כאן? זהו מצע, זהו סמל, שמופיע בכל עיר ביהודה ובשומרון שבה נערכות הבחירות, מטעם הרשות הפלסטינית, שאמורה להעביר לעמה את מסר השלום. ארץ-ישראל כולה, מן הנהר ועד הים. ועוד אנחנו רואים כאן שני רובים עם כידונים, ובמרכז רימון. ובלב-לבה של הכרזה – ירושלים ועליה תמונתו של ערפאת. עוד נשחרר את הארץ הזאת כולה ונשוב לירושלים בירתה של המדינה הפלסטינית.

אז מה קרה לנו? האם המומחים לדיונים, שם במרחקים, כדי להפתיע ולבוא עם הסכם מאוסלו לא יכלו למנוע דבר כזה? וכי מדובר בביטול האמנה הפלסטינית? הרי היא מופיעה פה בכרזה הזאת,

היא המצע. ולא אתפלא אם אשמע אנשים פלשתינים אומרים לתומם, שבעבור זה הם בעצם הצביעו ובחרו בדרך הזאת.

אז אנחנו הולכים קדימה, או אחורה? זו השאלה. והאם מי שישאל את השאלות האלה אינו רוצה שלום? האם הוא צריך לעמוד ולהישבע?

והשאלה היא, האם יהיה שלום בכל מחיר; בכל מחיר. זאת השאלה. שלום עמנו או בלעדינו? שלום כשירושלים בירתנו או לא? שלום עם היישובים שלנו עומדים על כנם, או שמישהו חושב שאפשר לפרק אותם, ולומר זאת. מדוע אין כאן ממשלה שתיתן תשובה על השאלות האלה? האם הממשלה יכולה לומר, אם תעמוד בקווים הנוכחיים או לא? האם באמת תעמוד על איחודה של ירושלים, שתישאר הבירה המאוחדת של ישראל, או לא?

יוסף עזרן (ש"ס):

אדוני היושב-ראש, אלו שאלות לגיטימיות ואמיתיות. איפה הממשלה שתשמע את השאלות האלה?

יעקב שפי (העבודה):

אני אעביר להם.

יוסף עזרן (ש"ס):

אני רוצה שהממשלה תשב פה. כדאי לעשות הפסקה, עד שיבוא נציג הממשלה.

היו"ר ח' חדאד:

חבר הכנסת שפי, תנסה לראות שמישהו מהחברים יבוא.

דוד לוי (הליכוד):

אלה דברים שהם בנפשו. האם הם שייכים רק לאגף הזה בבית הזה, או שהם רק מענייניו של אזרח מסוים, או של העם כולו, אדוני היושב-ראש? זוהי השאלה. האם אנחנו באמת מתקדמים לשלום?

נניח שהנה ההסכם הזה יעבור, החוק הזה יעבור – האם זכותנו לשאול מה הלאה? האם נופתע שוב? האם הממשלה הזאת תעמוד על משהו? מה יהיה גורל היישובים ויושביהם על משפחותיהם?

זאת לא רק שאלה לאומית, זאת שאלה אנושית ממדרגה ראשונה. אפשר לומר עליהם הכול, אבל אי-אפשר להתעלם מתלאותיהם. מדובר בחייהם, בילדיהם, בעתידם. הם זכאים לדעת מה יהיה גורלם. מדובר בדיני נפשות, בביטחונם.

ומספרים להם היום סיפורים. אלה אשר אמרו תמול-שלושום: נייבש אותם, ואם הם יבחרו לחיות תחת ריבונות אחרת, הם זכאים לעשות זאת; אלה בשם הבחירות, הולכים היום ומרגיעים אותם ואומרים להם מפה לאוזן ובחדרי חדרים: תישארו בריבונות ישראלית. שיאמרו זאת מעל הבמה הזאת. שיגידו לנו, אם זה נכון; נהיה רגועים יותר. אם זה לא נכון, מדוע משלים אותם? באיזו זכות? איך אפשר להעלים זאת? לא לומר זאת מעל במת הכנסת? לא לומר זאת ליד שולחן הדיונים? לא לומר זאת לעולם, לאותן מדינות שאנחנו מדברים אתן וקוראים להן לבוא ולהיות שותפות לתהליך ההיסטורי הזה? האם המדינות האלה יודעות את עמדת ממשלת ישראל?

אני חייב לומר, אדוני היושב-ראש, ואני אחראי לכל מלה, כי בפגישותי עמם, באירופה, הם מבינים מהממשלה, שהיישובים לא יישארו, שמדינה פלשתינית תקום, ועל ירושלים יהיה הסדר שאין יודעים עוד מה הוא, אבל יהיה הסדר. איך אפשר, בשם השלום, להטעות רבים כל כך בזמן קצר כל כך ולתקופה ארוכה כל כך – לדורות? איך אפשר? עוד לא היתה תופעה כזאת.

אדוני היושב-ראש, אנחנו שומעים מדי פעם לגבי ירושלים, הרי מנסים לשים אותה כדבר נפרד שעליו נעמוד; נתייצב, כדברי הממשלה הזאת. ובמעשים: בירושלים יתקיימו בחירות לרשות הפלשתינית. בירושלים יבחרו וייבחרו תושביה הערבים. למה ייבחרו? נציגים של מה? בירושלים מתקיימת פעילות פוליטית, והממשלה עושה את עצמה כבת-יענה. במודע. היא לא יכולה לעשות שום דבר. מדוע? כי היא התחייבה, התחייבה בכתב לאפשר את הפעילות הזאת של כל המוסדות.

משה נסים (הליכוד):

אומנם היא הסתירה את זה מהעם.

דוד לוי (הליכוד):

הסתירה. לכן אין מצב שהעם צריך לעשות את מה שהיא עושה – לטמון את ראשו בחול. אם יש לו ממשלה שטומנת את ראשה בחול, אסור לחשוב שגם העם יעשה כך.

אדוני היושב-ראש, אני רוצה לסיים במשפט אחד: אני רוצה לומר שאותו תהליך קורה בחזית הצפונית עם סוריה. איש אינו יודע על מה מדברים, מה המצב לאשורו, מה עמדת ממשלת ישראל, על מה מתעקשת סוריה. בגלל הממשלה הזאת הפכנו להיות מומחים על כורחנו למצב רוחו של אסד; מתי הוא אופטימי ומתי הוא פסימי, מתי חם לו ומתי קר לו. איך ייתכן דבר שכזה? אנחנו שומעים מה היא דרישתו, והממשלה אומרת שעוד לא התייחסה לעניין הטריטוריאלי.

האם יש בממשלה הזאת מאן דהוא שיקום על הבמה הזו ויאמר לנו ולעם, אם הוא אינו יודע שבשם ממשלת ישראל נאמר לאסד שישראל תרד מכל הגולן. זאת האמת. ולמה מצפה עכשיו ממשלת

ישראל? ראו איך ירד לטמיון כל המאמץ של תהליך מדיני בריא, שבו יכולנו לכוון את צעדינו וגם לצעוד לשלום – הממשלה מצפה להצעות של קישור ושל גישור מטעם ארצות-הברית. לאן זה יוביל? ולכך חותר הנשיא הסורי, לצערי הרב – יש לומר זאת: להביא לכך שתהיה הצעה אמריקנית, ובמקום שלום עם סוריה, ניכנס למתח ביחסינו עם ארצות-הברית, ואינני יודע אם לא נואשם על-ידה כמי שאיננו רוצה בשלום.

כך ממשלה מופקרת מנהלת את ענייני המדינה החיוניים ביותר לעתידה ולביטחונה.

היו"ר ח' חדאד:

תודה רבה לחבר הכנסת דוד לוי. אבקש את חבר הכנסת יצחק שמיר.

יצחק שמיר (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, נשיא צרפת המנוח פרנסואה מיטראן, שרבים וטובים בעולם נפרדו ממנו בימים האחרונים בצער ובהערכה, אמר לי באחת השיחות שהיו לי אתו במלים אלה: אני מעריך ומבין מאוד את הקשר והזיקה שאתם מרגישים לארץ-ישראל של התנ"ך, לאותם המקומות שמסופר עליהם בתנ"ך, כגון חברון, בית-אל, ענתות, בית-לחם ושומרון. בדיון של היום, אדוני היושב-ראש, מדובר בפרידה ובהתנתקות של עמנו בדיוק מאותם מקומות שמנה מיטראן – מנחלת אבות ומארץ מולדת.

כל איש יהודי הרואה את תמצית חייו בהשתתפותו בחוויה הלאומית של שיבת עמו לארצו, אינו יכול להשלים עם תהליך שהוא ההיפך משיבה, ומשמעותו הטרגית היא עקירה וניתוק מהמולדת. כל המסכת של הסכמי אוסלו מקורה בחטא של מפולת מוסרית ובמדיניות תבוסתנית שגויה, שלא היתה לה כל הצדקה, שכן מאז כפו עלינו הערבים מלחמות מגן, מעולם לא הובסנו בהן.

לעולם לא נחדל מלחזור על האמת, כי הסכמי אוסלו הצילו את ארגוני הטרור הפלשתיניים מהתמוטטות מלאה ושללו מצה"ל ומשירותי הביטחון והמודיעין הישראליים את ההזדמנות להכריז על ניצחון ברור ומובהק על התקפות הטרור של האינתיפאדה. חוקרי ההיסטוריה של המזרח התיכון בעתיד יקבעו את העובדה הבלתי-ניתנת להכחשה, כי מדינת ישראל התגברה כליל על מתקפת האינתיפאדה שהערבים מציגים אותה כמהלך ניצחון בחגיגותיהם לכבוד הפקרת ערי יהודה ושומרון על-ידי צבא ישראל בשבועות האחרונים. עזיבת הערים האלה על-ידי צה"ל והסגרתן לחבורות הטרור האש"ף אינן כורח צבאי אלא משגה מדיני פטאלי, הנובע משבר מוסרי עמוק של התנכרות למהותו ולשורשיו של עם ישראל בארצו.

לפי ניסוחי הממשלה, מדובר הפעם בהסכם ביניים השונה מהסכם או מפתרון קבע. יש בעצם הניסוח הזה התכחשות למציאות שאנו חיים בה היום. הצד הערבי רואה בהסכמים אלה של הסגרת עיקר יהודה ושומרון לידיהם לא הסכם ביניים זמני, כי אם ויתור לנצח של עם ישראל על אזורים אלה, במרכז ובבלבה של ארץ-ישראל.

כאשר הציבור הערבי כולו, על מחנותיו ומפלגותיו, מקונן מרה על קיצו של הרוצח יחיא עיאש לפני ימים מספר, מדברים מנהיגיו נגד הפרת הריבונות הפלשתינית על-ידי מדינת ישראל, אשר לדבריהם שליחיה הם אשר שמו קץ לפעילות הרצחנית של מפלצת זאת. לדאבוננו, איש בממשלת ישראל לא מצא לנכון להגיב על דברי בלע אלה ולומר להם, למנהיגי הערבים, שמדובר היום לא בריבונות, אלא בהסכם ביניים, שמעצם אופיו הוא זמני, כפי שאיש בממשלת ישראל אינו מגיב על הכרזות ערפאת מדי יום ביומו על ירושלים כבירת המדינה הפלשתינית. חוסר תגובה במקרים מעין אלה עלול לגרום לבכיה לדורות. זוהי עצימת עיניים שתבוא על עונשה.

למותר להסביר, כי אין כל קשר בין תוכנו של הסכם ביניים זה לבין הסכמי האוטונומיה של קמפ-דייוויד משנת 1978/79. תוכנית אוטונומיה זו לא התכוונה להנחיל להם ריבונות, לא חייבה למסור לידיהם את נושא הביטחון, והיתה רחוקה מאוד מגירוש בני העם היהודי מלבה וממרכז של ארץ-ישראל.

אדוני היושב-ראש, רצוני לומר כמה מלים על הסכמי אוסלו, מנקודת מבט אשר עד עתה לא נגעו בה. אני מתכוון לשיקול החיוני של עתידה וצרכיה של העלייה – תהליך השיבה של עם ישראל לארצו. אני רוצה לקוות, שבישראל עדיין קיימת הסכמה לאומית לגבי הצורך בעלייה. אני רוצה להאמין, כי לאחר שראינו את הריסת הקונסנסוס הלאומי ששלט בארץ מאז מלחמת ששת הימים בנושאי ירושלים, רמת-הגולן, שלילת המדינה הפלשתינית והימנעות ממסירת ענייני הביטחון בידיים ערביות – עדיין נשארה בתוקפה הדבקות של כולנו בצורך בעלייה יהודית מסיבית לכל חלקיה של המדינה.

ראינו ואנו עדיין רואים את הברכה הגדולה שהביאה בכנפיה העלייה ההמונית ממרחבי רוסיה. לעלייה זאת יש יעדים וכיוונים מחייבים. עד היום הצלחנו להגיע לאוכלוסייה של 4.5 מיליוני יהודים בארץ; כן ירבו. מספר זה מהווה בערך שליש ממספר היהודים בעולם – 13 מיליון. כל אדם שפוי יסכים שזה מצב בלתי נורמלי, שעם יוכר כבעליו של ארץ מסוימת, כאשר שני-שלישים מבניו חיים מחוץ לארץ זו. אין דוגמה לכך בין כל אומות העולם. על כן ברור לנו, שאחד היעדים הדחופים ביותר של העם היהודי היום חייב להיות מאמץ אדיר כדי לרכז בתוך ארץ-ישראל בזמן הקרוב לפחות את רובו של העם היהודי הקיים, זאת אומרת שני-שלישים מבניו. פירוש הדבר, להעלות בקרוב עוד 4.5 מיליוני יהודים. לדעתי, זו משימה קשה מאוד, אך איננה בלתי אפשרית. המצב הבין-לאומי מחייב להיחלץ לכך בדחיפות.

השאלה החייבת להישאל היום, לאור ההתפתחויות בארץ-ישראל, היא: היכן ליישב מספר כזה של יהודים? כולנו מכירים את ממדיה ואזוריה של ארצנו הקטנה. אין ספק, שבהתחשב בשיקולים שונים, גם של קליטת העלייה, עלינו להביא את העולים בראש ובראשונה למרכז הארץ, וזאת בלי להזניח את יישוב הגליל והנגב. בלב הארץ, ביהודה ושומרון, יש גם היום שטחים רחבי ידיים שיד אדם כמעט שלא נגעה בהם המשתרעים בקרבה גיאוגרפית למרכזים הכלכליים של המדינה – ירושלים, תל-אביב וחיפה. שטחים אלה יצטרכו לקלוט חלק גדול של העלייה המיוחלת. השגת מטרה זאת נוגדת לחלוטין את הסכם הביניים העומד היום לדיון.

בסיכום אומר, כי משיקולים הנוגעים לעברה של ארץ-ישראל, וכן מתוך שיקולים של צרכי העתיד ויעדי, חייבת הכנסת היום שלא לאשר אלא לדחות את יישום הסכם הביניים כפי שהוסכם וגובש על-ידי ממשלת ישראל דהיום. תודה.

היו"ר ח' חדאד:

תודה רבה לחבר הכנסת יצחק שמיר. אבקש את חבר הכנסת דב שילנסקי.

דב שילנסקי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, קשה לי לדבר אחרי חבר הכנסת יצחק שמיר, שבדרך כלל מנסח את דבריו בהיגיון, באופן ענייני ושקול וגם בקיצור. קשה לי לעלות על הבמה לאחר אישיותו הדגולה, אבל לפחות, אדוני, מכובדי, ידידי ורעי יצחק שמיר, יש לי רווח מסוים – כדרכך אתה נואם בקיצור, ונתת לי עוד כמה דקות משלך. תודה רבה על היחס החם והלבבי תמיד וגם על התרומה הזאת.

בשבת זו – אינני יכול להבין למה ממשלת ישראל, ממשלת העם היהודי, בחרה דווקא את השבת לקיים בה את הבחירות ביהודה ושומרון ולהכריח חיילים לחלל את השבת למען פוליטיקה – – –

משה נסים (הליכוד):

ואלפי שוטרים.

דב שילנסקי (הליכוד):

נכון, הרבה שוטרים. אבל למה אני מצפה מממשלה זו? אין לנו למה לצפות.

בשבת זו, ה-20 בחודש ינואר, תתקיימנה הבחירות לקריעת חלקים מארץ-ישראל, מהמולדת. כל אחד עם האסוציאציות שלו. חבר הכנסת מיכאל איתן, חבר הכנסת משה נסים ומכובדי יצחק שמיר, אתם יודעים זאת, בוודאי, וערים לכך, אני בטוח. ב-20 בינואר, לפני 54 שנים, ב-20 בינואר 1942, התקיימה בוואנזה שליד ברלין הישיבה הארורה של הפתרון הסופי ונתקבלה ההחלטה הטמאה להשמיד את עמנו בכל מקום שהם יגיעו אליו, לחנוק, לשרוף, בכל דרך שהיא. אסוציאציה. והנה, ב-20 בינואר, כעבור 54 שנים, לאחר שזכינו בגאולה, קורעת – הפעם ממשלת ישראל, ממשלת היהודים – חלקים מארץ-ישראל. וזה כואב.

פעם אמר הזהב לברזל: כאשר צורפים אותך, אתה מרעיש עולמות; כאשר צורפים ברזל, הזעקה והרעש גדולים. הרי אני, הזהב, הרבה יותר יקר ממך, צורפים אותי, מכים בי בפטיש, זה כואב, אבל אני נאנח ולא צועק. ענה הברזל: כשצורפים אותך, הזהב, מכים בך בפטיש של ברזל, כואב לך, אבל זר מכה אותך; כשצורפים אותי, צורפים אותי בפטיש של ברזל, האח שלי מכה אותי, לכן הכאב גדול פי כמה וכמה ואני צועק. לכן אני עומד פה וזועק וצועק, וכפי שנאמר, אני זועק לא משום שיש לי כוח לצעוק, אלא אין לי כוח לשתוק על האסון הגדול שעומדים להביא עלינו.

מההיסטוריה צריך ללמוד. ארשה לעצמי לחזור על מה שכבר אמרתי מעל במה זו ולתת דוגמה, כי עברתי את הגלגול ההוא, את הגלגול של מלחמת העולם השנייה. מכובדנו יצחק שמיר זוכר זאת בוודאי בדיוק כמוני, עת נסע צ'מברליין לברלין לנהל משא-ומתן עם היטלר, יימח שמו וזכרו, והיטלר הבטיח ואמר: תנו לנו את אזור הסודטים של צ'כוסלובקיה ויהיה שלום. צ'מברליין חתם ונתן להיטלר את מבוקשו, והיטלר הבטיח שלא תהיה מלחמה. צ'מברליין חזר ללונדון, והמונים בלונדון – ה"שלום עכשיו" של אז – הריעו לו, ובצד עמדה קבוצת אנשים קטנה, אנשי צ'רצ'יל, שזעקה: לא שלום הבאת אלא מרחץ דמים. ואנשי "שלום עכשיו" קראו להם: פאשיסטים, רודפי מלחמות, רוצים שפיכות דם.

והנה ידידי, אחי, חברי, עוד הפעם אני רואה את התמונה. עומדים פה אותם "שלום עכשיו" ומנפנפים בפיסת נייר שמבקשים לאשר אותה היום, פיסת נייר שאנחנו כאילו חותמים עליה היום, ואנחנו, חברי ואנוכי, זועקים ברגע האחרון לפני ההצבעה, לפני החתימה: אל תחתמו, שפיכות דמים אתם עומדים להביא. והם אומרים: שלום, שלום, ומכניסים אותנו לסכנה איומה.

במה אנחנו נעמוד אם יפתיעו אותנו? הלוואי שאתבדה, אבל אני צופה שיפתיעו אותנו, והטנקים יתחילו לזרום בצורה פתאומית, בלתי צפויה. אתה, איש "שלום עכשיו" היהודי, אתה אח שלי, אתה תהיה בחזית כמוני, כמו ילדי, כמו נכדי, במה אתה תעמוד מול הטנקים? אתה תנפנף בפיסת הנייר שחתמו עם יאסר ערפאת? תעמוד בכביש ותנפנף עם פיסת הנייר? הטנקים לא יעצרו, הם ידרסו אותך יחד עם פיסת הנייר הזאת.

רבותי, היום האפשרות אחת והיא ברורה, אין דרך ביניים: או ארץ-ישראל, או ארץ ישמעאל. חד וחלק. וברור – ארץ-ישראל. זו הארץ היחידה שיש לנו, אין לנו ארץ אחרת. תלמדו מהניסיון – אין לנו ארץ אחרת, בכל מקום בגולה שהיינו בו שחטו אותנו. אין גולה טובה, יש גולה רעה וגולה רעה יותר.

מה קרה אתנו שאפילו בגרמניה יש אנשים? אחרי שכבוד נשיא המדינה אמר את הדברים הטובים והנכונים, השתתפתי אתמול בתוכנית רדיו, ו-90% מכלל האנשים התקיפו אותי מאחר שתמכתי בכבוד הנשיא. אפילו גרמניה היא כבר גולה טובה, כמו ששמעתי את הפרופסור הזה, צימרמן, שהשווה את ילדי מתנחלי חברון ל"היטלר-יוגנד" הארור. הוא ציטט את האמרה הלטינית: "היכן שטוב לי, שם המולדת שלי". את זה שמענו מהייבסקציה, משונאי היהודים ששירתו את סטלין, את זה שמעתי מהבונדיסטים, שטעו והודו בטעותם אחרי השואה, את זה שמענו מכל אלה שהתכחשו לציונות. פרופסור באוניברסיטה העברית אומר את זה בפומבי. אין לנו מולדת אחרת, טוב לנו רק במולדת האחת והיחידה שיש לנו.

מה קורה לנו? עשו טרנספרים ליהודים לפני השואה. בשואה כבר לא היה טרנספר, היתה השמדה. רצינו טרנספר, אבל לא היתה מדינה שתקבל אותנו. ואני רוצה להגיד: אני נגד טרנספר במלוא מובן המלה, נגד טרנספר של יהודים מארץ-ישראל, וזה מה שהולכים עכשיו לעשות – טרנספר של יהודים מארץ-ישראל, כי יש"ע זה ארץ-ישראל.

אנחנו יושבים ביש"ע לא רק בזכות הכוח. בכוח החזרנו לעצמנו את הזכות הטבעית שיש לנו על ארץ-ישראל, ואי-אפשר לקחת BIBLE ישראל. הזכות הזאת מעוגנת בתנ"ך, במסמך שכל העולם מכיר בו, ב-ולקרוע ממנו כמה דפים אשר מעידים על זכותנו על חברון ושכם ובית-לחם רק על מנת שלא להכיר בזכותנו על חלק ארץ זה. ואם התנ"ך מלמד על זכותנו על ארץ-ישראל, הרי הרצלייה ורעננה אינן מוזכרות במסמך הזה; חברון ובית-לחם – כן. ואם אין לנו זכות על חברון ובית-לחם, אין לנו זכות לא על תל-אביב ולא על רמת-גן, על אחת כמה וכמה אין לנו זכות בשיח'-מוניס, הנקראת היום רמת-אביב, ובה גר ראש ממשלת ישראל שמעון פרס.

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אסיים בסיפור ששמעתי, אינני יודע אם הוא אמיתי או רק משל. מספרים שבגן-החיות בירושלים ביקר מנהל של גן-חיות מחוץ-לארץ וראה תופעה שנראתה מוזרה בעיניו: הוא ראה זאב וכבש באותו תא. בתום הסיור, כשישבו לבד בחדר, שאל מנהל גן-החיות האורח את מנהל גן-החיות הירושלמי: תגיד לי, איך תיתכן תופעה כזאת, "וגר זאב עם כבש", והזאב לא טורף את הכבש? אמר לו מנהל גן-החיות הירושלמי: אגלה לך סוד, אך אל תספר אותו לאף אחד – כל יום אנחנו מחליפים את הכבש.

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אמרו עלי פעם שאני – וכשאני אומר "אני" אני מתכוון לעם ישראל, כי אני אחד מבני עם ישראל, עבד שלו, גאה לשאת בתואר "עבד שלו" – כבש, אבל אני נשבעתי שלעולם לא אחזור לגטו ולעולם לא אהיה עוד כבש. תודה רבה.

היו"ר ח' חדאד:

תודה רבה לחבר הכנסת דב שילנסקי. אבקש את חבר הכנסת משה נסים.

משה נסים (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני מבקש את סליחת חברי הנמצאים בצד הזה של הבית אם את דברי אכזב לא אליהם אלא אל השולחן הריק של הממשלה – –

משה קצב (הליכוד):

את החיסרון הזה נתקן בעוד עשרה חודשים לכל המאוחר.

משה נסים (הליכוד):

אני מקווה, בעזרת השם.

– – ואל הספסלים הריקים של הקואליציה, אליכם אדבר, שאינכם נמצאים פה ולא תיכלמו ולא תבושו. דיון כזה, לא רק על עתיד ארץ-ישראל, עתיד העם היהודי – אינכם סבורים אפילו שצריך לשלוח מעט נציגים כדי לשמוע, להקשיב? הלא מזמן הפכתם לעדר של אומרי "הן". אליכם אדבר, דין ודברים לי אתכם.

ואני רוצה לייחד את הדיבור בעיקר על נושא אחד. ולמה? אנחנו ביקרנו את הממשלה על כך שבירושלים מתבצעות פעולות של הרשות הפלשתינית, שהפכו את ירושלים לבירה, למעשה, דה-פקטו, של מדינת פלשתיין, ואתם השמעתם עלינו ביקורת: למה אתם אומרים את הדברים האלה,

הלוא יש נושא אחד שכולנו מלוכדים ומאוחדים סביבו, והוא אחדותה של ירושלים כבירת ישראל ורק ישראל, בירה נצחית לעולמי עד. אתם בביקורת שלכם מחלישים – כך אומר ראש הממשלה, כך אומרים חברי הממשלה – את עמדתנו, מעמדנו לגבי ירושלים.

היכן היא האמת? חשוב שהדברים ייאמרו היום ובשעה זו, לפני שעומדים לאשר את החוק הנורא הזה. אם אתם לא שומעים, אם אינכם רוצים לשמוע את האמת ואם אתם רוצים להמשיך ולהעלים את האמת מעיני העם, ישמע העם. אני קובע, והכול מבוסס על עובדות שהן אמת, שאתם, על-ידי החלטותיכם ועל-ידי ההסכמים שאתם חתמתם ועל-ידי המעשים שנעשים בירושלים יום יום, ואתם מחרישים, לא רק שהנמכתם ולא רק שהחלשתם את מעמד ישראל בירושלים, את ריבונותנו על ירושלים, אלא אתם בדרך להפקרת ריבונות ישראל על ירושלים.

ואתם אומרים ונשבעים – אבל כבר מזמן שבועתכם אינה שבועה, כי הפרתם כל נדר וכל התחייבות לציבור – ואתם נשבעים לירושלים. ואני שואל: איך תוכלו לעמוד במשא-ומתן על ירושלים כאשר התחייבתם שלתושבים הפלשתינים בירושלים תהיה זכות להיבחר לרשות הפלשתינית? התחייבתם בכל מקום. ראש הממשלה הקודם, ראש הממשלה הנוכחי, התחייבו בוועדת החוץ והביטחון ובכל פינה: לא ניתן להם זכות להיבחר, ואף-על-פי-כן הסכמתם. אבל היום, ביום שבת, ירושלים תתמלא חמס, תרתי משמע. בירושלים ישבה ועדת הבחירות לרשות הפלשתינית. בירושלים יבחרו לרשות הפלשתינית. מירושלים יבחרו לרשות הפלשתינית. נקבעו שבעה או שמונה נציגים לפרלמנט הפלשתיני שממשלת ישראל הקימה.

אני שואל אתכם ותנסו לתת תשובה כנה, מה ההבדל בין ירושלים לבין דהיישה, בלאטה, ח'אן-יונס? מה ההבדל בעיניכם? מה נותר?

אתם תדברו על ירושלים כעל בירת ישראל בלבד? מזמן הפך ה"אוריינט האוס" להיות משרד החוץ הרשמי של ממשלת פלשתינ, של הרשות הפלשתינית שאתם כוננתם. כל ראשי המדינות בעולם, הסגל הדיפלומטי, הסגל הקונסולרי, באים למשרד הזה. משרד הסברה ומשרד חוץ של הרשות הפלשתינית פועלים מירושלים.

לפני אוסלו ב' היה אוסלו א'. ממשלת ישראל הביאה גם אז לכנסת הצעת חוק לאישור. שאלנו את ראש הממשלה דאז: מדוע אינכם פועלים כדי להפסיק את ההפרה הבוטה הזאת של הסכם אוסלו א', שבו נאמר במפורש שאסור לרשות הפלשתינית לפעול מתוך ירושלים? הוא אמר: אנחנו לא יכולים לפעול, כי יש בעיה משפטית. הבאנו חוק, ואתם לא עוזרים לנו לאשר אותו. הקואליציה לא רצתה. לאשר אותו, ואנחנו עזרנו לו כן להעביר אותו.

הוא אמר לנו: כשיהיה חוק, אתם תראו מה נעשה; אנחנו נפסיק את כל התופעה הזאת. אבל לא רק שהיא לא נפסקה, אלא היא נמשכת ומתגברת מיום ליום שבעתיים. ואין קול, ואין פוצה פה ואין מצפץ.

זו איננה ההפרה היחידה. כל תנאי יסודי בהסכם שאתם חתמתם, ממשלת ישראל, מופר ברגל גאוה וביודעין על-ידי הרשות הפלשתינית ותוך העלמת עין ברורה ומודעת שלכם. תראו לי נושא אחד יסודי בהסכם שעדיין מתקיים.

זהו שלום? איך אמר הנביא ירמיהו? – "וירפאו את שבר בת עמי על נקלה, לאמור שלום, שלום, ואין שלום".

אתם אומרים: שלום. מה הוא שלום אם לא שינוי ערכים בתפיסת העמים והמדינות? לחנך את הדור הצעיר לאהוב את השכן, לחיות אתו בשלום. אבל במקום זה ראש הרשות הפלשתינית, שנתתם לו את התואר ראיס, נשיא של מדינה – אתם נתתם לו – כל נאומיו לבני עמו הם: ג'יהאד ו"בדם ואש נפדה אותך, פלשתינ".

עכשיו, אחרי שיחיא עיאש חוסל, נואם ערפאת בפני רבבות פלשתינים בבית-לחם וברמאללה, ערים שאתם פניתם, ערי ישראל, והוא אומר: יחיא עיאש הקדוש. מה זה? הוא חותם אתנו שלום? ולמה יחיא עיאש הוא קדוש? מפני שרצח הרבה עשרות יהודים ושפך דמם של מאות יהודים, האם לכן הוא קדוש?

עומד לו ראש ממשלת ישראל, שאוהב להתחבק אתו ומשלב אתו ידיים, ואף לא מלה אחת, אף לא הערה אחת שתירשם כמנהג הדיפלומטיה. גם זה לא.

הרי עזה ויריחו הפכו ערי מקלט. מיותר לחזור על זה. כל נער בישראל אומר את זה. ראש הממשלה אמר את זה. עכשיו יהיו עוד הרבה ערי מקלט. רוצחים של יהודים הולכים לשם, בורחים לשם, הם מבוקשים על-ידינו אבל הם נשמרים שם מפני כל פגע. עושים להם שם משפט שהוא משפח, תרמית, כזב ושקר. וישראל רואה את זה כגשם נדבות, מפארת ומרוממת.

אנחנו מבקשים הסגרה של רוצחים על-פי ההסכם. היועץ המשפטי אומר שהם חייבים להסגיר. אבל אפילו לא עונים לנו, וישראל ממשיכה לפנות ולסגת, לפנות ולסגת.

הייתי יכול להביא עוד הרבה דוגמאות של הפרות בוטות של כל מרכיבי ההסכם, אבל הזמן איננו מרשה.

אני חוזר לירושלים. רק זה מה שאמרתי? כל יום מוסיפים בירושלים מוסד של הרשות הפלשתינית. מתחילה מלאכת בנייה כדי להחזיר לירושלים רבבות פלשתינים מיהודה ושומרון ומחוץ ליהודה ושומרון, באין מפריע. כל יום תוכניות חדשות, כל יום אחיזה נוספת, השתלטות טוטלית על מערכת הבריאות, השתלטות טוטלית על מערכת החינוך. ויותר מזה, השתלטות טוטלית על מערכות הדת.

ישראל, למי שיזכור, ומי יזכור, התחייבה בפני ירדן, שיהיה לה מעמד עודף על הווקף הירושלמי. בינתיים בא יאסר ערפאת, כבש את הווקף, מינה כראש הרשות הפלשתינית שר לענייני דתות, שר לענייני הווקף. הוא חותם על מסמכים, רבותי, תצילנה אוזניים לשמוע, אבל מי מזדעזע? הוא חותם בתואר "שר הווקף לענייני דתות של ארץ פלשתינ, ירושלים". כך, רשמית. וממשלת ישראל – יוק.

ואתם מדברים על ירושלים? הלוא יכולתי למנות עוד עשרות פעולות הנעשות בירושלים ומצביעות בצורה חדה ובהירה על כיבוש דה-פקטו של מזרח-ירושלים. ואני אומר לכם, מתחיל ניסיון של כיבוש גם במערב-ירושלים. נא לרשום זאת לפניכם. מהכספים שממשלת ישראל נותנת מהתקציב של

מדינת ישראל, שהיא מעבירה לרשות הפלשתינית – במקום לתת לעניים, נכים ומוכי גורל – הרשות הפלשתינית מעבירה לירושלים עשרות רבות של מיליוני דולרים כדי לרכוש נכסים ולבנות ולהרחיב את ההשפעה.

משה קצב (הליכוד):

מיליארד שקלים.

משה נסים (הליכוד):

וכל זה בניגוד להסכם. אם זה היה לפי ההסכם, החרשתי. כל זה בניגוד מפורש להסכם, בניגוד לחוק הזה שאישרנו בכנסת לאחר שאמרו לנו: רק תאשרו והכול יבוא על מקומו בשלום.

לא רק זה. הרשות הפלשתינית מעבירה עשרות מיליוני דולרים גם לטיפול בערביי מדינת ישראל, ואני אומר לכם באחריות, ישמע העם מה שאני אומר וזה מדויק: מתחילה פעילות של הרשות הפלשתינית, מהכספים שעומדים לרשותה ושישראל נותנת מכיסה – והיא פועלת כדי שהמדינות, הפכה להיות UJA התורמות ייתנו יותר, עד שאצל ראש הממשלה המגבית היהודית המאוחדת, ה- – מתחילים גם לרכוש קרקעות בתל-אביב, ומי שחשב שרק ירושלים על UNITED JERICHO APPEAL, הכוונת, טועה. לעת עתה הפעולות נעשות בהסוואה, כדי שלא ידעו שהרשות עושה זאת.

אנחנו מתבקשים היום לתת גושפנקה של חוק להסכם גרוע שמכונן מדינה פלשתינית המסכנת את ביטחון ישראל, בלי ספק. זה הסכם שנקרא הסכם שלום, שהטרור אחרי חתימתו לא רק שלא פסק, לא רק שלא פחת, אלא הוכפל ושולש והוא מוסיף להתקיים עד עצם היום הזה.

אש"ף והרשות הפלשתינית אינם מקיימים גם את החובה הזאת לפרק את ה"חמאס" מנשקו, ובו-זמנית ועל-פי החוק הזה מבקשים לשחרר אלפי אסירים. מה זה אומרים לנו שאין דם על ידיהם? אין על ידיהם דם? כשרוצחים מה שנקרא: משתפי פעולה ערבים, זה לא דם? איזו גזענות של ממשלת ישראל, גזענות רשמית. זה לא דם? מפני שהם שיתפו פעולה אתנו. כמה אסירים שהשתחררו הוסיפו לרצוח בנו ולפעול פעולות טרור נמרצות, ואנחנו קוראים שהיום צריך להשתחרר האיש שיזם את הרצח של החיילים ספורטס וסעדון, השם ינקום דמם; ושחררו מאות אנשי "חמאס". אלוהים אדירים, ברוך הנותן לאדם דעת, אנחנו נוהגים לומר. איך אפשר? איך אפשר – – –

משה קצב (הליכוד):

צריך לברך את אלוהים גם – – –

משה נסים (הליכוד):

איך אפשר, אדוני, כאשר ה"חמאס" מכריז מלחמה על ישראל, מבצע יום יום מעשי טרור, ומזנב ורוצח בנו יום יום שעה שעה, לשחרר אסירים של ה"חמאס"? אומרים לנו: הם נתנו התחייבות לא לבצע טרור. נו, באמת, אנחנו יודעים שזה שקר מוחלט, אנחנו יודעים שהם חזרו ופעלו פעולות טרור נגד ישראל, ואנחנו יודעים שהם מתכוונים להוסיף לפעול נגד ישראל.

אני מציע לאלה המתבשמים מהשקט היחסי, שלא ילכו שולל אחריו, כי הוא נובע מאינטרסים של הרשות הפלשתינית, שיש לה תיאום כזה או אחר עם ה"חמאס", כדי לקבל את הנכסים שישראל נסוגה מהם. אז רוצים שאנחנו נאשר את הנייר הכחול הזה.

אדוני שר המשפטים, אתה לא נמצא פה, אני רוצה לשאול אותך שאלה רצינית. אתה ממונה על אכיפת החוק בישראל, על שלטון החוק, אתה יכול להגיש לכנסת הצעת חוק שאתה יודע – והממשלה ביועצין מגישה – שהיא לא תוגשם, שהיא לא תיאכף, רק כדי לאפשר את הבחירות הללו ביום שבת? מותר כך לבוא לפרלמנט, לכנסת ישראל, בצורה כזאת, שהיא, למעשה, הונאה?

אנחנו צריכים לומר היום, לא נוכח ההחלשה נוכח הפגיעה שפגעה ממשלת ישראל בריבונותנו על ירושלים, הפגיעה שמסכנת את ריבונותנו על ירושלים, לחזור ולומר, אין מנוס, את מה שאמרנו על נהרות בבל: אם אשכח ירושלים תשכח ימיני.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת משה נסים. חבר הכנסת משה קצב, בבקשה. אחרי חבר הכנסת משה קצב – חבר הכנסת אריאל שרון.

משה קצב (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, הצעת החוק שאנו דנים על-אודותיה הוגשה על-ידי הממשלה באיחור. מדוע הממשלה היתה צריכה להגיש את הצעת החוק הזאת באיחור רב כל כך, עד כדי פגיעה בתקנון הכנסת?

הממשלה היתה מוכנה לרמוס את תקנון הכנסת ולפגוע במעמד הכנסת, ובלבד שהצעת החוק תאושר לפני קיום הבחירות לרשות הפלשתינית. ואם הממשלה הגישה את הצעת החוק באיחור רב כל כך, מדוע לא היה אפשר לקיים דיון אמיתי גם לשיטתכם וגם לשיטתה של הממשלה? הרי ככלות הכול, כאשר נקבעו שלוש קריאות, הכוונה היתה לדון בכל קריאה וקריאה, בכל סעיף, בכל תג, כדי להבין את מלוא המשמעויות של הצעת החוק. היא מוגשת לנו, כאן, די בחטיפה, והממשלה מנעה דיון אמיתי גם כשהיא ידעה שהיא יכולה למנוע שגיאות וטעויות שנעשו בחלקן אולי בהיסח הדעת, כפי שראינו עד כה.

רבותי, דרך קבלת ההחלטות של הממשלה בשלוש השנים האחרונות מאופיינת בקיחות חושים, בחוסר שיקול דעת, בחוסר אחריות ובחוסר תקינות. ההחלטה הגורלית של הממשלה להכיר באש"ף לא היתה תוצאה של תהליך שבשל, אלא היתה פרי קנוניה של קומץ אנשים – מצומצם. לא היתה

עבודת מטה מסודרת, לא היתה התייעצות עם חברי ועדת שרים לביטחון, לא התקיים דיון ממשי בממשלה, לא היתה התייעצות עם ראש המוסד, עם ראש השב"כ, עם הרמטכ"ל, עם חברי המטה הכללי.

יכול להיות, שאחרי דיון ממשי, אמיתי, אחרי עבודת מטה מסודרת, יכול להיות שהממשלה היתה מודעת לכל המשמעויות וההשלכות של התפנית הדרמטית הזאת.

הממשלה הביאה את הצעת החוק כאשר אין לה רוב בעם, וידוע שגם בבחירות האחרונות רוב אזרחי ישראל הצביעו נגד הממשלה הזאת. לאופוזיציה היו יותר קולות בקלפיות עוד מלפני שלוש שנים מאשר לממשלה הזאת. הממשלה לא יכולה להתעלם מכך גם אם היא חוקית ופעלה על-פי סמכותה – היא לא יכולה להתעלם מכך שלפני שלוש שנים רוב אזרחי ישראל הצביעו נגדה. הממשלה לא יכולה להתעלם מכך שהיא נשענת על חודם של קולות פה בבית הזה, וחודם של אותם קולות מה הם מונים? הם מונים שני חברי כנסת שבגדו בבחוריהם ועברו מצומת לרשותה של מפלגת העבודה; גונן שגב ואלכס גולדפרב.

הממשלה הזאת נשענת על חמישה חברי כנסת – בתוכם גם יהודים, לאו דווקא ערבים – שבכל עניין, בכל ויכוח עם יאסר ערפאת, התייצבו לימינו של יאסר ערפאת, ומעולם לא תמכו לא ביצחק רבין, זיכרוננו לברכה, ולא בשמעון פרס, שייבדל לחיים ארוכים, כשהיו ויכוחים בינם לבין יאסר ערפאת.

כל זה בהחלט אומר דורשני, ובמיוחד שבזמן האחרון גם במפלגת העבודה חברי כנסת פורשים מתוכה ועוברים לשורות האופוזיציה.

התהליך האבסורדי הזה, המקומם, היו לו כמה וכמה סימפטומים מעוררי חרדה. יושבים, אדוני ראש הממשלה לשעבר, צוותי משא-ומתן שהממשלה מינתה למשא-ומתן עם אש"ף, במשך חודשים מתדיינים במשא-ומתן נוקשה, חריף, עם הפלשתינים; וכאשר מישהו בדרג הפלשתיני מרים טלפון למקורבו של ראש הממשלה, ראש הממשלה – בלי לדעת את פרטי הוויכוח – מרים טלפון לצוותים בשטח, לפקידים שהוא מינה, ואומר להם: תרדו מהעניין, תוותרו, אל תעמדו על קוצו של יו"ד. לגבי ראש הממשלה שמעון פרס, אין לו זמן, הוא איש חזון, הוא רוצה לגמור את הכול מהר, את כל הוויתורים, את כל הנסיגות; רוצה למהר להקים את המדינה הפלשתינית ביהודה ובשומרון, הוא מביא לסיכון קיומה של מדינת ישראל בדרך שהוא הולך בה, כי הוא "איש חזון", הוא מאמין שהוא פותח תקופה חדשה בתולדות מדינת ישראל.

ראש אמ"ן אומר, שיאסר ערפאת איננו מתכוון לבטל את האמנה הפלשתינית, אבל זה לא מזיז לראש הממשלה. מה תעשה הממשלה אם לא יבטלו את האמנה הפלשתינית? אילו סנקציות ינקטו נגדם? נשארו בכלל בידי הממשלה אמצעים כלשהם כדי לכפות על הרשות הפלשתינית לבטל את הסעיפים באמנה הפלשתינית שקוראים להשמדת מדינת ישראל? הרי לא נשארו בידה שום קלפי מיקוח. כל האיומים של הממשלה כנגד הרשות הפלשתינית, אם לא יקיימו את התחייבותם לבטל את האמנה הפלשתינית, הם איומי סרק. הממשלה העניקה לרשות הפלשתינית לא רק סמכויות חקיקה בתקינת תקנות, אלא גם סמכויות חקיקה ראשית. זה הבדל מובהק בין קמפ-דייוויד לבין אוסלו. הרשות הפלשתינית אומנם התחייבה לממשלה להעביר כל חקיקה לאישורה של ועדה משותפת לישראל ואש"ף, אבל הרשות הפלשתינית כבר חוקקה עשרות חוקים – – –

משה נסים (הליכוד):

לרבות חוקי-יסוד.

משה קצב (הליכוד):

לרבות חוקי-יסוד, ואפילו חוק אחד לא העבירה לאישור אותה ועדה משותפת. הם מצפצפים בקול ברור על ממשלת ישראל, מהתלים בה, ואין מי שיפצה פה.

הם התחייבו בהסכמי אוסלו להסגיר חשודים ברצח – ראה מעשה רצח הנערים בוואדי-קלט – והממשלה איננה תובעת את מימוש ההתחייבויות הללו. ההיפך, הממשלה מונעת מזרועות הביטחון את היכולת לסכל, למנוע מעשי טרור, לרדוף ולהעניש ולהרתיע את המחבלים מביצוע פיגועים.

הממשלה בורחת מאחריותה לדאוג לביטחון אזרחי ישראל. מדי שנה נכנסים עשרות אלפים לתחומי הרשות הפלשתינית, אלה הקרויים פליטים נכנסים לתחומי האוטונומיה, ואין שום מנגנונים או אמצעים לסילוקם משם. ממשלת ישראל כבר הסכימה להשיב עשרות אלפי פליטים פלשתינים לתחומי "הקו הירוק", אני מדגיש – לתחומי "הקו הירוק". זו פעולה סמלית, שתקדים בצדה, ובעתיד בוודאי היא תיכנע למחווה נוספות מהסוג הזה. הממשלה העבירה במסגרת הסכמי אוסלו ערים לרשות הפלשתינית ללא שום סדרי ביטחון, ובממשלה נמשך הוויכוח על קו התפר. ג'יבריל רג'וב הפך להיות אישיות חשובה מאוד; הוא מקבל תעודת אח"מ בהסכמתה של ממשלת ישראל והוא יוצא לעצור את אלה שמשתפים פעולה עם ממשלת ישראל כדי למנוע מעשי טבח, רצח וטרור; הוא הולך לעצור אותם בשטחים שנמצאים מחוץ לשליטת אש"ף.

הממשלה חושפת את האזרחים הישראלים, במיוחד באזור קו התפר, לפעילות חבלנית וגם פלילית ללא שום הגנה. מאות מיליוני ש"ח העבירה הממשלה לרשות הפלשתינית, והעולם כולו מתגייס כדי לעזור להם, אבל מה עשתה הרשות הפלשתינית בכסף הזה? הנה דוגמאות אחדות – 13 מיליון דולר הוציאה הרשות על פעילויות צבאיות, על תעמולה בלבנון. לשם כך מותר להעביר כספים? מיליון דולר העבירה הרשות לקרן הקדושים מסוגו של יחיא עיאש; כדי להנציח את זכרו של הרוצח המתועב הזה, הרשות הפלשתינית מקציבה כספים והממשלה ממלאת פיה מים.

משה נסים (הליכוד):

הממשלה מממנת, לא ממלאת פיה מים. היא מממנת וממלאת את פיה מים.

משה קצב (הליכוד):

בריטניה העמידה חצי מיליון דולר לרשות הרשות הפלשתינית כדי שתקים משטרה פלשתינית. הרשות העבירה זאת לשירות הביטחון המסכל, לג'יבריל רג'וב וחבריו. כספים רבים נעלמו, והשחיתות משתלטת על הרשות. אנשי צמרת באש"ף זוכים להיות שותפים בחברות כלכליות

בעבודות ללא מכרז, והבחירות עומדות להיערך בשבת באווירה של פחד ואיומים. לוחצים על מועמדים להסיר מועמדות, משנים את גבולות המחוזות על מנת לעזור למועמדים מסוימים, אלפי שוטרים פלשתינים יצביעו לא באזור מגוריהם, כדי שיוכלו להטות את תוצאות הבחירות.

בלי אשליות, רבותי חברי הכנסת, הצעת החוק היום משמעותה, שכנסת ישראל, על-פי עמדתה הנחרצת וחסרת התבונה של הממשלה, מובילה להקמת מדינה פלשתינית. לא יאמרו עוד שטחי יהודה ושומרון; מהיום ואילך יקראו לשטחים האלה שטחי הרשות הפלשתינית, על-פי הצעת החוק שהניחה לפנינו ממשלת ישראל.

במשך עשרות שנים דיברו אתנו מפלגת העבודה והשמאל על פשרה טריטוריאלית. אין לכך שום משמעות עוד. אמרו לנו: נהר הירדן יהיה גבול הביטחון. הם מפקירים את הנהר כגבול ביטחון. אמרו לנו: לא תקום מדינה פלשתינית. הצעת חוק ממשלתית מובילה להקמת מדינה פלשתינית. אמרה לנו הממשלה הזאת: בכל הסדר יישארו גוש-עציון ויישובי הבקעה בריבונות ישראל. אפילו אהוד ברק, הרמטכ"ל לשעבר ושר החוץ, הודה ברגע של גילוי לב – שאני מקווה שהוא לא יהיה נדיר – שלממשלה אין שום אפשרות להבטיח זאת.

והסכנה הגדולה ביותר, אדוני היושב-ראש – הממשלה לא רק הולכת לתת יד להקמת מדינה פלשתינית ביהודה ובשומרון, אלא גם לסכן את מעמדה של השושלת ההאשמית בעבר הירדן. הממשלה הולכת להקים למעשה מדינה פלשתינית בשני צדי נהר הירדן, תוך סילוק השושלת ההאשמית. אותה מדינה פלשתינית אדירה וגדולה – אם מפלגת העבודה תנצח בבחירות – תתחבר עם עירק ועם סוריה, שתשב על שפת הכינרת, עם אירן, עם לוב ומדינות טוטליטריות מסוכנות נוספות, והם יסכנו את קיומה של מדינת ישראל. על רקע כל אלה מכריז ראש הממשלה בנדיבות לבו: תנו לי שלום ואוויר על הגרעין.

אדוני היושב-ראש, האמנה הפלשתינית – מותר בסיום דברי להזכיר מה היא אומרת: שחרור פלשתינ חובה לאומית, וזאת כדי לטהר אותה מהקיום הציוני; הציונות היא תנועה "גזענית, קנאית בהווייתה, פאשיסטית ונאצית באמצעה" עם אלה הולכת ממשלת ישראל בראשות שמעון פרס לחתום על הסכמים, ויתורים מפליגים ללא שום תמורה, כאשר במשך שלוש השנים האחרונות מדינת ישראל עוד לא זכתה ליהנות אפילו כמלוא הנימה מאותן התחייבויות שנתנה הרשות הפלשתינית לממשלה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת משה קצב. חבר הכנסת בנימין בגין, בבקשה. ואחריו – חבר הכנסת רחבעם זאבי.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, על עניינים חשובים הממשלה לעתים עומדת, גם הממשלה האומללה הזאת, וכך בנושא הצבעת התושבים הערבים בירושלים.

חוק אוסלו, שאנחנו דנים בו היום כל היום, אתמול רוב היום, מתיר אומנם את הצבעתם של תושבי ירושלים ובכך הוא אומנם תואם את בקשת ערפאת מהתושבים הערבים של ירושלים: הצביעו בהמוניכם כדי לשמור על ערבותה של ירושלים.

אבל גם הממשלה עשתה ניסיון לשמור על ריבונותנו בירושלים גם בתנאים הקשים האלה שהיא עצמה יצרה. תושביה הערבים של ירושלים יצביעו – אבל לא בקלפיות. על-פי ההסכם, ההצבעה תהיה ב"כלי קיבול", והממשלה נאבקה בעניין בעוז ובעקביות, באומץ ובדבקות, בגבורה ובמסירות, בחירוף נפש ובנאמנות, והתוצאה היא הכרעה ברורה לטובת ירושלים: השבוע הוסכם, שכלי הקיבול שלתוכו יוטלו פתקי ההצבעה בבתי-הדואר באמת לא יהיה קלפי. ההוכחה – פתקי ההצבעה לא ישולשלו דרך חריץ בדופן העליון של כלי הקיבול, אלא רק דרך חריץ בדופן הצדדי של אותו כלי קיבול. ויסתתרו בחריציהם כל חורצי לשון, ויהי שכר לחריצות, ובא לציון גואל דרך החריץ. מסקנה: על עניין חשוב הממשלה נאבקה; ואם היא שותקת – אות היא שהעניין אינו חשוב.

והנה, כפי שהזכיר לפני דקות אחדות חברי חבר הכנסת משה נסים, לפני כשבועיים נפטר, איך נאמר, באורח פתאומי מר יחיא עיאש, מהנדס המוות.

משה נסים (הליכוד):

מת, לא נפטר.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

נפטר לבית-עולמו, יהא אשר יהא בית-עולמו.

הרשות הפלשתינית הרכינה ראשה על קברו – וממשלת ישראל שותקת. כיתת חיילים ירתה 21 מטחי כבוד, גנרל של צבא אש"ף הצדיע – והממשלה שותקת. הנשיא ערפאת כינה אותו שהיד ועטף אותו בקדושה – והממשלה שותקת. ליד חברון הביע ערפאת את תנחומיו לפני משלחת של ה"חמאס" – והממשלה שותקת. בעזה הוא מסר את תנחומיו למשפחת עיאש בביקור רשמי בסוכת האבלים ליד סוכת פלשתינ – והממשלה שותקת. קודם לכן הוא עוד הספיק לחוש לפגישת תנחומים עם מנהיג ה"חמאס" בעזה, מחמוד זאהר – והממשלה שותקת. מחוות אלה אין להן פירוש מעשי אלא אחד: הסתה להמשך הנדסת המוות נגד ישראל – והממשלה שותקת.

מדוע? כי היא קנתה לעצמה בשנתיים האחרונות הרגל של שתיקה. ערפאת קרא בג'נין המשוחררת לפני כחודשיים: "חזרנו לעירו של עז אל-דין אל-קסאם". זה הפורע, זה הטורריסט שעל שמו נקראות יחידות המוות של ה"חמאס". כך קרא ערפאת – והממשלה שותקה. המקהלה הנודדת של ערפאת זועקת בכל עיר משתחררת: "בנפש ובדם נפדה את פלשתינ" – והממשלה שותקה. ערפאת כבר ערך ביקור תנחומים לרגל הירצחו של דוקטור מומחה למוות, הד"ר פתחי שקאקי, שנפטר באורח פתאומי במלטה, או מת, לגרסתך, חברי חבר הכנסת נסים. ערפאת ערך את ביקור התנחומים אצל הדוקטור למוות – והממשלה שותקה. ערפאת השמיע בקביעות דברי שבח לשהידים רוצחי היהודים, והממשלה שותקה. כך יכול היה מחמוד זאהר באותה פגישה להזדהות עם נשיאו לאחר מות ה"מהנדס", באומרו לערפאת: "כפי שאתה אומר בכל נאומיך, אדוני הנשיא, כולנו מבקשי מות קדושים".

רדיו "קול פלשתינ", הקול הרשמי של הרשות הפלשתינית של ערפאת, ביום ו', 15 בדצמבר 1995, הגדיר כשהיד איש "חמאס" אחר שנהרג – והממשלה שתקה. ב-20 באוקטובר 1995 בישר השבועון הישראלי "כול אל-ערב" כדלקמן: "ביוזמה ראשונה מסוגה מאז אוסלו, ערכה תנועת ה'פתח' אזכרה לחלל תנועת 'חמאס' מוחמד מוסא אבו-שאקרה מאל-בירה, בנוכחות מאות משתתפים" – והממשלה שתקה.

לאחר הרצח ההמוני בבית-ליד אמר ערפאת לשולחי הרוצחים, לא בא אליהם בטענות על הרצח, לא גינה אותם על המעשה הנפשע הזה, אלא בא אליהם בטענה, וכך אמר: הרי הגופות שלהם התרסקו לחתיכות, מדוע גיליתם את שמותיהם? הוא התכוון לגופות של הרוצחים המתאבדים. מדוע גיליתם מאין באו? כך שאל – והממשלה שתקה.

קו ישר מוליך מברית רעיונית זו לאותה הסכמה שהושגה לפני כשלושה שבועות בקהיר בין אש"ף לבין ה"חמאס", ועל-פיה – שמעו היטב – ערפאת התיר ל"חמאס" להרוג ישראלים – והממשלה שתקה.

מה היה יסוד ההסכם הזה? זה לא סוד. אחת הטיטות להסכם עם ה"חמאס", טיוטה דווקא מטעם הרשות הפלשתינית, פורסמה בביטאון הרשות, הלוא הוא "אל-חיאא אל-ג'דידה". הם למדו מסיעת רמון בהסתדרות... "אל-חיאא אל-ג'דידה" פירושו חיים חדשים. והביטאון הזה של החיים החדשים, בטיטות של הרשות, בישר מוות. סעיף 3 של טיוטת ההסכם המוגשת על-ידי ערפאת אמר, כי הצדדים, "חמאס" משמע, יקבלו על עצמם: "סיום המבצעים הצבאיים בשטח או משטח הרשות הלאומית, או הצהרה על-אודותם בצורה כלשהי". אנחנו חשבנו לפני שבוע-שבועיים, שכאשר נאמר ש"חמאס" התחייב שלא להביך את הרשות הפלשתינית, הכוונה היתה שיימנעו מפעולות מאותן או באותן ערים שהסגירה לידיהם ממשלת ישראל ואשר בהן הם שולטים שלטון מלא. לא, זו היתה טעות. הם התירו להם גם לרצוח מערים או בערים אלה, ובלבד שלא תהיה, כפי שכתוב "הצהרה על-אודותם בצורה כלשהי". הרי זה הד יסיר לאותה אמירה של ערפאת –

משה נסים (הליכוד):

בבית-ליד.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

– לאותה זעקה אחרי בית-ליד: הרי הם התרסקו לחתיכות, מדוע גיליתם את שמותיהם, מדוע גיליתם מאין באו?

ובתמורה, על-פי אותה טיוטה של ההסכם, אותו הסכם שרובו נעלם מאתנו עד לרגע זה, כך נאמר: "הרשות הלאומית חייבת להגן על אנשים השייכים לכל סיעה או קבוצה אשר מילאו את חובתם הלאומית במשך שנות המאבק". ומי שחושב שזה תיאורטי יכול היה לשמוע את דברי ראזי ג'באלי, איש אש"ף בעזה, איש כוחות הביטחון של אש"ף בעזה, שאמר לאחר פטירתו הפתאומית, מותו

הפתאומי של מר עיאש, שעיאש לא היה מבוקש על-ידי הרשות הפלשתינית. זו היתה ההצעה של אש"ף ל"חמאס". הסכם ברוח זו אכן הושג לפני שלושה שבועות – והממשלה שתקה.

רק בשבוע שעבר הכריז אחד מראשי אש"ף, זיאד אבו-זיאד, בצהרי היום ב"קול ישראל", כי "גם אש"ף לא ויתר על המאבק המזוין עם ישראל" – והממשלה שתקה.

לשתיקתה זו, אדוני היושב-ראש, השפעה חמורה על אזרחי ישראל הערבים, שחלקם נסחפים עם הניצחון הגובר והולך של אש"ף ושל ה"חמאס". ואני מבקש להביא לידיעתך, אדוני היושב-ראש, כי בסוף השבוע שעבר, השבוע שלאחר מותו הפתאומי של מהנדס המוות, עיאש, בעיתון היוצא לאור בישראל, השבועון של התנועה האסלאמית "סאות אל-חק אל-חורייה", מוסף שלם – אחד, שניים, שלושה, חמישה, שישה עמודים, ובראשם הסממה: "הפיכתו של עיאש לקדוש, לשהיד". זה חוזר בראש כל עמוד. אבל, מישהו יאמר לי: נו, מה אתה מצפה, זה ביטאון התנועה האסלאמית. אבל, הנה שבועון אחר "כול אל-ערב", יוצא לאור בנצרת. מתון, רגיל, כללי. ובו מוסף ביום שישי: אחד, שניים, שלושה, חמישה עמודים. והסממה החוזרת כאן, אדוני היושב-ראש, כפי שאתה יכול לראות, עם תמונתו של עיאש בכאפייה היא – – –

משה פלד (צומת):

איזה עיתון זה?

זאב בנימין בגין (הליכוד):

"כול אל-ערב". עיתון היוצא בישראל, שבועון. והסממה החוזרת בכל עמוד: "פשע – רציחתו של יחיא עיאש".

זוהי, רבותי חברי הכנסת, אדוני היושב-ראש, תוצאה ישירה של הסכם אוסלו כפי שאנחנו חזינו אותה והזהרנו מפניה בעת חתימתו, בספטמבר 1993. ככה אמרנו: אש"ף ישלח את זרועותיו, ואכן הוא שולח אותן, לתוך הקבוצה של אזרחי ישראל הנאמנים למדינה, אבל יש כאלה העלולים גם להיסחף בזרם ההסתה הזאת.

והנה תוצאה נוספת. חיכאם בלעאוי, ראש שירותי הביטחון ברשות הפלשתינית, הזמין לפני שבועות אחדים לביתו שבכפר בלעה – על כן שמו בלעאוי – ליד טול-כרם, מזרחית לטול-כרם, את מי הוא הזמין? את עמיתנו חבר הכנסת דראושה ואת מר אחמד טיבי, כדי לפשר ביניהם, כדי לגרום לכך שילכו יחד לבחירות, כדי להתערב התערבות ישירה במעשה הדמוקרטי במדינת ישראל. והממשלה שותקת. כל זאת כהתפתחות ישירה, מובהקת, מיידית, של הסכם אוסלו.

כל זה, כמובן, אדוני היושב-ראש, איננו מפתיע. אבל למדנו משהו גם בשבוע שעבר. פרשנים ישראלים הגדילו לעשות לאחר היעלמותו של יחיא עיאש, והם הביעו הערכה מופלגת לכושר התמרון היוצא מן הכלל של הראיס, הנשיא, היושב-ראש יאסר ערפאת.

משה נסים (הליכוד):

פרשנים מאיפה?

זאב בנימין בגין (הליכוד):

פרשנים מן העיתונות. ועכשיו אזכיר, לצערי, אחד מחברינו, אחד מעמיתינו, יושב-ראש ועדת החוץ והביטחון של הכנסת מטעם מפלגת השלטון, חברנו חבר הכנסת חגי מירום, שהודיע ברדיו, שדברי השבח של ערפאת לעיאש הם נכונים ובמקומם, ובכך הוא, כמובן, עודד את הראיס להמשיך להסית לרצח יהודים.

משה פלד (צומת):

איפה הוא אמר את זה?

זאב בנימין בגין (הליכוד):

ב"קול ישראל", המשדר כידוע מירושלים.

משה נסים (הליכוד):

בשפה העברית.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

בשפה העברית, באוזני עם ישראל.

משה פלד (צומת):

אתה רוצה לחזור על הדברים שאמר יושב-ראש ועדת החוץ והביטחון?

זאב בנימין בגין (הליכוד):

חבר הכנסת פלד, שאלו את יושב-ראש ועדת החוץ והביטחון, ששנינו חברים בה, מה דעתו על הדברים שהזכיר חבר הכנסת נסים, דברי ערפאת על הקדוש, על השהיד, המהנדס יחיא עיאש, והוא הביע סברה, שמחמת התנאים הפוליטיים המיוחדים שבהם מצוי הראיס ערפאת, דבריו הם נכונים ובמקומם. אני מבקש לעמוד על ההיגיון של הדברים האלה, של דברי ההערכה לכושר התמרון של יאסר ערפאת. מדוע? כי ההיגיון הזה חושף במערומיו את המלכוד של הסכמי אוסלו.

וכך מסבירים לנו בנימה סבלנית ומציאותית: הרי מה רצית? שאש"ף ינהג אחרת? הרי אומרים לנו, לו הסתייגה הרשות הפלשתינית מן ה"חמאס" ומצוות ה"מהנדסים" שלו, הרי לא היתה מצליחה לשרוד לא בשומרון, לא ביהודה ולא בחבל עזה. והאמירה הזאת, הניתוח הזה, אדוני סגן שר החינוך, התרבות והספורט, הדברים האלה מצדיקים גם בדיעבד וגם מראש את כל דברי ההסתה של ערפאת נגד ישראל בניגוד מפורש להסכמי אוסלו, ומסבירים: ומה רצית, לו נהג אחרת לא היה שורד. הדברים האלה, ההיגיון הזה, מצדיקים גם את הימנעותו של ערפאת מהסגרת רוצחים לידי ישראל בניגוד מפורש להסכמי אוסלו, כי גם על זאת יאמרו לנו ואומרים לנו: וכי מה רצית, לו קיים את ההסכם והסגיר את הרוצחים לא היה שורד אפילו שבוע. ועל-פי ההיגיון הזה מצדיקים גם את הימנעותו של ערפאת עד עתה מביטול האמנה הפושעת הקרויה אמנת אש"ף, האמנה הפלשתינית, הקוראת להשמדת ישראל, בניגוד מפורש להסכמי אוסלו, ומסבירים לנו: לו ביטל את האמנה הזאת, לא היו ערפאת ומרעיו שורדים אפילו שבוע אחד.

לכן אני מבקש, חברי הכנסת, להעמיד אתכם על ההיגיון – – –

משה נסים (הליכוד):

כך יאמרו גם על ירושלים.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

כך יאמרו גם על תביעתו לירושלים, מוסיף חבר הכנסת נסים, בצדק. על כן אני מבקש להעמיד אתכם על ההיגיון הפנימי של הדברים. יש פה שרשרת הגיונית, שמבטאת את מלכוד אוסלו, ואלה חוליותיה: החוליה הראשונה – ממשלת ישראל חתמה על הסכם עם יאסר ערפאת. החוליה השנייה בשלשלת ההיגיון – כדי לקיים את ההסכם, ערפאת חייב לשרוד. החוליה השלישית – כדי לשרוד, ערפאת חייב להפר את ההסכם. מהי אפוא המסקנה המזרח-התיכונית? – כדי לקיים את ההסכם, ערפאת חייב להפר אותו בקביעות. זהו המלכוד של הסכם אוסלו.

על כן אני אזכיר לכם, חברי, כי עוד הספיק ברגע האחרון מר עיאש לומר לאביו "הכול בסדר", לפני שנדם והפך באחת לקדוש ערבי לאומי גם בפי ערפאת. בברק הפיצוץ הזעיר הזה הוארה לפתע שוב האמת, קצרה וישרה כמו אנטנה של פלאפון, והיא: הסכם אוסלו לא ניתן למימוש.

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני מחזיק בידי מודעת בחירות לרשות הפלשתינית, למועצתה. ערפאת במרכז, מועמדים מסביבו. המודעה הזאת פורסמה בעיתון "אל-קודס", כאן בירושלים. אחד האנשים המתונים, כפי שאומרים לנו, חייכנים, נחמדים, אבו-עלא, מציג את מועמדותו, על-פי בקשת

ערפאת. הנה תמונתו. הנה הססמה שהוא מציג בבחירות בערבית: "ניצחון מאללה וכיבוש קרוב". צדקת, חבר הכנסת נסים, כיבוש קרוב. על זה הם חושבים, את זאת הם מתכננים.

אבל, אני מבקש להפנות, אדוני היושב-ראש, את תשומת לבך לסמל המופיע על מודעת הבחירות, ובסמל הזה צבוע בירוק כל השטח מן הירדן ועד הים, אין שום מקום למדינה שנייה, אין שום מקום למדינת היהודים. ועל הרקע הזה שני רובי סער מוצלבים מסוג קלצ'ניקוב, ולמטה רימון יד. לא מספיק הקלצ'ניקוב, דרוש גם רימון יד כדי להשיג את המטרה הנכספת הזאת שעליה אומר אבו-עלא: ניצחון מאללה וכיבוש קרוב.

אני מבקש לומר, חברי, כי הסמל הזה הוא סמל הסכם אוסלו. רימון היד הוא סמל הסכם אוסלו. הסכם אוסלו הוא בבחינת רימון יד שממשלת ישראל לפני שנתיים שלפה ממנו את הנצרה, ועכשיו היא מחזיקה אותו בכוח כדי שהמנוף לא ישתחרר, כדי שהרימון לא יתפוצץ, ואנחנו צריכים כולנו לשאול, כמה זמן תוכל הממשלה לחבק את ערפאת ולהחזיק בידיה את רימון היד שנצרתו כבר נשלפה.

הרוב בכנסת, אדוני היושב-ראש, יכול לאשר עוד הסכם אוסלו ועוד חוק אוסלו ועוד טיוטה לחוק אוסלו, אבל לבסוף תבוא על כולנו ההתפוצצות, וזה יהיה לא כל כך טוב. תודה רבה לך, אדוני היושב-ראש.

חגי מירום (העבודה):

חבר הכנסת בני בגין, אני מבקש לשאול: האם אתה אמרת פה שאני אמרתי שהדברים שאמר יאסר ערפאת על עיזאש הם נכונים ובמקומם? אני נזעקתי ורצתי לכאן כדי להבהיר את העניין הזה.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

אם אכן לא אמרת, אני שמח קודם כול שלא אמרת, ושנית שחשת לכאן.

חגי מירום (העבודה):

ודאי שחשתי לכאן. האם יעלה על הדעת שאני אומר שהדברים היו במקומם?

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת חגי מירום, שאלת שאלה, אני מציע שתאפשר לחבר הכנסת בגין להשיב.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

חברי חבר הכנסת מירום, אני בוודאי אשמח מאוד אם היושב-ראש ייתן לך הזדמנות לתקן את הדברים האלה. ואם שגיתי, אבקש את סליחתך.

אבקש עוד להפנות את תשומת לבך לכך, שכדברים האלה פרסמתי שלשום במאמר ב"מעריב", בוודאי לא קראת אותו, ולא היתה תגובה. על כן הנחתי שהדברים האלה אכן נכונים. אבל, אני חושב, אדוני היושב-ראש, שראוי וחשוב שתינתן הזדמנות לחברנו חבר הכנסת מירום לתקן את הדברים האלה. אני מודה לך, אדוני היושב-ראש, על סבלנותך.

היו"ר ע' עלי:

בבקשה, חבר הכנסת מירום. וחבר הכנסת בגין, תמתין רגע, אולי תרצה אחר כך להשיב או להגיב.

חגי מירום (העבודה):

אדוני היושב-ראש, לא אומר מלה רעה בגנותו של חברי חבר הכנסת בני בגין, שאני מעריך אותו גם כחבר ועדת חוץ וביטחון וגם כאדם שעוקב ולומד ומכיר את המאטריה.

אני חושב שהדברים שאמר יאסר ערפאת על עיאש הם דברים נקלים, שאינם במקומם, הם דברי תיעוב. מעולם לא חיזקתי אותם, מעולם לא ראיתי בהם דברים במקומם. אני חושב שהם גרמו נזק חמור לאמינות מערכת היחסים בין הרשות הפלשתינית למדינת ישראל. אני מגנה אותם, ואני מצטער אם מישהו העלה על דעתו שאני יכולתי לומר דברים אחרים.

משה נסים (הליכוד):

טוב מאוד.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת חגי מירום.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

אני מאוד מודה לך על הודעתך, חבר הכנסת מירום. ואם שגיתי, וכנראה שגיתי, אני מתנצל בפניך, כי הדברים האלה גם משודרים. ואני שמח שהיתה לנו הזדמנות להבהיר את הדברים, וכמו שנאמר – לנקות את השולחן. אכן הדברים האלה חמורים מאוד.

ועם זאת, אדוני היושב-ראש, לא לגבי חבר הכנסת מירום, בוודאי גם אתה יודע שאכן פרשנים לא מעטים הביעו באותו שבוע את הערכתם לכושר התמרון של ערפאת, והסבירו לנו מדוע איננו יכולים אלא לנקוט דרך זו ואמירות אלה כלפי הדברים הנקלים, כפי שאמר חבר הכנסת מירום, של ערפאת, על השהיד, הקדוש, ה"מהנדס" יחיא עיאש. ובזאת אני מציע שאסיים את הדברים. אני מודה לך, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת בני בגין. חבר הכנסת רחבעם זאבי, בבקשה. חבר הכנסת חגי מירום, עשית נכון שבאת והבהרת את הדברים, מפני שזה נשמע באמת איום ונורא. יורים 21 מטחי כבוד, קוראים לו קורבן ושהיד וקדוש – – –

חגי מירום (העבודה):

זו זוועה.

היו"ר ע' עלי:

אבל היו כאלה שבאמת שיבחו את ערפאת על ההתנהגות הזאת.

רחבעם זאבי (מולדת):

אדוני היושב בראש, חברי הכנסת הנוכחים, הדיונים המרתוניים שאנחנו מקיימים בשני הימים האחרונים הם ביוזמתה של הממשלה, שרוצה להספיק להעביר את החוק בדבר יישום הסכמי אוסלו עד ולפני יום השבת, 20 בחודש.

הסברתי כבר אתמול את עמדותי, ואני מקווה שגם שכנעתי, שהסכמי אוסלו מביאים להקמת מדינה פלשתינית. ומדינה פלשתינית פירושה חיסולה של מדינת ישראל.

בהזדמנויות קודמות הבאתי ציטוטים ממורי ורבי יצחק רבין, זכרו לברכה, שאמר עד כמה המדינה הפלשתינית היא אסון לישראל, מדוע אסור לדבר עם אש"ף, מדוע ערפאת הוא דמות נקלית, כפי שנאמר לפני דקות אחדות על-ידי איש מפלגת העבודה. הבאתי ציטוטים ממורי, שממנו למדתי את תורת הביטחון.

היו"ר ע' עלי:

הוא אמר שדבריו נקלים. הם עוד לא הגיעו למסקנה שהוא אדם נקלה.

רחבעם זאבי (מולדת):

אם כך, אני אצטט את כל מנהיגי ערב, כמעט ללא יוצא מן הכלל, שבמשך השנים אמרו על ערפאת שהוא שקרן, שהוא נוכל, שהוא מתעתע, שאין לתת אמון בדבריו. גם כאלה שמתחבקים אתו מדי פעם לנוכח מצלמות הטלוויזיה, כולם אמרו את זה עליו במשך השנים. ואני לא צריך אסמכתאות מהם. אני יודע לאשורו של דבר, שהאיש הזה הוא איש בלתי אמיין, שקרן, מתעתע, הוא אסון לעמו שלו, והוא הביא הרבה אסונות על עמי שלי.

היום אני רוצה להביא דברים אחרים, לא של יצחק רבין, אלא של ראש ממשלה אחר. קודם אקרא אותם, ורק אחר כך אגלה לכם מיהו אותו ראש ממשלה.

אומר אותו איש: "ייתכן שאין הדור הערבי הזה מסוגל לחיות בהרמוניה מלאה של שלום עם ישראל. אין מנוס מלהביא זאת בחשבון. אולי אין הדור הזה יכול לעשות אלא איזה הסדר ביניים, אבל הסדר שאינו כרוך בנסיגה לגבולות 1967 ואינו כרוך בהקמת מדינה פלשתינית. הרי הקמת מדינה כזו פירושה נהירת כוח פלשתיני לוחם, יותר מ-25,000 לוחמים על נשקם, אל תוך יהודה ושומרון. כוח זה, בצירוף צעירי המקום, יכפיל את עצמו בתוך זמן קצר. נשק וציוד לא יחסרו לו. בתוך זמן לא רב תקום ביהודה ובשומרון וברצועת-עזה תשתית למלחמה. יהיו לישראל בעיות של ביטחון שוטף, והן עלולות לדרדר את ישראל למלחמה או לערער את המורל של אזרחיה. ובזמן מלחמה יהיו גבולות המדינה הפלשתינית קו זינוק מצוין לכוחות ניידיים כדי לפרוץ מייד לעבר התשתית החיונית לקיום ישראל, לפגוע מייד בחופש הפעולה של חיל האוויר הישראלי מעל שמי ישראל ולהקיז את דם האוכלוסין על-ידי מאסות של ארטילריה בסמיכות מקום לקו הגבול".

מי אמר את זה?

היו"ר ע' עלי:

שמעון פרס.

רחבעם זאבי (מולדת):

לא אחר מאשר שמעון פרס, ראש הממשלה היום. אינני מעריך אותו כאסטרטג גדול, הוא גם לא איש צבא גדול, הוא גם מעולם לא שירת בצבא כלשהו. אבל הוא ראש ממשלה, והוא היה כבר פעם ראש ממשלה, והוא היה כבר פעם שר ביטחון, והוא אומר את הדברים האלה בצורה הכי ברורה ובהירה.

ודומני שאף אחד מאתנו לא יכול לנסח אותם חזק יותר, ברור יותר, מאשר אמר אותם שמעון פרס לפני שדעתו התחלפה, אם לא השתנתה, אם לא השתגעה.

הוא אומר לנו בפירוש: עם הערבים האלה לא נעשה שלום בדור שלנו. לא אני אומר את זה, לא הליכוד, לא צומת, לא מולדת. אומר את זה שמעון פרס.

ואחר כך הוא אומר: אם נקים שם מדינה פלשתינית, אתם יודעים מה יהיה? יהיו שם 25,000 חיילים. והיום יש להם כבר 70,000 חיילים. מפני שאישרו להם באוסלו א' 8,000 "שוטרים" ביהודה ובשומרון, והם החזיקו 25,000. שילשו את המספר, ואין פוצה פה ואין צועק ואין מערער. ועכשיו, באוסלו ב', אישרו להם עוד 15,000, ויש תקדים, והם משלשים את זה, עוד 45,000. ביחד – 70,000 "שוטרים". ביחד – צבא השחרור הפלשתיני, שהוא גדול יותר מסדר הכוחות היבשתי של צה"ל בסדיר. זה לא סוד. תעיינו בכל ספר של מכון אסטרטגי בארץ ובעולם. אלה נתונים גלויים. אני לא מגלה סודות.

מי אמר את זה? אותו שמעון פרס, שחשש לפני כמה שנים מזה שיהיו להם 25,000 חיילים. היום יש להם 70,000 חיילים. ונתנו להם שריוניות, ונתנו להם מסוקים. וברית-המועצות שלחה להם גם מקלעים על גבי שריוניות. ואנחנו אישרנו את זה, כי זה צבא השלום של איש השלום, איש השלום המובהק ערפאת. את זה מי אמר? – שמעון פרס.

ואם כבר התחלתי לצטט אותו, אצטט עוד כמה דברים שלו. אותו איש, שהיום התפרק מהגולן, מיש"ע, מהמים, מהביטחון, אפילו מהגרעין, מכל הנכסים המצויים בידי ישראל, אמר בשנת 1978, שנה אחת לאחר עליית הליכוד לשלטון, את הדברים הבאים בנושא הסכסוך עם הערבים. והדברים יותר מאשר נכוחים. והוא חייב – צו על תנאי נגדו – להסביר לנו מה השתנה. האם הגיאוגרפיה של ארץ-ישראל השתנתה? האם הגיאוגרפיה של המזרח התיכון השתנתה? האם הטופוגרפיה של פלשתינ השתנתה? האם גב ההר לא שולט ולא עדיף על פני השפלה, השרון, שבה אנחנו מצויים? מה השתנה? רצונם של הערבים להשמיד אותנו השתנה? האמנה הפלשתינית השתנתה? מה השתנה? שום דבר. והוא ממלא פיו מים. לא רק הוא, כל שריו וכל סיעתו.

ראו, דיון כזה גורלי לישראל, דיון היסטורי, דיון שיקבע כמעט את ה"להיות או לחדול" של ישראל, את להתקיים או להיעלם. אין אף שר אחד בפירס הזאת של הממשלה. הם אינם ואין אחד מסגני השרים, לגיון השרים, לגיון סגני השרים אינם אתנו, הם לא פה, ואין גם אף אחד מחברי הכנסת של סיעות הקואליציה. זה לא מעניין אותם. הם יצביעו כמכונת הצבעה הלילה בשעה 22:30, ובזאת גמרו את מלאכתם להשבוע. הם באו, הצביעו, הלכו. אבל תישארנה מאחורי זה החלטות קשות מאוד, החלטות שמביאות אותנו לנסיגה נוספת ממחוזות המולדת, החלטות שמביאות להתפרקות, החלטות שמביאות את ערפאת לטווח של נשק קל מהבית הזה, מבית-הנבחרים הישראלי. במרחק של טווח נשק קל ישבו גייסותיו של הרוצח הזה, השקרן שקורא לעצמו פלשתיני, והוא איננו אלא מצרי מתחזה לפלשתיני.

אומר עליו אותו שמעון פרס: נותרה דרך יחידה – בניית מערכת יחסים רצויה ואפשרית בתקופת מעבר ממושכת בין תושבי יהודה ושומרון ורצועת-עזה לבין היישוב היהודי במדינת ישראל. אין זו דרך פשוטה. לא היינו רוצים להיות אדונים לגורלם הלאומי והתרבותי של מאות אלפי ערבים. אבל עוד פחות מזה אנחנו יכולים להשלים עם מצב שיהיו הם אדונים צבאיים לביטחונה היומיומי והאסטרטגי של מדינת ישראל; על כולנו לעשות מאמץ ולחפש פתרון של פשרה לא בקרקע, כי אם ביחסים.

אומר את זה פרס. אני בעד שלום. הוא תמיד היה איש שלום, איש שלום מובהק, כי הוא לא מכיר את המלחמה, הוא בעד שלום. גם אני בעד שלום, כולנו בעד שלום. אבל הוא אומר: בשביל השלום, לא על חשבון קרקע.

חולפים שני עשורים, והוא נותן קרקע, הוא נותן מחוזות מולדת, הוא נותן את השטחים השולטים של ארץ-ישראל, והוא נותן להם כניסה וגישה כאן לירושלים בירת ישראל. אומנם הצהרות מפה עד היום: על ירושלים לא נתפשו, ירושלים תישאר מאוחדת, אבל אנחנו כבר בסרט הזה היינו. אנחנו שמענו הצהרות: לא עם אש"ף, וכן עשו עם אש"ף. לא נדבר עם ערפאת, וכן דיברו עם ערפאת. לא נותר על בקעת-הירדן, ולמעשה מוותרים עליה. לא ניסוג מרמת-הגולן, נתנו אותה. בסרט הזה כבר היינו.

בשבת הקרובה, כאן, בירושלים, ילכו להצביע ערביי ירושלים. למי? לרשות מדינית אחרת, לישות מדינית אחרת. יש צעד יותר ברור מזה מאשר מסירת מזרח-ירושלים לידי מישהו אחר? וכדי שלא יחשדו שהיהודים מנהלים את העניין ובוחשים או מושכים בחוטים, יהיו כאן משקיפים זרים שישגיחו ששם יש עצמאות פלשתינית, כאן, במזרח-ירושלים, בירת הנצח שלנו. ממשיכים לשקר אותנו ולהגיד לנו: ירושלים תישאר מאוחדת. מי מאמין לכם? הלוא כבר היינו בסרט הזה.

אומר אותו שמעון פרס: כל זמן שתעמוד התביעה לפתור את הבעיה הפלשתינית על-ידי מדינת אש"ף עצמאית ביהודה ובשומרון וברצועת-עזה, תיתכן התחדשות לוחמת המחבלים – באמת, איש שידע לקרוא את המחר. הוא בדיוק קלע בול. כל עוד תהיה דרישה, עוד נקים פה מדינה פלשתינית, תתחדש לוחמת המחבלים. והוא אומר: אין מנוס מלהביא בחשבון פעילות מחבלים בכל תקופת המעבר הנראית לעין, עד שתפתר כליל הבעיה הפלשתינית. תמיד יהיו מדינות ערביות שיספקו לאש"ף כסף וסיוע כספי ואף יאפשרו לו לפעול מגבולותיהן ולהקים את התשתית הדרושה לכך.

ועוד סיכון – פעילות עוינת של האוכלוסים בשטחים המוחזקים על רקע הסתות, הפגנות ומצב מלחמה קשה לישראל. אוכלוסי יהודה ושומרון ורצועת-עזה עלולים להתקומם נגד ישראל, אם יתמוטט המערך הצבאי של מדינת ישראל; וכו' וכו'.

דברים נכוחים. אני הייתי מציע דווקא למחנה הלאומי להדפיס את הספר הזה של פרס, "כעת מחר", שיצא ב-1978, לחלק אותו בחינם לבוחר בישראל, ואת ההעתק מספר אחד עם הקדשה הייתי מקדיש לאותו איש שכתב את זה. כתב דברים נכוחים. למשל, הוא כותב על עומק אסטרטגי: במאה ה-20, עם התפתחות יכולת התנועה המהירה של צבאות, עלתה חשיבותו של עומק שטחי ההגנה. בהקשר זה אין מדובר בתוספת שטח סתם, המגבירה את עוצמתה של המדינה. כאשר מדובר על "עומק", הכוונה היא לשטח מסוים, שמקומו משנה את המשוואה האסטרטגית. שטח-עומק חשוב במקומות מסוימים, כי הוא מגדיל את המרחק מארץ האויב אל מרכזי האוכלוסייה או הייצור, או אל קווי התחבורה החיוניים.

בחיי, אני לא הייתי מנסח את זה יותר טוב. לא אני ולא חברי. הוא אמר דברים הכי ברורים על עומק אסטרטגי דווקא בעידן החדש של נשק מודרני, של נשק אלקטרוני, נשק הטיילים.

משה פלד (צומת):

מי אמר?

רחבעם זאבי (מולדת):

שמעון פרס. היום אני רק בא חשבון אתו. אני גמרתי להביא ציטוטים מרבין, היום אני מביא ציטוטים מפרס. הוא אמר את הדברים האלה.

הוא אומר: מדינה שיש לה יתרון גבול אסטרטגי תוכל להשקיע פחות, או להפיק תועלת צבאית ומדינית גדולה יותר מהשקעותיה בביצורים, בקיום כוח מגויס בכוננות, בחימוש, בפיזור מתקנים, מחסנים, ושדות תעופה ובפיתוח אמצעי תחבורה ותקשורת. האויב שירצה לפלוש למדינה שיש לה יתרון גבול אסטרטגי, יזדקק לאמצעים מרובים יותר, ויצטרך לשלם מחיר יקר כדי להתגבר על המכשולים ולהגיע ליעדים חשובים מבחינה אסטרטגית.

נו, מר פרס, מה השתנה?

משה פלד (צומת):

איפה אפשר למצוא את הספר הזה?

רחבעם זאבי (מולדת):

אני אתן לך הכול. חבר הכנסת פלד, אני אתן לך את כל הציטוטים במקור.

היו"ר ע' עלי:

ראש הממשלה כתב ספר "כעת מחר".

רחבעם זאבי (מולדת):

אני שואל: מר פרס, מה השתנה? יש לנו גבול אסטרטגי בקלקיליה? היא תגן על תל-אביב, על מוצב הפיקוד העליון, על 80% מהאוכלוסייה? יש לנו גבול חדש פה בהר-גילה, בשיח' ג'ראח? זה גבול אסטרטגי, שנותן לנו יתרון שנוכל על-ידי זה לחסוך באמצעים כפי שאתה במיטב כשרונך כתבת? מה קרה, מר פרס?

הוא ממשיך ואומר: ועוד חשיבות איכותית מייחסים לגבול ביטחון – השפעה על יכולת ההישרדות של מדינה במקרה של מלחמה. בהיעדרו של גבול ביטחון, צפויה המדינה להכחדה במלחמה, ואילו גבול ביטחון מאפשר לאותה מדינה לעמוד במלחמה ולהתקיים.

אמת. מה אתה מביא לנו באוסלו א'י? מה הבאת לנו באוסלו ב'י? מה יהיה באוסלו ג'י? יהיה לנו גבול ביטחון או נחזור לגבולות אושוויץ, כפי שאמר איש מפלגת העבודה אבא אבן?

אומר פרס: בתנאי ישראל, הרי כל זמן שיש סכנת מלחמה, הגורם הטריטוריאלי הוא רכיב מכריע במאזן הכוחות.

אם הוא היה יושב הוא היה אומר: כן. אמרתי בהתניה, כל זמן שיש סיכון או סיכוי למלחמה. ועכשיו אין דבר כזה כי יש שלום, כי הפרחנו בלונים בערבה כשחתמנו שלום עם חוסיין, כי לחצנו ידיים בטאבה, באוסלו ובוויינגטון, וכולנו יודעים מה זה המזרח התיכון.

את השיעור הזה למדתי מראש הממשלה המנוח לוי אשכול, כאשר בחודש ינואר או פברואר 1967 הצגנו לו את הערכת המצב השנתית של המטה הכללי ואמרנו לו: לא תהיה מלחמה, לא השנה ולא בשנים הקרובות. הוא שאל אותנו: איך הגעתם לזה? ואז יצחק רבין, ראש המטה הכללי, הסביר לו איך עושים הערכת מצב. הוא אמר לו: יש קרקע, יש אויב, יש התחמשות, יש נשק, יש כוחותינו; מחברים אותם, מנתחים אותם ועושים היקשים, וזו המסקנה שלנו. ואז אשכול, בחוכמה היהודית שאפיינה אותו, אמר לנו: קינדערלך, כל זה יפה מאוד, אבל לנו יש עסק עם ערבים.

אתה שומע את זה, מר פרס? לנו יש עסק עם ערבים. מחר יתחלף השלטון בירדן, או יתחלף מצב הרוח של השליט בירדן – ואת נאמנותו אנחנו יודעים: חרף העובדה ששמרנו עליו שנים, הוא יצא למלחמה נגדנו ב-1967; חרף זה שגוננו עליו מפני אויביו, בעיקר סוריה, שתקפה אותו מצפון, הוא נתן את ידו לקצב מבגדד בינואר 1991, כדי לשלוח את טילי המוות לתל-אביב, לערי ישראל.

עשית הסכם עם ערפאת. זה נותן לך שלום? יש לך ביטחונות? אומרים לי: יש צה"ל גדול. באמת, יש צה"ל גדול. האם היה צבא גדול יותר מהצבא האמריקני? והצבא האמריקני לחם עשר שנים בווייטנם, ויצא ממנה עם זנב בין הרגליים, עם 60,000 חללים. יספרו לי את כל הסיפורים על ג'ונגל, לוחמת ג'ונגל, קשה, רחוק מהבית, קווי אספקה ארוכים, אני יודע את הכול. אני גדלתי בדיסציפלינה הצבאית. אבל הרי אתם נכנעתם להרבה פחות מה"ווייטקונג", מהווייטנמים. אתם נכנעתם לילדים עם אבנים. נכנעתם לבקבוקים. נכנעתם לטרור הערבי.

האינתיפאדה פרצה באותו יום, ב-9 בדצמבר 1987, כששמונה שנים זרקו עלינו אבנים, במקום שבחודש הראשון או בשנה הראשונה היו פועלים כדי לחסל אותם, נתנו לזה להתפתח. ורבין המנוח אמר: טרור איננו סכנה קיומית. והנה באה הסכנה הקיומית. היום אומרים לנו, שטרור הוא סכנה קיומית. מי אומר לנו? כל אלה שזלזלו בטרור, כל אלה שאמרו: לא נפעיל כוחות, כי אנחנו יכולים לחיות עם זה. מה זה יכולים לחיות? 341 חללים נפלו באינתיפאדה, 8,000 פצועים נפצעו באינתיפאדה. הממשלה או הממשלות – וגם הליכוד אחראי לכך – חיו עם זה.

ממשיך אותו פרס ואומר: בתנאי ישראל, הרי כל זמן שיש סכנת מלחמה, הגורם הטריטוריאלי הוא רכיב מכריע במאזן הכוחות. את זה כבר קראתי. והוא ממשיך: גבולות הביטחון של ישראל צריכים לאפשר לה להימנע עד כמה שאפשר – מחמת כורח מדיני – מלהנחית התקפות מנע, גם במצבים של "סימנים מעידים" על אפשרות מתקפה ערבית. לדוגמה – מצב של מלחמת יום כיפור לא היה יכול להיות בגבולות 1967. אתם שומעים מה שפרס אומר? מצב של מלחמת יום כיפור לא היה יכול לקרות בגבולות של 1967. ישראל היתה נאלצת להנחית מתקפת מנע מייד משנצטברו כוחות בסיני בעוצמה מאיימת. הגורם הטריטוריאלי מאפשר, אף שאינו מחייב – כשהוא לעצמו – הימנעות ממתקפת מנע.

אני באמת רוחש כבוד למאמרים האלה, לספר הזה, לניתוחים האלה. אם היה לי זמן, הייתי עומד וקורא אותו בפני הכנסת ובפני העם בישראל שצופה בנו, כדי להראות עד כמה התהפכו היוצרות, עד כמה הדברים נכוחים, ברורים, הגיוניים. הדברים נכתבו, וזה לא ששמעתי אותם בסמינר, בהרצאה, בחוג בית, הבינותי, לא הבינותי. כתב אותם שר בישראל. נכון שהוא ירד לאופוזיציה באותה עת, עם אספירציות להיות ראש ממשלה, שם את ה"אני מאמין" המדיני-הביטחוני שלו. אחרי זה, לא שהוא משנה פה, משנה שם, כי נדמה לו שהשתנו הדברים, הוא הופך את היוצרות, הוא משחק באזימות הפוך, אזימות חוזר.

אומר פרס: כל הסדר מדיני שיחליש את ישראל ויקטין את הסך הכולל של עוצמתה – בכמות ובאיכות – יערער את האיזון העדין במערכות המזרח התיכון ויפגע גם במעמדה של ארצות-הברית באזור – כל הסדר שיחליש את ישראל, בלי להחליש את המוטיבציה לתוקפנות ערבית. ישראל חלשה תהיה נתונה לאיום גובר של התגרות ושל התשה מצד קיצונים בעולם הערבי, וממילא תיאלץ לנקוט יותר ויותר אמצעים צבאיים של תגמול ומנע.

הפעמון או השעון אומרים לי שאני צריך לסיים. אגיד רק עוד מלה אחת, ברשותך, אדוני היושב-ראש, לגבי מה שיקרה בירושלים. לפני חודש וחצי פניתי אל ראש הממשלה ואמרתי לו: לא ייתכן שאנחנו נקיים את הבחירות במזרח-ירושלים ובכלל, בכל הארץ, ביום 20 בינואר, שהוא שבת, כי דבר זה יחייב גיוס כוחות, יחייב פקידים, מנגנון. מדוע חילול השבת ההמוני הזה? ענה לי ראש הממשלה: זו לא החלטה שלנו, זו החלטה שלהם. אני לא רוצה להתווכח אתו, בהיעדרו, על האמת שבתשובה הזאת. אבל היום ערכנו ביקור במזרח-ירושלים, ראינו ושמענו מה יקרה בתחנות, בסניפי דואר ישראל, בשבת. ארבע מהחמש סגורות כל חודשי השנה בשבתות. והנה הפעם יבואו הפקידים – במצוותה של מי? במצוותה של הממשלה, פקודה משרת התקשורת שולמית אלוני. עניין קטן, אולי לא חשוב. ה-20 בינואר יחלוף, אבל הוא סמלי כל כך, מלמד אותנו כל כך על אמינותה של הממשלה הזאת, על רצונה לדהור בקצב מזורז, בקצב בהול, לקראת ההסכמים האלה של ויתור, של התחסלות, של מסירת מחוזות המולדת לידי האויב.

אני תקווה, שהבחירות, כאשר תבואנה, תעלינה לשלטון מחנה לאומי חזק ומגובש, שיבטל את ההסכמים האלה, כפי שראוי להם. בעצם, אנחנו לא צריכים לבטל. הערבים מבטלים את ההסכם כל יום, בכל סעיף. אנחנו נבטל את ההסכמים, נשלח את צבא המחבלים אל מחוץ לגבולות ארץ-ישראל, לאחר שנפרק אותו מנשקו, נשלח את ערפאת לגלות באיזו ארץ שהוא רוצה ואת פייצל חוסייני לבית-הסוהר. תודה, אדוני.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת זאבי. חבר הכנסת רפאל איתן, בבקשה.

מיכאל איתן (הליכוד):

למה את ערפאת לגלות ואת פייצל חוסייני לבית-הסוהר?

רחבעם זאבי (מולדת):

את ערפאת הזמינה ממשלה בישראל. זו הסיבה. יש בזה היגיון.

היו"ר ע' עלי:

מה ההיגיון? שערפאת בבית-סוהר — — —

מיכאל איתן (הליכוד):

לא, ההיגיון הוא שערפאת — — —

רחבעם זאבי (מולדת):

ערפאת הוזמן על-ידי ממשלה בישראל. צריך לגרש אותו. פייצל חוסייני הוא רמטכ"ל האינתיפאדה, הוא אחראי למותם של יהודים, ומקומו בבית-הסוהר.

רפאל איתן (צומת):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, במסמך שמישהו שזפה אותו עינו אומרים הסורים ללבנונים: אתם תלכו אתנו להסדר ואז תקבלו את נבי-יושע, מלכייה, חלסה ותרביחא. מי שמכיר את הגליל יודע איפה נמצאים היישובים האלה.

מיכאל איתן (הליכוד):

מי אומר את זה?

רפאל איתן (צומת):

איזה יישובים? חלסה זו קריית-שמונה, נבי-יושע.

מיכאל איתן (הליכוד):

את זה אנחנו יודעים. אבל מי אמר את מה שאתה אומר?

רפאל איתן (צומת):

הסורים אמרו ללבנונים.

מיכאל איתן (הליכוד):

הסורים ללבנונים?

רפאל איתן (צומת):

כן.

מיכאל איתן (הליכוד):

על מה אתה מסתמך? אתה מסתמך על משהו.

רפאל איתן (צומת):

זה מישהו ששזפה עינו מסמך. מה הסכם כלשהו – ואיך – ישפיע על עירק, אירן ולוב? אם סוריה על רמת-הגולן, אם הפלשתינים על קלקיליה, או אם מישהו על משהו? – לא ישפיע? ושלוש המדינות האלה הולכות והופכות להיות בעיה ביטחונית למדינת ישראל.

מי המנהיג הערבי שיאמר לפליטים: אתם נשארים במחנות, וראשו יישאר על כתפיו עוד שעה או שעתיים? מי המנהיג הישראלי שיאמר: אני מאמין בכנותם של דיקטטורים, מתפרק מנשק, נוטש עמדות חיוניות ושטחים שולטים ומוותר על מקורות מים? יש כאלה, ואנחנו כבר שומעים ישראלים

שאומרים שהם מוכנים לזה למען השלום; למען שלום שיביא בעצם מלחמת אימים עלינו, כשאנחנו מעורטלים מכוחנו.

מי ממנהיגי ערב יילחם בטרור המכוון נגדנו? ומי פתי שיאמין למנהיג ערבי שיאמר שהוא יילחם בטרור המכוון נגדנו? ראשו של איזה מנהיג ערבי יישאר על כתפיו אם יאמר: אני מוותר לכופרים, ליהודים, על ירושלים?

המסקנה המתבקשת מכל אלה היא לפנות אל העם.

ברשותכם, לא אנצל את כל הדקות העומדות לרשותי. תרשמו לי את זה לשנה הבאה – – –

היו"ר ע' עלי:

אתה מאמין שההסכם הזה יחזיק מעמד עד השנה הבאה?

רפאל איתן (צומת):

– – – אני מבקש לקרוא בפניכם מוסר השכל.

משה פלד (צומת):

חשוב שחבר הכנסת זבולון המר ישמע את השיר הזה. זה שיר טוב.

רפאל איתן (צומת):

הוא מקשיב, הוא מקשיב.

"הדורבן עליו השלום. היה דורבן, גאה, איתן – זה לא שייך לשנינו, חבר הכנסת מיקי איתן – שכל היום ביקש שלום. גם עם אויבו, שועל ערום, ביקש לחתום הסכם שלום. אמר השועל, ממתיק שפה: משאלתך מאוד יפה. אם דורבנות תסיר עד תום, על ההסכם מייד אחתום. ללא פקפוק, מלא סיפוק, הסיר הפתי את הנשק, והשועל טרפו בחשק. זה סופו של הדורבן, אין שלום לו, לקורבן. את הלקח בל נשכח: זה אשר נשקו יזנח וילך בשבי הלב, יסיים... במעי אויב."

זה מתאים לממשלה שלנו, שמתחזה כקורבן אוהב שלום. תודה רבה.

היו"ר ע' עלי:

מי כתב את החמשיר הזה, חבר הכנסת איתן?

רפאל איתן (צומת):

מדן נריה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת איתן. חבר הכנסת זבולון המר. יש לך עוד חמש דקות, חבר הכנסת המר. נוסף על הדקות שהוקצבו לך, חבר הכנסת איתן, נותן לך עוד חמש דקות. יש הקצבה מטעם הכנסת, יש הקצבה מטעם חבר הכנסת איתן.

זבולון המר (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, חבר הכנסת – ב"חברי הכנסת" אני פונה גם אל עצמי. קודם כול, ירושלים היא בראש דאגתנו. בקרוב יהפכו אותה הפלשתינים לנושא המרכזי. הממשלה אומרת לעם, שירושלים איננה נתונה למשא-ומתן, והיא מצהירה על עיר המאוחדת לנצח. אבל בלי משים מתבצעת חלוקת העיר, ומזרח-ירושלים הופכת בפועל לבירת מדינת ערפאת.

המוסדות הפלשתיניים ממשיכים לפעול, והממשלה מעלימה עין; בתי-הספר מפוקחים על-ידי הרשות הפלשתינית, בהסכמה שבשתיקה; הבחירות לרשות מתקיימות בתוככי ירושלים, אם כי הקלפיות מתחפשות לתיבות דואר; הרשות רוכשת בתים ונכסים בעיר ומפעילה חקירות שב"כיות ומשטרתיות, ובעצם קיימת בירושלים עיריית צללים חלופית.

אין אם כן ערך של קיימא בהצהרות לעצמנו. עלינו לומר לאש"ף, שירושלים איננה ניתנת למיקוח, שלא נדון עליה אתם. יאמר ראש הממשלה לכנסת: אני אפנה לערפאת ואומר לו, שעם ישראל מאוחד בעניין ירושלים, והיא לא תעלה על שולחן הדיונים ועל שולחן הניתוחים.

, שדינם נגזר באוסלו א', ב' וג', ואז C ו-A-B, אסור להגיע למצב שבו ניסוג ממחוזות ארצנו שמסומנים ייאמר לנו, שבגלל חלק מירושלים ניכנס למלחמה. אם לא נעצור עכשיו, נהיה אחראים לסכנה שנאבד את ירושלים.

הרבה התחייבויות שהתחייבנו פנימה, לעם שלנו, ירדו מהפרק, וזה עלול לעלות גם בגורל ירושלים. לכן, בואו נשים עכשיו מנעול על שערי ירושלים. אם מתכוונת הממשלה באמת שלא לוותר על נצח ירושלים כבירה בלעדית של ישראל, תיזום חקיקה משותפת עם האופוזיציה, שבה יובהר שיש קווים

אדומים שאותם אנחנו לא עוברים בתהליך המדיני הזה. כלומר, חוק שקובע כי ירושלים איננה ניתנת למיקוח. היא לב העניין. והנה יש לממשלה הזדמנות ליצור הסכמה מלאה בנושא המרכזי הזה.

אדוני היושב-ראש, אף שהגולן אינו מעניינו של החוק המוצע, יש לו קשר למהות העניין. המשא-והמתן עם הסורים בנוי על הנחה ברורה, אחת בלבד, של נסיגתנו מכל הגולן ועקירת כל יישוביו משם וגירוש כל מתיישביו מהגולן. המיקוח עכשיו הוא על התמורה למחיר הזה: מה תהיה הנורמליזציה, מה יהיו הסדרי הכלכלה, מה יהיו הסדרי הביטחון. כאשר תבוא הממשלה הזאת על סיפוקה בשאלות האלו, בפשרה מסוימת, היא תהיה מוכנה בתמורה לעזוב את הגולן לריבונות ולשליטה הסורית כשהוא "נקי" מיהודים. על כך אנחנו מתריעים ותובעים שלא להתקדם במשא-ומתן הזה, אלא להמתין להכרעת העם בבחירות הקרובות.

כדאי בהזדמנות הזאת להזכיר לכנסת, שערפאת משתהה בביטול סעיפי השמדת ישראל באמנה הפלשתינית, מפני שלטענתו הוא מתקשה לגייס שני שלישים מהמועצה הלאומית הפלשתינית לתמוך במחיקת הסעיפים הרצחניים. מדוע זה לגיטימי שהם יזדקקו לשני שלישים בהכרעה יסודית שלהם? מדוע זה לגיטימי שארצות-הברית הגדולה תצטרך לשני שלישים מבתי-הנבחרים שלה לאישור אמנות בין-לאומיות, אבל כשאנחנו דורשים שגורל הגולן ייחרץ ברוב של שני שלישים, יש בכך חילול הקודש של התהליך המדיני החפוז? והרי ברור, שאם לאסד לא אצה הדרך, והיא לא אצה לו, ולנו היא אצה, ידנו תהיה על התחתונה.

הממשלה מאמינה שהסדר עם הסורים תורם לביטחוננו. לגיטימי שהיא תאמין בזה. אבל האם היא בטוחה בכך? ומדוע אין זה לגיטימי לדרוש שבהכרעה קיומית כל כך יהיו שותפים לשיקול שני שלישים של העם, או של נבחריו?

חברי הכנסת, הכנסת אישרה את ההסכם עם ירדן כמעט פה אחד. בין היתר – לא רק, אבל בין היתר מפני שהמלך הרשים את העם ואת נבחריו שהוא באמת רוצה בשכנות טובה אתנו. לא כך אנחנו מרגישים עם אש"ף, עם הרשות הפלשתינית, והממשלה יודעת זאת. בכרוזי הבחירות מופיעים ערפאת וה"כוורת" שלו תחת סמל של רובים ורימוני יד. יחיא עיאש, ודאי כבר נאמר בדיון הזה, האחראי לרצח עשרות ילדים, נשים וגברים ישראלים אחרי הסכם אוסלו, הוא קדוש בעיניו, והוא משתתף בעצרות לזכרו. ערפאת לא מפסיק להכריז על ג'יהאד והמשך טרור ואינתיפאדה אם לא תינתן לו ירושלים. ותאמינו לו. ושר המשפטים שלו משווה בינינו, קורבנות הנאצים, לבין הנאצים, ואיננו מתנצל על כך. לחרפתנו, אנחנו בולעים את הנאצה.

שר הדתות שלו מכריז, שאין ולא תהיה ליהודים זכות להתפלל במערת-המכפלה, בקבר רחל ובקבר יוסף, מפני שאסור ללא-מאמינים להתפלל במקום תפילה השייך למוסלמים. והתגובות שלנו רפות. וזה איננו הכול.

אדוני היושב-ראש, אנחנו משחררים את רוצחי הסייענים וקובעים בכך, שדמם פחות אדום או כחול מדמנו. אבל עיתונאי ישראלי אחד שמצוי בעניינים כותב ביד לא רועדת – כך הוא כותב אתמול ב"הארץ": במוקדם או במאוחר ישוחררו כל הרוצחים, גם אלו של יהודים, כי כך נקבע בהסכם. על דברים אלה הוא מוסיף הצדקה: למניעת שחרורם של ערבים שופכי דם יהודי אין שום אחיזה בחוק, והבסיס המוסרי של העיקרון הזה מפוקפק, הוא אומר. והוא תובע: מדוע לעכב את שחרורם של רוצחי יהודים? והוא משיב: הסיבה היחידה של הממשלה – החשש שלה מתגובה כועסת של דעת הקהל בארץ ומעזעזוע של משפחות חללי הטרור. והוא מגלה: עד מתי? עד הבחירות. הוא מסביר: הממשלה מעדיפה את שיקול הבחירות על שיקול השלום.

חברי הכנסת, שחרור אסירים עם דם על ידיהם פוגע באושיות הצדק והמשפט ומנתץ לרסיסים את ההרתעה של הלוחמה בטרור. ובכלל, שחרור אסירים בלי להסגיר את הרוצחים הנמלטים ובלי דרישה בלתי מתפשרת להחזרתם של נעדרינו הוא מעשה שמנוגד למוסר ופוגע בביטחוננו בטווח מיידי ובטווח ארוך.

הממשלה פנתה, על-פי הסכמי אוסלו, לרשות הפלשתינית להסגיר לידינו כ-50 מבוקשים, רוצחים ומפגעי טרור, ביניהם רוצחי אוהד בכרך ואורי שחור, השם ייקום דמם, וכן רוצחי עפרה פליקס, השם ייקום דמה, ועוד. כולנו יודעים שהרוצחים האלה מסתובבים חופשי בערי המקלט עזה ויריחו. הרשות הפלשתינית מתעלמת מתביעתנו, מקיימת משפטי סרק ומבצעת מעצרי דמה. כשאנחנו איננו מגיבים בעצירת התהליך עד תיקון ההפרות ובאי-שחרור אסירים אצלנו, בעצם אנחנו מוותרים על ההסגרה ומבליגים על ההפרות. אבל לא רק זה – בהעלמת העין הזאת ישראל משדרת את הכניעה שלה לטרור מול הרשות, שמשדרת מצדה שהיא תומכת בטרור במתן מקלט וחסות לרוצחים נמלטים.

אדוני היושב-ראש, הפיגועים החבלניים לא נפסקו. בשבועות אלו הם התבצעו בנווה-דניאל, בכוכב-יאיר, ברצועת-עזה, ורק הלילה בבית-לחם, ליד קבר רחל, ליד מסוף רפיח וליד כפר-דרום. לא אכפת לרשות שיהיו פיגועים נגדנו, ובלבד שלא יאשימו אותה בכך. היא איננה מטפלת בתשתית החבלנית של ה"חמאס" ברצועה, וזו ממשיכה להיבנות ולהכין פיגועי רצח. הרשות מטפלת רק במה שמביך אותה, לא במה שהורג אותנו. הם משמרים את ה"חמאס" כנשק שלהם כדי להכניע אותנו בטרור בדרישתם בהסדרי הקבע ובירושלים.

הי"ר ע' עלי:

חבר הכנסת המר, מה מבטא זאת יותר מאשר לראות 21 מטחי כבוד לזכרו ולכבודו של ה"מהנדס" עיאש המנוול? יש מסר גדול מזה?

זבולון המר (מפד"ל):

בוודאי, היושב-ראש צודק. אני רק מוסיף על כך. אנחנו יודעים זאת ושותקים, מפני שאנחנו בריצת אמוק בתהליך עד סכנה של התרסקות. זה סוג הסכם שלא היינו מסכימים לעשותו לא עם המצרים ולא עם הירדנים. זה סוג הסכם עם ארגון טרור שזו השיטה שלו.

בהחלטת הממשלה להימנע תמיד מלעשות שימוש בתהליך המדיני כאמצעי להפסקת פיגועי הטרור קובעת הממשלה, כי מעבר לערך הביטחון המיידי עומד לפניה ערך עליון אחר: התהליך המדיני עם אש"ף. איננו מערערים על מניעה של הממשלה, שנובעים מרצון להביא את העם אל המנוחה והנחלה תוך חתירה לשלום בין ישראל לבין שכניה, אבל אנחנו מבקרים אותה וחולקים על המדיניות, על השותפים, על ההסדרים ועל ביצועם, שפוגעים, לדעתנו, באושיות ובבסיסים של זכותנו לשבת ברחבי ארץ-ישראל ושל ביטחוננו מול טרור ומול מלחמה אם וכאשר תפרוץ.

חברי הכנסת, כשאנחנו מבקרים את החוק המוצע, אנחנו מצביעים על הטעויות שבהסכם ומכוונים להסדרים מדיניים וביטחוניים טובים יותר. הטיעון של הממשלה על העדר אלטרנטיבה הוא כוזב. לא

היינו צריכים לחשק את עצמנו במלחמתנו בטרור ולקשור את עתידנו עם זה של ערפאת תוך העלמת עין ממדיניותו, מהלכיו ומחדליו. לדידנו, היה ניתן לבנות מדיניות שמבוססת על זכותנו על ארץ-ישראל, על התיישבות בה עם הבטחת ביטחוננו. אבל גם לדידה של הממשלה, אלטרנטיבות הפעולה שלה מתמעטות ככל שהיא צועדת במשעול הצר שלה. לפנינו עדיין הסכם הקבע, ירושלים, זכות השיבה, ועל מצפוננו ועל אחריותנו היהודית והציונית יישובינו ביהודה, שומרון ועזה.

אדוני היושב-ראש, שלום שמותנה בעקירת יישובים ובגירוש יהודים איננו שלום אמת. 150,000 החלוצים שיושבים בקו הראשון ראויים כבר עכשיו לדעת, שעל כך מאוחדות הממשלה והאופוזיציה, שבכל הסדר שיהיה לא יהיו יהודה, שומרון ועזה נקיים מיהודים שיחיו בביטחון, ברווחה ובריבונות ישראלית. גם זה מבחן לנכונותה של הממשלה להידברות אמיתית, לאיזה פיוס בעם. אני קורא לממשלה להחיל את הריבונות הישראלית על היישובים ולצרף אותם ברצף שיש בו כדי להעניק להם ביטחון וקיום בכבוד.

אדוני היושב-ראש, ביום ראשון הבא יהיה מצב חדש. אחרי הבחירות יאיצו הפלשתינים את הציפיות למדינה פלשתינית שבירתה ירושלים. ביום ראשון הבא נתעורר למציאות חדשה ולא ודאית לגבי האירועים בשנה הקרובה, כפי שאמר לממשלה השבוע ראש השב"כ היוצא, אירועים שהבאנו על עצמנו ומחייבים עכשיו הבהרה של העמדות, הכרעה של העם והידברות בבית כדי להתמודד אתם כמו שצריך.

היו"ר י' עזרני:

תודה, אדוני חבר הכנסת זבולון המר. אחריו – חבר הכנסת אריאל שרון. בבקשה. יש לאדוני 15 דקות.

אריאל שרון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, משהו ציני, אירוני כל כך, יש בהצעת החוק שבה אנחנו דנים. הממשלה מניחה על שולחן הכנסת הצעת חוק, בעוד הרשות הפלשתינית כבר מפירה ברגל גסה את רוב סעיפי ההסכם ואינה מקיימת שום חוק. הם מפירים, ישראל שותקת ומעלימה עין, והכנסת מתבקשת לאשר את קיום ההסכם על-ידינו.

ערפאת התחייב להילחם בטרור והפר את התחייבותו. מאז נחתם ההסכם עלה מספר הישראלים שנפגעו על-ידי הטרור הפלשתיני ל-162 הרוגים ול-800 פצועים. שום צעד לא ננקט על-ידי ישראל כדי להפעיל עליו לחץ, שום תנאי לא הותנה לגבי המשך נסיגתה של ישראל. אפילו ברמז לא נאמר לו, שאם ימשיך במדיניותו הצינית תשקול ישראל להחזיר לעצמה את הזכות לביצוע פעולות מנע ומרדף. שותקים וממשיכים להונות את הציבור.

הממשלה בונה כבישים עוקפים כדי למנוע פיגועים, אולי גם כדי לא לנקר את עיני האוכלוסייה הפלשתינית על-ידי תנועת כלי רכב ישראלים בתוכה. סכומי עתק מושקעים בכבישים אלה. אחד מהם הוא כביש עוקף בית-לחם. בעוקף זה – אבל זה קורה בכל העוקפים – יום-יום מותקפים כלי רכב ישראלים, והממשלה הכושלת הזאת אינה מגיבה.

הרשות הפלשתינית התחייבה בהסכם לאסוף את כל הנשק ואמצעי הלחימה מהתושבים באזורים שנמסרו לשליטתה. הם לא יישמו את הסעיף הזה. להיפך, רצועת-עזה הופכת למצבור ענקי של כלי נשק, חומרי חבלה תקיניים ואמצעי לחימה אחרים. משם מעבירים אותם ליהודה ושומרון, ואף הקימו בסיס "חמאס" בתוככי ישראל, בנגב, שנתגלה במקרה.

ערפאת התחייב להסגיר לידי ישראל מחבלים שפעלו אחרי חתימת הסכם אוסלו, ולא עשה זאת. ביריחו בלבד, המשמשת עיר מקלט למחבלים ומקום הכנה של פיגועים, יש היום יותר מ-40 מבוקשים הקשורים לפיגועים בישראלים. ישראל הגישה שלוש בקשות הסגרה בלבד, אבל אפילו על אלה לא זכתה לקבל תשובה. שני רוצחי המעליות ברמלה נמצאים במעצר פתוח ברצועת-עזה. ביריחו נמצאים רוצחיהם של עפרה פליקס ושני הנערים מוואדי-קלט, השם ייקום דמם. אפשר לראות אותם יושבים ושותים להנאתם קפה מהביל ב כיכר העיר. זו הפרה חמורה של ההסכם על-ידי הרשות הפלשתינית, שממנה לא נדרש לקיים הסכם כלשהו, בעוד ישראל מחייבת את עצמה בחוק יישום הסכם הביניים, והדבר יכול את ידיה עוד יותר.

ערפאת מכריז, כמעט מדי יום, תוך הפרת ההסכם, על מדינה פלשתינית שבירתה ירושלים, וישראל נאלמת דום. רק התחיל להתממש הסכם אוסלו ב', והפלשתינים כבר מפירים אותו ומשתלטים על ירושלים ממשיכים, לפי הוראותיו הישירות של ערפאת, להפעיל את כוחות הביטחון באזור הפלשתיניים – אני מתבייש בביטוי שאני חייב להשתמש בו – תוך הפרה חמורה של ההסכם. עורך עיתון פלשתיני, נושא תעודת זהות ישראלית, מובא מירושלים – והוא רק אחד מאלה שהובאו – לפי הנחייתו של ערפאת, לחקירה קשה ביריחו, ואיש משרי הממשלה לא העז לקום ולזעוק על הפרת ההסכם, החוק וזכויות האזרח.

מול כל ההפרות החמורות על-ידי ערפאת, בהעדר תגובה ישראלית כלשהי, כל כך מגוחכת היא הצעת החוק שהונחה על שולחן הכנסת. מה שקורה מעיד כאלף עדים שהממשלה הזאת אסור לה לנהל משא-ומתן מדיני, היא אינה יודעת לנהל משא-ומתן כזה. היא איננה מייצגת עוד את האינטרסים של ישראל, היא חלשה.

הסכם אוסלו, שעליו חתמה הממשלה הזאת, פסול מיסודו, אבל גם לשיטתה של הממשלה היא חייבת לעמוד על מילוי כל סעיפי ההסכם. אם כבר היום רוב סעיפי ההסכם מופרים, מה יהיה אחרי שיקבלו הפלשתינים את כל מה שהם רוצים? במה נוכל ללחוץ עליהם אז?

במבט מן הצד אי-אפשר שלא להתפעל ממדינת ישראל. 5.5 מיליוני תושבים ועוד כמיליון עולים פוטנציאליים מחבר העמים, ועולים נוספים מאמריקה ומאירופה – התפתחות שאינה פוסקת לרגע. יש כאן הכול: תעשייה מתוככמת שכובשת שווקים ברחבי העולם, חקלאות של הדור הבא, אמונות, תיאטרון ומכוני מדע ומחקר ידועים. פה אפשר להאזין למיטב התזמורות, ובראשן התזמורת הפילהרמונית, וללהקות רוק וזמר מצוינות. כאן יש מערכת בריאות מפותחת ומערכות חינוך מגוונות, מבתי-ספר לאמנויות ואוניברסיטאות שוקקות ועד לעולם הישיבות שהוקם מחדש אחרי שחרב באירופה בימי השואה. יש כאן הכול.

מדינת ישראל ידעה להגן על עצמה ועל עצמאותה בעזרת צה"ל ושאר זרועות הביטחון. פעמים רבות הדפה התקפות וידעה לשלם למתקיפים כגמולם. ישראל, גם קטנה יותר, חלשה יותר, גילתה תעוזה מדינית וצבאית אדירה. נחישותה הרתיעה את העולם הערבי. כל אלה הובילו אותה להישגיה

המדהימים. לכאורה, כשבוחנים את הישגיה עד היום, שהושגו כשיד אחת נאלצה להחזיק בשלח, ישראל של היום היתה צריכה להקרין עוצמה. אבל במקום זאת היא מקרינה חולשה וסימני התפוררות.

היינו יכולים להיות מדינה יושבת לבטח. מהחרמון צופים אנחנו אל דמשק. מרמת-הגולן אנחנו מרתיעים את הסורים לבל יעזו לתקוף. גב ההר בשומרון מאפשר קיום גבול ביטחון על הירדן והגנה על ירושלים ומישור החוף. קיומה של רצועת ביטחון בדרום-לבנון, אומנם בסיוע מסיבי שלנו, מאפשר חיים לאורך גבול הצפון. ישראל בגבולותיה הנוכחיים היא מדינה קטנה, אבל ביטחוננו בידינו ועצמאותנו מובטחת.

על רקע זה מובנת עוד פחות דרך ההתאבדות הלאומית שעליה אנחנו צועדים. נכון, זה לא התחיל היום. ההידרדרות החלה כשישראל לא היתה מוכנה להיאבק באינתיפאדה, כשהיתה יכולה לעשות זאת. היא ביקשה הגנה מארגוני הטרור בדרך של פתרון מדיני, של ויתור. מפני התקפות ה"סקאדים" העירקיים הגנו על ישראל האמריקנים. מפני ה"חיזבאללה" התחננה הממשלה שיגנו עלינו הסורים. מפני ה"חמאס" ביקשה הממשלה שישמור עלינו ערפאת. נגד חטיפות של אזרחי ישראל מירושלים הם מבקשים סיוע מהחוטף עצמו, ג'יבריל רג'וב. על נסיגת כוחות צה"ל המתפנים משכם – אנחנו זוכרים את הפינוי הזה – ביקשו שיפרוש כנפיו מחמוד אל-אלול, שהיה מופקד על פעולות הטרור של אש"ף בישראל. מחסה לכוחות צה"ל הנסוגים מרמאללה ביקש הצבא מאבו-פיראס, שביצע בעבר גם את מעשה הרצח הנורא בכיכר-ציון בירושלים. וברמת-הגולן רוצה הממשלה שיגנו עלינו כוחות בין-לאומיים.

כאשר המזרח התיכון נערך לייצור נשק גרעיני והסכנות גוברות, ישראל מזדרזת ומודיעה, שתמורת שלום היא תוותר על כוח ההרתעה שלה, דבר ששום מדינה בעולם לא עשתה. היא עושה זאת, כי מצרים תובעת זאת ממנה. כאשר גובר הצורך בעומק אסטרטגי, בגלל ההתעצמות הצבאית של מדינות ערב, הממשלה הזאת מוותרת על מעט העומק שיש לנו. במקום לתבוע את צמצום כוחן של מדינות ערב, שחתמו אתנו על הסכמי שלום, ישראל משתדלת להשיג בשבילן נשק רב יותר ומודרני יותר. במקום להביא לפיצול – דבר חשוב לנו – בין מדינות ערב, ישראל רוצה להיות המאחדת. במקום להעמיד את מצרים במקומה בגלל עוינותה הנוכחית לישראל, הממשלה מתקרבלת מתחת לכנפיה של מצרים. במקום שידברו כאן, הנה שרינו נחפזים, ממהרים, עולים לרגל – לשם.

ואם לא די בכך, הניחה הממשלה על שולחן הכנסת, לפני שבוע או שבועיים, את הצעת חוק יישום הסכם הביניים בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה, שבה מכונים אזורים ביש"ע "שטחי המועצה הפלשתינית". השמות יהודה ושומרון, ערש היוולדו של העם היהודי – נמחקים. וזאת בעוד שום שלטון פלשתיני, שום עצמאות פלשתינית, שום זיקה היסטורית פלשתינית לא היו קיימים שם מעולם.

איך נעשינו כאלה קטנים? מדינה עם פוטנציאל גדול כל כך הופכת למדינת כיס. מדינה עצמאית שרוצה בכוח להפוך למדינת חסות. וכמדינת חסות אי-אפשר להתקיים כאן.

הי"ר י' עזרן:

אני מודה לך, אדוני חבר הכנסת שרון. בבקשה, חבר הכנסת מיכאל איתן.

יהושע מצא (הליכוד):

13 דקות.

מיכאל איתן (הליכוד):

אפילו פחות. הפעם במרתון הזה אני משמש מעין וסת, ואני אדבר עד השעה 19:30.

היו"ר י' עזרן:

בדיוק.

מיכאל איתן (הליכוד):

אני מבקש שתודיע לי דקה או שתיים קודם.

היו"ר י' עזרן:

בבקשה.

מיכאל איתן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אנחנו מקיימים כאן דיון רצוף ואולי בלתי שגרתי בכנסת, בהצעת חוק שהממשלה הביאה, ומטרתה להביא לכך ששטחי יהודה ושומרון יהפכו להיות שטחים של המועצה הפלשתינית, על-פי הגדרת העם היהודי.

אני שואל את עצמי, איך האנשים האלה חברי הקואליציה מסתכלים אל מול ההיסטוריה היהודית, אל מול אלפיים שנה של מלחמה לחזור לארץ הזאת, אל מול הזכות ההיסטורית שלנו על הארץ הזאת. והתשובה: הם לא מסתכלים, הם פשוט בורחים מבושה. הם משתדלים, יחד עם העזרה שהם מקבלים מאמצעי התקשורת, לעשות זאת כדבר שולי, כאילו שום דבר לא קרה.

ואני שואל את עצמי: על מי עובדים כאן? מה קורה לנו? האם באמת הממשלה הזאת תמימה לחשוב, שעל-ידי כך שהיא קובעת, שבבתי-דואר בירושלים יצביעו, איך הם אמרו, במכלים, זה ההבדל בהתייחסות הבין-לאומית לתביעת הפלשתינים על ירושלים כחלק מהאוטונומיה?

הרי הם באו הנה ואמרו: אנחנו השגנו הישג גדול. הסכם אוסלו לא מתייחס כלל לירושלים. אנחנו תקפנו אותם, אמרנו להם: הוא מתייחס, ועוד איך. אתם התחייבתם בהסכם אוסלו לקיים דיון על ירושלים. הפעם הראשונה שמישהו הסכים לנהל דיון על עתיד ירושלים. אתם עשיתם זאת.

אבל הם אמרו להגנתם: כל השאר לרבות עניין ירושלים אינו נוגע לתהליך השלום עד להסדר הקבע. והנה עכשיו אנחנו רואים, כמו שאמר כאן חבר הכנסת משה נסים, שאין הבדל בין תהליך הבחירות לרשות הפלשתינית בירושלים לבין אותו תהליך באזורי יש"ע. אותו תהליך של הצבעה, אותם נציגים, אותה סמכות בעיניהם, אותה תעמולת בחירות. הכול נעשה בירושלים כמו ברמאללה, בירושלים כמו בקלקיליה, בירושלים כמו בכל מקום אחר.

ואם כך, מה ההבדל? הממשלה הזאת, שמתביישת לשבת פה, שאין לה תשובות על השאלות הבסיסיות, היא הבינה שצריך לעשות הבדלים. ומה היא אמרה לפלשתינים? היא הגיעה אתם להסכם, שההבדל יהיה שבירושלים לא מצביעים בקלפיות, בירושלים מצביעים במכלים. וכך הם נאבקים על ירושלים, וכך הם מצליחים להראות שהריבונות שלנו בירושלים נותרה ללא פגם. למה היא ללא פגם? כי בירושלים מצביעים במכלים בדואר. כך כתוב. במקומות אחרים מצביעים בקלפיות.

ועכשיו אני שואל את עצמי את השאלה היותר-רצינית מאחורי המעשה הזה: על מי הם עובדים? למה הממשלה משקיעה כל כך הרבה אנרגיה כדי שיהיה כתוב "במכלים"? האם היא משקיעה אנרגיה זו כדי לעבוד על הפלשתינים? לא, האנרגיה הזאת מושקעת על מנת להוליך שולל את הציבור בישראל, להראות לציבור בישראל שהם נאבקים על ריבונות ירושלים.

מצד אחד הם שולחים מכתבים לערפאת, שהוא יכול להמשיך לקיים כאן את כל מוסדות אש"ף. הם ממשיכים להרשות את הפעילות של ה"אוריינט האוס" ולהרחיבה. הם מרשים תעמולת בחירות. אבל קלפיות הם לא מרשים, רק מכלי הצבעה.

אני שואל אתכם: לא ברור על מי עובדים כאן? עובדים על הציבור בישראל. אין מגלים לו את האמת, אין מגלים לו שכבר היום הם ויתרו על ירושלים. הם יודעים זאת, הם רק מנסים להשהות את הידיעה, להרגיל את הציבור.

לכן הם מרשים תעמולה, לכן הם מרשים קביעת עובדות. הם יוצרים מצב שבו נצטרך, בסופו של דבר, להשלים כולנו עם אותו מעשה של הפקרת ירושלים.

משה נסים (הליכוד):

חבר הכנסת איתן, בהסכם אוסלו ב' נאמר יותר מפעמיים-שלוש, אולי חמש-שש פעמים בפירוש, בניגוד לכל הצהרות הממשלה ותוך כדי הטעיית הכנסת והעם, "הגדה המערבית, ירושלים ורצועת-עזה". ירושלים במושג הזה הפכה להיות חלק מהגדה המערבית ומרצועת-עזה. כך בהסכם חתום על-ידי ממשלת ישראל.

מיכאל איתן (הליכוד):

היום הציבור מתחיל לגלות את הדברים לאט לאט, אבל לצערי הרב עדיין לא בעוצמה המספקת. הוא מתחיל לגלות, שלממשלה הזאת יש מתכון של התפרקות טוטלית מכל דבר. היא כאילו מציגה עמדות שבהן היא עומדת על דברים, אבל לאט לאט מכרסמת בהן ללא שום קווים אדומים.

אני רוצה לסיים ולומר, היום הראו את הכרוז הזה לא פעם ולא פעמיים מהדוכן.

בנימין נתניהו (הליכוד):

מה זה?

מיכאל איתן (הליכוד):

זה כרוז הבחירות של סיעת אבו-עלא, שמפורסם בעיתונים בירושלים.

משה נסים (הליכוד):

המתון, הוא דווקא המתון מכולם.

מיכאל איתן (הליכוד):

המתון, מתון המתונים. ושם, בכרוז הזה – – –

אריאל שרון (הליכוד):

הוא נחמד, הוא גם פסנתרן.

דן תיכון (הליכוד):

חברו של שר האוצר.

מיכאל איתן (הליכוד):

כן, כדאי להיות חבר שלו, נעים להיות אתו בחברה, וכל אחד בא לספר אחר כך לחבר'ה: נפגשתי אתו, כמה הוא נחמד, כמה הוא מקסים, אין לו זקן וכיפה למשל – – –

היו"ר י' עזרן:

למה אתה מעליב אותנו?

משה נסים (הליכוד):

כאפייה, לא כיפה.

בנימין נתניהו (הליכוד):

זאת היתה הערה צינית, אדוני היושב-ראש.

היו"ר י' עזרן:

גם אני אומר זאת בהומור.

מיכאל איתן (הליכוד):

אגב, אין לו גם כאפייה.

ובכן, רבותי, הכרוז הזה חומרתו בכך, שבתוכנו מתפרסמת כאן תעמולת בחירות, ובה מפת ארץ-ישראל שלנו תחת שלטונם. והם כותבים למטה את הססמה: ניצחון מאללה וכיבוש קרוב.

משה נסים (הליכוד):

וזה בדרכי שלום.

אריאל שרון (הליכוד):

האם הוא כבר נעצר?

מיכאל איתן (הליכוד):

יש אנשים מהשמאל שאומרים לי: מיכאל איתן, למה אתה מתרגש? זו רק רטוריקה. אל תתרגש מהדברים האלה.

היו"ר י' עזרן:

ביקשת שאני אזכיר לך את הזמן, ואני עושה זאת.

מיכאל איתן (הליכוד):

תודה, אני מיד מסיים.

יום אחד החלטתי, שאולי באמת אקבל את עצתם, ולא אתרגש כל כך מהעניין הזה. אבל אז פתחתי את עיתון "מעריב" מ-16 בינואר, כלומר מהיום. ומה ראיתי? תחת הכותרת: "אנחנו מהרשות הפלשתינית" מופיע מאמר: "גיא רילוב, בן 36, המתגורר בחוות מקורה, סיפר, שלפני שבועיים הגיעה אל החווה – אגב, חוות מקורה היא ליד כרם-מהר"ל באזור הכרמל הדרומי המרכזי – מכונית "הונדה סיוויק" נושאת לוחות רישוי ישראליות. שלושה אנשים כבני 30 לבושים בהידור יצאו ממנה והחלו לצלם את הבתים הערביים שנותרו במקום. לדברי רילוב, אדם אחד הורה מה לצלם, אחר צילם, והשלישי רשם הערות בפנקס. הוא ניגש אל האנשים ושאל לפשר מעשיהם. השלושה ענו לו באנגלית: אנחנו מהרשות הפלשתינית, ואנחנו מכינים מחקר על הרכוש הפלשתיני בשטח ישראל". זאת האמירה.

דן תיכון (הליכוד):

אני יודע איזה – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

זאת האמירה, זה המעשה, ואלה שאומרים לנו: אל תתרגשו, זאת רק רטוריקה, על מי הם עובדים?

היו"ר י' עזרן:

תודה. חבר הכנסת בנימין נתניהו.

בנימין נתניהו (הליכוד):

היו"ר י' עזרן:

לא, לא, לא, אדוני. מ-19:30 אתה מתחלף. סליחה. ברשותך.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אני יכול לדבר אחריו?

היו"ר י' עזרן:

בבקשה. חבר הכנסת מיכאל איתן, ברשותך האדיבה, הכרוז הזה שהראית לי, שכחת לציין דבר מיוחד בו, שלפחות הם לא שכחו לציין בצירוף אחד משבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ-ישראל: הרימון. אדוני רואה? יש שם רימון. זה לפחות לזכותם.

דן תיכון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, תרשה לי לומר לחבר הכנסת איתן, בכרם-מהר"ל, מה שנקרא היום כרם-מהר"ל, היה כפר ערבי גדול בשם איג'זים, ואחת הפעולות שאנחנו לא אוהבים לזכור אותן היתה הפעולה לשחרור איג'זים וג'אבה – פעולה של המשטרה הצבאית, הגיעו ברכבת, וזה לא לתפארת מלחמת העצמאות.

היום, אדוני היושב-ראש, נשיא המדינה נאם נאום יוצא מן הכלל בבונדסטאג בפני חברי הפרלמנט הגרמני וגם הבית העליון, הבונדסראט. וכאן אני רוצה לדבר על סיוע שממשלת גרמניה מגישה לישראל זה שנים רבות בסך של 240 מיליון מארק. הסיוע הזה, שניתן לנו כהלוואה מדי שנה מאז אמצע שנות ה-60, בא לסייע למדינת ישראל בפיתוחה. כאשר הקנצלר קוהל ביקר לפני כמה חודשים בארץ הוצע, לפתע, על-ידי ראש הממשלה דאז, במשותף עם הקנצלר, לוותר על 240 מיליון המארק, שהם כ-500 מיליון שקל, לטובת פרויקטים משותפים של הפלשתינים והישראלים.

אברהם ורדיגר (יהדות התורה):

מי הציע את הדבר הזה?

דן תיכון (הליכוד):

מי הציע? ראש הממשלה המנוח רבין. במלים אחרות, ממשלת ישראל מוותרת על סיוע ארוך טווח שניתן לה מדי שנה בתנאים נוחים במיוחד לטובת הפלשתינים על חשבון קורבנות השואה – – –

משה נסים (הליכוד):

כדי לקנות אדמות בירושלים ובתל-אביב.

היו"ר י' עזרן:

אתה בטוח?

דן תיכון (הליכוד):

מה זה אני בטוח? אני אחראי לכל מלה.

זה כמה חודשים אני מנסה לדבר עם נציגי הבונדסטאג ונציגי הממשלה כדי לנסות להחזיר את הגלגל אחורנית, אבל נראה שזה בלתי אפשרי, שהרי היתה הסכמה של ראש הממשלה המנוח יצחק רבין.

מפעם לפעם אני מזדמן לשיחות עם פוליטיקאים מחוץ-לארץ, שמשתתפים בהן גם חברים מן הקואליציה. בדרך כלל נשמעת אמירה מעניינת מאוד של חברי הקואליציה. הם פונים בבקשה לסייע כספית לרשות הפלשתינית, שהרי המצב ברצועת-עזה קשה, מצב כלכלי קשה במיוחד, והממשלה חוששת שמא הקושי הכלכלי יוליד טרור שבלאו הכי קיים. לכן אני שואל את עצמי, האם כל הבעיות הכלכליות שלנו נפתרו, חבר הכנסת נסים? האם אנחנו עד כדי כך עשירים שבמחיר יד אחת אנחנו יכולים לוותר על סכומים אדירים שליוו את פיתוחה של מדינת ישראל במשך שנים? האם קורבנות השואה שעדיין מרגישים עצמם מופלים לרעה יכולים לוותר על סכומים שניתנו על-ידי ממשלת גרמניה לטובת הפלשתינים? האם מישוהו בממשלת ישראל רשאי לוותר על הסכומים הללו בשם קורבנות השואה?

חבר הכנסת נסים, אתה זוכר, בוודאי, את ישיבת הממשלה מיום ראשון; הקיצוץ של 1.3 מיליארד שקלים, קיצוץ שהוא לא קיצוץ, עבודה בעיניים. החליטו שם לחלק את העומס כביכול על כל משרדי הממשלה, אבל איש מן השרים לא חשב להציע שהקיצוץ הזה יחול גם על הכספים שהממשלה

מעבירה לרשות הפלשתינית. כל עמית במדינת ישראל צריך לוותר לטובת הקיצוץ, שהרי כל שר נתבע לוותר, אבל קיצוץ על העברות לרשות הפלשתינית – הדברים האלה אסורים, אסורים בהחלט.

שמעתי את מרבית הנאומים היום, חברי חבר הכנסת משה נסים, שמעתי את הנאום המצוין שלך על מה שקורה במזרח-ירושלים ועל המדינה הפלשתינית, שהיא כבר לא בדרך, היא קמה, בלשון הווה. דיברת על מה שקורה במזרח-ירושלים. רבים כמותך דיברו על מה שקורה במזרח-ירושלים. בוא נדבר על מה שנעשה במערב-ירושלים על-ידי הממשלה הזאת. אנחנו חיים בהרגשה, שמייבשים גם את מערב-ירושלים – – –

בנימין נתניהו (הליכוד):

התנחלות.

דן תיכון (הליכוד):

כן. אני שואל את עצמי, אתה בוודאי זוכר איך הקמנו את השכונה הראשונה ברמות-אשכול לאחר מכן את הגבעה-הצרפתית, נווה-יעקב, לאחר מכן את תלפיות-מזרח, את גילה, את רמות – – –

משה נסים (הליכוד):

שכונות ספר.

דן תיכון (הליכוד):

היום אנחנו מכנים את השכונות הללו השכונות שעל קו התפר.

מה הצליחה הממשלה הזאת לעשות בשלוש השנים וחצי האחרונות בירושלים? היא הצליחה להכפיל את מחירי הדירות בירושלים, שהרי אף שכונה חדשה לא נבנתה. כמעט שלא נבנו דירות בירושלים, שמא יחזקו את השכונות שעל קו התפר.

אני שואל את עצמי, איזו תמיכה בתקציב שאושר כאן לפני כמה שבועות מגישה הממשלה הזאת, בהתחשב בעובדה שירושלים הופכת לעיר על קו העימות – לא רק כפר-סבא, לא רק נתניה. הרי הגבול נמצא בתוככי ירושלים. חלק גדול מתושבי השכונות החדשות כבר חיים על קו התפר. ואני שואל את עצמי, מה עשתה הממשלה הזאת במשך שלוש שנים וחצי לטובת ירושלים? איזה כספים הקצתה בתקציב האחרון לצורך פיתוח ירושלים?

בשבועות האחרונים עולה לכאן חבר הכנסת עובדיה עלי ופורס רשימה ארוכה של צרכים שירושלים חייבת לקבל עכשיו, שהרי אם לא תקבל אותם עכשיו לא תוכל לבצע את העבודות האלה לעולם. הוא מזכיר, למשל, את כביש החגורה המזרחית – – –

משה נסים (הליכוד):

הכביש החדש דרך בית-חורון נעצר. הוא היה צריך להיות תשובה על סתימת הדרך לירושלים.

דן תיכון (הליכוד):

נכון. לא רק הכביש הזה, אלא מרבית הכבישים. חבר הכנסת משה נסים, אמרו לנו שמרחיבים את הדרך לירושלים. נכון, הרחיבו במבצע בזק את הקטע שמתחיל במוצא ומסתיים בגינות-סחרוב. מאז הפקקים בכניסה לירושלים התארכו. זה מגיע עכשיו עד מבשרת-ציון, מדי יום ביומו, כמה פעמים ביום.

משה נסים (הליכוד):

בעוד שנתיים יהיה צורך בשעה וחצי ויותר כדי לנסוע מתל-אביב לירושלים. זה מדויק.

דן תיכון (הליכוד):

ואני לא מדבר על החינוך, ואני לא מדבר על הרווחה. נכון – – –

משה נסים (הליכוד):

אל תחיך, חבר הכנסת גל, זו האמת.

גדליה גל (העבודה):

או. קיי, אז הממשלה הזאת צריכה להתנצל על מה שעשתה בתחום התשתיות?

משה נסים (הליכוד):

תסלח לי, למה עצרו את סלילת הכביש החדש לירושלים? בגלל איזה כפר ערבי אחד שמסרו אותו לאש"ף, ואתה יודע את זה. זו האמת לאמיתה.

עובדיה עלי (הליכוד):

חבר הכנסת גדליה גל, אתה הרי בעד זה. לא אחת שמעתי אותך.

גדליה גל (העבודה):

-- --

דן תיכון (הליכוד):

ולכן, רבותי, אני עליתי לכאן בפעם הרביעית בזה הדיון וסיכמתי את אשר היה לי לומר – בל נשכח את מערב-ירושלים. הקרב על מזרח-ירושלים נראה כאבוד.

בנימין נתניהו (הליכוד):

לא.

דן תיכון (הליכוד):

הקרב על מערב-ירושלים מתחיל. תודה.

היו"ר י' עזרן:

לא יהיה כביש עוקף להגיע לכנסת?

דן תיכון (הליכוד):

יהיה כביש.

היו"ר י' עזרן:

לא, אל תגזים. בבקשה, אדוני חבר הכנסת בנימין נתניהו, אשריך וטוב לך.

אברהם רביץ (יהדות התורה):

אמרת בעוד שנתיים, חבר הכנסת נסים, אבל אז כבר הליכוד בשלטון. אולי יפתח את הכביש?

משה נסים (הליכוד):

אנחנו בוודאי נחדש את סלילת הכביש החדש לירושלים.

בנימין נתניהו (הליכוד):

הכבישים.

משה נסים (הליכוד):

תמחק את ה"אולי", חבר הכנסת רביץ.

דן תיכון (הליכוד):

תרשה לי בהערה – מובן שאני לא ויתרתי על מזרח-ירושלים – – –

היו"ר י' עזרן:

אנחנו מבינים את זה טוב מאוד. הרי אין מזרח ללא מערב, אתה לא יכול להכיר את המזרח אם אין לך מערב – ככה בבית-הכנסת.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אני משוכנע שידידי חבר הכנסת תיכון שאל שאלה רטורית: האם המאבק על חלקה המזרחי של ירושלים אבוד, האם אפשר עוד להציל? הייתי מרחיב את השאלה – האם אפשר

לחסום את כניסתו של ערפאת, ראש אש"ף, למזרח-ירושלים, בירת המדינה הפלשתינית שהוא מתעתד להקים? האם אפשר למנוע – באותה נשימה אני אומר – את מסירת הגולן וחיסול היישוב היהודי בו על-ידי הממשלה הנוכחית? האם אפשר להציל את הציונות, את מדינת ישראל, שנמצאת בסכנות איומות? ואני מאמין שהתשובה על כל השאלות הללו היא כן. כן, בהחלט אפשר.

אבל, קודם כול אנחנו צריכים להבין מהי התוכנית הערבית – לא בטווח הארוך, בטווח הקצר. כולנו יודעים, למשל, עובדות מסוימות – קודם כול, שלפי התוכנית הערבית סוריה חוזרת לרמת-הגולן עד חוף הכינרת. זה באמת לא משנה אם יחזירו עד 10 מטרים מקווי 4 ביוני או 2 מטרים מהקו הבין-לאומי – אין לזה שום משמעות.

משה נסים (הליכוד):

— — — את ישראל?

בנימין נתניהו (הליכוד):

שנית, לפי אותה תוכנית שממשלת ישראל הנוכחית שותפה לה, היישוב היהודי ברמת-הגולן מפורק ומחוסל. שלישית, אזור הביטחון בדרום-לבנון מבוטל; צה"ל מסתלק מלבנון. רביעית, כוחות לבנוניים – כלומר סוריים או בשליטה סורית – מתפרסים לאורך קו הגבול שיושג לאחר חתימת החוזה עם לבנון. חמישית, יאסר ערפאת נבחר לנשיא בשיטה הדמוקרטית הפלשתינית המקובלת. הוא מקים ממשלה, הוא מכריז על מדינת פלשתינ העצמאית ועל בירתה ירושלים. כל זה מתוכנן בטווח הקרוב. שישיית, היישובים היהודיים ביהודה ובשומרון, לאחר הבחירות – אם תיבחר הממשלה הנוכחית שוב – ייובשו ויבודדו ולמעשה יחוסלו באופן הדרגתי בכל השטחים שמעבר ל"קו הירוק". שביעית, אותה מדינה ערבית פלשתינית שערפאת יכריז עליה, מכריזה על תחילת השיבה הגדולה של מיליוני עקורים ופליטים פלשתינים, והיא מציבה אותם במחנות לאורך "הקו הירוק", והם תובעים בתביעה גוברת והולכת את בתיהם מעבר לקווי 1967, או יותר נכון בתיהם מ-1948.

קרא כאן חבר הכנסת איתן, בצדק, ידיעה מהעיתון היום, שלפיה חוליות של אש"ף כבר מסתובבות בתוך מדינת ישראל של קווי 1967 ומאתרות בתים ודרישות, יש פנקסים – — —

משה פלד (צומת):

מצלמים.

בנימין נתניהו (הליכוד):

מצלמים, כי צריך לחזור אליהם, וזה יגובה במאות אלפי – ואני מוסיף: למעלה ממיליון – פליטים, לפי התוכנית של אש"ף, שיוצבו לאורך קו הגבול בין מדינת פלשתינ, כפי שמתכננים, למדינת ישראל; וכן הלאה וכן הלאה. אלה דברים קונקרטיים. אלה לא דברים שאנחנו מדברים עליהם בעתיד

הרחוק. מדובר בחודשים הקרובים, בשנה הקרובה, בוודאי אם – אם – תתממש התוכנית המשותפת של אש"ף והשמאל הישראלי להעלות מחדש את הממשלה הנוכחית. כלומר, זהו העתיד שמדיניות תהליך השלום המדומה צופן לנו, לעם ישראל ולמדינת ישראל, בזמן הקרוב.

ועכשיו אני חוזר לשאלתי – האם עצירת האסון הזה היא בלתי אפשרית? אני אומר: היא אפשרית. למה הדבר הזה משול? כל אחד מאתנו נהג ברכב, וכשאתה עולה על מדרון ומתחיל להידרדר במדרון, יש לך ברירה – אתה יכול ללחוץ על הגז ולהמשיך להידרדר במדרון, או אתה יכול ללחוץ על הבלמים ולעצור את ההידרדרות ולשנות כיוון.

היו"ר י' עזרן:

אתה יכול גם לקפוץ מהרכב.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אין לנו אפשרות לקפוץ מהרכב מסיבה אחת – כי אין לנו רכב אחר, אין לנו ארץ אחרת, אין לנו מדינה אחרת.

היו"ר י' עזרן:

בנימין נתניהו (הליכוד):

המדינה במדרון, והיא מידרדרת. היא מידרדרת על-ידי ממשלה שמובילה אותה אל עברי פי פחת, ומה שצריך לעשות, אדוני היושב-ראש, זה קודם כול לעצור ולשנות כיוון.

דרך אגב, אני שומע את הדברים הללו באופן פרדוקסלי, אדוני היושב-ראש, גם מחסידי הנסיגה, אפילו מן הקיצונים שבהם. הם אומרים: כן, אנחנו נעצור, אבל תמיד זה בלשון אם. למשל, אנחנו נעצור את התהליך אם ערפאת לא יבטל את האמנה, אנחנו נעצור את התהליך אם אש"ף ימשיך להשתמש ב"אוריינט האוס". אם, כאילו הוא לא עושה את זה עכשיו. אנחנו נעצור את התהליך אם קו ההפרדה יהפוך לקו של טרוריסטים או של גנבים – פעם היו גונבי סוסים, היום יש גונבי מכוניות – אם, הכול אם. אנחנו נעצור את התהליך אם לא יסגירו מרצחים. כאילו שהם מסגירים אותם עכשיו. אם סוריה תמשיך להשתמש ב"חיזבאללה" באופן עקיף לרקט את יישובי הצפון, אם. אם סוריה תשתלט על המים ולא תיתן לנו, אחרי שהיא תשתלט עליהם. אם ערפאת יכריז על ממשלת פלשתין, אם. אם הוא יכריז על ירושלים כבירתו, אם. ותמיד הדברים הם אם בעתיד, ואותם דברים שמתרחשים כבר היום כאילו אינם מתרחשים. תמיד בלשון עתיד ולא בהווה, משום שנקיטת אמירות בלשון הווה מחייבת פעולה, היא מחייבת התייצבות מול ההפרות הגסות של ההסכמים שהממשלה

הזאת עצמה חתמה עליהם, וכמובן, הממשלה הזאת מסרבת לעשות את המינימום הזה, שלא לדבר על דברים אחרים.

ובכן, מי שמאמין שממשלת ה"אם" הזאת תעשה איזה מאמץ אמיתי, מי שמאמין לממשלה, שאני חושב שלא היתה ממשלת הונאה וסילוף והטעיה והעלמה כמוה בתולדות מדינת ישראל, מי שמאמין להם, ילך אחריהם לתוך המדרון, לתוך התהום. שלום לא יצא מזה, זה בטוח. אבל מי שאינו מאמין – ונדמה לי שהדברים שמתבררים גם בגולן וגם בירושלים, וצדק חבר הכנסת תיכון: גם במערב-ירושלים, כבר לא במזרח-העיר, שחלוקתה הפיזית מתגלה לנגד עינינו בימים אלה – ינקוט דרך אחרת וילך בדרך אחרת.

אני חושב, שהתחלה טובה מאוד לשינוי הכיוון היא קודם כול הצבעה נגד יישום הסכם הכניעה הזה שנקרא תהליך אוסלו. אני לא מצפה לזה, כמובן, מהקואליציה, אבל אני חושב שחשובה העובדה, שהאופוזיציה ריכזה מאמץ ביומיים האחרונים על מנת שיעלו הנה דובר אחר דובר ויגידו דברים שאני מוכרח להגיד שהם משכנעים, לא רק מן המוח אלא מן הלב, ומבוססים כולם על עובדות, ודובר אחר דובר עולה, ופרסמנו את זה בעיתון, כל סיעות האופוזיציה, ואזרחים מצללים ואומרים: אנחנו רוצים לשמוע.

אינני מדבר סרה בידידינו מהתקשורת, אבל לא כל יום ניתן לדוברי האופוזיציה לעלות ולומר דברים יסודיים, אמיתיים, שחותכים דרך מסך הערפול, מפזרים את העשן, מפזרים את האבק ונותנים לאנשים לראות כהווייתו את מה שאכן מתרחש כאן, את המציאות הזאת של התקפלות והתגמדות והתבטלות והתרפסות, שיש בה לא רק הפקרת הכבוד שלנו אלא הפקרת הביטחון שלנו, הפקרת הבירה שלנו, בירת העם היהודי, הפקרת המים שלנו.

אני חושב, שהדברים הללו יבואו לידי ביטוי, ללא ספק, בחודשים הקרובים. אינני יודע אם יהיו בחירות מוקדמות או בחירות במועדן, אבל יהיה מספיק זמן כדי להבהיר לציבור בישראל, שיש לו היום שתי אלטרנטיבות – להמשיך להידרדר במדרון, פירוש הדבר להידרדר קודם כול לקווי 1967, לרדת מרמת-הגולן, בפירוש להביא את הסורים עד שפת הכינרת, בפירוש לסכן את מקורות המים שלנו, משום שמי ששולט ברמת-הגולן שולט על שליש ממימיה של מדינת ישראל.

אני מוכרח להגיד, שהתהליך הזה לא ייפסק בזה, כי הסורים מבינים שיש כאן ממשלה חלשה וכבר תובעים, אדוני היושב-ראש – כפי שהראה ידידי חבר הכנסת אסעד אסעד, שחשף מקורות שמצביעים על כך שהסורים, מול הרפיסות הזאת, מול ממשלת ההימורים והווייתורים, דורשים כבר היום שטחים כבושים בגליל. כלומר, לא הם דורשים, הלבנונים דורשים בשם הסורים. היום הדרישות הן ל-13 כפרים שחלקם כבר לא קיימים, חלקם קיימים, בגליל הכבוש, לפי הסכם סייקס-פיקו. הסורים אומרים, היה הסכם סייקס-פיקו, המנדט הצרפתי נתן ללבנון 13 כפרים, למשל הכפר תרביחא, שהוא ידוע יותר כיישוב שומרה, נבי-יושע שמוכר לכם, מלכיה, הם חלק מאותם 13 כפרים.

עובדיה עלי (הליכוד):

וחלסה, שהיא קריית-שמונה.

בנימין נתניהו (הליכוד):

תודה על התוספת.

זה נשמע דמיוני, אבל עם הממשלה הזאת שום דבר איננו דמיוני. מה שנשמע היום כדרישה הקיצונית ביותר, מחר זו תביעה שנענים לה.

עכשיו אני מדבר בלשון דיפלומטית, בלשון זהירה, הייתי אומר בלשון שמרנית וממעטה. אלטרנטיבה אחת, אם הולכים עם הממשלה הזאת לקדנציה נוספת – זו האמת, וכל השאר שייאמר במערכת הבחירות לא אמת – האמת היא, שאם הממשלה הזאת תיבחר, אנחנו לפחות בקווי 1967, ולהערכתי פחות מזה. ואם הממשלה הזאת תיבחר שוב, ירושלים המזרחית תיקרע מכלל ירושלים ותהפוך לבירה נפרדת של מדינה פלשתינית, בדיוק כפי שערפאת אומר. אם הממשלה הזאת תיבחר, אין לי שום ספק שיבואו תביעות נוספות על מה שיוותר מאותה מדינת ישראל מגומדת ומוחלשת, תביעות לזכות השיבה, תביעות להחזרת בתים, תביעות ותביעות ותביעות. מי שרוצה ללכת בדרך הזאת, ילך אחרי מפלגת העבודה שהיא היום ממשלת השמאל.

מי שרוצה לתחום את הסכנה, לשמור על אחדותה של ירושלים, לתחום את הסכנה באזורי האוטונומיה הללו, שיהיו מוקפים באזורי ביטחון והתיישבות ישראלית, לשמור על רמת-הגולן, לשמור על מקורות המים, מעל לכול לשמור על ירושלים – מי שרוצה לעשות זאת, ילך אחרינו.

אני יודע שהדברים הולכים מתחדדים. יש שתי אלטרנטיבות: אלטרנטיבה של התקפלות, בכוונה שהערבים יעזבו אותנו לנפשנו אם רק ניתן להם את עיקרי הנכסים שלנו; אלטרנטיבה שנייה – נעמוד על הקווים האדומים שלנו. יש עובדות מסוימות שנקבעו בשטח, נצטרך להביא אותן בחשבון. אבל יש הרבה דברים שלא נקבעו והדבר תלוי בממשלה, בממשלת ישראל שתיכון. אנחנו יכולים להציל את הנכסים הללו, זה תלוי אך ורק בנו.

אני יודע שהדבר החמור ביותר שיתרחש בשבת זו הוא חלוקתה הפוליטית של ירושלים, התחלת חלוקתה הפוליטית. אמרתי אתמול, שכל חלוקה פוליטית היא שלב מקדים בחלוקה פיזית. זה קרה בעיר אחרת, הדוגמה הטובה ביותר היא ברלין. קודם כול היתה חלוקה פוליטית לשתי ישויות פוליטיות, מערב-גרמניה ומזרח-גרמניה, שתי מדינות נפרדות, וכעבור זמן-מה החלוקה הפוליטית הזאת הביאה לחלוקה פיזית בדמות חומת ברלין שחצצה בין שתי הבירות הללו, בין שתי המדינות הללו.

היום הולכת ומוקמת כאן ישות פוליטית נפרדת, ממשלה נפרדת. תושבי מזרח העיר מצביעים לממשלה אחרת. הם כבר הקימו עירייה אחרת. זו רק שאלה של זמן, אם הקו הזה לא ייבלם ולא ייעצר, תהיה גם חציצה פיזית ונקים מחדש את החומה, או את העיר שבלבה חומה. מה שאנחנו זוכרים כדבר שפרצנו לבל יחזור, והנה הממשלה הזאת מחזירה.

אני יודע שהאמוציות מאוד מאוד חזקות, אני יודע שרבים בעם, הרוב המכריע של העם דוחה את הדבר הזה, מתנגד לתהליך הזה כמוני. עם זאת, אני קורא לכל מי שמתנגד, את ההתנגדות הזאת

תביעו בדרך פוליטית, בדרך של מחאה, בדרך של הסברה, בסופו של דבר בדרך של הצבעה בקלפיות.

אני קורא לכולם להישמע לכוחות הביטחון, לא להתערב במעשים ובפעולות שלהם. לא לקחת את החוק בידיכם, לא לעבור עליו. לא לפגוע בערבים. מה שצריך לעשות כדי להסב לאחור את התהליך הזה זה לשכנע את שאר הציבור בצדקת הדרך שלנו ולהחליף את הממשלה המקולקלת והמקלקלת הזאת בבחירות הקרובות.

אני יודע שהנפש סוערת, אבל חייבים לכבוש את הדחף הזה לנסות לעצור את התהליך הזה באמצעים לא חוקיים. אפשר לעצור אותו, אבל באמצעים המקובלים לאופוזיציה, והאמצעי החשוב ביותר לאופוזיציה הוא להפוך את הקואליציה לאופוזיציה, להחליף את התפקידים.

ועוד הערה אחת מרכזית. אני שומע שמסבירים לנו שזה צו ההיסטוריה ושנחנו צריכים ללכת אתו. יש מזרח תיכון חדש, ואנחנו יודעים שאנחנו צריכים לפעול מתוך הכרה בעובדה שכך הדברים זורמים. אני חושב שההיפך הוא הנכון. אני חושב, שהמציאות הבין-לאומית מעולם לא היתה טובה יותר למדינת ישראל, לא רק עם קריסת הפטרון של המדינות הערביות הרדיקליות, כלומר קריסתה של ברית-המועצות, ולא רק קריסת עירק במלחמת המפרץ, אלא גם באמת בהגדלת כוחה של מדינת ישראל, בצירים המסורתיים של הציונות – בהתיישבות, בגלי העלייה שבאו, בחיזוק הכלכלה.

אני חושב, שבעניין הזה מר פרס כנראה איננו מבין בדיוק באיזה עולם אנחנו חיים. מה שקורה היום, מה שאנחנו יודעים שקורה, הוא, שהולך ונפער פער גדל והולך בינינו לבין שכנינו. אנחנו נכנסים לעידן פוסט-תעשייתי של תעשיות ידע וטכנולוגיה, שאנחנו מצטיינים בהן. אנחנו יכולים באמת לקיים עתיד מזהיר למדינת ישראל, שיש לה יתרון על כל המדינות התעשייתיות בעולם. אדוני היושב-ראש, אנחנו המדינה היחידה שעברה בכמה עשרות שנים משלב אגררי חקלאי לשלב פוסט-תעשייתי, בלי שעברנו דרך השלב התעשייתי. אין לנו התעשיות המיושנות האלה, הדינזאורים האלה שקורסים למשל בצרפת ואי-אפשר להיפטר מהם. יש אצלנו תעשיות מאוד מתוחכמות ואנשים מאוד מתוחכמים. אנשים שיוצאים ממערכות הצבא, מחיל האוויר, מהמודיעין, יכולים לפעול במערכות התקשורת החדשות, בתקשורת מחשבים, בביטחון מידע, בכל אותם אלמנטים של תעשיית הידע החדשה. ישראל יכולה להתקדם בלי כל הנטל של העידן התעשייתי, שלא קם כאן כי לא היתה כאן כלכלה חופשית. אנחנו עומדים להיות אחת הכלכלות המזהירות, אם נעשה את הליברליזציה שאנחנו מאמינים בה. אם נעשה את הצעדים הללו, הכוח הכלכלי של מדינת ישראל יהיה בין 15 הכלכלות הגדולות בעולם.

צריך לעשות כל מיני דברים כדי להבטיח שילדי דימונה וילדי אופקים יקבלו את החינוך הטכנולוגי הדרוש כדי להצטרף לדבר הזה, והממשלה הזאת מזניחה אותם. אבל אין ספק שכוחה של מדינת ישראל ילך ויגבר, כמו שאין ספק שרק בערך מיליארד בני אדם מתוך 5 מיליארדים יוכלו להיות חלק מזה. אני יכול להגיד לך אילו חלקים לא יהיו חלק מהתעשייה או מהכלכלה החדשה. לצערי, רוב אפריקה או כמעט כל אפריקה לא תהיה, וחלקים נרחבים של אסיה. לצערי, כמעט כל המזרח התיכון, להוציא את מדינת ישראל, לא יהיה חלקים מזה.

ומסביבנו לתוך החלל הזה נכנס הפונדמנטליזם. אם אנחנו רוצים להגן על עצמנו מול אותו מזרח תיכון אמיתי, שבו מדינת ישראל יכולה לזנק למעלה, אבל, לצערנו, שכנינו לא יוכלו להדביק את הקצב, הדרך לעשות זאת היא לא לפרק את החומות, חומות המגן שלנו, הדרך לעשות זאת היא

לחזק את כוחנו, לבצר אותו – גם מבחינה כלכלית, גם מבחינה חברתית, גם מבחינת העלייה, גם מבחינת ההתיישבות, אבל, מעל הכול, מבחינת הזהות שלנו.

אתה יודע, אדוני היושב-ראש, אני לא צריך להגיד לך, אתה יהודי מאמין. אין שום ערך לכוח כלכלי, אין שום ערך לכוח צבאי, אין שום ערך למטוסים, אין שום ערך לטנקים, אין שום ערך לטכנולוגיה אם אין בה אמונה. האמונה שלנו היא הזהות היהודית שלנו. אם דיברתי על חינוך טכנולוגי לילדי ישראל, אני מדבר קודם כול על חינוך יהודי לילדי ישראל. אני יודע שהחינוך הזה נחוץ, משום שמה שתיארת פה, התהליך הזה של הקריסה, ההתקפלות והמסירה הוא קודם כול תהליך של התקפלות רוחנית. כנראה גדל פה דור שאינו יודע מה שייכותו לארץ הזאת, שעבורו ירושלים זה אוסף של אבנים, כי הרי השומרון עבורו זה אוסף של אבנים וטראסות ריקות. אני חושב שגם את זה נצטרך לשנות.

עד שנשנה, אני קורא שוב לכל חברינו שחשים את הסערה, קודם כול הפנימית, וגם את הסכנה הגדולה שהממשלה הזאת מביאה, אני אומר לכם גם, ובעיקר ביום שבת זה, שמרו על החוק, הישארו במסגרת, תמחו, תפגינו, אבל הכול במסגרת החוק. הישמעו לכוחות הביטחון. הישארו נאמנים לחוקי מדינת ישראל. אל תפגעו בערבים. את הממשלה הרעה, המזיקה, המסוכנת הזאת, אנחנו נחליף בקלפי ורק בקלפי. אם נלכד את כל הכוחות שמבינים את גודל השעה, אין לי שום ספק שגם בבחירות מוקדמות, גם בבחירות במועדן, בכל זמן שתהיינה הבחירות הללו, המחנה שלנו, המחנה הלאומי האמיתי הרחב ביותר, במלוא מובן המלה, המחנה הזה יציל את מדינת ישראל מהסכנות הללו ויחזיר אותה אל דרך המלך של הציונות, דרך ההתיישבות, הכלכלה, הביטחון ושמירת ערכי הנצח של עם ישראל.

היו"ר י' עזרן:

תודה, אדוני, חבר הכנסת בנימין נתניהו. חברת הכנסת אסתר סלמוביץ, בבקשה. אדוני ויתר על עשר דקות. חברת הכנסת סלמוביץ, יש לך 15 דקות.

אסתר סלמוביץ (עתידי):

אדוני היושב-ראש, זה מאוד מפריע לי. אתה מוכן, בבקשה?

היו"ר י' עזרן:

רבותי, בבקשה, לא להתקהל שם. אנא מכם.

סילבן שלום (הליכוד):

יש לך עוד עשר דקות.

היו"ר י' עזרן:

נגמר עכשיו, לא יכולים להחזיר את זה. אמרתי לו.

אסתר סלמוביץ (עתידי):

חבר הכנסת נתניהו, אם אתה רוצה להמשיך, אני מוכנה לוותר.

היו"ר י' עזרן:

לא, הסתיים.

דן תיכון (הליכוד):

קיצרתי כדי לתת לך יותר זמן.

היו"ר י' עזרן:

רבותי, הוא אמר מעט המכיל את המרובה. ובכן, גברתי חברת הכנסת, אנא ממך.

אסתר סלמוביץ (עתידי):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, "פצוע ישראלי ראשון מפיגוע בתוך שטח האוטונומיה מאז הסכם אוסלו ב'", כך הוגדר בעיתון "ידיעות אחרונות" מהיום ראם אזולאי, אשר נורה על-ידי מחבל שארב לו מחוץ לחנות בבית-לחם. בטרם אמשיך אני מבקשת בראש ובראשונה, כפי שלצערי אני מוצאת עצמי עושה לעתים מזומנות מדי, לשלוח מעל דוכן זה איחולי החלמה לפצוע, ראם אזולאי, ולהביע משאלה, שיהיה זה אכן הפצוע הראשון וגם האחרון מקרב אזרחי ישראל.

אולם, על אף משאלותינו אלה, הננו יודעים שאירועי הדמים חוזרים על עצמם בזה אחר זה, ואחרי כל אירוע, כמו על-פי תסריט כתוב מראש, אנו נאלצים להקשיב להודעות הממשלה, המתייחסות למצוקתו של ראש אש"ף, ולהטפותיה בדבר הנחישות שיש לגלות כלפי תהליך השלום עם הרשות הפלשתינית. וזאת כאשר על רקע קריאות אלה אנו ממשיכים לחזות באלפי קנאים מוסלמים, הקוראים לשפוך את דמנו, הרומסים את דגלנו ומעלים אותו באש בעת נסיגת כוחותינו מאותן ערי מקלט למרצחים, והסוגדים לאותם מתאבדים ולאותם המכונים על-ידם שהיידים, קדושים, המקריבים את חייהם למען רצח יהודים.

והנה, אותו מחול שדים פונדמנטליסטי מצמרר חוזר על עצמו שוב ושוב באותן ערי מקלט שיצרנו עבורם במו ידינו, וערפאת, חתן פרס נובל לשלום ושותפנו להסכם, במקום לפעול לבלימתו חוזר ומכריז באוזני בני עמו בשפתם הערבית על ירושלים כבירת המדינה הפלשתינית שבדרך. במקום לגנות פיגועים ומעשי רצח נגד יהודים, הוא מספיד את יחיא עיאש, ה"מהנדס", הרוצח השפל והנקלה, ואף מעודד אחרים ללכת בדרכו, בכנותו אותו שהיד בעת הלוויה ממלכתית הנערכת לכבודו ברוב עם.

חרף כל ההפרות הבוטות של הסכמי השלום והמציאות המרה המתהווה לנגד עינינו, אנו אוסרים על עצמנו להיכנס מחדש למרכזי הערים שאותן פינינו זה לא כבר, ומעדיפים להתעלם ביודעין מסוגיות כבדות משקל והרות גורל לעתידה ולקיומה של מדינת ישראל, כמו למשל סוגיית המים – המשאב הנדיר והחיוני שבו עלינו לחלוק, וכל נכסינו האסטרטגיים שמהם אנחנו בוחרים להיפטר, ולו רק מתוך כוונה לדחות את הקץ. ממשלה זו, אשר אינה עוצרת ומנסה לרצות את ערפאת ולהעביר אליו שלב אחר שלב, ללא כל זכות, נחלת אבות, שעליה חלמנו ולא ויתרנו אלפיים שנות גלות, מגבירה כעת את תאוצת דהירתה לעבר נקודת ה"אל חזור" בדרכה להתאבדות לאומית. וכפי הנראה, לאבסורד אין גבול, כאשר שר הבינוי והשיכון מציע רבע מיליארד דולר לערפאת על מנת לקנות שקט אשר יסייע למפלגת העבודה לזכות בבחירות. לשיטתה של ממשלה זו, השלטון חשוב יותר מקיומה של ארץ-ישראל.

בשאלת הביטחון רוצה אני לפנות לשר החוץ דהיום, הרמטכ"ל הקודם, אהוד ברק. הוא לא נמצא פה, אבל אני מקווה שהוא יקרא את דברי בסטנוגרמה. השר ברק הנכבד, אני פונה אליך כאשה לבעל שנפצע במלחמת ששת הימים וכאם לבן נכה זה"ל ששירת ביחידה מובחרת, לא כמומחית לענייני צבא ואסטרטגיה. אנשי צבאי ומומחים לביטחון גורסים, שלצורך פריסת מערך הגנה יש צורך ברוחב של בין 50 ל-150 ק"מ להצבת בסיסי צבא מחוץ לטווח ארטילריה ולמנחתים למסוקים. גנרל דגול, אולי תואיל להשיב לי היכן בדיוק היית רוצה להציב אותו מערך הגנה לאורך מישור החוף, שאורכו כ-100 ק"מ ורוחבו 20 ק"מ בלבד, כאשר ברצועת רוחב זו מתרכזים 80% מכלל האוכלוסייה האזרחית במדינה, וכן 80% מהפעילות הכלכלית. גם אילו היתה רצועה זו ריקה מאדם, אין ספק שתסכים אתי, שרוחבה לא היה מספיק כדי להקים מערך הגנה יעיל. ויש לזכור, שגם מי שתומך בהסכם זה זקוק למערך הגנה יעיל ולצבא חזק כדי לשמור על ביטחונו ועל ביטחון משפחתו.

עד כמה שידוע לי, מר ברק הנכבד, המטכ"ל עוד לא החליט על ביטולה של החזית המזרחית. האם אתה מוכן, כרמטכ"ל לשעבר, להרגיע את אמהות ישראל ולהצביע על המפה, היכן בדיוק אתם מתכוונים להציב אותו צבא חזק, האמור להיות מופקד על שמירת השטח וביטחון אזרחי ישראל, על מנת למנוע מצב שמישור החוף יהיה חשוף לחלוטין לאיומים ממזרח, או שמא מתכוונים אתם למכור לאזרחי ישראל אחרי השלום המדומה גם ביטחון מדומה, כשם שעשתה ממשלת המערך דאז, כיום ממשלת העבודה, כשבוע בלבד לפני מלחמת יום הכיפורים?

אין ספק כיום, אדוני היושב-ראש, שגם גורלה של בירתנו ירושלים המאוחדת, שעליה חזרו והצהירו חברי מפלגת העבודה כבירת ישראל לנצח נצחים, מוטל כעת על הכף.

הצעת חוק זו, הנותנת תוקף לקיומן של בחירות לרשות הפלשתינית בירושלים, נוגדת את כל ההתחייבויות של הממשלה, שלפיהן ירושלים לא תהיה בשום מקרה חלק מהאוטונומיה. יתירה מכך, ויתורה זה של הממשלה, המהווה חוליה נוספת בשרשרת הוויתורים, שופך שמן על מדורת התביעות והסחיסות הערביות, נותן להן לגיטימציה, תוך כניעה מבישה לאיומי הג'יהאד של ערפאת, להפיכתה של ירושלים לבירת המדינה הפלשתינית שבדרך.

כניעתה של הממשלה לסחטנותו של ערפאת תוביל למסקנה, שסחטנות מניבה ויתורים, גם אם הם עומדים בסתירה להסכמים שנחתמו. ולכן ברור שתהיינה לכך השלכות חמורות ומרחיקות לכת גם בנוגע להסכמים עתידיים שעליהם יוסכם בין הצדדים.

יישומה של הצעת חוק זו יוביל אותנו בהכרח לתגובות נזעמות ולפילוגים פנימיים בעם, אשר יפעלו כנגדנו ומכורח הנסיבות יגררו תגובות נגד של הממשלה אשר תהפוכה ליותר ויותר רודניות ואנטי-דמוקרטיות. מצב זה יוביל להתפוררות לאומית ויהפוך אותנו לטרף קל לאויבנו, אשר ימשיכו להיות כאלה חרף חתימתם על אותה פיסת נייר המכונה "הסכם שלום".

לאסוננו, אדוני היושב-ראש, ממשלה חסרת אחריות זו הובילה אותנו למצב כמעט בלתי הפיך, שספק רב אם יש ממנו מוצא. תודה רבה.

היו"ר י' עזרן:

אני מודה לך, חברת הכנסת אסתר סלמוביץ. חבר הכנסת רון נחמן, בבקשה.

רון נחמן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, בעוד כשעתיים אנחנו עומדים להתחיל להצביע על הצעת החוק ליישום הסכם הביניים בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה. אדוני היושב-ראש, איך יהודי קורא לארץ-ישראל גדה מערבית? איך אנחנו, ב-1996, אחרי אלפיים שנות, מבקשים לקרוא לנחלת אבותינו גדה מערבית?

בסעיף 2 לחוק כתוב: בתוספת לחוק להארכת תוקפן של תקנות שעת-חירום (יהודה והשומרון וחבל עזה) 1967, וכו'. ב-1967 עוד היתה ממשלה ציונית. זו היתה ממשלת מערך, שהיתה ממשלת ציונית. היא קראה לזה: תקנות שעת-חירום (יהודה והשומרון וחבל עזה). מה יש לנו היום ב-1996? יש לנו ממשלה לא ציונית, שקוראת לזה הסכם בדבר הגדה המערבית.

הסבא של חוסיין סיפח את אזור יהודה ושומרון לירדן ב-1951 וקרא לו הגדה המערבית של ירדן. למה הוא לא הקים מדינה פלשתינית מ-1951 עד 1967? למה פארוק ועבד-אל-נאצר לא הקימו מדינה פלשתינית בעזה? כי יש להם שכל, כי הם מבינים על מה הם מדברים. האם המלך חוסיין צריך מדינה פלשתינית? האם המלך פארוק או עבד-אל-נאצר היו צריכים בעזה מדינה פלשתינית? בקושי תעודות זהות נתנו להם בעזה. הם סיפחו את יהודה ושומרון לירדן, נתנו להם פספורטים, עשו אותם חלק מאזרחי ירדן.

אדוני היושב-ראש, הצעת החוק הזאת שאנחנו מתבקשים היום להצביע בעדה מסכנת את התושבים של יהודה ושומרון. אתה רואה, ביציע האורחים נמצאים כרגע נציגים מכל יישובי השומרון, מחרמש, מעלי-זהב ופדואל, מאורנית, מאריאל, משערי-תקווה, מתקוע בדרום, מכל קצות השומרון. הם יושבים כאן, כי הם שואלים את עצמם כרגע, מה יהיה הגורל שלנו אחרי 20 בינואר, מוצאי שבת.

אדוני היושב-ראש, ממשלה יהודית עושה בחירות לערבים בשבת. ממשלה שלנו נותנת להם מדינה פלשתינית. ראש ממשלה שלנו, שלי, שלך, נותן להם מדינה פלשתינית.

היו"ר י' עזרן:

אם אתה שואל אותי כרב, אני אומר שאתה צריך להיות מאושר. אתה יודע למה? כי מעשי שבת אין בהם שום ברכה ושום תועלת.

רון נחמן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, שאלתי שאלה פשוטה: כאשר אנחנו מתבקשים לאשר חוק, החוק הזה נותן להם את הכול – מה לנו? שום דבר. הגשתי 80 הסתייגויות, ועל 80 ההסתייגויות האלה דיברו במשך יומיים כל אותם חברי הכנסת שדיברו. שאילולא כן אני הייתי צריך לדבר לבדי שש-שבע שעות מעל הדוכן הזה, בשביל כל האופוזיציה.

היו"ר י' עזרן:

אתה מסוגל.

רון נחמן (הליכוד):

אני יכול לעשות את זה, אתה יודע. אבל העדפתי לחלק את זכות הדיבור בין כולם, כדי שעם ישראל יבין, שמה שייחתך היום יקבע את הגורל שלו למשך שנים רבות.

אולי תסביר לי, אדוני היושב-ראש, מדוע כאשר שוודים סוחרים ישראלים ולא משלמים להם את החובות שלהם, מספקים סחורה לרשות הפלשתינית, לתושבים – בית-משפט ישראלי פסק בפסק-דין מחייב, שאותם ערבים צריכים לשלם את הכסף. הישראלים, מסכנים, לא יכולים לגבות את הכסף. הם באים לערבים עם פסק-דין של בית-משפט ישראלי ורוצים לגבות את החובות, ולא יכולים. מדוע שהממשלה הזאת, שכבר יומיים אף אחד מחבריה איננו יושב כאן ליד השולחן הזה – לדעתי זו בושה וחרפה לממשלה, לא לכנסת – – –

היו"ר י' עזרן:

אדוני, אני רוצה לשאול אותך כעורך-דין: האם פסק-דין של בית-משפט ישראלי מחייב את האוטונומיה? אני שואל אותך סתם, מבחינה יורידית.

רון נחמן (הליכוד):

כן. אתמול דיברנו על הדברים האלה עם פרופסור אבנר שאקי, מורי ורבי בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל-אביב. אתה יודע, שכמו שחוזת בני לבינך מחייב את שני הצדדים לקיים אותו, כך גם באמנות בין-לאומיות, או בהסכמים בין-לאומיים. ואני שואל: כשישראל חוקקה את החוק, חוק ישראלי, מדוע היא לא הכניסה סעיף שהכנסתי בהסתייגות?

אילו היה כאן ראש הממשלה, הייתי שואל אותו: תגיד לי, אדוני שמעון פרס, ראש ממשלת ישראל, מדוע לא תקבל את הסעיף שאני מציע כדי להגן על אזרחי ישראל, שאומר כך: "סירבה המועצה הפלשתינית להוציא לפועל צו החלטי שהוציא בית-המשפט בישראל – – – ימומש הסכום המופיע בצו ויקוזז מסך התשלומים שמעבירה ישראל לידי המועצה, בחודש הבא שלאחר חלוף 30 ימים מיום שהובא הצו לידיעת המועצה". כלומר נקים קופה, ומהקופה הזאת ייקחו את הכסף שמגיע לסוחרים הישראלים לפי צו של בית-משפט שלנו, ישראל, מתוך אותם מאות מיליונים מכספי משלם המסים. שממשלת ישראל זו מעבירה לפלשתינים.

האם אתם יודעים כמה כסף העבירה השנה ממשלת ישראל לפלשתינים? כל העולם העביר 1.2 מיליארד שקלים; אנחנו העברנו 800 מיליון. ישראל העבירה 800 מיליון. איפה אתם, ראשי ערי הפיתוח? איפה אתם, מנהיגי השכונות? 800 מיליון שקלים מהכסף שלנו, של משלמי המסים, העבירו לערפאת, לעזה. אני שואל אתכם: האם זה צדק סוציאלי? איפה מרצ? רצים בפריימריס? הם עשו היום שאלון למיפקד שלהם. מה מעניין אותם, את בוחרי מרצ? הנה שאלה במיפקד: מתי צריך לפנות את התושבים מחברון, נחלת אבותינו. אני לא איש דתי, אני לא הולך עם כיפה, אבל בשבילי חברון – – –

אברהם פורז (מרצ):

הכסף הזה הוא מסים שהמדינה גובה על עבודה בישראל.

רון נחמן (הליכוד):

חבר הכנסת אברהם פורז עזר לי ואמר, שהכסף הזה הוא מסים של אותם פועלים פלשתינים שעבדו בישראל. אדוני, הסוחרים הישראלים עובדים קשה מאוד כדי להרוויח, וכשהפועלים או ראשי המשטר הפלשתיני שודדים אותם ולוקחים את הכסף של משלמי המסים הישראלים, מישוהו צריך להגן עליהם. אני מגן עליהם, כאשר אתה ומרצ לא רוצים להגן עליהם.

אדוני היושב-ראש, מדוע ממשלה לא תכניס את הסעיף הזה? מה פסול בכך? אני רוצה לשאול בקשר לשחרור מחבלים ורוצחים. היום ישבנו אצל אלוף הפיקוד, כל ראשי המועצות של יהודה ושומרון. מסרו לנו שם סטטיסטיקה בנוגע למה שקרה בשנתיים האחרונות. יש עלייה בשני אזורים – בשומרון וביהודה. יש עלייה בפיגועים, במספר בקבוקי התבערה ובאבנים שמיידיים. הרי אנחנו הולכים לשלום, הרי אנחנו הולכים לשלום.

אני שואל אותך, האמא של הילדים בגן-הילדים, למה את רוצה שיהיה לך שומר בגן-ילדים כשאת הולכת לשלום? אני שואל אותך האבא, כשאתה עוזב את הבית והולך לעבודה, למה אתה צריך שתהיה לך גדר ושיהיה שומר בבית-הספר? הרי יש לנו שר לביטחון פנים היום, המשטרה קיבלה על עצמה את השמירה בבתי-ספר. הרי אנחנו הולכים לשלום. יש לנו שלום. בא מגן-עדן ישר עלי אדמות. אז למה אנחנו צריכים שמירה בבתי-ספר? גם בבית-הספר של ערפאת יש שמירה? גם על גן-הילדים של ערפאת יש שמירה? גם אתם, הפלשתינים, סוגרים את עצמכם בגדר? למה היהודים כל הזמן מתגוננים, עושים גדר בקו התפר?

אברהם פורז (מרצ):

מה היית אומר למתפללים – – – ?

רון נחמן (הליכוד):

זה לא קו התפר, חבר הכנסת פורז, זה קו הריצ'רץ'. כי את הריצ'רץ' הזה פותחים וסוגרים.

היו"ר י' עזרני:

אל תגזים.

רון נחמן (הליכוד):

אתה יודע כמה מכוניות גנבו לאחרונה וכמה ייגנבו? בסלפית אתה יכול לקנות מכונית ב-2,000 שקל, 1,500 שקל מודל קצת יותר ישן. 34,000 כלי רכב.

אברהם פורז (מרצ):

זה עוזר להורדת האינפלציה.

רון נחמן (הליכוד):

ואני אומר לך דבר אחד. הגשתי הצעת חוק, שכל מי שנגנבה מכוניתו לא ישלם פעם שנייה את המסים בעד מכונית חדשה. למה שישלם פעמיים? ערפאת לקח, ערפאת החזיר. למה?

אדוני היושב-ראש, אני רוצה לשאול אותך, מדוע אי-אפשר – – –

היו"ר י' עזרן:

רגע אחד, אם אתה שואל אותי, אתה צריך גם לתת לי את האפשרות להשיב.

רון נחמן (הליכוד):

זו שאלה רטורית. אני רוצה לשאול שאלה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר י' עזרן:

אה, תשאל אותם, לא אותי.

רון נחמן (הליכוד):

אני מחזיק מכתב מ-11 במאי 1995, חתום על-ידי יצחק רבין, ראש הממשלה ושר הביטחון. אני שואל בשאלתא ישירה בעניין רוצחי אורי מגדיש. "פורסם כי הרשות הפלשתינית מסרבת להסגיר את רוצחי אורי מגדיש ז"ל לידי צה"ל. האם זה נכון? מה מתכוון השר לעשות? האם יש מקרים דומים?"

מה עונה לי ראש הממשלה המנוח? אומר כך: "נושא הסגרתם של החשודים ברצח אורי מגדיש הועלה על-ידי ישראל בבקשה רשמית בספטמבר 1994. אנחנו כבר ב-1996. התשובה שלהם היתה, כי ההסכם חל רק על יחסים עתידיים ולא על מה שקדם. עמדת ישראל, כפי שבוטאה בחוות דעת היועץ המשפטי לממשלה, כי אין יסוד לסירובה של הרשות להעביר לישראל את החשודים ברצח". והוא גם כותב: "יש מקרים נוספים של קשיי הסגרה מול הרשות הפלשתינית, כגון שני החשודים ברצח גיל רווח ושלמה קאפח ז"ל, שנרצחו ב-26 באוגוסט 1994, והחשוד בניסיון לרצח שאול דוד ביום 9 בפברואר 1994. בדעת ישראל להמשיך לתבוע בכל המקרים את הסגרת החשודים. מובן שיישקל בהתאם לנסיבות אילו צעדים לנקוט בקשר לכך". יצחק רבין, ראש הממשלה ושר הביטחון.

ובכן, אדוני היושב-ראש, יצחק רבין לדאבוני הרב נרצח. ראש ממשלה חדש, מר שמעון פרס. אני שואל אותך, שמעון פרס, שאיננו באולם: מתי תביא את הרוצחים האלה לכלא ישראל? האם התנאים כבר בשלו לכך או לא?

אומר יאסר ערפאת בריאיון לעיתון "אל-קודס": "קצין מודיעין ישראלי סיפר לי, שבאוטונומיה יתרחשו אירועים שיהיו דומים למלחמת האזרחים בלבנון". אתה שומע את זה, מר פרס? זה מה שאומר ערפאת. אז הוא אמר: "ידוע שגם אהוד ברק מתנגד להסכם השלום. רבין נתון לאיומי רצח, ומי יודע אם איומים אלה לא יתמשכו ביום מן הימים. הישראלים ידועים כעקשנים, ועל כן אנו מציגים עמדות נוקשות, תוך הסתייעות בכוחות עולמיים כגון השוק האירופי המשותף. איש לא יקבע עבורי את

מערכת היחסים שלי עם ה'חמאס'. אני מקיים קשרים קבועים עם ה'חמאס' וכוחות הסירוב האחרים". אתם שומעים את זה, אלה שיושבים ביציע? זה מה שאומר ערפאת, וישראל היום נותנת לו לגיטימציה. הוא שאמר את המלים האלה.

אדוני היושב-ראש, דברים קטנים, טריוויאליים: "בעלי זוג כלבים שנגנבו לאוטונומיה קיבלו אותם בחזרה תמורת תשלום". הרי כשנדבר על מדינה פלשתינית, חלק גדול מהציבור לא יודע מה המשמעות של מדינה פלשתינית. זה שאנחנו יושבים על מקורות המים, זה שאנחנו מחזיקים את המים של ישראל בידיים שלנו, זה שכוחות זרים לא יכולים לעבור ביהודה ושומרון ולהיכנס לתל-אביב, זה שברחו במלחמת המפרץ מאזור א' לאזור אחר. אבל מה כן מבינים? תראה איזו כתבה, איזה גודל של כתבה: "בעלי זוג כלבים שנגנבו לאוטונומיה קיבלו אותם חזרה תמורת תשלום". זה לא רק זה שנגנבו את הכלבים, עוד מבקשים עכשיו כסף בשביל הגנבה.

היו"ר י' עזרן:

אתה לא יודע למה? זה תמורת אילוף, שידעו איך לחצות את הגבולות.

רון נחמן (הליכוד):

ואני שואל, איך ועד כמה הדבר הזה יהיה?

אני חוזר לנושא של רוצחי אורי מגדיש. מדוע הממשלה הזאת, שאין אף אחד מנציגיה ליד השולחן כאן, לא תבוא ותצביע בעד ההסתייגות שהבאתי, ששחרור והעברה של עצירים שישחררו אותם מבתי-הסוהר מותנים בכך שיבוטלו כל הסעיפים באמנה הפלשתינית שבהם מובעת המשאלה לחסל את מדינת ישראל? אני שואל אותך, אדוני היושב-ראש, אני שואל את חברי הכנסת, האם זה לא לגיטימי, האם זה לא נכון שלא נשחרר שום עציר לפני שאש"ף יבטל את סעיפי האמנה הפלשתינית? למה שממשלת ישראל לא תקבל את הסעיף הזה? מדוע שלא יקבלו את ההסתייגות שלי? למה? מה זה, גימיק? זה איזה דיון על תקציב? להוסיף שקל פה, להוסיף שקל שם? אני מדבר על דברים מהותיים שהציבור צריך לדעת. למה מדינת ישראל תיתן לערפאת ולרשות הפלשתינית כל דבר ולא תתבע דברים אלמנטריים? אל תשחררו אסירים לפני ביטול סעיפי האמנה הפלשתינית. מדוע לא?

אם הכריז יושב-ראש המועצה הפלשתינית, ערפאת, הכרזה שממנה משתמעת תמיכה בג'האד או בשיבת פלשתינים לארץ-ישראל – זכות השיבה, אתם יודעים, הם רוצים להכניס 1.2 מיליון פליטים, 800,000 שהם קוראים להם עקורי 1967 ועוד 400,000 פליטים שחסיין שלח אותם אקספורט אלינו.

מה קרה במלחמת המפרץ? 400,000 פליטים גורשו מכוויית. איפה הם השתכנו, בעירק? לא. הם באו לירדן והם יושבים שם. שמעתי דוח כלכלי שהם תרמו לכלכלה הירדנית. חוסיין צריך אותם כמו כפרות. מה הוא עושה? יש לו הסכם עם ישראל, שולח אותם אלינו. איפה הם יתיישבו? בבקעת-הירדן? חם, אין מים, אין בתים. לאן הם ילכו? יעלו לגב ההר, ישבו מסביב לירושלים. יש פרנסה שם? לא מספיק. לאן הם ילכו? ירדו במורדות השומרון המערביים. איפה הם יהיו? על-יד כפר-סבא, על-יד

פתח-תקווה, על-יד נתניה. למה? כי שם הם יכולים ללכת קרוב לעבודה, יכולים לגנוב את המכוניות, יכולים לגנוב את הטלוויזיות.

אמר לי אחד התושבים מכפר-סבא: אני חבר מפלגת העבודה. כל מלה שאמרת – פגז. כל מלה שאמרת – אני חותם. אבל מה עושים? אמרתי, תגיד לראש הממשלה שלך, הוא מהמפלגה שלך. אז אני שואל. אם אומר ערפאת שהוא תומך בג'יהאד, היום הוא אומר ג'יהאד תרבותי. ומי עוזר לו? יוסי IT IS A HOLY WAR? אומרים לי WHAT IS JIHAD בייילין. הוא כבר נהיה פרשן של הג'יהאד. אני שואל באנגלית, מלחמת קודש. ואני שואל: מה כל כך קדוש שרוצים להרוג אותך? מה קדוש בזה? אז HOLY WAR, אומרים לי: זה ג'יהאד תרבותי.

אני מציג את השאלה הזאת לראש הממשלה, שלא נמצא כאן. איפה אתה, שמעון פרס? אל גור כבר נסע? תשב אתנו, עם תושבי ישראל. אל גור נוסע לשם, הוא צריך להבטיח את הבחירה שלו. אבל גם אתה צריך להבטיח את הבחירה שלך. ואזרחי מדינת ישראל ידעו שהם לא מצביעים באמריקה. הם יצטרכו להצביע עבורנו.

אדוני היושב-ראש, מדוע – – –

היו"ר י' עזרן:

תמו השאלות, חבר הכנסת נחמן.

רון נחמן (הליכוד):

תמו השאלות? אני צריך לסיים?

היו"ר י' עזרן:

כן.

רון נחמן (הליכוד):

טוב. אני שואל את השאלה הזאת: מדוע ממשלה ישראלית, שהולכת להסכם, נותנת היום מדינה פלשתינית? בעוד מאה שנים, כשיראו את הצילומים האלה מהטלוויזיה ויראו את ראש הממשלה עומד כאן ומבקש לאשר את ההסכם, זה יזכיר את התמונה המפורסמת של הרצל בבאזל על המרפסת: כאן הקמתי את מדינת היהודים. כאן, שמעון פרס, אתה מקים את מדינת פלשתינ. זו תהיה ההקבלה. זו תהיה ההקבלה ההיסטורית. לא הטקס בושינגטון. לא. זה לא יהיה הטקס שייזכר.

היו"ר י' עזרן:

חבר הכנסת נחמן, אני מבקש שתסיים.

רון נחמן (הליכוד):

אני מסיים, אדוני היושב-ראש. מה שיזכרו זה איך כאן, מהבמה הזאת, עם דגל ישראל, ראש ממשלה יהודית שלי, הוא ולא חוסיין, הוא ולא מובארק, הוא והממשלה שלו מקימים את המדינה הפלשתינית כאן, על המרפסת של באזל ומעל דוכן הכנסת הריבונית של ישראל. זו תהיה התמונה שתישמר לדיראון עולם – איך הממשלה הזאת היא שמקימה את המדינה הפלשתינית. אני מודה לך, אדוני היושב-ראש.

היו"ר י' עזרן:

תודה, חבר הכנסת רון נחמן. אחריו – חבר הכנסת אליעזר זנדברג.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר י' עזרן:

הודעה לסגנית מזכירת הכנסת. בבקשה.

סגנית מזכיר הכנסת ש' כרם:

ברשות היושב-ראש, הנני מתכבדת להודיע, כי הונחו היום על שולחן הכנסת:

לקריאה ראשונה, מטעם ועדת החוקה, חוק ומשפט – הצעת חוק המפלגות (תיקון מס' 4) (חברות במפלגה אחת בלבד) (הוראת שעה), התשנ"ו-1996.

לקריאה שנייה ולקריאה שלישית, מטעם ועדת הפנים ואיכות הסביבה – הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 44), התשנ"ו-1996; הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 60), התשנ"ו-1996; הצעת חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות) (תיקון מס' 3 והוראת שעה), התשנ"ו-1996; והצעת חוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות) (תיקון), התשנ"ו-1996. תודה.

היו"ר י' עזרן:

תודה.

הצעת חוק יישום הסכם הביניים בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה (סמכויות

שיפוט והוראות אחרות) (תיקוני חקיקה), התשנ"ו-1996

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר י' עזרן:

חבר הכנסת זנדברג, בבקשה.

אליעזר זנדברג (צומת):

כמה זמן יש לי?

היו"ר י' עזרן:

רבע שעה.

אליעזר זנדברג (צומת):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, אתמול, במהלך 20 הדקות כמדומני שעמדו לרשותי, דיברתי על הבעיות הקשות שעתידות להיווצר בתחום המים. הסברתי את הסכנות העצומות שבנושא הזה, אם באמת ייושם ההסכם.

ברשותך, אדוני היושב-ראש, אני רוצה לדבר קצת על העתיד, קצת על מה שעלול לקרות לנו אם לאחר הסכם אוסלו ב' והחוק בדבר יישומו, אשר אנו עתידים להצביע עליו כאן הערב, נגיע אל השלב האחרון של הדיונים לקראת הסדר הקבע וחתימתו של הסדר הקבע.

אני רוצה לרדת, אדוני, ברשותך, אל שורשו של עניין, אל שני הנושאים שלדעתי הם הבעייתיים ביותר בסכסוך בין ערבים ליהודים כאן, על אדמת ארץ-ישראל, שני הנושאים המרכזיים שלדעתי גם הפתרון להם לא נראה באופק, הוא בעייתי מאוד ומסוכן מאוד. הנושאים הם: ירושלים וזכות השיבה.

בנושא ירושלים, אדוני היושב-ראש, אולי אין צורך לקום או לבוא, לדבר ולפרט יתר על המידה. ברור לנו, ואני מקווה שבעניין הזה הקונסנסוס שהיה יישאר ויישמר גם בעתיד לבוא, שעל ירושלים לא מוותרים. אני יכול לקבוע בצער, שהצד הערבי הפלשתיני לא יסכים לוותר גם הוא, ולו על חלק מירושלים. אם אנו זקוקים להוכחות או לראיות בעניין הזה, יאסר ערפאת, היושב-ראש, מספק את ההוכחות האלה פעם אחר פעם בדבריו, באמרותיו, בנאומיו. כל פעם הוא שב וחוזר, ומכל מקום בארץ-ישראל שאליו הוא מגיע לאחר שמדינת ישראל מפנה את השטח, הוא שב ואומר ומכריז: מכאן לירושלים, אנו בדרך לירושלים, אנו נמשיך לירושלים. האמירה הזאת שלו וכוונתו לקחת ולזכות בירושלים – אלה דברים ברורים.

העניין האחר, אדוני היושב-ראש, הוא זכות השיבה. אני הייתי מגדיר את זה אולי אחרת ואומר: ההבדלים התהומיים שיש בין יהודים לערבים לגבי תפיסת מולדת או הגדרת מולדת. נאמר בגמרא, כך אני חושב, ודווקא היושב-ראש יוכל אולי לתקן אותי אם טעיתי, שלכל יהודי יש ד' אמות בארץ-ישראל.

הי"ר י' עזרן:

אין לך יהודי שאין לו ארבע אמות בארץ-ישראל.

אליעזר זנדברג (צומת):

אוה, הנה. אותן ד' אמות, אדוני היושב-ראש, מבטאות ומייצגות, כך אני חושב, את תפיסת המולדת שלנו כיהודים ומבטאות בעצם את התמצית, את המהות של הציונות.

הי"ר י' עזרן:

דרך אגב, זה כולל גם יהודים שנמצאים בחוץ-לארץ, שמעולם לא דרכה כף רגלם בארץ.

אליעזר זנדברג (צומת):

בוודאי, זוהי הזכות, אדוני. זוהי הזכות שיש לכל יהודי בעולם באשר הוא, בכל מקום שהוא נמצא, לכל יהודי יש זכות על ארץ-ישראל, לחלק בארץ-ישראל. זאת המהות של הציונות בתפיסתה. הציונות אומרת, שלנו כולנו יש זכות לחיות בארץ-ישראל, כי אנחנו יהודים וכי זו ארצנו. אבל כשנאמר שלכל יהודי יש ד' אמות בארץ-ישראל, לא נאמר היכן בדיוק נמצאות אותן ד' אמות ואיזה יהודי הוא הבעלים של אילו ד' אמות בארץ-ישראל.

התפיסה היא כוללנית. לכולנו יש זכות על הארץ הזאת. בקשתנו, דרישתנו, מאז נוסדה, נוצרה והחלה הציונות, היתה להקים בית יהודי בארץ-ישראל, דהיינו: בית יהודי בפלשתינ; כל פלשתינ, חלק מפלשתינ, אבל בית יהודי, מדינה יהודית בארץ-ישראל היא פלשתינ. מדינה יהודית זו, אדוני היושב-ראש, אמורה להכיל בתוכה את היהודים, אבל בלי שכל אחד ואחד מהם יודע או תובע נקודה

ספציפית בארץ-ישראל. איש מאתנו או מהורינו או מסבינו וסבותינו שהגיעו לארץ-ישראל לא אמר: אני מבקש לחזור אל ההר הזה, או אל היישוב ההוא, או אל הכפר ההוא שאבות אבותינו ישבו בהם לפני אלפיים שנה, אלא בקשתנו היתה לחזור כולנו לציון. בקשתנו היתה לחזור כולנו אל השטח שקוראים לו ציון, פלשתיין, ולהקים בו את המדינה שלנו, של היהודים, להקים בו את המדינה היהודית.

אבל תפיסת המולדת של הערבים שונה. אדוני היושב-ראש, תפיסת המולדת של הערבים מדברת – וכאן מגיע הביטוי של זכות השיבה – על חזרה – – –

היו"ר ד' שילנסקי:

הרשה לי להעיר לך. הופתעתי מכך שיש בני נוער שכשמדברים על ציון הם חושבים שזה כיכר-ציון בירושלים.

אליעזר זנדברג (צומת):

זה חמור מאוד.

היו"ר ד' שילנסקי:

בעבר – ואני בגיל ההורים שלך – כשדיברו על ציון ועל המושג ציון, חרדה תפסה אותנו.

אליעזר זנדברג (צומת):

הנה, הגענו לכיכר, ויש בית-מלון כזה בחיפה, ויש כאלה שחושבים שאולי זה שם. אבל ציון היא פלשתיין. ארץ-ישראל היא ציון וציון היא פלשתיין.

אדוני היושב-ראש, תפיסת המולדת הערבית שונה, והיא מתבטאת בתביעה פרטנית לנקודה ספציפית, נקודת יישוב או אפילו בית ספציפי בישראל. אותם פליטים שמתגוררים, למשל, בלבנון, אותם אנשים שעזבו את הארץ ב-1948, או פליטים שמתגוררים ביהודה ושומרון, בחבל עזה ובירדן, תביעתם ורצונם הם לשוב לבית שהם עזבו, או ההורים עזבו, או ההורים של ההורים עזבו. מדובר בחזרה לנקודה ספציפית, לעכו, לחיפה, ליפו, לכפרים שנעזבו.

אולי הדוגמה הטובה ביותר לכך היתה בשידור ששמעתי ב-13 בספטמבר 1993, היום שבו נחתם ההסכם בווינגטון. אחת מתחנות הרדיו שלחה את כתבה המשוטט לדווח מהשטח, מיריחו. הוא ראיין אדם. השידור היה שידור חי. הוא שאל אותו ערבי פלשתיני מבוגר: מה זה בשבילך ההסכם שנחתם היום בווינגטון? והוא אמר לו: עבורי ההסכם אומר שאוכל לחזור הביתה. הוא אמר לו: איפה אתה גר? והוא אמר לו: לא ביריחו ולא בעזה, אלא הוא אמר לו: אני הייתי גר ביפו, ובשבילי ההסכם אומר שאוכל לחזור ליפו. אמר לו הכתב הנדהם: אבל ההסכם הוא על עזה ויריחו, כך נאמר,

על זה חותמים. מה קשורה יפו לעניין? והוא אמר לו: לא, עזה ויריחו תחילה, עכשיו עזה ויריחו, אחר כך יהודה ושומרון, ובסוף גם יפו, חיפה ועכו. זו תפיסת המולדת. זאת התביעה הערבית לשוב למקומות הספציפיים שנעזבו, ננטשו, חלקם הלכו, חלקם ברחו, אבל מקומות ספציפיים בארץ-ישראל.

אולי עוד דוגמה טובה לכך אנחנו יכולים למצוא במחנה פליטים בשם בלאטה, שנמצא סמוך לשכם. אותו מחנה פליטים כשמו כן הוא. הוא נראה כמו בלאטה, כמו איזה אריח, ריבוע קטן. אלה פליטים שברחו מעמק-יזרעאל ב-1948, מכפרים שננטשו בעמק-יזרעאל ב-1948 ומאז הם גרים שם, במחנה הפליטים בלאטה. תנאי החיים קשים ביותר, עלובים. והנה, מעבר לכביש בואך שכם מכיוון דרום ממשלת ישראל יזמה הקמתה של שכונה, שכונת בתים של שלוש קומות, עם מרפסת, עם גינה. קוראים לה או שכונת המהנדסים או שכונת המורים. ואמרו לתושבי בלאטה המסכנים: תעברו את הכביש, תעברו לגור במגורי קבע בתנאים נורמליים, בתנאים אנושיים. למה לכם לגור בצפיפות ובתנאים הקשים האלה במחנה הפליטים? ואף אחד לא הלך, ואף אחד לא עזב, ואף אחד לא בחר להיטיב את תנאי החיים שלו. מדוע, אדוני היושב-ראש? משום שאם הם יעברו למגורים של קבע בבתים החדשים, הם יוותרו על תביעתם לשוב לכפרים שהם עזבו בשנת 1948. אם הם יעברו לגור במגורי הקבע, הם יוותרו על זכות השיבה. וזה לא יעשה, וזה לא נעשה בעבר.

והנה אנו, מדינת ישראל באמצעות הממשלה, הגענו לשלב של משא-ומתן עם הערבים, עם אש"ף. בהסכמים שחתמו אתם נאמר, שיש זכות ליאסר ערפאת להעלות את הנושאים של זכות שיבה וירושלים על שולחן הדיונים בשלב האחרון, בשלב הדיונים על הסדר הקבע. הנה, אנחנו אמרנו: תהיה לך הזכות לבוא ולטעון. אבל מה קורה בינתיים? מה יקרה עד שנגיע לאותו שלב של דיונים?

אדוני היושב-ראש, ממשלת רבין וממשלת פרס נתנו ונותנות ליאסר ערפאת יותר מאשר אני חושב שהוא יכול היה לחלום להשיג אי-פעם מממשלה יהודית בארץ-ישראל. נתנו לו הכרה. הכרנו בו, דבר שמעולם לא היה. נתנו לו אדמה, טריטוריה לשלוט בה בתוך ארץ-ישראל, דבר שאני לא חושב שהוא אפילו פילל לו, או חשב שאפשרי שיעשה ברצון על-ידי ממשלה יהודית, ממשלה של מדינת ישראל. יתירה מזו, ראש ממשלת ישראל מסתובב בעולם ומבקש שייתנו כסף לערפאת. הוא אומר: תתנו להם, תעבירו להם כספים, תעזרו להם. הקמנו לו צבא שקוראים לו משטרה. זה התחיל ב-8,000 שוטרים, היום יש כבר כ-20,000 שוטרים חמושים. צבא, אבל קוראים לו משטרה. נתנו לו סמכויות ניהול נרחבות כמעט בכל תחומי החיים, לגבי כל מה שקורה בשטחים האלה שנמסרו לו, ועוד הרחבנו את השטחים האלה, הרחבנו את הסמכויות. הוספנו והוספנו ובפועל מקימים מדינה פלשתינית בשטח שנקרא אוטונומיה.

ממשלת ישראל, לדעתי בגלוי, אם כי היא לא מודה בכך, מסכימה לפעולות האלה. ממשלת ישראל נותנת יד, בהסכמה או בשתיקה, ולא מונעת את ההקמה של המדינה הזאת. והנה יגיע הרגע שבו נידרש להסדר הקבע. יבוא יאסר ערפאת ויגיד: עכשיו אנחנו דנים על הסדר הקבע. בבקשה, אין בעיות. אני תובע את זכות השיבה, אני תובע את ירושלים, או חלק ממנה. ומה אנחנו נאמר, מה אנחנו נגיד? אם נסרב, כל התהליך ייתקע. אם נסרב ולא נגיע לפתרון של הסדר של קבע, אז למעשה איפה אנחנו עומדים? לא פתרנו שום דבר, ויש גורמים בצד הפלשתיני שמאיימים עלינו כל הזמן באינתיפאדה.

איפה תהיה ממשלת ישראל, אם זו תהיה הממשלה אז? איפה תהיה ממשלת ישראל שמפחדת וחוששת כל הזמן מקריסת התהליך האומלל שהיא התחילה בו? אני מעריך וחושש, שהיא עתידה להיכנע, כי מה היא יכולה לעשות? אומרים, שאם זה לא יקרה, שאם לא יחתמו על ההסכם – אינתיפאדה.

אתמול סקרתי והסברתי כיצד בלחץ ומתוך חשש שההסכם ייתקע ולא יתקדם בקצב הרצוי, ושגם מבחינה ציבורית תהיה ביקורת על כך, ממשלת ישראל ויתרה ויתורים משמעותיים בתחום המים, וחתמה על הסכם אומלל שעלול לייבש אותנו. אותו דבר עלול לקרות בהסדר הקבע. כי מה ממשלת ישראל יכולה לעשות? האם היא יכולה להגיד ליאסר ערפאת: וואללה, אתה מאכזב אותנו, למה אתה מעלה את הנושאים? הוא יגיד: חתמתם אתי הסכם ונתתם לי להעלות את זה. מה נגיד לו אז? האם נגיד לו, שאם זה המצב אז אנחנו כבר לא מכירים אותך יותר, תחזור עכשיו לתוניסיה, תחזיר לנו 20,000 כלי נשק שהצבא שלך, שקוראים לו משטרה, משתמש בהם ונושא אותם יום יום? אנחנו לא רוצים לתת לך את הסמכויות, אנחנו מתחרטים, תשיב לנו אותם. האם נגיד לו את הדברים האלה? זה דבר בלתי אפשרי. העסק הולך ונהיה בלתי הפיך. כל יום שעובר, כל התקדמות בביצוע, בוותורים של ממשלת ישראל, של מדינת ישראל, הוא מעשה בלתי הפיך, או מעשה שקשה מאוד יהיה להפכו.

ואני שואל, לאן נגיע. אני חושב, שזו הטעות המרכזית במדיניות שממשלת ישראל מנהלת, שממשלת ישראל לא תבעה ולא דרשה – לא אחרי השלב הראשון, אבל לפחות לפני השלב השני, שאנחנו נמצאים עכשיו לפני סיומו באמצעות החקיקה – דיון על זכות השיבה ועל ירושלים. והיא צריכה לעשות זאת כאשר עוד יש לנו קלפים ביד, כאשר עוד יש לנו מה לומר וכאשר עוד יש לנו הכוח להגיד "לא", ולדעת שהנזק מה"לא" הזה הוא לא כל כך גדול בהשוואה לנזק שעלול להיות בעתיד לבוא.

אבל לא זו הדרך. ממשלת ישראל מתמרנת ומנווטת את עצמה לפינה שבה היא צפויה לבעיות קשות, שבה היא צפויה לקשיים מבחינת יחסים בין-לאומיים ולחץ בין-לאומי, כאשר למעשה הקלפים כבר לא בידה. מהלך לא נכון, לא נכון בהחלט, אדוני היושב-ראש.

הרבה פעמים אומרים לנו: אז מה האלטרנטיבה? או קיי. שמענו מה לא בסדר, עכשיו תגידו מה אתם מציעים. אני חושב, אדוני היושב-ראש, שצריך פעם להידרש ולהבין את העניין. הרי אין בישראל שני מחנות, מחנה שרוצה שלום ומחנה שלא רוצה שלום. אני אומר פה בשמי ובשם צומת, שאנחנו בצומת רוצים לחיות בשלום. אבל לחיות חשוב לנו לא פחות מהשלום. אנחנו רוצים לחיות בשלום במובן זה, שאם יתברר שהסכם שחתמנו עליו, או ויתור שוויתרנו יתבררו לנו כטעות, אנחנו נדע שמחיר הטעות לא יהיה כבד עד כדי כך שהוא יפגע בקיומנו.

אולי הדוגמה הכי טובה לכך, אדוני היושב-ראש, היא בתפיסה שאומרת, ששלום אמיתי נכון כאשר לשני הצדדים יש מה להרוויח ממנו ולשני הצדדים יש מה להפסיד מהפרתו. אני יכול לקחת כדוגמה את הסכמי השלום שיש למדינת ישראל עם מצרים ועם ירדן. עם מצרים יש הסכם שלום, זה הסכם קר, הסכם קר שמתבטא בכך שבתחומים רבים, כמו מסחר, תיירות ומעבר המצב הוא מאוד לא טוב יחסית לחלום שקיוונו שיתגשם כאשר דיברנו בזמנו על השלום. לעומת זאת עם ירדן יש לנו במשך שנים ארוכות קשרי מסחר, גשרים פתוחים. הגבול הירדני היה שקט יותר מאשר הגבול המצרי, בהתחשב בפעולות של חדירת טרור, גם לאחר חתימת הסכם השלום עם מצרים. ועם ירדן לא היה לנו הסכם שלום כל השנים האלה, אבל למלך חוסיין היה אינטרס לחיות אתנו בשלום, והוא מצא את הדרך לבנות ביחד גשר של אמון הדדי שיוביל בסוף לחתימתו של הסכם שלום, וגם אנחנו בצד השני הושטנו יד.

ומה המצב עם סוריה? המצב עם סוריה הוא הפוך לחלוטין. אסד אומר: כל זמן שלא תודיע שאתה נותן לי הכול, עד הסנטימטר האחרון, אני לא מוכן לתאר אפילו בפומבי מה היא מהות השלום עבורי. אני לא מוכן לספר לך מה יהיה השלום עד שתגיד שאתה נותן לי את הכול, כאן, עכשיו ומיד. מי שאומר את זה, ספק רב אני מטיל בנכונות דבריו ובנכונותו באשר לשלום. ואני אומר לו: אתה רוצה

שלום? בוא נתחיל להתקדם בנושאים שהם פחות קריטיים לקיומנו, כמו השטח, נתחיל להתקדם. נעשה פרויקטים משותפים, ננסה איכשהו לחמם, במובן החיובי, את היחסים בין שתי המדינות, כפי שהמלך חוסיין עשה במשך 20 שנה לפני שהוא חתם על ההסכם. וההסכם הזה הוא חזק יותר, הוא יציב יותר. והוא חזק ויציב יותר בגלל האינטרסים הכלכליים שמאחוריו, ובגלל הרצון הכן והאמיתי להגיע לשלום אתנו, מה שלא קיים, לצערי, עם הסורים.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת מודי זנדברג, בשפתך השוטפת ועם החומר המעניין הקסמת את מי שישב כאן לפני, והוא לא הפעיל את השעון. וכך אני הפעלתי את השעון אחרי הזמן, וגם הזמן הזה כבר עבר.

אליעזר זנדברג (צומת):

אני אעצור אפוא בנקודה זו, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ד' שילנסקי:

אתם רואים? רק נתתי לו רמז, והוא הבין ותפס.

עכשיו יש לי הכבוד להזמין את חבר הכנסת הרב יצחק לוי. נדמה לי שהפסקתי את אדוני באמצע לימוד כלשהו, אז נשמע דברי תלמיד חכם.

יצחק לוי (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אכן, אדוני, הייתי באמצע לימוד משניות.

היו"ר ד' שילנסקי:

השאלה היא מה יותר חשוב. יכול להיות שאני עשיתי עבירה בזה שהפסקתי את כבודו.

יצחק לוי (מפד"ל):

אם אנחנו נלמד עכשיו ביחד, לא עשינו עבירה, אלא מצווה.

המשנה מספרת על נפילתה של ירושלים, אדוני היושב-ראש. יש לנו שלושה תאריכים שבהם אנחנו צמים על נפילתה של ירושלים: עשרה בטבת, שבעה-עשר בתמוז, תשעה באב.

חיים דיין (צומת):

עכשיו נסיף עוד יום.

יצחק לוי (מפד"ל):

לא, זו לא כוונתי. חלילה, אני מקווה שלא נגיע לזה.

ובכן, שלושה תאריכים קבעו חכמים כדי להתאבל על נפילתה של ירושלים. התאריכים מתייחסים חלקם לבית ראשון, חלקם לבית שני וחלקם במשותף. תמיד שאלנו את עצמנו, מדוע קבעו החכמים שלושה תאריכים להתאבל על ירושלים, ולמה לא להסתפק בתשעה באב, שאז נשרף המקדש, ותשעה באב היה צריך להיות יום האבל על ירושלים. מדוע קבעו החכמים שנתענה גם בשבעה-עשר בתמוז, ביום שבו נפלה העיר ועדיין המקדש לא חרב, ולמה נצום גם בעשרה בטבת, שזה היום שבו התחיל המצור, כלומר שלב מאוד מוקדם?

ללמדך, אדוני היושב-ראש, שכאשר מדובר בירושלים, כל שלב ושלב הוא סיבה ליום צום, כל שלב ושלב הוא סיבה לאבל. אנחנו מכירים את התאריכים האלה לא מהיום. התהליך היה אותו תהליך בבית ראשון, היה אותו תהליך בבית שני, אף פעם לא התחילו ישר בכיבושה של ירושלים. תמיד התחיל הדבר בהידברויות, בהסכמים, במלחמה קטנה או במצור, וכך בסופו של דבר, לצערנו הרב, נפלה העיר.

אדוני היושב-ראש, מדינת ישראל רואה כמובן כאחת ממטרותיה העיקריות את החייאתה של ירושלים, את בניינה ואת העמדתה כמרכז העם היהודי. אני מתרה פה מעל הבמה הזאת, ואני מדבר אל ראש הממשלה, אל חברי הכנסת ואל כל אזרחי ישראל השומעים: דעו, רבותי, שהיום מתחיל מצור על ירושלים. נתינת זכות לתושבי ירושלים להצביע לרשות זרה בתוך ירושלים, לשלוח נציגים לרשות זרה, כאשר הנציגים האלה גרים בירושלים, להקיף את ירושלים במשטרה זרה – זוהי תחילת הנפילה. כל מי שעניו בראשו רואה זאת. אנחנו לא צריכים להיות נביאים או בני נביאים, כדי להבין מה יהיה השלב הבא.

לצערנו הרב, עמידתה של הממשלה גורמת לכך, שאפילו ראשי אומות העולם מזלזלים בחוקי הכנסת. ראשי ממשלות, שרי חוץ, שרים אחרים ושגרירים אינם מתביישים לבוא ולהגיד: אנחנו נבוא ונבקר ב"אוריינט האוס", אף שיש חוק של הכנסת האוסר פעילות מדינית ב"אוריינט האוס", ולממשלת ישראל אין אומץ לבוא ולעצור את התהליך הזה, לעצור את תהליך הקמת בית הממשלה של הרשות הפלסטינית ב"אוריינט האוס".

רק היום קראנו בעיתון, שראש ממשלת הולנד הודיע שיבקר שם, ואין פוצה פה ומצפצף. השר לביטחון פנים עסוק בביטחון האישי, ראש הממשלה עסוק באירוח סגן נשיא ארצות-הברית, וראש

ממשלת הולנד מסתובב כאן, והוא ילך ויעבור על חוקי הכנסת – ואין מי שיפצה פה ויצפץ. עד מתי נבליג על כבודה של ירושלים? עד מתי נראה את עלבונה של ירושלים, אדוני היושב-ראש?

אני פונה לאזרחי ישראל, ואני אומר לכם: ראו הוזהרתם. מדברת פה אופוזיציה אחראית, לא אופוזיציה שעניינה רק לבזבז זמן. היומיים האלה של דיון היו יומיים של תפיסת הבמה הלאומית כדי להזהיר מפני מה שהממשלה עושה, כדי להזהיר מפני התהליך הנורא שקורה כאן. כל אחד יודע את המשך התהליך: מכיוון שבירושלים מתקיימות היום בחירות תחת דגל אש"ף ותחת סמל ה"פתח", הרי שלמחרת הבחירות, אותם נציגים שייבחרו מתוך תושבי ירושלים, ישימו ליד ביתם את דגלי אש"ף ואת סמל ה"פתח" בתוככי ירושלים, ואף אחד לא יוריד מהם, כי הרי הם נבחרו ציבור והממשלה נתנה להם להיבחר. אף אחד לא יעז לבוא ולהוריד את הדגלים מבתיהם. אם מישהו יבוא ויעז, הרי זו תהיה תקרית דיפלומטית, ואולי הפרת הסכם, עד כדי מעורבות של האמריקנים ושל אחרים.

רבותי חברי הכנסת, רבותי אזרחי מדינת ישראל, דעו שהצעד הזה הוא צעד ראשון בלבד. לאחר הבחירות לרשות הפלשתינית, תבוא הרשות ותבקש לקיים ישיבה בירושלים. אין לי ספק בכך, כי הרי יש נציגים בירושלים. ומה נעשה, רבותי חברי הקואליציה, אם אותו נבחר בירושלים יזמין את כל הרשות הפלשתינית אליו הביתה לקיים ישיבה, לקיים ישיבה רשמית, ובאותה ישיבה יערכו מסיבה ויגידו: הנה חזרנו לירושלים – מה נעשה אז? איפה אנחנו נעמוד אז? האם עוד פעם נאמר שגשם יורד, כאשר יורקים עלינו? האם עוד פעם נתעלם? האם עוד פעם נשמע את ראש הממשלה אומר: שידברו, שיגידו, הרי זה נגד ההסכם? וכך אנחנו שומעים כל הזמן.

אילו הייתי חבר הרשות הפלשתינית, ירושלמי שנבחר, למחרת הייתי מזמין את כל הרשות אלי הביתה. הייתי עורך ישיבה בתוך ירושלים ואומר: הנה חזרנו לירושלים. מייד הייתי מודיע שאנחנו רוצים ללכת להתפלל בהר-הבית. הרי הדברים האלה יקרו, רבותי. ואנחנו אוטמים אוזניים, אנחנו אוטמים עיניים ואנחנו מסונורים, אינני יודע ממה; מה הסנוור שנופל עלינו.

משה פלד (צומת):

שאלה קצרה.

יצחק לוי (מפד"ל):

ברשות היושב-ראש.

היו"ר ד' שילנסקי:

על חשבון זמן, בבקשה.

יצחק לוי (מפד"ל):

לא על חשבון זמני, הפעם הפעלת את השעון בזמן.

משה פלד (צומת):

חבר הכנסת לוי, חוץ מהפעילות בכנסת, המחנה הלאומי לא עושה דבר בירושלים ביום הבחירות?

יצחק לוי (מפד"ל):

אני לא רוצה לערוך תעמולה להפגנות מעל במת הכנסת. מכיוון שאני גם חבר בוועדת האתיקה, פעם דנו בעניין, ודובר על כך שיש אולי טעם לפגם בניצול במת הכנסת לתעמולה להפגנות פוליטיות. אבל אני מפנה את אדוני לעיתונים ולמודעות. הרי שם הדברים כתובים ומפורסמים, ואני לא רוצה להאריך בעניין מעל הבמה הזאת. חבר הכנסת פלד, אני חוזר לדברי.

היו"ר ד' שילנסקי:

תסלח לי שאני אומר לך, אומנם אינני מביע דעה מוחלטת, אבל זו שאלה של תקנון ואתיקה. אינני יודע אם מישהו קבע שמעל במת הכנסת אי-אפשר לנהל תעמולה להפגנות, אבל, לדעתי מותר ומותר. הפגנה היא דבר חוקי. הפגנה ברשיון וללא אלימות, לעניות דעתי מותר לקרוא לה מעל במת הכנסת.

יצחק לוי (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, לא אמרתי שהיתה קריאה.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מדבר על אתיקה של חברי כנסת, אפילו מהצד הנוגד להשקפתי. חברי כנסת צריכים להילחם למען השקפותיהם בכל דרך לגיטימית.

יצחק לוי (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, קודם כול אני מסכים לדברך, שחברי כנסת צריכים להילחם על השקפותיהם בכל דרך לגיטימית, לרבות הפגנות ועצרות גדולות. לא אמרתי שהיתה קביעה של ועדת האתיקה. אמרתי

שבוועדת האתיקה נשאלה השאלה באחד הדיונים, האם ראוי לנצל את במת הכנסת לתעמולה להפגנות, או למסירת פרטים על הפגנות. היתה שם שאלה. אני לא רוצה להאריך בכך, אבל עניתי לחבר הכנסת פלד, שאני חושב כי בעיתונים וגם במודעות רחוב הדברים כתובים בהרחבה.

אדוני היושב-ראש, אני רוצה לעבור לנקודה אחרת, נקודה שמזעזעת אותי מאוד. אני שומע את שרי הממשלה, לאחרונה את שר החוץ שאומר, כי זו הציונות. הציונות היא לחיות בשלום במדינת ישראל. יש כאן מסר חינוכי מאוד ברור, מסר חינוכי לנוער, מסר חינוכי לאזרחי ישראל: הנה אנו מגשימים כרגע את הציונות במיטבה. זו הציונות, רבותי. הציונות היא לחיות בשלום עם שכנינו, הציונות היא לחיות בשלום עם הסורים, עם הפלשתינים, עם הירדנים ועם המצרים, על חשבון ויתורים. יכול להיות שיגיע גם הזמן שיגידו שהציונות היא לתת איזו סמכות מסוימת בירושלים לפלשתינים כדי לחיות בשלום.

אדוני היושב-ראש, אני תמה על ראשי מדינתנו שאינם רואים את המציאות. היום התפרסם סקר בעיתון. הסקר אומר דבר מזעזע, אדוני היושב-ראש: 55% מבני הנוער אינם רואים שום פגם בירידה מן הארץ. 55% מבני הנוער אינם מרגישים קשר לארץ-ישראל ולמדינת ישראל. ממצא שלא היה מעולם. כאשר עם ישראל עסק בהתיישבות ובחלוציות, מי שהיה יורד היה "נפולת של נמושות", כדברי ראש הממשלה המנוח יצחק רבין. היום ירידה מהארץ היא חלק מהתוכנית בחיים. יציאה אחרי הצבא – אולי לפני צבא ואולי לא לעשות צבא בכלל – לשנה-שנתיים ולשלוש שנים, עם אופציה של הארכה לארבע, חמש ושש שנים, ואפילו עם אופציה להישאר לגור בחוץ-לארץ, היא דבר נורמטיבי.

משה פלד (צומת):

יציאה לביקור קצר.

יצחק לוי (מפד"ל):

הסקר אומר, ש-55% מן הנוער אינם מרגישים קשר למדינת ישראל. אדוני היושב-ראש, מה משמעות הדבר הזה?

היו"ר ד' שילנסקי:

אני רוצה לגנוב לך דקה, כדי לומר דבר חשוב.

יצחק לוי (מפד"ל):

אני בטוח שתחזיר לי אותה.

היו"ר ד' שילנסקי:

כאשר כיהנתי כסגן שר במשרד ראש הממשלה מנחם בגין, ואחר כך בממשלת יצחק שמיר, הוטל עלי תפקיד מניעת הירידה מהארץ. התמסרתי מאוד לנושא, והיו לי סטטיסטיקות מדויקות. אני רוצה לומר לך, ששיעור הירידה בקרב דור הכיפות הסרוגות – ואיני רוצה לדבר על אחרים, שם זה היה שלילי – היה 01.0%. דרשתי סיבה, על מנת שאוכל למצוא מה לתקן. התשובה היתה: חינוך לארץ-ישראל ולתורת ישראל. אני יכול גם היום להמציא לך את המחקרים. קטע זה לקח לי שתי דקות, אני מתאר לי שאינך כועס על שהרחבתי את היריעה, כי פשוט לא יודעים על כך. אינני יודע מה המצב היום, אך כך היה אז.

יצחק לוי (מפד"ל):

שמחתי לשמוע את הדברים.

חנן פורת (מפד"ל):

אילולא באתי אלא בשביל לשמוע זאת, דייני.

היו"ר ד' שילנסקי:

אתה אומר שהיה כדאי לשם כך. לא אגזול עוד מזמנו של כבוד הרב יצחק לוי. שתי דקות עכשיו ושתי דקות קודם, אני מוסיף לך עוד ארבע דקות.

יצחק לוי (מפד"ל):

שמחתי לשמוע את הדברים. אני מתאר לעצמי שהמצב היום פחות או יותר דומה. אינני יכול למסור פרטים מדויקים, כי מסרת נתונים מסקרים מדויקים שערכת, ואין סקרים כאלה בידי.

אני רוצה לומר, שכאשר החזון של המדינה הוא להיות חלק ממזרח תיכון חדש, כאשר חזונה של המדינה הוא לראות בכלכלה את העניין העיקרי שלה, כאשר חזונה של המדינה הוא להצטלם עם ראשי מדינות באזור ולתלות את התמונות האלה כהישג הכי גדול שלה – הנוער לא נקשר למדינה כזאת, שהרי לנוער אין שום אתגר להיקשר לדבר שנוטלים ממנו את הנשמה שלו. נוער לא נקשר למדינה שעניינה לפתוח שווקים, נוער לא נקשר למדינה שעניינה לפתוח קזינו, נוער לא נקשר למדינה שעניינה רק לחיות בשלום כדי להתעשר.

אנחנו רואים את זה בסקרים, רבותי, הנוער אומר את זה, הנוער לא מרגיש קשר. לא אתפלא אם יהיה סקר שידבר על התרופפות הקשר גם לירושלים, מכיוון שהממשלה נותנת דוגמה. היום

הממשלה רואה כחזון את החזון האזורי, לא את החזון של המדינה. המדינה היא חלק מהאזור, המדינה כבר לא כל כך חשובה – חשוב לעשות שלום באזור.

חנן פורת (מפד"ל):

ברגע זה הודיעו על ירי ליד חלחול. יש שני נפגעים, מצבם אינו ידוע.

היו"ר ד' שילנסקי:

לא שמעתי מה ההודעה שאתה מביא. אני מבין שההודעה לא טובה.

יצחק לוי (מפד"ל):

הוא אומר שהיה ירי ליד חלחול ויש שני נפגעים שמצבם עוד לא ידוע.

חנן פורת (מפד"ל):

ירי ליד חלחול ושני נפגעים, אחרי שאתמול פגעו ביהודי בבית-לחם.

היו"ר ד' שילנסקי:

נקווה שמקור הידיעה בטעות, אבל, לצערנו, גם אתמול שמענו מה שהיה.

יצחק לוי (מפד"ל):

מורי ורבותי, מי שמשלה עצמו וחושב, שהחודשים האלה שבהם שקט הטרור מצביעים על המצב שיהיה עכשיו, הרי הוא טועה. עכשיו שמענו מה קרה, ואתמול קרה דבר בבית-לחם. אין ספק בכך שאחרי שלב הבחירות שוב תקום התעוררות לאומית, ואחר כך שוב יהיה רצון להתקדם מבחינה לאומית, וההתקדמות הזאת תהיה כרוכה בטרור. ערפאת יקרא להם קדושים, כאשר החיילים שלנו יהרגו מחבלים, כמו שקרה עם ה"מהנדס" הידוע, שהפך בפי ערפאת לקדוש. זו הראיה לכך שהוא רימה אותנו ולא חיפש אותו. איך יכול להיות שמטרה תחת פיקודו של ערפאת מחפשת את ה"מהנדס" ורודפת אותו, וכאשר הוא נהרג, קוראים לו קדוש?

אני רוצה לפנות אל הציבור: תראו, רבותי, אנחנו ערב בחירות. היום מרכזים את העיניים לעבר הגולן, ויש סיבות טובות לכך. נכון שהיום המשא-ומתן החם, הקו החם היום, הוא קו מרילנד-ירושלים – הקו

שבו מתנהלות השיחות בנושא הגולן. הגולן משכיח קצת את לבה של ארץ-ישראל, את יהודה, את שומרון, את בירתנו ירושלים עיר הקודש, כי עסוקים אנחנו בנושא הגולן. אינני יודע, כאשר נגיע לבחירות, מה יהיה מצב המשא-ומתן – האם נבוא לבחירות כאשר לפני כן נראה עוד טקס במדשאה בושינגטון, האם נבוא לבחירות עוד לפני כן. אנחנו בכל אופן בוודאי נפנה לציבור לתת אי-אמון בכל הסכם שמוריד אותנו מהגולן. נסביר את זה לציבור, נסביר את זה בצורה רחבה.

אבל, רבותי, אל תשכחו את הסכנה האורבת בהקמת מדינה פלשתינית. אל תשכחו את הסכנה האורבת גם לירושלים, גם לארץ-ישראל וגם למדינת ישראל. לכן אני חושב, שאזרחי ישראל יראו בעוד שבוע-שבועיים, כבר לא נצטרך לדבר, מייד לאחר הבחירות, את המחזות בירושלים. לא יהיה צורך להסביר, כמו שהיום אין צורך להסביר, שבגלל חולשתה של מדינת ישראל, ראשי ממשלות מצפצפים על ממשלת ישראל והולכים לבקר ב"אוריינט האוס" בצורה חופשית, ואין פוצה פה ומצפצף. לא צריך להסביר, קוראים בעיתון. קוראים בעיתון שמצפצפים עלינו. בעוד שבוע-שבועיים תקראו את זה שוב, תראו מה שיקרה בירושלים, תראו מה שיקרה בערי הגדה לאחר הדברים האלה.

אנחנו צריכים להביא לשינוי רדיקלי, צריכים להביא לשינוי גמור במצב. אדוני היושב-ראש, רק דקה אחת, כי אינני רוצה שכל נאומי יהיה רק שלילה ורק התרעה על סכנות, אף שאני חושב שכל מלה שאמרתי היא אמת. אני רוצה לומר גם מלה אחת של חיוב. רבותי, מייד לאחר הבחירות נצטרך להתעסק בבניינה של ארץ-ישראל. מייד לאחר הבחירות, בעזרת השם, כאשר תקום ממשלה ששוב תציב אתגרים ציוניים בפני עם ישראל, ששוב תראה את עיקרה של המדינה בבניינה של ארץ-ישראל ולא בהיותנו חלק מאזור רחב ולא בפתיחת שווקים ולא בכלכלה חופשית – אדוני היושב-ראש, אנחנו נחזור לפיתוח ולתנופה של התיישבות בארץ-ישראל. נעשה מה שנוכל גם למען הרחקת הסכנות ממדינת ישראל וגם למען החזקת נחלת אבותינו. תודה רבה, אדוני.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה לך. חבר הכנסת משה פלד, אחריו – חבר הכנסת דב שילנסקי, ואחריו – חבר הכנסת משה קצב. 15 דקות, אדוני.

משה פלד (צומת):

כבוד היושב-ראש, חברי הכנסת, אני רוצה לפתוח בדברי תודה לחברי הכנסת שיזמו את ההודעה בעיתון ואת ההזמנה לציבור במדינת ישראל להשתתף אתנו ביומיים החשובים האלה. הפרסומים על הדיון החשוב הזה בכנסת, הפרסומים שהיו היום בעיתון, יצרו קשר בל יינתק בין הבית הזה לציבור.

היו"ר ד' שילנסקי:

אתה סבור שרבים צופים היום?

משה פלד (צומת):

אני בטוח שרבים צופים, ואני יודע שהמודעות בתקשורת, בעיתונים, חיזקו את הקשר שבין הבית הזה לבין הציבור בארץ-ישראל, במדינת ישראל. נדמה לי שלא היו יומיים חשובים יותר בבית הזה לאורך שלוש השנים האחרונות. יכול להיות שהייתי משנה את השם של המודעה ולא הייתי קורא לזה "הקרב על ירושלים", אף שירושלים היא הלוז במאבק על ארץ-ישראל, ירושלים היא ציפור הנפש של עם ישראל, של העם היהודי באשר הוא. יכול להיות שאפשר היה לקרוא ליומיים האלה לא "הקרב על ירושלים" אלא "הקרב על ארץ-ישראל". אמרתי שאני רוצה לפתוח בתודה, ושוב אני אומר: תודה ליוזמי המודעה הזאת, היא היתה חשובה מאין כמוה.

אני חושב, שהיומיים האלה נתנו לכולנו להבין כמה עובדות תקדימיות בהיסטוריה של העם היהודי, בהיסטוריה של מדינת ישראל. למה אני מתכוון? זו הפעם הראשונה בתולדות מדינת ישראל ובתולדות העם היהודי, שגוף שלטוני ריבוני של העם היהודי מוותר – תיקון: לא מוותר, מוסר חבלי ארץ-ישראל, מוציא אותם מידיהם של היהודים ומוסר אותם לישות אחרת, לישות שאיננה שייכת ליהודים. יהודים חלמו אלפי שנים על חבון, על עלי, על שילה, על מכמש ועל עופרה וכו' וכו', באה ממשלה ריבונית בישראל בפעם הראשונה בהיסטוריה של העם למוד הסבל הזה ומוסרת חבלי ארץ-ישראל בחוק, לא באמירות סתמיות, בחוק, לידי הרשות הפלשתינית.

זו קביעה חסרת תקדים, פשוטו כמשמעו, קביעה חסרת תקדים. אבל יש עוד כמה כאלה, ואתן דוגמה. זו הפעם הראשונה בהיסטוריה של העם היהודי, שממשלה ריבונית מוסרת את ביטחון אזרחיה לכוחות ביטחון שאינם כוחות הביטחון שלה, לא לצה"ל, לא למשטרה, לא למג"ב, לא לשב"כ, לא לשום גוף ביטחוני ישראלי. ממשלה ריבונית בארץ-ישראל מוסרת את ביטחון אזרחיה לידי כוחות הרשות הפלשתינית. לא יאומן כי יסופר, מחזה תענועים.

יתירה מזאת, הגוף הזה, שקיבל את האחריות לביטחון אזרחי מדינת ישראל, עושה הסכמים עם האויב הקשה ביותר, החמור ביותר של מדינת ישראל, עם ה"חמאס", הסכמים גלויים שכולם יודעים מהם. כל זרועות המודיעין, כל שרי הממשלה, כולם יודעים על ההסכמים שבין אש"ף לבין ה"חמאס". והם ממשיכים.

חנן פורת (מפד"ל):

צריך להדגיש מה הם ההסכמים: שלא יפעלו מתוך התחומים שלו.

משה פלד (צומת):

אמת. אני שמח על התוספת שלך, חבר הכנסת חנן פורת. אלה לא הסכמים למניעת טרור. ההסכמים מדברים על כך שהעקבות לא יובילו לשטחי הרשות הפלשתינית. זה בדיוק מה שאמר יאסר ערפאת, יושב-ראש ארגון המרצחים הזה, אחרי הפיגוע בבית-ליד – למה העקבות היו צריכים לחזור לרצועת-עזה. זה בדיוק מה שהוא אמר.

חנן פורת (מפד"ל):

אם תרשה לי עוד קריאת ביניים: גם בוועדת חוץ וביטחון נאמרו הדברים. בוגי יעלון, ראש אמ"ן, הודיע, שערפאת יודע על ההתארגנות של ה"חמאס", והוא שומר אותה לעת מצוא, אם ההסכמים יעלו על שרטון.

משה פלד (צומת):

אמת. אבל גם זו לא הדוגמה האחרונה.

זו הפעם הראשונה בהיסטוריה, שמדינה ריבונית שחתמה על הסכם שאני חושב שהוא הסכם קיומי, הסכם שעליו יקום או ייפול קיומה של מדינה ישראל, והפרטנר הוא לא פרטנר, הפרטנר איננו מביא את הסחורה, איננו משלם את שהבטיח לשלם. ושוב, הממשלה בשלה, הכול נמשך כאילו דבר לא קרה. ההסכמים מופרים יום יום, שעה שעה. מה זה שעה שעה? 48 שעות אחרי חתימת הסכם אוסלו א', במסגד ביוהנסבורג נקראה קריאת הג'יהאד הראשונה – – –

יצחק לוי (מפד"ל):

הסכמי קורייש.

משה פלד (צומת):

– – – קריאת הג'יהאד הראשונה על ירושלים, על-ידי ראש ארגון המרצחים. והממשלה ממשיכה. לא יאומן כי יסופר, מחזה תעתועים; קריסה מוחלטת של כל הערכים הציוניים שהובילו לבנייתה ולתחייתה של מדינת ישראל, קריסה מוחלטת, קיפול כל הדגלים הציוניים.

גם זה לא הכול. זו הפעם הראשונה בהיסטוריה, שמדינה ריבונית מכרסמת במו ידיה ובהתנהגותה בריבונותה בבירתה הנצחית, לשיטתה של הממשלה. הממשלה מודיעה כמעט בכל שבוע פה, בכנסת, מעל הדוכן הזה: ירושלים בירתו הנצחית של העם היהודי. זו הממשלה שמכרסמת בריבונותנו בירושלים בבחירות שייערכו בשבת, בפעילות של ה"אוריינט האוס", בפעילות של כוחותיו של ג'בריל רג'וב. כנופיות מרצחים מסתובבות ברחובות ירושלים. איפה נשמע דבר כזה? ואין פוצה פה ומצפצף.

השר לביטחון פנים מאיים יום יום: נסגור, נסלק ונגרש. שטויות במיץ עגבניות. על מי אתה מאיים?

ריבונותנו על ירושלים בסכנה. דיבר לפני חבר הכנסת יצחק לוי, שתיאר בדיוק מה יקרה למחרת הבחירות בבתייהם של הנציגים הירושלמים שייבחרו לרשות הפלשתינית – לא אחזור על כך – עם הדגלים, עם הכינוסים, עם הפגישות וכו', והכול בדין, הכול בחוק.

מנסים לרמות את העם – אלה לא תיבות קלפי, אלה מכלי קלפי. את מי אתם מנסים לרמות? אפשר לרמות חלק מהציבור חלק מהזמן, אבל אי-אפשר לרמות את כל הציבור כל הזמן. מה אתם חושבים, העם הזה מטומטם? העם הזה איננו מטומטם, העם הזה הוא עם חכם, עם נבון, עם שידוע להתלכד בשעת סכנה. זה כבר קרה לנו מספיק פעמים בהיסטוריה, שידענו לקום מרגעים של שפל, מרגעים של נחיתות. והעם הזה יקום, והעם הזה יקום ויחזיר לשלטון את המחנה הלאומי, שיחזיר, דבר ראשון, את הכבוד, את הכבוד הלאומי האבוד, שהלך לאיבוד לפני שלוש שנים וחצי. הכבוד הלאומי, כמה אנחנו צריכים אותו, כמה אנחנו מייחלים לו. הכבוד הלאומי.

איך הציבור בישראל יושב מול הטלוויזיה ומכוסס את ציפורניו מול המראות על המנוסה באישון לילה מעזה, על הבריחה משכם, כשהמון פלשתינים מוסת רודף עם אבנים, שורף דגלי ישראל. את הכבוד, דבר ראשון, צריך להחזיר לנו, את הכבוד הלאומי שהיה ואיננו.

אני רוצה לסיים את דברי בקריאת קטע שקיבלתי. אגב, הקטע הזה כבר נקרא פה היום פעם אחת על-ידי חבר הכנסת רפאל איתן, רפול. מכיוון שיש בו מוסר השכל, אני רוצה לקרוא אותו שוב. קיבלתי את הקטע הזה מחבר קיבוץ בעמק-יזרעאל. אני בכוונה מדגיש את זה – חבר קיבוץ מעמק-יזרעאל, להראותכם שלא כל הקיבוצניקים הולכים באופן אוטומטי עם מחנה מפלגת העבודה. יש עוד כאלה שידעים להרים את הראש וללכת עם דגל ציוני מורם בלי להתבייש.

"הדורבן עליו השלום. היה דורבן גאה, איתן, שכל היום ביקש שלום. גם עם אויבו, שועל ערום, ביקש לחתום הסכם שלום. אמר השועל, ממתיק שפה: משאלתך מאוד יפה, אם דורבנות תסיר עד תום, על ההסכם מייד אחתום. ללא פקפוק, מלא סיפוק, הסיר הפתי את הנשק, והשועל טרפו בחשק. זה סופו של הדורבן, אין שלום לו, לקורבן. את הלקח בל נשכח: זה אשר נשקו יזנח וילך בשבי הלב, יסיים... במעי אויב". תודה רבה.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת פלד. אני מזמינה את חבר הכנסת דב שילנסקי, ואחריו – חבר הכנסת משה קצב.

קריאה:

אל תהיה דורבן.

קריאה:

שני דורבנים.

היו"ר א' סלמוביץ:

מלים כדורבנות.

דב שילנסקי (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, בראשית דברי אני רוצה להודות לגברתי על שהואילה בטובה להחליף אותי כדי שאוכל לשאת את דברי לאחר שאתמול היו לי 20 דקות לרשות הדיבור ולא היה מי שיחליף אותי, כי ניהלתי ישיבה. אני מודה לך על שהיום אפשרת לי לעשות זאת.

שירתתי את עמי וארצי במשך כל תולדות חיי באור ובסתר. כשהייתי במזרח-אירופה, בגטו, ופעיל במחתרת, למדנו שעמדת זינוק, גם לשם הגנה וגם לשם זינוק – הם היעילות. לאחר השואה שירתתי את עמי וארצי בשורות הארגון הצבאי הלאומי, תחילה באיטליה ואחר כך בגרמניה, ובאיטליה באנו במגע עם פרטיזנים שלחמו נגד מוסוליני ונגד היטלר. מהם קיבלנו שיעורים והדרכה, ושם למדנו תורה נוספת – מהו משקלם של הרים בלחימה, לא רק פרטיזנית אלא מלחמה כללית, כי באיטליה אין היעילות הגדולים כמו שהיו במזרח-אירופה. הם לימדו אותנו דבר יסודי אחד: מי שישב על גב ההר, הוא יהיה החזק והוא יהיה השולט.

לאחר שעליתי ארצה באוניית הנשק והישע "אלטלנה", למרות כל הטרגדיה, תיכף התגייסנו לשורות צה"ל, ולאחר שלחמתי בהרי הגליל למדתי עד כמה התורה שלימדו אותי באיטליה היא נכונה – המשקל של ההרים. יושב פה רמטכ"ל בצה"ל שבדאי יסביר את זה טוב ממני.

ב-1949, אחרי שלחמתי כקצין בהרי הגליל, הייתי בקורס קציני צה"ל. המפקד היה זרו, זיכרוננו לברכה, זרו הטוב והיקר, ובקורס הקצינים חזרו על אותה תורה שלמדתי באיטליה: מי שישב על גב ההר – ההר שולט על השפלה ועל הבקעה.

גב ההר הוא רמת-הגולן, גב ההר הוא ביהודה ובשומרון. והנה אנחנו מוסרים את גב ההר לאויב מרצוננו, בהתנדבות, בצהלה, בשמחה – תופעה לא מובנת – אנחנו נשב בשפלה והאויב ישלוט עלינו.

אך יש פה סכנה נוספת. בתולדות חיי – ואדם צריך ללמוד מתולדות חיי – למדתי מה זה רعب ולמדתי מה זה להיות צמא. אני רוצה להגיד לכם, שרעב זה דבר איום, אך חוסר מים הוא הרבה הרבה יותר קשה. ללא אוכל אפשר להתקיים תקופה מסוימת, ללא מים – בשום צורה ואופן, הצמא הוא איום.

והנה המים באים לנו מכמה מקומות. הם באים מהרי הגולן, הם זורמים לתוך הכינרת, מאגר המים הגדול ביותר. ועוד אחזור לנושא הגולן. אבל, אני רוצה לדבר על בעיית המים ביהודה ובשומרון. אתמול דיבר על כך חבר הכנסת זנדברג בצורה מאוד יפה ומשכנעת, בצורה מדעית ממש. אני אדבר בצורה כללית ולא מדעית.

ובכן, 40% מהמים אנו מקבלים מהרי השומרון. המים מחלחלים לתוך האדמה ומגיעים אלינו לשפלה, לתל-אביב, לכל האזור הזה, בצורה תת-קרקעית, עמוק מתחת לאדמה. אני רוצה להסביר. המים המתוקים זו השכבה העליונה, ולמטה יש עוד שתי שכבות מים, בדרגת מליחות שונה האחת מהשנייה.

עכשיו אנחנו נהיה תלויים במים בחסדים של יאסר ערפאת. הוא ירצה, הוא יפסיק לנו את המים. אפשר לעשות זאת בצורות שונות ומשונות. הם יכולים לחפור בארות ולשאוב מים ללא גבול, לשאוב כמה שהם רוצים. איך נפקח על זה? ואם נפקח ונבוא ונגיד להם שהם גנבים, מה יהיה?

קחו דוגמה קטנה מגנבת המכוניות. גונבים אצלנו מכוניות, זה ברור לעין. שמעתי מפי חקלאים בקו התפר, שהם רואים את הטרקטורים שגנבו מהם ואת הציוד החקלאי שנגנב מהם במרחק של כמה מאות מטרים ממקום יישובם. ולך תצחק "חי וקיים".

הרי כולנו יודעים, שאפילו הקצינים שלהם נוסעים במכוניות שנגנבו מאתנו. הרי כולנו יודעים, שהקצינים שלהם מזמינים רכב גנוב מכאן. הם אומרים לגנבים: תביאו רכב מסוג זה וזה, מפירמה זו וזו, בצבע זה וזה. כבר לא מפרקים את המכוניות. פעם היו גונבים מכאן מכוניות ומביאים אותן לאזורי יש"ע ושם מפרקים אותן. היום גם לא מפרקים, אלא עושים זאת לאור השמש. כולם יודעים, ופה בכנסת מדברים על כך ללא הפסק, העיתונות כותבת, והם בשלהם.

אם דבר בולט כזה כמו גנבת מכוניות אנחנו לא יכולים למנוע, איך נוכל למנוע מהם לחפור בארות ולשאוב מים ללא הפסקה? והם יכולים לעשות זאת מכמה טעמים. טעם אחד, על מנת להזיק לנו אם נהיה במצב של התנגשות אתם וגם מתוך שנאה. כולנו יודעים שהם שונאים אותנו. טעם שני, הם רוצים רווחה במים, הם יבזבזו מים. מה אכפת להם לבזבז מים גם אם ליהודים לא יהיו מים?

מים, חברי הכנסת הנכבדים, מיועדים לשתייה; מים, חברי הכנסת הנכבדים, מיועדים לחקלאות. אנחנו מתפארים וגאים בחקלאות שלנו. החקלאות שלנו היא לתפארת, כל העולם לומד מאתנו, אנחנו שולחים תוצרת חקלאית לכל העולם, וזה מכניס לנו מטבע חוץ. אבל אם לא יהיו לנו מים, לא יהיה לנו גם אוכל, לא יהיו לנו פירות, לא יהיו ירקות, לא תהיה חיטה, לא יהיו עצים, לא יהיה ירק. כל הגנים שלנו יתייבשו.

אם נרצה מים, נצטרך לחפור יותר עמוק, כי למעלה, בשכבה העליונה, לא יהיו מספיק מים. אנחנו כבר התרגלנו לחיות בהיגיינה מסוימת, התרגלנו שיש לנו מים למקלחות ללא הגבלה. האם נחזור לתקופה כפי שהיתה בירושלים בימי המצור, כאשר התרחצנו בתוך "פיילה"? רבותי, איך נתקיים? תחשבו על זה. אל תביטו רק קרוב, מתחת לאף, תביטו למרחק.

כאשר כיהנתי כיושב-ראש ועדת הפנים ואיכות הסביבה התעניינתי מאוד בנושא אקולוגיה ומים וסיירתי ביש"ע לעתים קרובות. ראיתי שבמקומות שונים הורידו את השכבות העליונות של האדמה על מנת לטעת ולזרוע היכן שיש מים.

אבל, הבעיה היא לא רק מים.

סליחה, חברי הכנסת רענן כהן ומיכאל איתן, אני מאוד אודה לכם אם תנהלו את השיחות בחוץ. זה מאוד מפריע לי להתרכז. יושב מולי חבר הכנסת רפאל איתן, ואני מקיים את הקשר אליו כאשר אני מדבר וזה עוזר לי להתרכז. אני מבקש אם תוכלו לא להפריע לי. תודה רבה לכם.

רפאל איתן (צומת):

כך יש לך אל מי לדבר.

דב שילנסקי (הליכוד):

נכון, יש לי אל מי לדבר, ואישיות כמוך נותנת לי יותר אומץ.

חבר הכנסת רענן כהן, זה באמת מפריע לי להתרכז.

רענן כהן (העבודה):

אתה צודק, ההערה במקומה.

דב שילנסקי (הליכוד):

תודה. קיימת עוד בעיה, והיא בעיית האקולוגיה. עוד בתקופה שכיהנתי כיושב-ראש ועדת הפנים ואיכות הסביבה טיפלתי בנושא הזה. למדתי, שבאזור יהודה ושומרון השפכים לא מטופלים כראוי והם נספגים באדמה והלכלוך מגיע אלינו. עכשיו מגיעים לשם תושבים נוספים, חלק בהסכמתנו וחלק לא בהסכמתנו. אנחנו אומרים שאנחנו לא נותנים את זכות השיבה, אבל איך נפקח על כך שלא תהיה שיבה? איך נפקח על כך שלא יתרבו הערבים עוד ועוד?

במקומות האלה אין תיעול מסודר ואין כל הסידורים הדרושים. הרי כל הלכלוך הזה ייספג באדמה, ובסופו של דבר יגיע אלינו יחד עם מעט המים המתוקים. ומה אנחנו נשתה? סלחו לי על הביטוי, אנחנו נשתה "קקה ופיפי" שיגיעו משם? זה לא צחוק. הם אולי ישמחו, הבה ניתן ליהודים לשתות ולאכול את הלכלוך שאנחנו באופן טבעי כבני אדם מוציאים.

חברי הכנסת, אתם יודעים איזה רעש עשה פה השמאל יחד עם התקשורת והעיתונים על אלה שהקימו מצבה וקבר לברוך גולדשטיין, אבל אלה היו מעטים. והנה המרצח הנקרא ה"מהנדס", אחרי שהוא קיבל את מה שמגיע לו, ולאחר שידייו היו מגואלות בדם של עשרות יהודים, 300,000 איש הלכו אחרי ארונו. אנשי הדת שלהם היללו ושיבחו אותו. תארו לעצמכם אם הרבנים הראשיים היקרים שלנו, רבני הערים, היו משבחים את ברוך גולדשטיין, תארו לעצמכם מה היה קורה פה.

אנחנו בולעים הכול. הם לא מבטלים את האמנה הפלשתינית שבה כתוב במפורש השמדת מדינת היהודים, ואנחנו אומרים: זה פוליטיקה, יאסר ערפאת רוצה, אין לו רוב. אם אין לו רוב לביטול הסעיף שמדבר על השמדת היהודים, ועוד היום, כשהוא זקוק לנו – חבר הכנסת משה קצב, ידידי, עוד מעט אתה עולה לדבר, אני אשאיר לך לשם הקיצור שתסביר זאת. ודאי תסביר את זה יותר טוב ממני. אבל כל אחד יכול להבין מה צפוי לנו.

אנחנו מדברים על שלום, הרי אנחנו מאמינים בשלום. אנחנו אומרים שלום בבוקר. במקום בוקר טוב אנחנו אומרים שלום; בצהריים, בערב, במקום ערב טוב – שלום, שלום. השלום בנשמתנו, הוא שלום ושמו שלום; שלום הוא גם אחד משמות הריבון של עולם. אבל מה לעשות שהם לא רוצים בשלום, שהכול הוא גם אחיזת עיניים.

יש אמרה שאומרת, שהכבשים יכולים מיליון פעם להחליט שחייבים להיות צמחונים, שכולם צריכים להיות צמחונים, אבל שום החלטה לא תעזור להם אם הזאב לא יצטרף לאותה החלטה. הזאב יטרוף, ואנחנו אומרים שלום שלום, אבל שום החלטה שלנו לא תעזור כל עוד הזאב לא הסכים, והזאב במקרה זה הוא יאסר ערפאת ומרעיו, והם רוצים לטרוף אותנו.

אינני מבין מדוע יש כל כל הרבה הפרעות. חבר הכנסת משה פלד – – –

היו"ר א' סלמוביץ:

סליחה, חברי הכנסת.

דב שילנסקי (הליכוד):

חבר הכנסת משה פלד, כשאתה דיברת אני הגנתי על זכותך.

משה פלד (צומת):

הוא מספר על אסון נורא.

דב שילנסקי (הליכוד):

אני מבקש.

היו"ר א' סלמוביץ:

אי-אפשר עכשיו.

דב שילנסקי (הליכוד):

אתה יודע? – מה שהוא מספר אתה לא יכול להגיד ואני לא יכול להגיד היום מעל במת הכנסת. גם לבי כואב ובוכה על זה, ולכן אני אסכם אולי עם הלב הבוכה עכשיו, עם הלב הבוכה מאוד מאוד.

אל תאמינו להם, אל תחיו באשליות. אחד הדברים שאפיינו את עמנו תמיד היה: יהיה טוב, יהיה טוב. ותסלחו לי על האסוציאציה מן העבר המר שאני למדתי על בשרי ושהוריי למדו כמוני על בשרם – גם כשהיטלר דיבר על השמדת העם היהודי אנחנו לא רצינו להאמין. גם לעגנו לו על השפם שלו, וקראנו לו בלעג: צ'רלי צ'פלין. אנחנו לעגנו, חייכנו, צחקנו, אבל אחר כך בכינו.

חברי הכנסת הנכבדים, את הדיון הקשה הזה שעכשיו אני מדבר בו – ובזה אני מסיים גם את דברי בסיבוב הזה – אני רוצה לחתום ולומר: אל תצחקו, תשימו לב לאזהרה, אל תטמנו את ראשכם בחול, אל תצחקו כמו שאנחנו פעם צחקנו פן חס וחלילה נבכה. אל נחיה באשליות כי יהיה טוב, אלא נמנע שלא יהיה רע. תודה רבה.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת דב שילנסקי. אני מזמינה את חבר הכנסת משה קצב, אחרון הדוברים. אחריו ידבר חבר הכנסת חגי מירום, שיתייחס לדברי הדוברים בשם ועדת החוץ והביטחון שהוא מכהן בראשה.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

היו"ר א' סלמוביץ:

הוועדה המשותפת, סליחה. הוועדה המשותפת לוועדת החוץ והביטחון ולוועדת החוקה, חוק ומשפט. בבקשה.

משה קצב (הליכוד):

לא בשם הוועדה אלא בשמו.

היו"ר א' סלמוביץ:

ודאי.

משה קצב (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, מה צפוי לנו למחרת הבחירות לרשות הפלסטינית? אני רוצה להקדיש את הדקות המעטות שעומדות לרשותי כדי לנסות להעריך מה הולך להתרחש בעקבות הבחירות ולמחרת הבחירות.

הערב היה פיגוע חמור, גברתי היושבת-ראש, ליד חלחול. עם האנשים האלה הממשלה הזאת מבקשת לעשות שלום. אנחנו נותנים להם מכל מה שיש בידינו, ממיטב הנכסים האסטרטגיים שעומדים לרשותנו. הממשלה, אני מאמין, בכל לבה מאמינה שהיא צריכה להשיג את השלום – בלי שום הבדל בין הממשלה לבין אנשי הליכוד. אבל, ריבוננו של עולם, הייתכן שאנחנו נמצאים במין מחזה תעתועים, חלום בלהות? ממשלת ישראל מוותרת לחבורה של רוצחים, שמזנבת בנו, טובחת, יריות באזור חלחול הערב מתוך כוונה לרצוח, לשפוך דם, על מה? כאשר הממשלה אומרת: אני נותנת לכם, מוותרת לכם, אני נסוגה, בניגוד לדעת מחצית העם בוודאי, בניגוד לדעת מחצית מחברי הכנסת לפחות.

הממשלה עצמה יש לה טובי המומחים, אדוני היושב-ראש, ראשי השב"כ וראש אמ"ן חוזרים ומזהירים, והממשלה עומדת אטומה, עיוורת. ראש אמ"ן אמר היום: הרשות הפלסטינית איננה מסלקת את התשתית החבלנית. ראש אמ"ן אמר את זה היום, לא לפני שנה. ראש אמ"ן אמר היום, שהתשתית החבלנית ממשיכה להיבנות, הטרור יגבר, כך גם אומר ראש השב"כ. מה הם הלקחים בעקבות הודעות חד-משמעיות כאלה של המומחים של הממשלה, לא של האופוזיציה?

זהו מצב של שלום? אנחנו יכולים לומר בוודאות מוחלטת, אדוני היושב-ראש, שהטרור לא ייפסק והממשלה צריכה לקלוט סוף סוף שבעקבות מדיניותה מצב של שלום לא יהיה עם הפלסטינים. הממשלה צריכה להיות מציאותית ולתפוס סוף סוף, שהיא בדרכה לא יכולה להגיע למצב של שלום, והיא צריכה להסיק את המסקנות המתבקשות, היא צריכה להפיק את הלקחים ולגזור את ההחלטות כתוצאה מן המצב.

אש"ף לא יפעל בשום תנאי נגד ה"חמאס", את זה אומרים כולם, אם הם יפגעו ביהודים. בביר-זית, ברמאללה, בעזה, ה"חמאס" חזק יותר מה"פתח", זה ודאי ידוע, ואנחנו עומדים להתעורר למציאות חדשה, אם תאושר הצעת החוק הזאת.

הישראלים והיהודים יהיו חשופים יותר לפיגועים הן של ה"חמאס" והן של "הג'האד האסלאמי" בעקבות החוק הזה שעומד להיות מאושר היום. מה המסקנות המתבקשות נוכח ההערכה הזאת, המדויקת, שהישראלים והיהודים יהיו חשופים יותר לפיגועים של ה"חמאס" ו"הג'האד", כיוון שקו התפר איננו קו תפר, כיוון שאין סידורים אלטרנטיביים להבטיח את ביטחונם של אזרחי מדינת ישראל?

מה עושים, ריבוננו של עולם? הייתכן שקבוצה מצומצמת מוליכה שולל עם שלם ואין מי שיוכל לעצור בעדה, לבלום אותה? שום היגיון, שום תבונה, שום ניסיון לשכנע, העיקר להעביר את הצעת החוק הזאת בבהילות, בחיפזון, כדי להשביע את רצונו של יאסר ערפאת? אין פה שום שיקול לאומי, אין שום אחריות? אין פה שום צורך להגיד: בואו נבדוק, אולי הצעת החוק הזאת יש בה ליקויים, יש בה טעויות? אולי צריך לעשות הערכה מחדש? האם חברי מפלגת העבודה, חברי הממשלה, שרים בממשלה, נתנו את דעתם על המשמעויות, על ההשלכות של החוק הזה שמבקשים מאתנו לאשר?

למחרת הבחירות, אדוני היושב-ראש, יתחיל תהליך מואץ לכיוון של ריבונות פלשתינית, עצמאות פלשתינית ביהודה ושומרון. יהיה להם כבר פרלמנט משלהם עם 88 חברי פרלמנט. להזכיר לכם – הפרלמנט הירדני מונה 80 חברי פרלמנט. לא במקרה הם התעקשו על ה-88, ואת זה עשה שמעון פרס במין מחווה כזו – הוסיף להם עוד שמונה חברי פרלמנט, מחווה אבירית מלפני שבועיים, וכל זאת בלי שאש"ף שינה את האמנה הפלשתינית שקוראת להשמדת ישראל. למחרת הבחירות תתחיל אותה מועצה פלשתינית בתהליך מואץ של חקיקת חוקים, לא רק תקינת תקנות, אלא גם של חוקי-יסוד, ותצפץ על ממשלת ישראל. היא תחוקק חוקי יסוד שפוגעים במדינת ישראל, ולא נוכל לפצות פה, כי הממשלה הזאת קשרה את עצמה בידיה היא, והמועצה הפלשתינית תתנהג כפרלמנט, כמוסד מחוקק לכל דבר.

למחרת הבחירות, שר החקלאות לשעבר רפאל איתן, חבר הכנסת יעקב שמאי, חבר הכנסת גדליה גל, יושב-ראש ועדת הכספים, איש ההתיישבות, המגזר החקלאי – למחרת הבחירות יתחילו הפלשתינים לחפור בארות מים בלי היתר של ממשלת ישראל, תוך צפצוף ארוך עלינו. איך נוכל לבלום את זה? נפעיל צבא? נאמר שבגלל חפירת בארות מים שמסכנות את מצבורי המים של מדינת ישראל אנחנו שוב נכריז מלחמה על הרשות הפלשתינית? מה נעשה אז, מה? יש לכם פתרון לבעיה הזאת? וכבר היו ניסיונות בשבועות האחרונים. הם מסכנים את משק המים של מדינת ישראל, והממשלה מעדיפה להתעלם. אנחנו נאבד את השליטה ביש"ע, הם יגבירו את חפירות המים, והנזק יהיה בלתי הפיך, והם כבר ערוכים, רכשו ציוד מתקדם לביצוע קידוחי מים.

למחרת הבחירות, אדוני היושב-ראש, יופיעו נציגי הרשות הפלשתינית במפעלים ישראלים ברחבי יהודה ושומרון וידרשו לגבות מהם מסים, כפי שקרה במפעל "טופח" בעמנאל ועוד בארבעה מפעלים בעמנאל. הופיעו שם נציגי הרשות הפלשתינית ודרשו לצורך גביית המסים, ביקשו לאסוף נתונים כדי לגבות מע"מ ומס הכנסה. האם ניכנס אתם להתנגשות צבאית על רקע הניסיון הזה? אני רוצה לומר לכם, שאינני מאמין לראש הממשלה. מקנן בי איזה חשד, שמר שמעון פרס התחייב בהסכם סודי לרשות הפלשתינית לתת להם היתר לגבות מס ערך מוסף ומס הכנסה ממפעלים ישראלים ברחבי יהודה ושומרון. אינני מאמין שהוא מופיע פה בפנינו והוא מדבר בתום לב.

למחרת הבחירות, אדוני היושב-ראש, עלול גם להתרחש תהליך של הקצנה בקרב ערביי ישראל. כבר חלק מערביי ישראל מדברים על דרישה לאוטונומיה לגליל, כבר מופיעים ערבים פלשתינים ברחבי מדינת ישראל הריבונית בתחומי "הקו הירוק" ודורשים בעלות על קרקעות. סוריה כבר מציעה ללבנון: במשא-ומתן, אם יהיה ביניכם לבין ממשלת ישראל, אתם תדרשו שהגליל יהיה חלק מלבנון בהתאם להסכמי סייקס-פיקו. מתחיל פה תהליך של פרימה, של פריצת כל המסגרות, ואין מי שישים חיץ ויבלום את ההתפוררות הזאת, ההתפרקות הזאת.

המועמדים במערכת הבחירות מבטיחים – זה חלק מתעמולת הבחירות; לא רק מפת מדינת ישראל הריבונית ב"קו הירוק" מהווה סמל למתמודדים עם חרב ועם סכין כסמל ויעד. המועמדים מצהירים, כי יפעלו לסלק את היהודים ממזרח העיר, ממזרח-ירושלים. זה כתוב במצע הבחירות, וממשלת ישראל שותקת, והיא עוד אומרת שהיא מגינה על ירושלים ושומרת על אחדותה. זה כשלעצמו היה צריך

לפסול את המועמד. הממשלה צריכה היתה להציב אולימטום למועמדים, לבטל את הסמל שמופיע במודעות התעמולה של המתמודדים לרשות הפלשתינית, שבהן מציגים לא רק את יהודה ושומרון, אלא את מדינת ישראל ב"קו הירוק".

רבותי חברי הכנסת, אדוני היושב-ראש, יתחיל המאבק על ירושלים – וביתר שאת – מיום ראשון הקרוב, והממשלה הזאת תעמוד מולם וידיה קשורות. לא יהיה לה העוז ולא התבונה, כי היא מחויבת בפני הרשות הפלשתינית, לא תוכל להתנגד. יתחילו בנאומי הסתה ושיסוי נגד ישראל וצה"ל, יתחילו לדבר באופן נחרץ ותקיף ויאיימו עלינו שוב בג'האד, שוב באינתיפאדה, אם לא ניסוג מכל רחבי יהודה ושומרון, מירושלים. הפלשתינים יתחילו להצטייד למחרת הבחירות באמצעי לחימה ויגבירו את ההצטיידות. יתחילו להקים צבא, לצבור חומרי נפץ, ושוב יעמידו בפנינו את השאלה, האם בגלל כמה מצבורי נשק אנחנו נכריז מלחמה, נצא למלחמה על הרשות הפלשתינית?

למחרת הבחירות, אדוני היושב-ראש, הערים בשליטת אש"ף והרשות הפלשתינית יהפכו ערי מקלט לרוצחים, כפי שהניסיון מלמד אותנו. לא הפקנו את הלקחים בשנה האחרונה. ערי המקלט יהפכו לבסיסי הכנה לפעילות תוקפנית נגד ישראל, ערי המקלט יהפכו לבסיסי יציאה לפיגועים נגד אזרחי ישראל בלי שאש"ף יחסום אותם, כי לאש"ף אין עניין להגן על היהודים.

למחרת הבחירות, אדוני היושב-ראש, יתחילו ביתר שאת לממש את מה שהם קוראים זכות השיבה. שטחי יהודה ושומרון יוצפו בשנים הקרובות במיליון פלשתינים נוספים שיבואו מרחבי העולם הערבי, וממשלת ישראל תעמוד חסרת אונים. מדי שנה באים למעלה מ-200,000 פלשתינים לביקורי קיץ. כשצה"ל שלט על המעברים ועל יהודה ושומרון היה מידע, היו נתונים לאן כל מבקר הולך, וכשפג תוקף ההיתר שניתן כדי להישאר ביהודה ושומרון, אפשר היה לגרש אותו. עכשיו מי יגרש אותם? 200,000 מדי קיץ, חלקם הגדול בוודאי יישארו פה. יתחילו להפעיל לחצים למחרת הבחירות כדי להתיר איחוד משפחות בתחומי "הקו הירוק". על-פי מידע שנמסר לי, אדוני היושב-ראש, ממשלת ישראל כבר אישרה עשרות אלפים של איחודי משפחות בתחומי "הקו הירוק", וזה רק הצעד הראשון.

אנחנו נמצאים בסיומם של משאים-ומתנים שרק צד אחד נתן וצד אחד רק קיבל, ואף-על-פי-כן ולמרות כל מה שעשתה הממשלה, כל הוויתורים, כל המחוות, עדיין אין גבולות מוגדרים, הביטחון לא בידינו, ובעמדת נחיתות אנחנו מתחילים את המשא-ומתן על הסדר הקבע, שהפך להיות לב-לבו של – DOP המשא-ומתן. עדיף היה להתחיל לדון על העקרונות; לפחות אם יש כבר הצהרת עקרונות – על מצב הקבע, אולי ידענו DOP על הסדר הקבע, לא על מצב הביניים. אילו היה DOP לפחות שיהיה מה היעדים של הממשלה, מה הגבולות שלה. היא לא הציבה גבולות.

פשרה תהיה, אדוני היושב-ראש, רק אם ניכנע סופית לכל הדרישות של הפלשתינים. עד שלא ניכנע באופן מוחלט לכל הדרישות של הפלשתינים, הם לא יסכימו לחתום אתנו הסכם שלום ולשמור על יחסי שלום ועל מצב שלום.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת משה קצב, אולי תסלח לי. אני פה באיזו דילמה – לא על חשבון זמן, אני עוצר את השעון. אולי אני טועה – אני מבין שפה היו עניינים לפי הסכמים, וטוב שגם חבר הכנסת חגי מירום ישנו. אני לא צלצלתי להצבעה, אף שנדמה לי – ככה קראתי בעיתונות – שהגיעו פה להסכמה

שבשעה 22:00 תהיה ההצבעה. מאחר שאינני רואה התקהלות – אני יודע, להצבעה כולם רצים – שאלתי היא, האם אני צריך עכשיו לצלצל. אני שואל אותך ואת חבר הכנסת חגי מירום, כי אתם שניכם ניהלתם משא-ומתן.

משה קצב (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, תמלא את תפקידך כפי שאתה מבין אותו. ההסכם הוא שיושב-ראש הוועדה המשותפת יוכל בתום דברי לעלות ולדבר ללא הגבלת זמן. אבל אתה צריך למלא תפקידך כפי שאתה מבין. אם צריך לצלצל, תצלצל.

רון נחמן (הליכוד):

בואו נחטוף הצבעה...

היו"ר ד' שילנסקי:

סליחה, רבותי. אינני יכול לפעול לפי מה שקראתי בעיתון. חבר הכנסת חגי מירום עשה תנועה בראשו, זאת אומרת שהוא מצטרף לדברים של חבר הכנסת קצב.

רון נחמן (הליכוד):

תעשה כמו שהם עשו בוועדה.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

בסך הכול אנחנו עומדים יפה מאוד בלוח הזמנים. לחבר הכנסת קצב יש עוד חמש-שבע דקות לדבר. הוא ידבר, אחריו אני אעלה לדבר, ולאט לאט יתקהלו. אתה תראה, אדוני היושב-ראש, העניין יסתדר.

משה קצב (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אין התחייבות על שעת ההצבעה. ההצבעה תהיה עם תום הדיון, ויסיים את הדיון יושב-ראש הוועדה.

היו"ר ד' שילנסקי:

אתה רוצה להגיד לי שאני לא צריך לסמוך על העיתונות, לא להאמין בכול לעיתונות.

חבר הכנסת משה קצב, תסלח לי שהפסקתי אותך. יש לך עוד שבע-עשר דקות, בהתאם להבנתך. בתום דבריך, אצלצל.

חברי הכנסת באגף הימני שלי, אני מבקש שקט. חבר הכנסת אסעד אסעד, חבר הכנסת שמאי, אני מציע לכם להאזין לדברי חבר הכנסת משה קצב.

רון נחמן (הליכוד):

יושב-ראש סיעת הליכוד.

היו"ר ד' שילנסקי:

לבירור עניין המשא-ומתן הוא יושב-ראש סיעת הליכוד; כשהוא מופיע כדובר על הדוכן, אני נותן כבוד למשה קצב גם כמשה קצב.

משה קצב (הליכוד):

תודה, אדוני.

אם מישהו מחפש פשרה עם הפלשתינים, צריך סוף סוף להבין, שפשרה עם הפלשתינים תהיה רק אם אנחנו נקבל את התנאים שלהם באופן סופי ומוחלט, אם ניכנע לכל הדרישות שלהם. הם לא יסכימו להגיע לפשרה עם מדינת היהודים, מדינת ישראל, ללא כניעה סופית לכל התנאים והתנאים שהם יעמידו.

אם מפלגת העבודה, חלילה וחס, תנצח בבחירות הבאות, עם ישראל צריך להיות מודע לכך, שמשמעות הדבר היא הקמת מדינה פלשתינית ביהודה ושומרון, בראשות יאסר עראפת, באופן סופי ומוחלט. אם הליכוד ינצח בבחירות הבאות, אנחנו נוכל לומר באופן סופי ומוחלט: לא תקום מדינה פלשתינית ביהודה ושומרון.

יעקב שמאי (הליכוד):

חבר הכנסת קצב, מה עם ירושלים אם המערך יקים את הממשלה?

משה קצב (הליכוד):

אגיע גם לעניין ירושלים. אם מפלגת העבודה תנצח, יאסר ערפאת יהיה ראש המדינה הפלשתינית, או מי שיחליף אותו, וזה יכול להיות אחמד ג'יבריל, יכול להיות ג'ורג' חבש, יכול להיות נאיף חוואתמה, ויכול להיות גם מנהיג טרוריסטי קיצוני אחר, בוודאי קיצוני יותר.

תתחיל תחרות, אדוני היושב-ראש, בין כל המנהיגים הללו, מי יגלה יותר עוינות, מי יבטא יותר שטנה, מי ידבר ביותר קיצוניות כלפי מדינת ישראל. אין גבול לקיצוניות. הם ירצו לכבוש את לבם של הפלשתינים ברחבי יהודה ושומרון ויתחרו ביניהם בדברי דמגוגיה ואופורטוניזם והתלהטות היצרים. ממש כפי שעושה – – –

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

בדיוק מה שאתה עושה עכשיו.

משה קצב (הליכוד):

בדיוק כפי שעושה יאסר ערפאת עכשיו בשכם, כשהוא מכריז: בדם ואש נפדה אותך, פלשתיין. אם הוא לא מתכוון לזה, חבר הכנסת דראושה, למה הוא צריך להכריז על זה יום יום? למה הוא צריך לאיים בג'יהאד אם הוא לא מתכוון לכך? אלא אם כן אתה טועה ואני צודק.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אתה יודע שהוא רוצה בשלום וביציבות – – –

משה קצב (הליכוד):

ולא רק זאת. אתם יודעים את זה, כי המנהיגים הפלשתינים לא רק יתחרו ביניהם מי יהיה יותר קיצוני ועוין כלפי מדינת ישראל, הם גם יתחרו ביניהם מי יכול לסכן את השושלת ההשמית. יקומו יאסר ערפאת, אחמד ג'יבריל, נאיף חוואתמה או ג'ורג' חבש ויאמרו: גם עבר הירדן שייך לעם הפלשתיני. יאמרו: 70% מהאוכלוסייה בעבר הירדן הם פלשתינים. ואז היצירה המסוכנת הזאת, המגלומנית, תתחיל במעשי תסיסה וחתרנות נגד השושלת ההשמית וינסו להקים את המדינה הפלשתינית גם בעבר הירדן. מה אז תעשה ממשלת ישראל, תאמר שמשום כך אנחנו נבטל את הסכמי השלום?

אם מפלגת העבודה תנצח בבחירות הבאות, ירושלים תחולק. ההצהרות של ראש הממשלה, שירושלים תישאר מלוכדת ומאוחדת בריבונות ישראל, הן הצהרות שווא. אלה הצהרות כזב. לא יהיה לממשלה הזאת הכוח למנוע את חלוקת ירושלים, אם מפלגת העבודה תנצח בבחירות.

הדרך היחידה להבטיח את אחדות ירושלים בריבונות ישראל היא רק שהליכוד ינצח בבחירות הבאות.
זה ברור. ואתם במפלגת העבודה יודעים שזו האמת.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

זה לא יקרה.

משה קצב (הליכוד):

מה לא יקרה, חבר הכנסת דראושה, ירושלים לא תחולק?

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

הליכוד לא ינצח.

משה קצב (הליכוד):

חבר הכנסת דראושה, מפלגת העבודה לא תחלק את ירושלים? תגיד לי אתה מה תעשה מפלגת
העבודה, הרי היא תלויה בך. מה היא תעשה?

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אתה חושב שהעולם המוסלמי כולו והערבים יוותרו על ירושלים המזרחית – – –

משה קצב (הליכוד):

בוקר טוב, חבר הכנסת דראושה. תאמר בוקר טוב גם לשותפך, למפלגת העבודה. זה מה שאני
מסביר להם. הם לא קולטים את זה. זה מה שאנחנו מטיפים להם כבר שלוש שנים. הם לא מאמינים
לנו, או שעושים את עצמם כמי שלא מאמינים לנו.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת קצב, אני הייתי שקוע פה ולא שמעתי מה בדיוק נאמר. מה אמר חבר הכנסת דראושה?

משה קצב (הליכוד):

אדוני, מפאת כבודה של ירושלים אני מעדיף שלא לחזור על מה שאמר חבר הכנסת דראושה.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אמרתי שירושלים המזרחית היא חלק מהגדה המערבית, מהשטחים הפלשתיניים, מהמדינה הפלשתינית העתידית. את זה כולם צריכים לדעת. זה לא סוד. זה לא תלוי בעמדת העבודה או בעמדת הליכוד. זה עניין היסטורי. הדבר יקום ויהיה.

משה קצב (הליכוד):

חיללתם מצבות בהר-הזיתים, פגעתם בקדוש לעם היהודי, בכותל ובכל המקומות המקודשים לעם היהודי, ואתה מעז היום לעמוד פה ולומר שירושלים צריכה להיות מחולקת. ואת זה אתה אומר כשותף של מפלגת העבודה.

זה מה שאנחנו אומרים. אם מפלגת העבודה תנצח בבחירות הבאות, מה שאתה אומר הוא שיתקיים. אם אנחנו ננצח, חבר הכנסת דראושה, תהיה לך אכזבה קשה ומרה, כיוון שירושלים לא תחולק, מדינה פלשתינית לא תקום, ומדינת ישראל לא תרד מרמת-הגולן.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אתם החזרתם את סיני – –

היו"ר ד' שילנסקי:

סליחה, רבותי. חבר הכנסת משה קצב, תרשה לי. לא על חשבון זמנך. חברי הכנסת, אני רוצה לומר משהו. חבר הכנסת דראושה. חבר הכנסת חיים דיין. אני רוצה להבהיר משהו. חבר הכנסת פלד, אתה היום מפריע לי לא בפעם הראשונה.

משה פלד (צומת):

אני?

היו"ר ד' שילנסקי:

הנה, עכשיו הפרעת לי, ידידי. הידידים מפריעים.

חיים דיין (צומת):

אמרו שבשעה 22:00 תהיה הצבעה.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני רוצה להבהיר משהו לגבי מה שאמר חבר הכנסת דראושה. אני חושב שזה לא אתי לפחות שחבר כנסת של מדינה כלשהי יגיד שחלק ריבוני של אותה מדינה או חלק ריבוני של – – –

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אין לך זכות, אדוני היושב-ראש, לדבר נגד העמדה שלי.

היו"ר ד' שילנסקי:

תן לי לגמור לדבר.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

— — —

היו"ר ד' שילנסקי:

תרשה לי לגמור לדבר.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

— — —

משה פלד (צומת):

— — —

היו"ר ד' שילנסקי:

פלד, אל תעזור לי ואל תפריע.

טלב אלסאנע (מד"ע):

זה שטח שנכבש ב-1967.

היו"ר ד' שילנסקי:

תנו לי לגמור משפט. מותר לי לגמור משפט? אני מבקש ממך, מי שרוצה לעזור לי, מפריע לי.

אני מדבר עכשיו ברצינות. אני חושב, בהתאם להשכלתי וידיעתי, מה שאני יודע ומבין, שכשחבר כנסת של מדינה כלשהי אומר על חלק ריבוני של אותה מדינה, ובפרט על חלק ריבוני של בירת אותה מדינה, שצריך לעבור למדינה אחרת, לדעתי זה לא אתי. זו דעתי. אני מבקש באופן פורמלי — — —

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

— — —

היו"ר ד' שילנסקי:

תנו לי לגמור את המשפט. אני מבקש מכולם לא לעזור לי. אני באופן פורמלי מבקש להעביר את הסוגיה הזו לוועדת האתיקה של הכנסת, שתחליט אם אני צודק או טועה.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אני לא מקבל את דעתך, אבל זכותך להעביר את זה לוועדת האתיקה.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני חושב שחובתי לעשות זאת, ואני נוהג בהתאם לחובה. אני אינני פוסק.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אתה לא מבהיל אותי. הדברים האלה הם המצע של המפלגה שלנו, ואתה לא יכול לפסול מצע של מפלגה.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת משה קצב, אתה יכול להמשיך.

משה קצב (הליכוד):

אני מבקש לסיים ולומר, אדוני היושב-ראש, שהממשלה הזאת גיבשה את התפנית במדיניות שלה באופן השלילי ביותר. היא לא עשתה זאת לאחר תהליך של הבשלה בעבודת מטה. כל התהליך היה פגום. כל התהליך של ההכרה באש"ף והמשא-ומתן ואוסלו א' ואוסלו ב' היה בלתי מוסרי, בלתי ציבורי, מעוות. אין לממשלה הזאת רוב בכנסת. היא נשענת על שני חברי כנסת שבגדו בצומת, בבוחרי צומת, והעבירו את תמיכתם לממשלה. היא נשענת על חמישה חברי כנסת ערבים ויהודים גם יחד, שבכל עניין מצדיקים את אש"ף ואת יאסר ערפאת, ובכל אותם מאות ואלפי נושאים שהיו שנויים במחלוקת בין יצחק רבין, זיכרוננו לברכה, ושמעון פרס, ייבדל לחיים ארוכים, לבין יאסר ערפאת, אותם חמישה חברי כנסת ערבים ויהודים עמדו תמיד לימינו של יאסר ערפאת ומעולם לא הצדיקו את יצחק רבין ושמעון פרס.

רון נחמן (הליכוד):

עכשיו הוא לא צריך אותם. יש לו הממשלה.

משה קצב (הליכוד):

הממשלה הזאת מתעלמת מכך, שמחצית מהעם לפחות, כבר לפני שלוש שנים בקלפיות – רוב אזרחי ישראל בקלפיות הצביעו נגד הממשלה הזאת ובעד מפלגות האופוזיציה, שאינן תומכות במדיניות הזאת. כל זה היה צריך להביא את הממשלה להכרעה אחת: מוטב היה שלא להביא את הצעת החוק הזאת, וגם כעת, רגע לפני השעה הגורלית של ההצבעה, מוטב שהממשלה תפעל מתוך השיקול הלאומי, האחריות הלאומית, מעבר לכל שיקול פוליטי, ואותו אסון שהממשלה עלולה להמיט עלינו היא יכולה ברגע האחרון למנוע.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. חבר הכנסת חגי מירום.

יעקב שמאי (הליכוד):

ההצבעה ב-22:00 או לא?

היו"ר ד' שילנסקי:

רבותי, לאלה שלא היו אני רוצה להבהיר.

דן תיכון (הליכוד):

כמה זמן יש לו?

היו"ר ד' שילנסקי:

אלה שלא היו פה, כשהתקרבה השעה 22:00 שאלתי שאלה את אלה שניהלו את המשא-ומתן. הרי פה פועלים על-פי הסכם. קיבלתי תשובה מחבר הכנסת משה קצב בתור יושב-ראש סיעת הליכוד ומחבר הכנסת חגי מירום, שמה שקראנו בעיתונות אינו מוסמך ואינו נכון. בהתאם להסכם שהיה, בתום הדיון תהיה ההצבעה, ולא נקבעה שעה.

משה קצב (הליכוד):

חגי מירום ידבר עד שהשרים יגמרו את ארוחת הערב עם ראש ממשלת הולנד.

היו"ר ד' שילנסקי:

זכותו של חבר הכנסת חגי מירום, שמדבר בהתאם להסכם, וכפי שנמסר לי, זמנו לא מוגבל – אלא אם כן תתקנו אותי אם נמסרה לי אינפורמציה לא נכונה.

מיכאל איתן (הליכוד):

האמירה שלך היא אמירה נכונה. הזכות הזאת היא זכות טבעית של כל יושב-ראש ועדה שמביא הצעת חוק ומסכם דיון. על-פי התקנון, ברגע שהוא מסכם דיון, זמנו אינו מוגבל.

היו"ר ד' שילנסקי:

רבותי, חבר הכנסת מיכאל איתן הוא חבר כנסת פעיל, בעל ניסיון ובר-סמכא, וזה כבוד בשבילי שחבר הכנסת מיכאל איתן מסכים להחלטה כפי שהבאתי אותה.

בבקשה, חבר הכנסת חגי מירום.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

תודה רבה. אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, אכן צודק חבר הכנסת מיכאל איתן, ואני עומד כאן כמי שעמד בראש הוועדה המשותפת של ועדת החוץ והביטחון ושל ועדת החוקה, חוק ומשפט, על מנת לסכם את הדיון, להשיב על חלק מהדברים שנאמרו כאן ולהגיע בסופו של דבר להצבעה. דברי, חברי הכנסת, מן הסתם לא יארכו שתיים-שלוש דקות, אבל גם אין כוונה לחכות כאן עד הבוקר, וכשנסכם את הדברים באופן ענייני ומסודר נלך להצבעה, חבר הכנסת דן תיכון.

זבולון המר (מפד"ל):

מתי אתה מעריך?

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

אני אסתכל לעבר רענן כהן ואני אומר לך מתי אני מעריך שזה יסתיים.

היו"ר ש' וייס:

השאלה כמה זמן אתה מאריך – באל"ף. זו השאלה.

יעקב שמאי (הליכוד):

אתה יודע כמה זמן אתה רוצה לדבר. תן לנו אפשרות להגיע בזמן סביר. תאמר לנו כמה זמן.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

אחרי שהליכוד, האופוזיציה, הסיעות האחרות, היטיבו לדבר פה במשך – – – כמה זמן זה היה, חבר הכנסת איתן?

מיכאל איתן (הליכוד):

17 שעות.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

17 שעות. תן לי עשירית מזה. עשירית מזה אתה מוכן לתת לי, ככה, פלוס מינוס?

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

לא.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

מעשר, משהו, זכות של הקואליציה.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

בתנאי ששניים מחברי הקואליציה לא מצביעים.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

יהיו יותר.

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, הצעת החוק הזו שאנחנו דנים בה פה, הצעת חוק יישום הסכם הביניים בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה (סמכויות שיפוט והוראות אחרות) (תיקוני

חקיקה), התשנ"ו-1996, הצעת חוק זו נוסחה על-ידי ממשלת ישראל, הובאה כאן לקריאה ראשונה, הורדה לוועדה משותפת לוועדת החוץ והביטחון ולוועדת החוקה, והוכנה במשך שעות ארוכות ובעמל רב.

זו ההזדמנות, אדוני היושב-ראש, להודות לעורך-הדין צבי ענבר, היועץ המשפטי לכנסת, שעסק בניסוח הצעת החוק, בעיבוד ההסתייגויות, בעבודה על הכנת הצעת החוק לקריאה שנייה ושלישית, ויחד עמו גם למתמחיו שעובדים אתו בלשכה המשפטית ולכל האחרים שתרמו לניסוח הצעת החוק.

חברי הכנסת, אני לא יכול שלא להגיד משהו על נוהל הדיון שעוצב כאן בוועדת הכנסת, בהסכמה משותפת של סיעות הקואליציה יחד עם סיעות האופוזיציה. אני מוכרח להגיד כאן, שלא אחת הגענו להסכמה באשר לנוהל דיון בהצעת חוק, וגם כאן היה משא-ומתן מסודר כדי להגיע למשהו מובנה. אבל אני מוכרח לומר כאן לשבחו של חבר הכנסת מיכאל איתן, שלא היה לו בתחום ההסכמים פה בכנסת הישג פרלמנטרי גדול יותר מההישג הזה שהיה לו הפעם. שהאופוזיציה תדבר שבע שעות ברציפות, ואני, כיושב-ראש הוועדה שהכינה, תישלל ממני הזכות לעלות ולהגיב במהלך הדיון – זה עוד לא קרה. זה הישג בלתי רגיל.

דן תיכון (הליכוד):

26 שעות.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

לעתים אני שומע אתכם מתקוממים כאן על הרס הפרלמנטריזם, ואתם באים ומדברים בשם עושי המיעוט והשתלטות הרוב וכן הלאה.

רון נחמן (הליכוד):

מי אמר את זה?

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

עוד לא ראיתי חטא כזה לפרלמנטריזם, ששללתם מיושב-ראש ועדה שהכינה חוק את האפשרות במשך 17 שעות לעלות ולהשיב כאן במהלך הדיון על דברים שנאמרו, לרבות דברים שהם טעויות עובדתיות, טעויות משפטיות, טעויות בהערכת מצב, וכן הלאה וכן הלאה.

אני אומר, שגם כשמגיעים לסיכום, צריך שהוא יהיה מכובד. ואני יודע שהסיכום הזה שהושג שם נעשה תוך כיפוף יד. מפני שבאותו ערב, כאשר החוק הזה עמד לעלות, הממשלה כולה היתה נתונה

באירוע שהיה בעמק-הירדן עם המלך חוסיין. ובכל זאת אני אומר, כל דבר הוא תקדים, וגם זה תקדים.

יעקב שמאי (הליכוד):

חבר הכנסת מירום, אני הצעתי היום להפסיק את הדיון בבוקר. אמרו לי: יש הסכם, צריכים לכבד את ההסכם. מה אתה בעצם אומר כעת? נתנו לכם לדבר. נהפוך הוא. היו אצלנו אנשים – – –

היו"ר ש' וייס:

בסדר. מחאתך נשמעה.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

אני לא בטוח שאתה יודע בדיוק על מה אני דיברתי, שאתה מבין את מה שאמרתי כאן. מה שניסיתי לומר הוא, שגם כאשר אנחנו מפעילים לחץ זה על זה, צריך לשמור על אמות מידה פרלמנטריות בסיסיות, ששמורות לכנסת, לא לקואליציה ולא לאופוזיציה; שמי שמכין ועומד בראש ועדה שהכנה חוק, יוכל להיות מעורב בדיון, ללוות אותו, לעלות מדי פעם לדוכן כדי להעיר הערות. צריך שהוא יוכל לעשות כן. וזה לא קרה במקרה הזה. נפרצה פה פרצה פרלמנטרית לא סימפתית.

כשאתם כועסים, אתם אומרים לנו מדי פעם: כל תקדים שאתם עושים, דעו לכם שמחר הוא יעבוד נגדכם. אני מסכים עם האמירה הזאת. ואני נגד יצירת תקדימים לא סימפתיים. ואתם יודעים, שכאשר ישבתי בראש ועדת הכנסת הקפדתי על הסכמים הוגנים, והקפדתי שלא ייפגעו זכויות. אני חושב שפה נעשה מעשה שלא צריך היה להיעשות, אני אומר לכנסת, לא לי.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

כשתהיה באופוזיציה – – –

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

למה לכם? אני מדבר על הבית הזה ועל אורחותיו. יש דברים שלא קשורים לקואליציה ולאופוזיציה.

אני בכל זאת שמח, שבהסכם שנוסח לא ניטלה ממני האפשרות להגיב לפחות בסוף הדיון, ואת זה אני אעשה עכשיו.

חברי חברי הכנסת, הצעת החוק הזאת לא היתה מוגשת במועד שהוגשה, ולא היתה מעוררת את הסערה שהיא עוררה, ולא היתה מכניסה את הוויכוח הנוקב הזה לממד שהיה, אלמלא סעיף אחד בהצעת החוק, והוא סעיף 14.

רון נחמן (הליכוד):

גם סעיף 3. תתייחס לסעיף 3.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

הייתי אומר בעצם, שיתר הסעיפים – – –

רון נחמן (הליכוד):

– – –

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, הדיון שהתקיים פה במשך יומיים היה באמת נוקב, אבל התנהל באווירה של הקשבה הדדית. אז אני מבקש להמשיך ברוח הזאת, ואל תפריעו לדובר.

משה נסים (הליכוד):

הקשבה הדדית לא היתה, כי הקואליציה לא היתה נוכחת.

היו"ר ש' וייס:

היתה אווירה פרלמנטרית נוחה. בסדר? אז בואו נמשיך בזה.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, סעיף אחד בהצעת החוק הזאת הוא הסעיף שבגללו היא הובאה במועד שהובאה, והוא הסעיף שעורר כאן בעיקר את המחלוקת המרכזית. מה אומר סעיף 14 להצעת החוק? הוא אומר: "על אף האמור בכל דין רשאי שר התקשורת להורות לרשות הדואר לתת

להסכם; שר התקשורת II לנספח VI את השירותים הדרושים לביצוע התחייבות המדינה לפי סעיף יקבע את התמורה שהמדינה תשלם לרשות הדואר בעד השירותים שניתנו לפי סעיף זה".

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

מדוע אתה מחיך?

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

אני מחיך מפני שסוף סוף ניתנה לי האפשרות להגיב.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

אתה מחיך חיוך של הנאה.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

הצעת החוק הזאת והסעיף הספציפי נועדו לאפשר בחירות ביום שבת הקרוב.

יגאל ביבי (מפד"ל):

שבת קודש.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

שבת קודש, אבל, כידוע לכם, הבחירות האלה לא נערכות אצל היהודים דווקא, אלא אצל הפלשתינים דווקא. ואתם גם יודעים, שבסניפי הדואר האלה שמדובר בהם, עובדים פלשתינים דווקא.

משה גפני (יהדות התורה):

— — —

רחבעם זאבי (מולדת):

— — —

היו"ר ש' וייס:

אני לא אאפשר לחברי כנסת להפריע. זה לא הוגן.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

ומה עושה האופוזיציה כאשר היא מזהה שיהיה לה קשה להדוף את הצעת החוק? אז הולכים חבר הכנסת יהושע מצא יחד עם חבר הכנסת לשעבר זלמן שובל ומגישים בבית-המשפט הגבוה לצדק עתירה נגד הכנסת על מנת לקבוע שהכנסת מבצעת מהלך חקיקה העומד בסתירה לחוק-יסוד: ירושלים.

היו"ר ש' וייס:

אל תפגע בעורך-הדין פלג. היה שם עוד אחד, עוד עותר.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

היו עוד עותר או שניים, אבל אני מדבר פה על חברי כנסת שהלכו לבית-המשפט העליון על מנת להפעיל את כוחו מול המחוקק. אני מחזיק בידים את פסק-הדין של בית-המשפט. לא רק שבית-המשפט העליון בחר, בצדק, שלא להתערב בהליך החקיקה. אין זו הפעם הראשונה. והגיעה השעה שמי שפונה לבית-המשפט העליון כנגד הכנסת ידע, שאם הוא אינו מרוסן דיו, בית-המשפט העליון בשבתו כבית-משפט גבוה לצדק ירסן אותו ואת עצמו.

אני יכול רק להביע הערכה גדולה לשופטי בית-המשפט העליון, שדעתם אינה נוחה מכך שמחוקק רץ לבית-המשפט העליון לעצור דבר חקיקה בטרם הוא הושלם בכלל. ועל-פי אמות המידה של החוק היום, בעצם בית-המשפט העליון בשבתו כבג"ץ — — —

משה נסים (הליכוד):

האם זה המקרה הראשון שבו חברי כנסת הולכים ומגישים עתירה לבג"ץ?

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

לא, זה איננו המקרה הראשון.

משה נסים (הליכוד):

האם לא שמעת על חבר הכנסת לשעבר יוסי שריד, היום השר יוסי שריד, וחבר הכנסת שחל ואחרים, שהלכו לבג"ץ?

היו"ר ש' וייס:

אני הלכתי לבג"ץ.

יהושע מצא (הליכוד):

אני רוצה לומר לך, אם אתה מזכיר את הבג"ץ הזה – – –

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

חבר הכנסת יהושע מצא, עוד רגע אקרא לך קטעים מפסק-הדין. כדאי שגם חברי הכנסת האחרים ידעו מה גדולה היתה הצלחתך בעתירה הזאת שלך.

יהושע מצא (הליכוד):

חבר הכנסת מירום, יש לך רמקול לפניך ואתה יכול לצעוק. אני רוצה לומר לך, שלולא היה בית-המשפט חרד מכך שבפסק-הדין שלו הוא יחזק את הטענות שלנו שאתם פוגעים בריבונות ירושלים, הוא היה תומך בנו. אתה לא היית שם. היו לו לבטים קשים. והטענה של אותם נבחרים שייצגו את מחוז ירושלים – הוא בכלל לא רצה להתייחס לזה, כי זו היתה נקודת החולשה שלכם.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

עד כמה היו עזים לבטיו של בית-המשפט העליון – עוד רגע נראה.

ובכן, אומר בית-המשפט העליון: "טענתם המרכזית של העותרים היא, כי בהסדר האמור, המאפשר למעשה לכ-4,400 תושבים פלשתינים למסור את קולותיהם בסניפי דואר באזור ירושלים, וכן בהצעת החוק האמורה, יש משום פגיעה בריבונות ישראל על ירושלים, וכן יש בהם משום סטייה מהאמור בסעיף 1 לחוק-יסוד: ירושלים בירת ישראל, הקובע לאמור: ירושלים השלמה והמאוחדת היא בירת ישראל". השופטים כותבים: "טענת העותרים היא, כי אין בכוחה של חקיקה רגילה לבטל או לשנות חוק-יסוד, ועל כן חייבת הכנסת להימנע מלדון בהצעת החוק האמורה, ובמיוחד בסעיף 14 הנ"ל הכלול בה".

ועכשיו אומרים השופטים: "אין אנו מוצאים כל יסוד לעתירות אלה, וזאת במיוחד לאור השיקולים הבאים: א. ההסכמים בין מדינת ישראל לבין הרשויות הפלשתיניות, הידועים בכינוי הסכמי אוסלו, על השלבים השונים שבהם, הינם הסכמים במישור המדיני, אשר אין בית-המשפט נוטה להתערב בביצועם וביישומם". אין לך, חבר הכנסת מצא.

יהושע מצא (הליכוד):

נכון. הסכם אוסלו שנשען על מיעוט, על קואליציה של 57. הסכם מדיני שנשען על מיעוט.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

בית-המשפט העליון אומר, שמדובר בהסכם במישור המדיני שאין בית-המשפט הזה מתערב בו.

יהושע מצא (הליכוד):

היו"ר ש' וייס:

אבל למה צריך להרים את הקול?

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

חבר הכנסת מצא, כדאי שתשמע מה היה הנימוק השני. הנימוק השני, חבר הכנסת מצא, הוא הרבה יותר חזק מהראשון, ואני עוד לא קראתי אותו.

יהושע מצא (הליכוד):

-- --

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת מצא, אתה רוצה שלקראת ההצבעה אני אקרא אותך לסדר? לא נעים לי.

יהושע מצא (הליכוד):

לו יש רמקול ולי אין.

היו"ר ש' וייס:

סליחה. קודם כול, היה לך רמקול במשך היום הזה; ב. יש לך קול רם; ג. תאמין לי שאפשר לעשות את זה בנחת. אני מבקש לאפשר דיון.

יהושע מצא (הליכוד):

-- --

היו"ר ש' וייס:

תסלח לי, אני אצטרך לקרוא אותך לסדר, מה שמאוד לא -- --

יהושע מצא (הליכוד):

זו ממשלה שנשענת על מיעוט.

היו"ר ש' וייס:

שמענו את זה שש פעמים. מספיק. עכשיו מדבר חבר הכנסת חגי מירום.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

חבר הכנסת יהושע מצא, אני רוצה להציע הצעה קלה. אנחנו הקשבנו ברוב קשב לדברים שאמרה פה האופוזיציה במשך 17 שעות. אז תן לי לפחות, מן ההגיונות, את האפשרות לומר את דברי במשך השעה הקרובה וזהו זה, לא הרבה מעבר לכך.

מאיר שטרית (הליכוד):

אפשר להציע הצעה לסדר?

היו"ר ש' וייס:

לא באמצע דבריו.

מאיר שטרית (הליכוד):

אני מודיע לך בשם הליכוד, שלא נצביע עכשיו ונלך הביתה, ונצביע מחר.

היו"ר ש' וייס:

טוב. נא להמשיך. רבותי, זה לא נושא למשא-ומתן פה באולם. כבודו, נא להמשיך.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, בסעיף ב' להחלטת בית-המשפט העליון אומר בית-המשפט העליון כדלקמן: "כל חוק רגיל של הכנסת – – –

עובדיה עלי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, תספר לחבר הכנסת מירום שאתה בעצמך פנית לבג"ץ.

היו"ר ש' וייס:

הוא יודע. הדיון הוא לא על עצם הפנייה לבג"ץ. הוא פשוט מנתח את פסק-הדין.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

אני מכיר את פסק-הדין של וייס ופורז. אני מכיר את יוסי שריד, אני מכיר את פסקי בג"ץ. אבל בוא נשמע מה הוא אמר בעניין זה. חבר הכנסת עובדיה עלי, יש לנו פסק-דין בעניין הזה. היתה פנייה נגד החוק הזה במהלך הדיון כאן בכנסת.

אומר בית-המשפט העליון: "כל חוק רגיל של הכנסת יתפרש במידת האפשר באופן התואם את קביעותיו של חוק-יסוד ואינו עומד בסתירה לו". וכאן אומר בית-המשפט את המשפט הקובע: "אין אנו מוצאים תוך הפעלת כללי ההיגיון וניסיון החיים כל ניגוד בין ההסדר המוצע המאפשר למספר אלפי תושבים פלשתינים בירושלים למסור את פתק ההצבעה שלהם בסניפי דואר בירושלים תוך הפיקוח והשליטה במקום של רשויות ישראל, ובין עובדת ריבונות ישראל בירושלים ובאמור בסעיף 1 לחוק ירושלים". כלומר, אומר בית-המשפט, אין אנו מוצאים כל ניגוד או סתירה לכך, ואני חושב שזה הדבר העיקרי. מי שמכיר את המושג "רציו דקידנדי" יודע שזהו הרציונל של פסק-הדין הזה.

מיכאל איתן (הליכוד):

הפוליטי.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

והרציונל של פסק-הדין הזה, חבר הכנסת מיכאל איתן, עומד לעד כפסק-דין של בית-משפט עליון, שקבע שאם הממשלה החליטה להפעיל 4,400 ערבים כמצביעים במזרח-ירושלים, זה לא עומד בסתירה לחוק ירושלים, זה לא עומד בסתירה לריבונותנו על ירושלים.

עכשיו אני רוצה להגיד לחבר הכנסת בן-אלישר, ששאל אותי מדוע אני מחייך. אני מחייך, מפני שאנחנו, הקואליציה, מפלגת העבודה שמנהיגה את הקואליציה ואת הממשלה, אנחנו איננו מתכוונים, איננו רוצים ולא נפגע בריבונות ישראל על ירושלים המאוחדת. אני מקווה, שאנחנו לא רק נשמור על אחדותה של ירושלים ועל ריבונותה של ישראל על העיר ירושלים, אני אף מקווה שבהסכם הקבע תוכלנה שכוונות הלוויין היהודיות של ירושלים להוות חלק מירושלים רבתי, כי טוב לנו ירושלים גדולה מארץ-ישראל גדולה. כי ירושלים תהיה עיר מאוחדת בריבונות ישראל –

רחבעם זאבי (מולדת):

זה לא עומד בסתירה.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

— — ישראל גדולה, חבר הכנסת זאבי, היא סיפוח של 2.4 מיליוני פלשתינים שאינם רוצים לחיות עמנו, וגם, אני מקווה, שאנחנו רוצים שהם יחיו שם וינהלו את ענייניהם לבדם.

חברי חברי הכנסת, הצעת החוק הזאת תאפשר הצבעה בירושלים, ואני מציע לא להפוך הצבעת פלשתינים בקלפיות דואר בירושלים לנושא שפוגע בריבונותה. ואני מזמין את האופוזיציה לא לתת רעיונות בידי הפלשתינים ובידי אחרים, ולא לפגע בריבונות ישראל בירושלים שלא לצורך. אנחנו רוצים בריבונות ישראל בירושלים המאוחדת, זה חרות על דגלנו. מפלגת העבודה תלך לבחירות 1996 תוך התחייבות לציבור הישראלי שריבונות ישראל על ירושלים המאוחדת תובטח. זאת תהיה עמדתנו, ואתה אנחנו נציג לציבור את המשך פיתוחה ובניינה של ירושלים.

לא אנחנו מכבים את האורות בירושלים. ראש העיר ירושלים מכבה שם את האורות. אנחנו מעוניינים בכך שירושלים ורחובותיה יאירו כמה שיותר, בכל שעות הלילה, ולא חלקים ממנה.

קריאות:

— — —

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

אנחנו מתקצבים ונתקצב. מכבה האורות של ירושלים זה ראש העיר אולמרט, ולא אנחנו, ואת זה חשוב שתדעו.

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, אל תוך הדיון הזה על הסכם אוסלו ב' בעצם, או להצעת החוק הזאת, שורבבו כל הנושאים המדיניים העומדים על הפרק בדברי הדוברים כפי ששמעתי אותם מעת לעת.

אני רוצה למקד את דברי יותר אל העניין הפלשתיני ולומר כך. תראו, אין קל מלבוא ולומר ממשלה מתרפסת, ממשלה מוסרת, ממשלה נותנת, ממשלה מוותרת. אבל אין זה כך. אם יהיה ויתור כלשהו, מהסוג של הויתורים שכבר עשינו – ואנחנו נסוגו מעזה, אנחנו נסוגו מיריחו, ואנחנו נסוגו עכשיו משש ערים ביהודה ושומרון, עשינו זאת לא מפני הויתור אלא מפני הרצון לצאת משם ולא להיות שם עוד. לא רוצים ולא מעוניינים עוד בהמשך השהות של הבנים שלנו, החיילים הצעירים האלה, בסמטאות הקסבה בשכם או בחוצות השוק בקלקיליה ובטול-כרם.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

— — — את זה אתה אומר לאלה — — —

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

אין לנו עניין בכך. אנחנו רוצים, אף מעוניינים, לצאת ממרכזי הערים הגדולות, לתת לאוכלוסייה הזאת, הרוויה בשנאה ובזעם ובקיפוח ובתחושת כיבוש מתמשך, לנהל את ענייניה לבדה. ואנחנו לא עושים את זה מפני שנאשנו מהמפעל הציוני. אנחנו עושים את זה דווקא מפני שאנחנו מאמינים במפעל הציוני. לא עשינו את זה מפני שנאשנו מאמונתנו ביסודות הומניים, אלא מפני שאנחנו רוצים להמשיך ולדבוק ביסודות הומניים, שעניינם להפסיק כיבוש על עם, לתת שוויון ולתת הכרה בזכותו של עם אחר; ויותר מכול, לאפשר למדינת ישראל להתנהל באמות מידה נורמליות: ננהל אנחנו את ענייננו לא בכוח הצבא, לא בכוח צווי מושל, לא בכוח מינהל אזרחי שמנהל את החיים בשטחים, אלא בכוח ענייננו, שלטוננו וריבונותנו על שטח שהוא שטח שלנו.

אדוני היושב-ראש, חברי חברי הכנסת, הרבה זעם נשמע כאן באולם הזה גם על מרכיבים נוספים בהצעת החוק, כמו, למשל, בסעיף ההגדרות, כאשר סעיף ההגדרות – – –

היו"ר ש' וייס:

רק שנייה, אני רוצה לאפשר לך לדבר. אני מבקש מחברי הכנסת המתכנסים והשרים לא להפריע לנואם. רבותי, הסדרנים, תעזרו לי קצת שם גם עם הדלתות, גם עם עובדי הבית. אני לא רוצה לקרוא בשמות של שרים וכן הלאה. זה לא נעים. אני מבקש פשוט לא להפריע. נא להמשיך.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

הרבה כעס, הרבה זעם הופנו לעבר הממשלה הזאת בגין פרק ב', שמדבר על סמכות שיפוט ועזרה משפטית. הרבה מאוד קיתונות של זעם הופנו במיוחד באשר להגדרת אזור, שקובעת במקום "למעט שטחי עזה ויריחו" יבוא "למעט שטחי המועצה הפלשתינית". אבל מה אפשר לעשות? אנחנו מחויבים להסכמי אוסלו ב', והכנסת אישרה אותם.

היו"ר ש' וייס:

מדוע הרעש שם, בכניסה?

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

אנחנו מחויבים להסכמי אוסלו ב', והכנסת אישרה אותם ברוב של קול אחד. אתה, חבר הכנסת בן-אלישר, יודע, שגם רוב של קול אחד הוא רוב.

כאשר הכנסת מאשרת הסכמים, הכנסת צריכה להיות הראשונה שתובעת מן הממשלה לעמוד בהסכמים שהיא אישרה. אכן, כחלק מן ההסכם הזה, הסכם אוסלו ב' – – –

היו"ר ש' וייס:

סליחה, אני מבקש ממזכירת סיעת הליכוד לעשות זאת בפתקים.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

חלק מהסכמי אוסלו ב', חברי, חברי הכנסת, קובע, כי השטחים יהיו שטחי המועצה הפלשתינית.

נכון, צריך לומר את האמת, יש פה אקט של פרידה, פרידה משטח שאגב לא היה בריבונות ישראלית מעולם. אבל הוא היה בחזקת כיבוש שלנו עד כה, וכעת אנחנו רוצים לבוא ולהיפרד ממנו לא מפני שנשכחו מאתנו הסיפורים התנ"כיים היפים של יוסף ואחיו המורידים אותו הבורה באזור עמק-דותן. לא נשכחו מאתנו האגדות התנ"כיות המפוארות של עפרון החתי, הנושא ונותן במערת-המכפלה. אנחנו יודעים כולנו עד כמה יפים הסיפורים אשר קשורים להרי יהודה ולאזור שבט בנימין, ובכל זאת אנחנו לא רוצים לשלוט שם על מיליון ורבע פלשתינים. הדילמה המוסרית שעמדה ועומדת בפנינו – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת יצחק לוי וסביבתו. תעזור לי להרגיע את הסביבה. חבר הכנסת גפני, זה לא יאה לעמוד עם הגב לנואם. נא להמשיך.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

הדילמה המוסרית שעמדה ועומדת בפנינו, חבר הכנסת רון נחמן, לא היתה האם אנחנו אוהבים או לא אוהבים את חבל הארץ הזה, אלא האם אנחנו רוצים להמשיך לנהל ולהתנהל ולדשדש בביצה הזאת אשר נוצרה שם, בשטחי יהודה ושומרון.

רחבעם זאבי (מולדת):

ארץ-ישראל היא לא ביצה. היא מולדת.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

ארץ-ישראל היא לא ביצה.

רחבעם זאבי (מולדת):

ארץ-ישראל היא מולדת.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

"מולדת" זה אתם. ואוי לנו עם "מולדת" שכזאת – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

ביצה זה אתם.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

אנחנו רוצים, חבר הכנסת זאבי – – –

היו"ר ש' וייס:

אני מבקש לא להרים את הקול כל כך חזק. אנא.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

אנחנו רוצים לחיות במולדת קטנה קצת יותר, אבל שלנו, כזאת שלא נצטרך לנהל בה כיבוש מתמשך, שנוכל לחיות בה עם רוב מוצק, עם שוויון מלא ומוחלט בין יהודים לערבים.

רחבעם זאבי (מולדת):

ביפו אתה לא כובש? בחיפה אתה לא כובש?

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

— — — ושנוכל להגשים את חלום הציונות. את זה אתה יכול לעשות רק בתחומים של מדינה קצת פחות גדולה, קומפקטית יותר, אבל מתנהלת נכון יותר ובצורה אנושית יותר. אלה הם הדברים שניבטים מתוך הצעת החוק הזאת. אין פה דברים אחרים. אנחנו לא עוזבים את חבלי הארץ האלה ברינה. אנחנו עוזבים אותם בדמעה. לא ברינה אנחנו עוזבים אותם. בדמעה אנחנו עוזבים אותם. אבל אנחנו עוזבים אותם כי אנחנו מרגישים שכך צריך לעשות.

רון נחמן (הליכוד):

דמעות גיל.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

אני רוצה להגיד כאן לכל חברי, ואולי אבקש רגע אחד שקט באולם הזה — — —

דוד מנע (הליכוד):

דמעה? איזו דמעה? איפה דמעה?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת חגי מירום, רק שנייה. חברי הכנסת, ראשית אני מבקש להירגע. שנית, לא חובה לעמוד. שלישית, לא חובה להסתובב. רביעית, זה לא יאה שאנשים, חברי כנסת, קוראים עיתון בפרהסיה.

דוד מנע (הליכוד):

אתה יכול לחזור על הקטע של הדמעה?

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

אחזור על הקטע של הדמעה, חבר הכנסת מנע. ואבקש ממך רגע של רצינות.

דוד מנע (הליכוד):

בבקשה.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

הערב היה פיגוע – –

רחבעם זאבי (מולדת):

שני פיגועים.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

– – בשטח הזה.

רחבעם זאבי (מולדת):

שני פיגועים. שני פיגועים.

היו"ר ש' וייס:

בסדר, אבל הוא מדבר על זה. חבר הכנסת זאבי, מספיק.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

ואנחנו, הערב הזה – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

אל תלמד אותי מה להגיד.

היו"ר ש' וייס:

לא מה, אלא אני מבקש ממך לא להפריע.

רחבעם זאבי (מולדת):

היו"ר ש' וייס:

אני מבקש לא להפריע. זה הכול. לא מה, אלא באיזה טון. זה הכול.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

הערב הזה, כמו בערבים אחרים שכבר עברנו, היה פיגוע באזור חלחול. וגם הערב הזה זולגת דמעה מעינינו. אנחנו מבינים שזה חלק מהמאבק המתמשך של כולנו בתוך תא השטח הזה.

משה קצב (הליכוד):

זה לא חלק מהמאבק.

עוזי לנדאו (הליכוד):

איזה מאבק?

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

אל תכעסו כל כך. תהיו אחראיים לרגע לגבי פעולתו של הצבא שם באזור.

משה קצב (הליכוד):

כך עושים שלום? איפה השלום?

היו"ר ש' וייס:

רבותי, רק רגע. חבר הכנסת מנע, תעשה לי טובה. יש שם התקהלות של עובדי כנסת וחברי כנסת. תעזור לי להרגיע אותם שם.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

אני מציע לכולנו, ברגע כזה, כאשר אנחנו נמצאים אחרי פיגוע בכוחותינו, אני מציע לכולנו ברגע כזה לא לעשות מזה סיפור פוליטי, ולרגע אחד, רק לרגע אחד, להתאחד כאן בבית הזה מאחורי הצבא, מאחורי מערכת הביטחון, שעוסקת ימים ולילות בהבטחת ביטחונם של אנשינו, של המתיישבים ביהודה ובשומרון ובהשלטת הסדר שם.

אבל העניין הזה הוא חלק ממרקם החיים הקשה, הסבוך, אולי הבלתי-אפשרי שאנחנו עומדים נחו כל הזמן בשטחים ובאזורים האלה רוויי האוכלוסייה הפלשתינית.

היו"ר ש' וייס:

מה זה הצעקות האלה?

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

אפשר להיות גיבור, אפשר לשחק את המאצ'ו, אפשר לבוא ולומר: בכוחנו זה. אבל אתם הרי יודעים כולכם, שגם בימי ממשלות הליכוד וגם בימי ממשלות העבודה היו שם בשטח הזה יצרים נוראיים, היו שם פיגועים נוראיים, היה שם טרור נורא, ואנחנו עומדים נחו גם בימים אלה.

הצעת החוק הזאת, אדוני היושב-ראש וחברי חברי הכנסת, יש בה מעט מזער מהמדיניות שהממשלה הזאת נוקטת על מנת לייצר משהו חדש, אחר, שונה, שנותן בידי הפלשתינים את האפשרות לנהל את ענייניהם בשטחים רוויי האוכלוסייה, ומוציאה אותנו, את הצבא, את הבנים שלנו מתוך הסמטאות הצרות הללו, ומתוך השנאה, הזעם, הייאוש והתסכול שקיימים שם.

דוד מנע (הליכוד):

והיום אין שנאה?

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

אני רוצה, חברי חברי הכנסת, ממש בסוף הדיון בהצעת החוק הזאת – – –

היו"ר ש' וייס:

רבותי, נא לשבת. קרוב לוודאי שאנחנו עוברים להצבעות.

חגי מירום (יו"ר הוועדה המשותפת):

— — — ממש בסוף הדיון בהצעת החוק הזאת, שהיא הצעת חוק מאוד מאוד מאוד רצינית – לעתים נדמה היה במהלך הדיון הזה לכל אורכו, כי אין מדובר בהצעת חוק יישום הסכם הביניים, אלא שמדובר בהצעת חוק יישום הפריימריס ומסע הבחירות של הליכוד לכנסת הארבע-עשרה. אבל זה לגיטימי. מותר לליכוד להפוך את העניין הזה להצעת חוק יישום הפריימריס והבחירות לכנסת הארבע-עשרה, ובסופו של דבר אנחנו מסיימים את העניין כהצעת חוק יישום הסכם הביניים בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה.

אני רוצה להביע את תקוותי, שמהצעת החוק הזאת תצמח מדיניות הממשיכה את הרצון שלנו לכרות הסכם שלום עם הפלשתינים, ומי ייתן והפיגוע הזה, שהיה הערב, יהיה הפיגוע האחרון. תודה רבה, אדוני.

היו"ר ש' וייס:

רבותי, אני מודה לחבר הכנסת חגי מירום.

משה נסים (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, יש לי הערה.

היו"ר ש' וייס:

קצרה ביותר, כי אני לא פותח בדיון. שנייה אחת ממש, מפאת הוותק שלך.

משה נסים (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, הרבה היסטריה אם להעיר את ההערה הזאת. אנחנו חייבים בכבודו של יושב-ראש הכנסת, והיום חובה כפולה ומכופלת לכבד את יושב-ראש הכנסת באשר הוא גם ממלא-מקום נשיא המדינה.

דומה עלי שאין זה מן הראוי, שיושב-ראש הכנסת, בהיותו ממלא-מקום נשיא המדינה, ינהל ישיבה של הכנסת, והדברים ברורים – – –

קריאות:

— — —

היו"ר ש' וייס:

רבתי, מותר לו להעיר, ואני אשיב לו, והכול יהיה בסדר. רבתי, קבלו את ההערה ברוח טובה.

משה נסים (הליכוד):

אני סבור – – –

קריאות:

— — —

היו"ר ש' וייס:

זה נושא שכל-כולו נתון להכרעה שלי.

משה נסים (הליכוד):

רבתי, אני עושה זאת בדרך מכובדת, מפני כבודו של ממלא-מקום נשיא המדינה. אתם רוצים להפוך את זה לדיון של חולין – – –

קריאות:

— — —

היו"ר ש' וייס:

רבותי, נא לאפשר לחבר הכנסת נסים לסיים את דבריו. אני בטוח שהוא אומר את הדברים בתום לב, וראוי שתאפשרו לו לעשות זאת.

משה נסים (הליכוד):

אני חושב, שחובה לשמור על מעמדו של נשיא המדינה, ולא ראוי להיות מעורב בדיונים שלפעמים יכולים להביך מבחינת כבודו של הנשיא.

אני אומר את הדברים האלה לא מתוך גישה אישית. ועדת החוקה של הכנסת, לפני למעלה מ-30 שנה, קיבלה החלטה שהיא ברוח הדברים שהשמעתי ברגע זה. סבורני שמן הראוי להימנע מכך.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה. רבותי, מכיוון שהפנייה מופנית אלי, אני אשיב ואנחנו נעבור להצבעה.

רבותי, זה נושא ראוי ורציני, ואני מתייחס אל הנושא ואל הדובר בכבוד רב. מאז אני מקיים את שליחותי כאן אני מנהל ישיבות כנסת גם בזמן שנופל בחלקי להיות הנשיא בפועל. ייתכן שזו שגיאה. הנושא ראוי לדיון בוועדת הכנסת. היום אני אנהג כפי שנהגתי מראשית הקדנציה. יש נימוקים לכל כיוון. לא הייתי רוצה לפסוק ברמה העקרונית.

יכול להיות שצריך לגבש בעתיד איזו נוסחה. לא אקיים ויכוח על זה. זו הכרעה שלי. מראשית כהונתי עד כה עשיתי זאת עשרות פעמים. זה יהיה מלאכותי אם אני אפסיק את זה דווקא מול הצבעה זו.

עובדיה עלי (הליכוד):

היו"ר ש' וייס:

לא רוצה להתקזז.

עובדיה עלי (הליכוד):

למה לא?

היו"ר ש' וייס:

רבותי, ליושב-ראש כנסת יש גם אישיות פוליטית. הוא מביא אותה לידי ביטוי בהצבעות. יש לי גם עניין לבטא את השקפותי בהצבעות. כך עושים כולם. זאת היא זכותי, זאת היא תחושותי. תודה.

אנחנו עוברים להצבעות. רבותי, אנחנו עוברים עכשיו להצבעות בחוק יישום הסכם הביניים בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה (סמכויות שיפוט והוראות אחרות) (תיקוני חקיקה), התשנ"ו-1996. אנחנו עוברים להסתייגויות, להצבעה כמקובל.

לשם החוק יש הסתייגות של חבר הכנסת יוסי כץ.

יוסי כץ (העבודה):

אני מוותר.

היו"ר ש' וייס:

גם לחלופין נופל.

לשם החוק עדיין יש הסתייגות של חבר הכנסת רון נחמן. ההצבעה מתחילה – מי תומך? שימו לב לכך שלא תהיינה טעויות.

הצבעה מס' 2

בעד התיקון של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 42

נגד – 48

נמנעים – אין

התיקון של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

42 תומכים, 48 מתנגדים, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

האם אתם מסכימים להצבעה בהרמת ידיים?

רחבעם זאבי (מולדת):

לא, לא.

היו"ר ש' וייס:

שאלתי. למה צריך לצעוק? אפשר להגיד לי "לא".

רחבעם זאבי (מולדת):

כי אתה לא שומע טוב.

היו"ר ש' וייס:

אני שומע יוצא מן הכלל. זו פשוט השמצה, אפילו לא מבדחת.

לחלופין, נא להצביע.

הצבעה מס' 3

בעד התיקון לחלופין (1) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 43

נגד – 48

נמנעים – אין התיקון לחלופין (1) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

43 בעד, 48 נגד, אין נמנעים. אני קובע שזה נדחה.

רבותי, תעקבו אחרי. לחלופין מס' 2, ההצבעה החלה. עדיין בעמוד הראשון של ההסתייגויות.

הצבעה מס' 4

בעד התיקון לחלופין (2) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 41

נגד – 48

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (2) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

41 בעד, 48 נגד, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות הזאת נדחתה.

רון נחמן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אני מסכים להצבעה ידנית.

היו"ר ש' וייס:

אתם מסכימים? זה תלוי תמיד בכלל, לא רק בבעל ההצעה. האם אתם מסכימים להצבעה ידנית?

רחבעם זאבי (מולדת):

לא.

היו"ר ש' וייס:

אם אחד אומר לא, אני חייב לקיים הצבעה אלקטרונית. אני קובע אפוא שההצבעה היא אלקטרונית.

אנחנו עוברים ללחלופין מס' 3. שימו לב למה שקורה כאן.

הצבעה מס' 5

בעד התיקון לחלופין (3) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 43

נגד – 48

נמנעים – אין התיקון לחלופין (3) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

43 בעד, 48 נגד, אין נמנעים. אני קובע שזה נדחה.

לחלופין מס' 4. שימו לב ותעקבו.

הצבעה מס' 6

בעד התיקון לחלופין (4) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 43

נגד – 48

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (4) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

43 בעד, 48 נגד, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

לחלופין מס' 5. ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 7

בעד התיקון לחלופין (5) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 43

נגד – 48

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (5) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

43 בעד, 48 נגד, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

חברי הכנסת, תעברו אתי לעמוד השני. תעקבו אחרי. לחלופין מס' 6, נא להצביע.

הצבעה מס' 8

בעד התיקון לחלופין (6) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 42

נגד – 47

נמנעים – אין התיקון לחלופין (6) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

42 בעד, 47 נגד, אין נמנעים. אני קובע שלחלופין (6) של חבר הכנסת רון נחמן נדחה.

לחלופין (7). מרוב דיבורים לא תצביעו כפי שאתם רוצים.

הצבעה מס' 9

בעד התיקון לחלופין (7) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 40

נגד – 48

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (7) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

40 בעד, 48 נגד, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

לא אמשיך בהצבעה אם יהיו כאן דיבורים, כל מתחכם יכול לחבל בהצבעה.

לחלופין (8). ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 10

בעד התיקון לחלופין (8) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 41

נגד – 49

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (8) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

41 בעד, 49 נגד, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות נדחתה. אני מחכה עד לסיום החוכמות.

לחלופין (9).

הצבעה מס' 11

בעד התיקון לחלופין (9) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 37

נגד – 48

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (9) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

37 בעד, 48 נגד, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

רבותי, אני מחכה עד שחברת הכנסת תמר גוז'נסקי תאפשר לי להמשיך.

לחלופין (9). אתם לא עוקבים. את מפריעה, בלי כוונה, כמובן.

הצבעה מס' 12

בעד התיקון לחלופין (9) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 42

נגד – 48

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (9) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

42 תומכים, 48 מתנגדים, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

לחלופין (10).

הצבעה מס' 13

בעד התיקון לחלופין (10) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 43

נגד – 47

נמנעים – אין התיקון לחלופין (10) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

43 בעד, 47 נגד, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

לחלופין (11).

הצבעה מס' 14

בעד התיקון לחלופין (11) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 41

נגד – 48

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (11) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

41 תומכים, 48 מתנגדים, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

לחלופין (12).

הצבעה מס' 15

בעד התיקון לחלופין (12) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 41

נגד – 48

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (12) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

41 בעד, 48 נגד, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

נא לעבור אתי, רבותי, לעמוד השלישי. נא לעקוב.

לחלופין (13).

הצבעה מס' 16

בעד התיקון לחלופין (13) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 43

נגד – 47

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (13) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

43 בעד, 47 נגד, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

לחלופין (14).

הצבעה מס' 17

בעד התיקון לחלופין (14) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 41

נגד – 48

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (14) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

41 בעד, 48 מתנגדים, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

לחלופין (15).

הצבעה מס' 18

בעד התיקון לחלופין (15) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 42

נגד – 48

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (15) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

42 בעד, 48 נגד, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות הזאת נדחתה.

לחלופין (16).

הצבעה מס' 19

בעד התיקון לחלופין (16) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 40

נגד – 48

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (16) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

40 בעד, 48 נגד, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

לחלופין (17).

הצבעה מס' 20

בעד התיקון לחלופין (17) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 41

נגד – 48

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (17) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

41 בעד, 48 נגד, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

לחלופין (18).

הצבעה מס' 21

בעד התיקון לחלופין (18) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 41

נגד – 48

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (18) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

41 בעד, 48 נגד, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

לחלופין (19).

הצבעה מס' 22

בעד התיקון לחלופין (19) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 40

נגד – 46

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (19) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

אני רואה שמשגיחים על שר הפנים.

40 בעד, 46 נגד, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

חברי הכנסת, נא לעבור אתי לעמוד הרביעי. נא לעקוב.

לחלופין (20).

הצבעה מס' 23

בעד התיקון לחלופין (20) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 40

נגד – 46

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (20) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

40 בעד, 46 נגד, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

לחלופין (21).

הצבעה מס' 24

בעד התיקון לחלופין (21) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 40

נגד – 48

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (21) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

40 בעד, 48 נגד, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

לחלופין (22).

הצבעה מס' 25

בעד התיקון לחלופין (22) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 40

נגד – 48

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (22) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

40 בעד, 48 נגד, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

לחלופין (23).

הצבעה מס' 26

בעד התיקון לחלופין (23) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 38

נגד – 48

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (23) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

38 תומכים, 48 מתנגדים, אין נמנעים. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

לחלופין (24).

הצבעה מס' 27

בעד התיקון לחלופין (24) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק – 40

נגד – 47

נמנעים – אין

התיקון לחלופין (24) של חבר הכנסת ר' נחמן לשם החוק לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

40 בעד, 47 נגד, אין נמנעים. אני קובע שהסתייגות (24) נדחתה.

כן, אדוני.

מיכאל איתן (הליכוד):

הערתו הפרלמנטרית של חבר הכנסת זאבי.

היו"ר ש' וייס:

בסדר, נתת לנו שחרור, חבר הכנסת זאבי.

רבותי, ההסתייגות של חבר הכנסת דדי צוקר.

דוד צוקר (מרצ):

מוותר.

היו"ר ש' וייס:

מוותר.

משה נסים (הליכוד):

אני מבקש להצביע על ההסתייגות של חבר הכנסת דדי צוקר.

היו"ר ש' וייס:

הוא ירד, הוא בעל הזכות.

רבותי, מכיוון שכל ההסתייגויות לשם החוק נדחו, אנחנו מצביעים על שם החוק בקריאה שנייה כהצעת הוועדה. מי בעד? מי נגד?

הצבעה מס' 28

בעד שם החוק, כהצעת הוועדה – 47

נגד – 39

נמנעים – אין

שם החוק, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

47 תומכים, 39 מתנגדים, אין נמנעים. לפיכך אושר בקריאה שנייה שם החוק כהצעת הוועדה.

דוד מנע (הליכוד):

אני הצבעתי בטעות בעד.

היו"ר ש' וייס:

טוב, אנחנו נרשום שאתה מצטער. לו זה השפיע, הייתי שוקל, כי אתה כאן. אומר לך שוב: אם מישהו טועה ויושב, מותר לי לתקן, אבל זה לא השפיע על התוצאה.

אנחנו עוברים לסעיף 1.

הצבעה

התיקון של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 1 לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (1) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 1 לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (2) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 1 לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (3) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 1 לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (4) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 1 לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (5) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 1 לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (6) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 1 לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (7) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 1 לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (8) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 1 לא נתקבל.

הצבעה

סעיף 1, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

סעיף 1 אושר, בקריאה השנייה, כהצעת הוועדה.

נא לעבור לסעיף 2.

הצבעה

התיקון של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(1)(א) לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (1) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(1)(א) לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (2) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(1)(א) לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (3) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(1)(א) לא נתקבל.

הצבעה

התיקון של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(1)(ב) לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(1)(ב) לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (1) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(1)(ב) לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (2) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(1)(ב) לא נתקבל.

הצבעה

התיקון של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(6) לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (1) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(6) לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (2) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(6) לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (3) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(6) לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (4) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(6) לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (5) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(6) לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (6) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(6) לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (7) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(6) לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (8) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(6) לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (9) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(6) לא נתקבל.

הצבעה

התיקון של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(9) לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (1) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(9) לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (2) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 2(9) לא נתקבל.

הצבעה

סעיף 2, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

אני קובע שסעיף 2 התקבל כהצעת הוועדה.

אנחנו עוברים לסעיף 3.

הצבעה

התיקון של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 3 לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (1) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 3 לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (2) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 3 לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (3) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 3 לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (4) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 3 לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (5) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 3 לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (6) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 3 לא נתקבל.

הצבעה

סעיף 3, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

אני קובע שסעיף 3 התקבל כהצעת הוועדה.

נא לעבור לסעיף 4.

הצבעה

התיקון של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 4 לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (1) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 4 לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (2) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 4 לא נתקבל.

רון נחמן (הליכוד):

את התיקון לחלופין (3) אני מבקש להצביע בהצבעה אלקטרונית. זאת האמנה הפלשתינית. אדוני היושב-ראש, אני רוצה שידעו על מה מצביעים: זה ביטול האמנה הפלשתינית.

היו"ר ש' וייס:

תאמין לי שיודעים, דנו בזה שישה ימים.

רבותי, אנחנו מצביעים על התיקון לחלופין (3).

הצבעה מס' 29

בעד התיקון לחלופין (3) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 4 – 42

נגד – 48

נמנעים – 1

התיקון לחלופין (3) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 4 לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

42 תומכים, 48 מתנגדים, נמנע אחד. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

אפשר להמשיך ידנית? חוזרים להצבעה ידנית.

הצבעה

התיקון לחלופין (4) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 4 לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (5) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 4 לא נתקבל.

הצבעה

התיקון לחלופין (6) של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 4 לא נתקבל.

הצבעה

סעיף 4, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

אני קובע שסעיף 4 התקבל כהצעת הוועדה.

אנחנו עוברים לסעיפים 5 עד 7, לרבות סעיף 7. לסעיפים אלה אין הסתייגויות.

הצבעה

סעיפים 5–7 נתקבלו.

היו"ר ש' וייס:

אנחנו עוברים לסעיף 8.

הצבעה

התיקון של חבר הכנסת ר' נחמן לסעיף 8 לא נתקבל.

הצבעה

סעיף 8, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

אנחנו עוברים לסעיפים 9 ו-10. לסעיפים אלה אין הסתייגויות.

הצבעה

סעיפים 9–10 נתקבלו.

היו"ר ש' וייס:

אנחנו עוברים לסעיף 11. ההסתייגות של חבר הכנסת דוד צוקר.

דוד צוקר (מרצ):

אני מוותר על ההסתייגות בסעיף 11 וגם בסעיף 14.

היו"ר ש' וייס:

אין הסתייגויות, לפיכך אנחנו מצביעים על סעיף 11 בקריאה שנייה כהצעת הוועדה.

הצבעה

סעיף 11 נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

אני קובע שסעיף 11 אושר בקריאה שנייה כהצעת הוועדה.

נא לעבור אתי לעמוד 13.

לסעיפים 12 ו-13 אין הסתייגויות. מי תומך בקריאה השנייה בשני הסעיפים האלה כהצעת הוועדה – יצביע. תודה. מי מתנגד? תודה.

הצבעה

סעיפים 12–13 נתקבלו.

היו"ר ש' וייס:

אני קובע שסעיפים 12 ו-13 אושרו בקריאה שנייה כהצעת הוועדה.

כן, חבר הכנסת מיכאל איתן?

מיכאל איתן (הליכוד):

המזכיר מגיש לך רשימה, שאנו דורשים הצבעה אישית על סעיף 14.

היו"ר ש' וייס:

רבותי, לסעיף 14 אין הסתייגויות, כי חבר הכנסת דדי צוקר ויתר. אשר על כן, על-פי בקשת חבר הכנסת מיכאל איתן, נתמכת על-ידי 30 חתימות, הצבעה אישית על סעיף 14.

אדוני המזכיר, נא לעבור אל המלאכה. אנחנו מצביעים על סעיף 14 בקריאה שנייה, הצבעה אישית. אדוני המזכיר, כבודו.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון: (קורא בשמות חברי הכנסת)

שמואל אביטל – בעד רפאל אדרי – בעד אהוד אולמרט – נגד אורי אור – בעד חיים אורון – בעד יוסף אחימאיר – נגד דליה איציק – בעד מיכאל איתן – נגד רפאל איתן – נגד רפאל אלול – בעד שולמית אלוני – בעד טלב אלסאנע – בעד אסעד אסעד – נגד נאווה ארד – אינה נוכחת יוסף בא-גד – נגד זאב בנימין בגין – נגד פיני בדש – אינו נוכח שלמה בוחבוט – בעד יגאל ביבי – נגד יוסף ביילין – בעד נעמי בלומנטל – נגד בנימין בן-אליעזר – בעד אליהו בן-אלישר – נגד אליהו בן-מנחם – אינו נוכח שלמה בניזרי – נגד עוזי ברעם – אינו נוכח תמר גוז'נסקי – בעד שאול גוטמן – אינו נוכח מיכה גולדמן – בעד אלכס גולדפרב – בעד אלי גולדשמידט – בעד אפרים גור – אינו נוכח גדליה גל – בעד אריה גמליאל – אינו נוכח משה גפני – נגד אלי דיין – בעד חיים דיין – נגד יעל דיין – בעד עבד-אלוהב דראושה – בעד אריה דרעי – נגד אברהם הירשזון – נגד זבולון המר – נגד צחי הנגבי – אינו נוכח אריאל ויינשטיין – נגד שבח וייס – בעד יוסף וינו – בעד אברהם ורדיגר – נגד רחבעם זאבי – נגד נסים זוילי – בעד עמנואל זיסמן – נמנע אליעזר זנדברג – נגד וליד חאג' יחיא – בעד חנא חדאד – בעד נעמי חזן – בעד מיכאל חריש – אינו נוכח בנימין טמקין – בעד סאלח טריף – בעד שאול יהלום – אינו נוכח אברהם יחזקאל – בעד רן כהן – בעד רענן כהן – בעד יוסי כץ – בעד אברהם כ"ץ-עוז – אינו נוכח לימור לבנת – נגד מאשה לובלסקי – בעד דוד לוי – אינו נוכח יצחק לוי – נגד דוד ליבאי – אינו נוכח עוזי לנדאו – נגד יורם לס – בעד ענת מאור – בעד משה מאיה – נגד דוד מגן – אינו נוכח האשם מחאמיד – בעד חגי מירום – בעד דוד מנע – נגד נואף מסאלחה – בעד יהושע מצא – נגד דן מרידור – נגד רון נחמן – נגד אורה נמיר – אינה נוכחת משה נסים – נגד בנימין נתניהו – נגד סאלח סלים – בעד אסתר סלמוביץ – נגד אפרים סנה – אינו נוכח יוסף עזרן – אינו נוכח עובדיה עלי – נגד שאול עמור – נגד אברהם פורז – בעד חנן פורת – נגד משה פלד – נגד רפאל פנחסי – אינו נוכח

שמעון פרס – בעד עמיר פרץ – בעד גדעון פת – נגד יאיר צבן – בעד דוד צוקר – בעד אביגדור קהלני – אינו נוכח ישראל קיסר – אינו נוכח משה קצב – נגד אברהם רביץ – מקוזז

היו"ר ש' וייס:

זה לא נרשם.

אברהם רביץ (יהדות התורה):

אני באמת נגד, אדוני היושב-ראש, אבל אני לא יכול להצביע.

יעקב שמאי (הליכוד):

זכותו להגיד שהוא מקוזז.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון: (קורא בשמות חברי הכנסת)

אמנון רובינשטיין – אינו נוכח חיים רמון – בעד אבנר חי שאקי – אינו נוכח גונן שגב – אינו נוכח גדעון שגיא – בעד אברהם שוחט – אינו נוכח משה שחל – בעד מאיר שטרית – נגד שמעון שטרית – אינו נוכח דב שילנסקי – נגד סילבן שלום – נגד יעקב שמאי – נגד יצחק שמיר – נגד יעקב שפי – בעד אברהם שפירא – אינו נוכח אריאל שרון – נגד יוסי שריד – בעד דן תיכון – נגד

היו"ר ש' וייס:

אדוני המזכיר, נא לחזור על שמות חברי הכנסת שבסבב הראשון לא היו כאן.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון: (קורא בשמות חברי הכנסת)

נאוה ארד – אינה נוכחת פני בדש – אינו נוכח אליהו בן-מנחם – אינו נוכח עוזי ברעם – אינו נוכח שאול גוטמן – אינו נוכח אפרים גור – אינו נוכח אריה גמליאל – אינו נוכח צחי הנגבי – אינו נוכח מיכאל חריש – אינו נוכח שאול יהלום – אינו נוכח אברהם כ"ץ-עוז – אינו נוכח דוד לוי – אינו נוכח דוד ליבאי – אינו נוכח דוד מגן – אינו נוכח אורה נמיר – אינה נוכחת אפרים סנה – אינו נוכח יוסף עזרן – אינו נוכח רפאל פנחסי – אינו נוכח אביגדור קהלני – אינו נוכח ישראל קיסר – אינו נוכח אמנון רובינשטיין – אינו נוכח אבנר חי שאקי – אינו נוכח גונן שגב – אינו נוכח אברהם שוחט – אינו נוכח שמעון שטרית – אינו נוכח אברהם שפירא – אינו נוכח

עד כאן.

היו"ר ש' וייס:

האם מישהו מבין חברי הכנסת הנוכח כאן באולם, לא קראנו בשמו? לא.

אני מבקש לסכם את ההצבעה ולמסור לי אותה.

בינתיים, חברי הכנסת, ברשותכם, נעבור להצבעה בקריאה שנייה בסעיפים 15 עד 19. נא לשבת. האם יש הסכמה על הצבעה ידנית? אז נא לשבת. שרים, חברי כנסת, בבקשה. יהיה לי קשה להצביע אם אינכם יושבים.

רבותי חברי הכנסת, אני מפנה אתכם לעמוד 13 בצהוב, סעיפים 15, 16, 17, 18, 19 – בקריאה שנייה, בלי הסתייגויות, כהצעת הוועדה. מי בעד? מי מתנגד?

הצבעה מס' 29

בעד סעיפים 15–19 – 48

נגד – 44

נמנעים – 1

סעיפים 15–19 נתקבלו.

היו"ר ש' וייס:

אני קובע שסעיפים אלה אושרו בקריאה שנייה.

מה התוצאות של ההצבעה בסעיף 14? חברי הכנסת, הרי התוצאות: בעד – 48, נגד – 44, נמנע אחד. לפיכך אני קובע שגם סעיף 14 אושר בקריאה שנייה כהצעת הוועדה.

רבותי, קריאה שלישית אלקטרונית, נא לשבת ולשים לב איך אתם מצביעים. חבר הכנסת יחזקאל, רצוי שתשב.

הצעת חוק יישום – – לא, אני לא אעשה את ההצבעה עם הרעשים האלה.

הצעת חוק יישום הסכם הביניים בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה (סמכויות שיפוט והוראות אחרות) (תיקוני חקיקה), התשנ"ו–1996, קריאה שלישית ואחרונה, ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 30

בעד החוק – 48

נגד – 44

נמנעים – 1

חוק יישום הסכם הביניים בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה (סמכויות שיפוט והוראות אחרות) (תיקוני חקיקה), התשנ"ו–1996, נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

48 תומכים, 44 מתנגדים, נמנע אחד. חברי הכנסת, אני קובע, שהצעת חוק יישום הסכם הביניים בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה (סמכויות שיפוט והוראות אחרות) (תיקוני חקיקה), התשנ"ו–1996, אושרה בקריאה שלישית.

אני מודה לחברי הבית על הדיונים הפורים, הארוכים והחשובים שניהלנו ועל הדרך שניהלנו אותם. תודה רבה לכם, ואני מודיע שהשיבה הסתיימה. לילה טוב.

השיבה הבאה – מחר, יום ד', בשעה 11:00.

השיבה נעלה בשעה 23:33.